

Ing. arch. Stanislav Kristiník, PROKRIST, Klemensova 29/36, 010 01 Žilina
IČO :17787271, DIČ: SK 1020530192
Ing. arch. Peter Krajč, M. Šinského 943/9, 010 07 Žilina
Ateliér: AUT, Žitná 13,

Územný plán mesta Rajec

Textová časť

Tento dokument bol vytvorený s finančnou pomocou európskej únie.

Žilina 04/2008

Riešiteľský kolektív :

<i>Hlavný riešiteľ</i>	<i>Ing. arch. Stanislav Kristiník</i> <i>Ing. arch. Peter Krajč</i>
<i>Urbanizmus</i>	<i>Ing. arch. Stanislav Kristiník</i> <i>Ing. arch. Peter Krajč</i> <i>Ing. arch. Marián Pivarči</i>
<i>Doprava</i>	<i>Ing. Stanislav Tabaček</i> <i>Ing. Roman Tiso</i>
<i>Vodné hospodárstvo</i>	<i>Július Leštach</i> <i>Ing. Michal Leštach</i>
<i>Elektrická energia</i>	<i>Anton Ondák</i>
<i>Telekomunikácie</i>	<i>Anton Ondák</i>
<i>Plyn</i>	<i>Július Leštach</i> <i>Ing. Michal Leštach</i>
<i>Vykurovanie</i>	<i>Ing. Ján Daniš</i>
<i>Životné prostredie</i>	<i>Ing. arch. Peter Krajč</i> <i>Ing. arch. Stanislav Kristiník</i>
<i>Krajinná ekológia</i>	<i>RNDr. Pavel Auxt</i>
<i>Poľnohospodárstvo</i>	<i>Daniela Tomanová</i>
<i>Demografia a sociál. Infraštruktúra</i>	<i>Ing. arch. Marián Pivarči</i> <i>Ing. arch. Stanislav Kristiník</i>
<i>Ochrana prírody a krajiny</i>	<i>Ing. arch. Peter Krajč</i> <i>Ing. arch. Stanislav Kristiník</i>
<i>Kultúrne a historické hodnoty</i>	<i>Ing. arch. Peter Krajč</i> <i>Ing. arch. Stanislav Kristiník</i>
<i>Urbanistická ekonómia</i>	<i>Ing. arch. Peter Krajč</i>

Obsah:

Základné údaje	4
a) Hlavné ciele riešenia a problémy, ktoré územný plán rieši	6
b) Vyhodnotenie doterajšieho územného plánu mesta	8
c) Údaje o súlade riešenia so zadáním	8
B) Riešenie územného plánu	9
a) Vymedzenie riešeného územia a jeho geografický opis	9
b) Väzby vyplývajúce z riešenia a zo záväzných častí územného plánu regiónu (VÚC)	16
c) Základné demografické, sociálne a ekonomické rozvojové predpoklady mesta.....	23
d) Riešenie záujmového územia a širšie vzťahy	26
e) Urbanistická koncepcia priestorového usporiadania.....	28
f) Funkčné využitie územia s určením prevládajúcich funkčných území	35
g) Riešenie bývania, občianskeho vybavenia, výroby a rekreácie	39
h) Vymedzenie zastavaného územia mesta	63
i) Vymedzenie ochranných pásiem a chránených území podľa osobitných predpisov	64
j) Riešenie záujmov obrany štátu, požiarnej ochrany, ochrany pred povodňami	68
k) Ochrana prírody a tvorba krajiny vrátane prvkov ÚSES a ekostabilizačných opatrení, ochrana kultúrneho dedičstva	72
l) Riešenie verejného dopravného a technického vybavenia	86
m) Koncepcia starostlivosti o životné prostredie	115
n) Vymedzenie prieskumných území, chránených ložiskových území a dobývacích priestorov	121
o) Vymedzenie plôch vyžadujúcich zvýšenú ochranu	121
p) Vyhodnotenie dôsledkov stavebných zámerov a iných návrhov na poľnohospodárskej pôde	122
q) Hodnotenie riešenia	125
r) Záväzná časť	133
C) DOPLŇUJÚCE ÚDAJE.....	174
D) DOKLADY.....	175

ZÁKLADNÉ ÚDAJE

Názov:	Územný plán mesta Rajec
Obstarávateľ:	Mesto Rajec
Osoba spôsobilá na obstarávanie:	Ing. arch. Ferdinand Buček
Okres:	Žilina
Spracovateľ dokumentácie :	Ing. arch. Stanislav Kristiník - autorizovaný architekt Klemensova 29/36, 010 01 Žilina IČO: 17787271, IČ DPH: SK 1020530192 Ing. arch. Peter Krajč – autorizovaný architekt Ul. M. Šinského 9, 010 07 Žilina, IČO: 33339121, IČ DPH: SK 1022949994
Spracovateľ KEP	RNDr. Pavel Auxt – autorizovaný architekt

Územný plán mesta Rajec – obsahuje:

Rozsah a obsah územného plánu mesta Rajec (ďalej len ÚPN – M Rajec) bol upravený na základe schváleného zadania a vyhodnotenia pripomienkového konania k zadaniu (apríl 2007), ku konceptu ÚPN – M Rajec (nov. 2007) a ku návrhu ÚPN – M Rajec (jan. 2008), spracovaných Ing. arch. F. Bučekom a je v súlade s vyhláškou č.55/2001 Z.z. a aktuálnou metodikou.

Členenie dokumentácie:

I. Textová časť :

- A. základné údaje
- B. riešenie územného plánu
- C. doplňujúce údaje
- D. doklady

II. Výkresová časť :

1. Širšie vzťahy m 1:50 000
2. Komplexný výkres priestorového usporiadania a funkčného využitia m 1:10 000
3. Komplexný výkres priestorového usporiadania a funkčného využitia m. 1:5 000
4. Výkres verejného dopravného vybavenia m. 1:5 000
5. Výkres verejného technického vybavenia - Vodné hospodárstvo m. 1:5 000
6. Výkres verejného technického vybavenia - Energetika, telekomunikácie m. 1:5 000
7. Výkres ochrany prírody a tvorby krajiny vrátane prvkov ÚSES m. 1:10 000
8. Výkres perspektívneho použitia PP a LP na nepoľnohospodárske účely m. 1:5 000

Podklady použité pri spracovaní tejto dokumentácie:

- zadanie pre vypracovanie ÚPN – M Rajec – apríl 2007, Ing. arch. F. Buček, schválené Mestským zastupiteľstvom v Rajci dňa 28.6.2007 pod č.71/2007
- vyhodnotenie pripomienok fyzických osôb k návrhu zadania pre ÚPN – M RAJEC – apríl 2007
- vyhodnotenie pripomienok dotknutých orgánov štátnej správy, samosprávy a právnických osôb k návrhu zadania pre ÚPN – M Rajec – apríl 2007
- Vyhodnotenie stanovísk a pripomienok dotknutých orgánov štátnej správy, dotknutých právnických osôb a verejnosti s návrhom na rozhodnutie o námietkach a pripomienkach z 10.11.2007
- Súborné stanovisko ku konceptu riešenia ÚPN – M Rajec a pokyny pre vypracovanie návrhu ÚPN – M Rajec (nov. 2007)
- Vyhodnotenie pripomienkového konania „Návrh riešenia ÚPN M Rajec“ s návrhom na rozhodnutie o námietkach a pripomienkach z 02. 2008
- Prieskumy a rozbor pre ÚPN – M Rajec (Ing.arch. Kristiník, Ing.arch. Krajč október 2006)
- Krajinnoekologický plán pre ÚPN – M Rajec (RNDr. Pavel Auxt, október 2006)

- *Prípravné práce pre ÚPN – M Rajec (Ing.arch. Barčiak, máj 2006)*
- *Grantová schéma miestneho a regionálneho rozvoja, formulár žiadosti o grant – Spracovanie Územného plánu mesta Rajec*
- *ÚPN SÚ Rajec P+R (URBION 1990)*
- *Priemyselná zóna Rajec – Piesky – urbanistická štúdia (Ing.arch. Krajč)*
- *I/64 Kľače – Šuja (Dopravoprojekt Bratislava, marec 2005)*
- *Doplnok aktualizácie ÚPN SÚ Rajec – Golfové ihrisko Charubina (Ing.arch. Krajč)*
- *Aktualizácia ÚPN SÚ Rajec (Ing.arch Hanzalík)*
- *ÚPN Z Historického centra mesta Rajec (URBION 1992)*
- *ÚPN CMZ Rajec (Stavoprojekt 1988)*
- *Rajecká cyklomagistrála (Ing. Mateček 2002)*
- *Zastavovacia štúdia IBV Rajec – Sever, stanovenie uličnej – stavebnej čiary (PROMA 2001)*
- *Trasy káblovej televízie zakreslené do mapy mesta*
- *Situácia elektrickej siete*
- *Situácia plynovodov*
- *Situácia vodovodov a kanalizácie*
- *ÚPN VÚC Žilinského kraja 1998, zmeny a doplnky 2005 (Ing. arch. Kropitz, Ing. arch. Pivarčí)*
- *Regionálny územný systém ekologickej stability krajiny, okres Žilina (Topercer J., Mederly P., Kartusek V., Halada L., Krautschneider J., 1993)*
- *Implementácia územných systémov ekologickej stability (ÚSES) Aktualizácia prvkov regionálneho ÚSES okresov Žilina, Bytča a Kysucké Nové Mesto (Slovenská agentúra životného prostredia, Ing. J. Králik, Ing. M. Hajniková, RNDr. P. Prokša, Ing. A. Kovaľová,... 12/2006)*
- *Miestny územný systém ekologickej stability krajiny Rajec (textová a grafická časť)*
- *digitalizovaný polohopis a výškopis vo formáte VGI – transformovaný do formátu CDR*
- *výškopis – digitalizovaný z mapových podkladov v m 1:10 000*
- *Štátne mapy odvodené v mierke 1:5000*
- *základné mapy Slovenska v mierke 1:10 000, skenované - formát TIF, JPG*
- *súpis parciel evidencie nehnuteľností*
- *súpis vydaných územných rozhodnutí a stavebných povolení*
- *zoznam chránených častí územia a historických pamiatok*
- *inventarizácia objektov pamiatkovej zóny*
- *rozhodnutie MK SR*
- *vyhláška č. 2/1995*
- *Sčítanie ľudu, domov a bytov z roku 2001*
- *Údaje o demografii mesta (ŠU SR 2001 – 2005)*
- *Súpis pamiatok na Slovensku (1967)*
- *Program odpadového hospodárstva*
- *Lesohospodársky plán (LESOTAXÁCIA, v súčasnosti platí do r. 2007)*
- *zakreslenie meliorácii do mapy*
- *hranice BPEJ na celé katastrálne územie v digitálnej podobe*
- *zoznam majiteľov a užívateľov pozemkov*
- *zoznam chát na území katastra*
- *konzultácie s organizáciami a správcami sietí*

Dôvody obstarania ÚPN

Dôvodom pre obstaranie Územného plánu mesta Rajec (ÚPN - M) je potreba získania základného nástroja územného rozvoja a starostlivosti o životné prostredie mesta, ktorý bude komplexne riešiť priestorové usporiadanie a funkčné využívanie územia, zosúladiť záujmy a činnosti ovplyvňujúce územný rozvoj, životné prostredie a ekologickú stabilitu a ustanovovať regulatívny priestorového usporiadania a funkčného využívania územia.

Ďalším dôvodom pre obstaranie ÚPN – M Rajec je získanie právne záväzného dokumentu, usmerňujúceho rozvoj mesta na základe odborných kritérií a dohody všetkých zainteresovaných (občanov mesta, mestskej samosprávy, štátnej správy a p.),

Súčasný územný plán, spracovaný v r. 1994 je neaktuálny a neumožňuje realizáciu rozvojových zámerov mesta. Rozsah potrebných zmien je natoľko široký, že nie je možné zapracovať ich do existujúceho plánu vo forme zmien a doplnkov. Doplnok aktualizácie Územného plánu sídelného útvaru Rajec – Golfové ihrisko Charubina schválený uznesením Mestského zastupiteľstva č. 34/2006 z 24.5.2006, je v novom územnom pláne akceptovaný.

a) Hlavné ciele riešenia a problémy, ktoré územný plán rieši

ÚPN M Rajec – bol vypracovaný na základe Zadania pre územný plán mesta Rajec, vyhodnotenia pripomienok dotknutých obcí, samosprávneho kraja, orgánov a právnických osôb k návrhu zadania pre vypracovanie ÚPN – M Rajec, vyhodnotenia pripomienok občanov, fyzických a právnických osôb... k návrhu zadania pre vypracovanie ÚPN – M Rajec. Tež na základe Vyhodnotenia stanovísk a pripomienok dotknutých orgánov štátnej správy, dotknutých právnických osôb a verejnosti ku konceptu a návrhu riešenia ÚPN – M Rajec a Súborného stanoviska ku konceptu riešenia ÚPN – M Rajec a pokynov pre vypracovanie návrhu ÚPN – M Rajec. Čiastočne boli využité aj všetky horeuvedené podklady, najmä Krajinnookologický plán pre ÚPN – M Rajec, Doplnok aktualizácie ÚPN SÚ Rajec – Golfové ihrisko Charubina (Ing.arch. Krajč), Priemyselná zóna Rajec – Piesky – urbanistická štúdia (Ing.arch. Krajč), riešenie R ÚSES okresu Žilina, M ÚSES Rajec a aktualizácia ÚPN VÚC ŽK.

a.1) Hlavné ciele a problémy riešenia

- zabezpečenie ďalšieho rozvoja a bezkolízneho fungovania mesta a jeho strategickej funkcie v rámci hierarchie osídlenia kraja – centra štvrtej skupiny, ako centra osídlenia regionálneho významu v rámci rozvojovej osi Žilina – Rajec a ako centra rekreačného krajinného celku Rajecká kotlina vytipovaním a schválením najvhodnejších rozvojových plôch, určením koncepcie usporiadania mesta,
- stanovenie zásad funkčného využitia plôch mesta tak, aby nedochádzalo k nežiadúcim kolíziám jednotlivých funkcií,
- stanovenie limitov využitia plôch katastrálneho územia v súlade s prírodnými danosťami a potrebou vytvoriť podmienky pre trvalé udržiavanie, obnovovanie a racionálne využívanie prírodných zdrojov, záchranu prírodného dedičstva, charakteristického vzhľadu krajiny, dosiahnutie a udržanie ekologickej stability,
- stanovenie regulatívov, zabezpečujúcich vytváranie harmonického prostredia v meste a vo voľnej krajine,
- vzájomná koordinácia činností v území, zabezpečujúca účelné a perspektívne vynakladanie prostriedkov na technickú infraštruktúru,
- vytvorenie ponuky využiteľných voľných plôch, napomáhajúcej rozvoju všetkých funkcií,
- riešiť optimálny spôsob využitia a usporiadania územia v súlade s princípmi trvalo udržateľného rozvoja a únosnosti územia
  1. Ekologický princíp
  2. Princíp autoregulačného a sebahodnotiaceho vývoja
  3. Efektívny princíp (Efficiency principle)
  4. Princíp rozumnej dostatočnosti (Sufficiency principle)
  5. Princíp preventívnej opatrnosti a predvídavosti
  6. Princíp rešpektovania potrieb a práv budúcich generácií
  7. Princíp vnútrogeneračnej, medzigeneračnej a globálnej rovnosti práv obyvateľov Zeme
  8. Princíp kultúrnej a spoločenskej integrity
  9. Princíp nenásillia
  10. Princíp emancipácie a participácie
  11. Princíp solidarity

12. Princíp spoluzodpovednosti (zdieľanej zodpovednosti) a diferencovanej zodpovednosti

13. Princíp prijateľných chýb

14. Princíp optimalizácie a medzisektorovej spolupráce

15. Princíp environmentálne, sociálne a eticky priaznivého hospodárenia, rozhodovania, riadenia a správania sa,

- odstrániť funkčné a priestorové disproporcie,
- koordinovať záujmy v území,
- regulovať a koordinovať investičné činnosti a záujmy,
- definovať opatrenia na skvalitnenie životného prostredia mesta,
- zabezpečiť ochranu kultúrneho dedičstva a prírodných hodnôt,
- dobudovať verejnú dopravnú, občiansku a technickú vybavenosť mesta,
- stanoviť plochy pre verejnoprospešné stavby,
- vytvoriť predpoklady a podmienky pre rozvoj individuálnej a hromadnej bytovej výstavby prednostne intenzifikáciou zastavaného územia stanoveného k 1.1.1990, ale aj návrhom nových plôch v extraviláne, vhodných pre rozvoj uvedenej funkcie pri zohľadnení záujmov poľnohospodárskej výroby a ochrany poľnohospodárskej pôdy,
- stanoviť podmienky pre rozvoj občianskej vybavenosti,
- stanoviť podmienky pre rozvoj priemyslu, poľnohospodárstva a lesného hospodárstva,
- vytvoriť predpoklady a podmienky pre rozvoj rekreácie a turizmu, s ohľadom na funkciu mesta ako centra rekreačného krajinného celku Rajecká kotlina, prírodné danosti a rekreačné zariadenia nachádzajúce sa v katastrálnom území obce, so zameraním na športovo rekreačné aktivity (golf, termálne kúpalisko, rybolov), agroturistiku, podhorskú rekreáciu a všetky formy turistiky,
- vytvoriť podmienky pre dobudovanie technickej infraštruktúry v návrhovom období,
- vytvoriť predpoklady a podmienky pre optimalizáciu automobilovej, cyklistickej a pešej dopravy, vrátane návrhu smerových a šírkových úprav komunikácií, návrhu peších plôch, chodníkov a vyriešenia parkovísk vo väzbe na plochy rekreácie a športu, ale aj občianskej vybavenosti a výroby,
- vytvoriť predpoklady pre napĺňanie environmentálnej politiky a globálnych environmentálnych cieľov mesta zvýšením podielu zelených plôch v meste, opatreniami smerujúcimi k zvyšovaniu biodiverzity, využívaním alternatívnych druhov palív, podporou nízkoenergetickej architektúry.

Hlavným cieľom územného plánu bude zabezpečenie uvedených územných a technických podmienok pre ďalší rozvoj mesta a jeho záujmového územia v etapách do roku 2010 a do roku 2020 najmä pre predpokladaný rozvoj bytovej výstavby, hospodárskej základne mesta, rekreačnej funkcie, pri rešpektovaní a napĺňaní environmentálnych cieľov (zvýšený podiel zelených plôch, využívanie alternatívnych palív a pod.). Mesto Rajec vo svojom rozvoji nechce byť budované ako izolované centrum, ale ako centrum celej Rajeckej doliny. Mesto Rajec je jediným mestom v Slovenskej republike a jedným z piatich európskych miest, ktoré majú prívlastok *brundtlandské*. Cieľom projektu *brundtlandských* miest je riešenie úspor energie a následné zlepšenie životného prostredia. Projekt sa začal v Rajci realizovať v r. 1992 postupným vykonávaním opatrení a investícií. Dosaiahnuté výsledky dokazujú, že je možné dosiahnuť úspory energie 30 – 50% oproti východiskovému stavu. Nový územný plán bude plne rešpektovať tieto zámery vhodným riešením technickej infraštruktúry.

Špecifickými cieľmi sú vytvorenie koncepčného dokumentu územného rozvoja, odstránenie zásadných prekážok plánovania územnej politiky zabezpečením dostatočnej nadväznosti medzi strategickými dokumentami (ÚPN a Plán hospodárskeho a sociálneho rozvoja mesta), vytvorenie predpokladov, východísk a podmienok pre činnosti územného plánovania v ďalšom období, vytýčenie nosných rozvojových oblastí (ochrana životného prostredia, rozvoj cestovného ruchu).

b) Vyhodnotenie doterajšieho územného plánu mesta

Doterajší Územný plán mesta Rajec bol aktualizovaný v roku 1994 Ing.arch. Hanzalíkom. Aktualizácia bola schválená uznesením MZ v Rajci č. 146/94 z 26.10.1994. V tom čase nebola v platnosti súčasná vyhláška č.55/ 2001 Z.z. o územnoplánovacích podkladoch a územnoplánovacej dokumentácii, tiež stavebný zákon č.50/1976 Zb. bol od roku 1994 niekoľkokrát novelizovaný. Z uvedeného vyplýva, že územný plán mesta z roku 1994 v súčasnosti nespĺňa požiadavky, vyplývajúce z platných právnych predpisov a pri jeho využívaní vznikali problémy (nedostatočne sformulované regulatívy, jednotlivé funkčné plochy nemajú presnú identifikáciu a pod.). Pôvodný územný plán vytváral silné podmienky pre rozvoj výroby v meste, kde výroba v klasickom slova zmysle zaznamenala úpadok a z druhej strany nedocenil potrebu rozvoja mesta výrazne postaviť na rozvoji cestovného ruchu. Rozsah potrebných zmien je natoľko široký, že nie je možné zapracovať ich do existujúceho plánu vo forme zmien a doplnkov.

Vzhľadom k časovému odstupu od jeho spracovania, novým požiadavkám a zmenám v právnych predpisoch je pre usmerňovanie ďalšieho rozvoja mesta nepoužiteľný. Doplnok aktualizácie Územného plánu sídelného útvaru Rajec – Golfové ihrisko Charubina schválené uznesením Mestského zastupiteľstva č. 34/2006 z 24.5.2006, je v novom územnom pláne akceptovaný.

c) Údaje o súlade riešenia so zadaním

Riešenie ÚPN – M Rajec je v súlade so schváleným zadaním z apríla 2007. Výnimkou sú požiadavky, ktoré nebolo možné akceptovať v rámci vlastného riešeného územia teda katastrálneho územia Rajec a sú navrhované v priestore záujmového územia mesta.

1. Vzhľadom k danostiam priestoru Porubskej doliny nachádzajúceho sa v katastrálnom území Rajec nebolo tu možné z hľadiska ochrany prírody a charakteru krajiny navrhnúť plochy na rekreačné využitie. Plochy pre rekreačnú výstavbu (rekreačné chaty) sú preto navrhnuté len smerne v k. ú. Kamenná Poruba vo väzbe na zastavané územie obce.
2. Z podobného dôvodu a s rovnakým dôsledkom je pri vstupe do Porubskej doliny vyčlenená vhodná odstavná plocha pre automobily so súvisiacim vybavením (odpadkové koše, lavičky, ohnisko), v katastri obce Kamenná Poruba na odbočke k strelnici.
3. Požiadavka na nerozširovanie golfového ihriska do údolia Hlboká, nie je v plnej miere akceptovaná. Požiadavkou zadania bolo nezoširovanie golfu do doliny Hlboká z dôvodu ochrany európsky významného druhu korýtka riečneho. Z hľadiska ochrany prírody je preto podmienkou riešenia tejto časti územného plánu minimálna zásahov do vodného toku a vodného režimu potoka Čierňanka a všeobecne dôsledná ochrana biotopu korýtka riečneho. To si vyžaduje zabezpečiť rozvoj golfového ihriska v doline Hlboká tak, aby nedošlo ku
  - zasahovaniu do brehového porastu a koryta potoka Čierňanka v jeho ktorejkoľvek časti
  - odberu vody z potoka Čierňanka a k žiadnym úpravám jeho koryta
  - pri aplikácii chemických prostriedkov pri ošetrovaní golfového ihriska a jeho okolia ku kontaminácii potoka Čierňanka a rybníka Košiare
  - k rozptylu návštevníkov do oblasti brehových porastov potoka.

Je potrebné zabezpečiť praktickým manažmentom kosenie a odstránenie biomasy v priestoroch vyčlenených S – NP Malá Fatra. Tiež je požadované zachovanie práva rybolovu na rybníku Košiare a okolia rybníka ako tichej zóny.

B) RIEŠENIE ÚZEMNÉHO PLÁNU

a) Vymedzenie riešeného územia a jeho geografický opis

a.1) Vymedzenie záujmového územia

Záujmové územie tvorí katastrálne územie Rajec a časti katastrálnych území obcí Veľká Čierna v súvislosti s návrhom smerných častí doplnku aktualizácie Územného plánu sídelného útvaru Rajec – Golfové ihrisko Charubina, Jasenové vzhľadom k zámeru budovania priemyselnej zóny v návaznosti na existujúce plochy - UŠ Rajec – Piesky, Šuja vzhľadom k zámeru rozvoja bytovej výstavby a Ďurčiná vzhľadom k úzkym väzbám s mestom už teraz presahujúcim rámec katastra (obecné futbalové ihrisko v k. ú. Rajec).

a.2) Vymedzenie riešeného územia

Riešené územie je vymedzené katastrálnou hranicou mesta Rajec a v ÚPN – M Rajec je spracované v mierke 1 : 10 000.

V rámci riešeného územia je v mierke 1 : 5 000 spracované ťažiskové územie mesta vymedzené súčasným zastavaným územím, doplneným o rozvojové plochy bývania, výroby, rekreácie a športu.

Celková výmera katastrálneho územia mesta predstavuje plochu 31,46 km², z čoho poľnohospodárska pôda tvorí 11,19 km², ostatné nepoľnohospodárske plochy 2,82 km² a lesné pozemky 17,45 km².

a.3) Prírodné podmienky

a.3.1) Geologické podmienky

Riešené územie patrí do provincie Západných Karpát, subprovincie Vnútorne Západné Karpaty. Leží vo fatransko - tatranskej oblasti, v južnej časti celku Žilinská kotlina, podcelku Rajecká kotlina.

Katastrálne územie Rajec I. patrí do celku Žilinská kotlina, podcelku Rajecká kotlina ako aj do celku Strážovské vrchy, podcelku Zliechovská hornatina, časti Strážov.

Katastrálne územie Rajec II. v severnej časti ešte patrí do celku Žilinská kotlina, podcelku Rajecká kotlina. Ostatná časť patrí do celku Malá Fatra, podcelku Lúčanské Fatra, časti Kýčery.

Katastrálne územie Rajec I. leží zväčša na aluviálnej nive toku Rajčianky, ale aj Čierňanky. Na nivu z oboch strán (západ, východ) sú napojené jej rozerodované riečne terasy a spolu s nivou vytvárajú vnútrokotlinovú pahorkatinu.

Katastrálne územie Rajec II. tvorí v severnej časti vrchovinová časť Lúčanskej Fatry a južnú časť tvorí jej hornatinová časť. Priestor je vymodelovaný eróznou činnosťou Porubského potoka.

Riešené územie zaberajú v rámci geomorfologických jednotiek tri celky : Strážovské vrchy, Malá Fatra a Žilinská kotlina, štyri podcelky: Zliechovská hornatina, Lúčanská Fatra, Rajecká kotlina a Domanížská kotlina a dve časti: Strážov a Kýčery.

Do riešeného katastrálneho územia zasahujú Strážovské vrchy druhohorami križňanského a chočského príkrovu. Samotná Rajecká kotlina je synklinálnou panvou vyplnenou paleogénnymi sedimentami. Sú to najmä pestré a zvlnené bazálne zlepence a brekcie, vyskytujúce sa v západnej časti katastrálneho územia Rajec I. po oboch stranách Hlbokej doliny. Na južných svahoch Cibulčkovej na styku s mezozoikom sa vyskytujú vložky bauxitových rúd. Menší výskyt bazálnych zlepenčov je na kontakte mezozoika s flyšom (Vraniny smerom k Šuji). V nadloží týchto bazálnych súvrství je flyš, ktorý tvorí podstatnú výplň kotliny. Striedajú sa polohy ílovcov

a pieskovcov. Miestami sa vo flyši vyskytujú organogénne vápence až brekcie s riasami a machovkami. Vyskytujú sa aj vložky mangánových rúd (svah nad cestou Rajec – Ďurčiná). Mocnosť flyšového súvrstvia je cca 1000 m, teda, paleogénna výplň kotliny má značnú mocnosť.

Z hľadiska stavebných elementov je k. ú. Rajec I. budované centrálno-karpatským pásmom, kde sa vyskytujú horniny rôzneho pôvodu a veku. Vyskytujú sa tmavé masívne, alebo hrubolavicovité vápence a dolimity, rôzne fácie prevažne lavicových vápencov a slieňov, slienitých bridlíc s vložkami vápnených pieskovcov križňanskej série, ďalej sú to svetlé masívne, alebo hrubolavicovité dolomity a vápence chočskej série a napokon bazálne súľovské vrstvy karbonatických zlepencov, flyšové súvrstvia ílovcov a pieskovcov, lokálne zlepencov.

Za veľmi odolné komplexy sú považované vápence a dolomity križňanskej a chočskej jednotky. Za stredne odolné sa považujú zlepence centrálnokarpatského paleogénu, slienité vápence a pieskovce križňanskej série. Málo odolné sú flyšové súvrstvia ílovcov a pieskovcov, slieňov a bridlice križňanskej série.

Podstatnú časť riešeného územia zaberá niva Rajčianky, vyvinutá po oboch stranách toku. Jej šírka sa pohybuje od 500 do 1400 m. Hrúbka kolíše okolo 3 m, je malá. Rajčianka má svoje koryto zahĺbené až do podložných sérií centrálnokarpatského paleogénu. Je to územie bez výškových anomálií, rovné. V strednom toku Rajčianky je vyvinutá aj stredná terasa, ktorá je prekrytá sprašovými hlinami. Viditeľná je terasa na ľavom brehu, tiahnúca sa pozdĺž toku od lokality Stráň až do oblúka cestnej komunikácie na Považskú Bystricu. Ďalšia je terasa v lokalite Bukovina. Menšie zbytky terás sa nachádzajú na pravom brehu potoka Rybná (lokalita Dubie).

Pravobrežné prítoky majú bystrinný charakter, prevláda erózna činnosť nad akumuláciou. Z ľavobrežných prítokov je významná hlavne Čierňanka, ktorá preteká územím s malým sklonom, má teda pomalé prúdenie, vytvára meandre, aj tu prevažuje akumulačná činnosť nad eróznou.

Nivu Rajčianky tvoria prevažne štrky strednozrnné, tvorené vápencovými a pieskovcovými zrnami. Výplň medzi štrkami sa mení od ílovitej cez hlinitú až po piesčitú – premenlivá priepustnosť štrkov. Štrky sú prekryté tenkou vrstvou jemnozrnných naplavenín (hlinitopiesčité kaly).

Úzke a plytké nivy si vytvorili aj prítoky Rajčianky. Pomerne širokú nivu si vytvoril potok Rybná (dolný tok), podobne ako Hvojtová.

Ďalej sa v riešenom území vyskytujú svahové deluviálne hliny, prípadne suty. Vyskytujú sa prevažne na styku strmších svahov a nivy Rajčianky a jej prítokov. Vypĺňajú depresie. Vyskytujú sa najmä vo východnej časti k. ú. Rajec I. Viditeľné sú pri päte Bukoviny, Predného vršku, nad pravým brehom Rybnej, na Požehoch. V poslednej lokalite obsahujú balvany kremencov zo svahov nad Ďurčinou. Na západných svahoch sa delúviá vyskytujú menej (len úzke pruhy). Výraznejšie sú len južne od terasy Rajčianky (lokalita Stráň).

a.3.2) Hydrologické pomery

Hydrologicky katastrálne územie leží v povodí rieky Váh, do ktorej sa vlieva významný tok Rajčianka, predstavujúci hydrologickú os územia. Odvodňuje so svojimi prítokmi celé riešené územie. Druhohorné vápencovo-dolomitické komplexy sú značne rozpukané a dostatočne priepustné. Pri prevahe ílovcov v centrálnokarpatskom paleogéne sú prakticky nepriepustné. Keďže dominantne tvoria výplň kotliny, podzemná voda sa akumuluje pomerne plytko pod povrchom a štrkové kvartérne nánosy sú pomerne tenké, ide o vododajnú vrstvu. Tok Rajčianky aluviálnu nivu i dotuje i drénuje, v závislosti od hĺbky zarezania do podložia, ale aj od prítokov v rieke. Na nive sa podzemná voda vyskytuje v hĺbke 1,5 až 2 m, tvorí súvislú hladinu, ktorá je v hydraulikej závislosti so stavom v rieke. Režim v meste ovplyvňuje regulácia Rajčianky (obmedzovanie dotačného vplyvu).

Na svahoch je výskyt podzemnej vody podmienený nepriepustnosťou horninového masívu. V rozpukaných a zvetralých polohách voda rýchlo presakuje do hĺbky, v nepriepustných vrstvách ílovcov a neporušených pieskovcov stečie po povrchu, alebo sa akumuluje nad nepriepustnými vrstvami. V lokalitách, kde je nepriepustné prostredie blízko povrchu, vytvára zamokreniny. V území pravobrežne priberá Porubský potok, ktorý odvodňuje jednu časť katastrálneho územia. Významný je ľavostranný prítok Čierňanka.

Podstatnú časť riešeného územia zaberá niva Rajčianky, vyvinutá po oboch stranách toku. Pravobrežné prítoky majú bystrinný charakter, z ľavobrežných prítokov Čierňanka preteká územím s malým sklonom, má teda pomalé prúdenie, vytvára meandre.

Z vodohospodárskeho hľadiska je riešené katastrálne územie dlhodobou pozitívna oblasť. Suma zrážok v priebehu roka i počas vegetačného obdobia je vyššia ako potenciálny výpar z územia. Väčšina územia má počas vegetačného obdobia prebytok vlhky 50 – 150 mm.

Režim väčšiny tokov v území je typický stredohorský snehovo – dažďový, s akumuláciou vody s nízkymi stavmi v decembri až februári, vysokou vodnatosťou v marci až máji (maximálnymi stavmi prevažne v apríli) a priemernými stavmi v septembri až októbri.

a.3.3) Fyzikálne vlastnosti pôd

V riešenom katastrálnom území, najmä na nivách tokov Rajčianka a Čierňanka sa prevažne vyskytujú fluvizeme typické, ale aj glejové. Na svahových a sprašových hlinách sa v menších plochách vyskytujú čiernice typické a glejové, častejšie luvizeme pseudoglejové, alebo pseudogleje luvizemné. Na flyši a jeho zvetralinách sa prevažne vyskytujú kambizeme typické a kambizeme luvizemné. Vápence a dolomity pokrývajú rendziny a na slieňoch sú to regozeme.

Skeletnosť pôd je v riešenom území zastúpená najmä pôdami slabo až stredne skeletnatými, sú zväčša stredne hlboké až hlboké a ich zrnitosť je prevažne stredne ťažká až ťažká.

V riešenom katastrálnom území sa vyskytujú tieto bonitované pôdno-ekologické jednotky:

- 0729012 – pôdy stredne ťažké (hlinité), slabo skeletnaté, stredne hlboké čiernice typické a glejové na sprašových a svahových hlinách
- 0771012 – pôdy stredne ťažké (hlinité), slabo skeletnaté, stredne hlboké kambizeme pseudoglejové na svahových hlinách
- 0799012 – pôdy stredne ťažké (hlinité), slabo skeletnaté, stredne hlboké regozeme na neogénnych piesočnatých substrátoch
- 0799013 – pôdy ťažké (ilovitohlinité), slabo skeletnaté, stredne hlboké regozeme na neogénnych piesočnatých substrátoch
- 0800892 – pôdy stredne ťažké (hlinité), všetky skeletnatosti, všetky hĺbky pôdy na zrázoch (bez rozlíšenia typu pôdy)
- 0802012 – pôdy stredne ťažké (hlinité), slabo skeletnaté, stredne hlboké fluvizeme typické karbonátové
- 0806012 – pôdy stredne ťažké (hlinité), slabo skeletnaté, stredne hlboké fluvizeme typické
- 0806022 – pôdy stredne ťažké (hlinité), stredne skeletnaté, hlboké fluvizeme typické
- 0811002 – pôdy stredne ťažké (hlinité), bez skeletu, hlboké fluvizeme glejové
- 0811012 – pôdy stredne ťažké (hlinité), slabo skeletnaté, stredne hlboké fluvizeme glejové
- 0814062 – pôdy stredne ťažké (hlinité), stredne až silno skeletnaté, plytké fluvizeme /typ/
- 0856202 – pôdy stredne ťažké (hlinité), bez skeletu, hlboké luvizeme pseudoglejové až pseudogleje luvizemné na sprašových a polygénnych hlinách
- 0857212 – pôdy stredne ťažké (hlinité), slabo skeletnaté, stredne hlboké pseudogleje typické na sprašových a polygénnych hlinách
- 0863202 – pôdy stredne ťažké (hlinité), bez skeletu, hlboké kambizeme typické na minerálne bohatých zvetralinách flyša
- 0863215 – pôdy stredne ťažké-ľahšie (piesočnatohlinité), slabo skeletnaté, stredne hlboké kambizeme typické na minerálne bohatých zvetralinách flyša
- 0864443 – pôdy ťažké (ilovitohlinité), stredne skeletnaté, stredne hlboké kambizeme typické na minerálne bohatých zvetralinách flyša
- 0865242 – pôdy stredne ťažké (hlinité), stredne skeletnaté, stredne hlboké kambizeme typické a luvizemné na svahových hlinách

- 0865442 – pôdy stredne ťažké (hlinité), stredne skeletnaté, stredne hlboké kambizeme typické a luvizemné na svahových hlinách
- 0869235 – pôdy stredne ťažké-ľahšie (piesočnatohlinité), slabo skeletnaté, stredne hlboké kambizeme pseudoglejové na flyši
- 0870413 – pôdy ťažké (ilovitohlinité), slabo skeletnaté, stredne hlboké kambizeme pseudoglejové na flyši
- 0871203 – pôdy ťažké (ilovitohlinité), bez skeletu, hlboké kambizeme pseudoglejové na svahových hlinách
- 0871205 – pôdy stredne ťažké-ľahšie (piesočnatohlinité), bez skeletu, hlboké kambizeme pseudoglejové na svahových hlinách
- 0871212 – pôdy stredne ťažké (hlinité), slabo skeletnaté, stredne hlboké kambizeme pseudoglejové na svahových hlinách
- 0871213 – pôdy ťažké (ilovitohlinité), slabo skeletnaté, stredne hlboké kambizeme pseudoglejové na svahových hlinách
- 0871242 – pôdy stredne ťažké (hlinité), stredne skeletnaté, stredne hlboké kambizeme pseudoglejové na svahových hlinách
- 0871433 – pôdy ťažké (ilovitohlinité), slabo skeletnaté, stredne hlboké kambizeme pseudoglejové na svahových hlinách
- 0872225 – pôdy stredne ťažké-ľahšie (piesočnatohlinité), stredne skeletnaté, hlboké kambizeme pseudoglejové (podz. voda 0,6 – 0,8 m) na rôznych substrátoch
- 0882673 – pôdy ťažké (ilovitohlinité), bez až slabo skeletnaté, všetky hĺbky kambizeme (typ) na flyši
- 0883672 – pôdy stredne ťažké (hlinité), bez až slabo skeletnaté, všetky hĺbky kambizeme (typ) na ostatných substrátoch
- 0883682 – pôdy stredne ťažké (hlinité), stredne až silno skeletnaté, všetky hĺbky kambizeme (typ) na ostatných substrátoch
- 0887213 – pôdy ťažké (ilovitohlinité), slabo skeletnaté, stredne hlboké rendziny typické a kambizemné na vápencoch a dolomitoch
- 0888232 – pôdy stredne ťažké (hlinité), slabo skeletnaté, stredne hlboké regozeme typické až pelické, ojedinele hnedozeme alebo kambizeme erodované na slieňoch alebo íloch
- 0888233 – pôdy ťažké (ilovitohlinité), slabo skeletnaté, stredne hlboké regozeme typické až pelické, ojedinele hnedozeme alebo kambizeme erodované na slieňoch alebo íloch
- 0888243 – pôdy ťažké (ilovitohlinité), stredne skeletnaté, stredne hlboké regozeme typické až pelické, ojedinele hnedozeme alebo kambizeme erodované na slieňoch alebo íloch
- 0888432 – pôdy stredne ťažké (hlinité), slabo skeletnaté, stredne hlboké regozeme typické až pelické, ojedinele hnedozeme alebo kambizeme erodované na slieňoch alebo íloch
- 0888443 – pôdy ťažké (ilovitohlinité), stredne skeletnaté, stredne hlboké regozeme typické až pelické, ojedinele hnedozeme alebo kambizeme erodované na slieňoch alebo íloch
- 0890262 – pôdy stredne ťažké (hlinité), stredne až silno skeletnaté, plytké rendziny typické na vápencoch a dolomitoch
- 0890462 – pôdy stredne ťažké (hlinité), stredne až silno skeletnaté, plytké rendziny typické na vápencoch a dolomitoch
- 0892672 – pôdy stredne ťažké (hlinité), bez až slabo skeletnaté, všetky hĺbky rendziny typické na vápencoch a dolomitoch
- 0892682 – pôdy stredne ťažké (hlinité), stredne až silno skeletnaté, všetky hĺbky rendziny typické na vápencoch a dolomitoch
- 0894002 – pôdy stredne ťažké (hlinité), bez skeletu, hlboké gleje
- 0894003 – pôdy ťažké (ilovitohlinité), bez skeletu, hlboké gleje

- 0896682 – pôdy stredne ťažké (hlinité), stredne až silno skeletnaté, všetky hĺbky solčanky a slance
- 0971212 – pôdy stredne ťažké (hlinité), slabo skeletnaté, stredne hlboké kambizeme pseudoglejové na svahových hlinách
- 0988443 – pôdy ťažké (ilovitohlinité), stredne skeletnaté, stredne hlboké regozeme typické až pelické, ojediniele hnedozeme alebo kambizeme erodované na slieňoch alebo íloch
- 0990235 – pôdy stredne ťažké-faššie (piesočnatohlinité), slabo skeletnaté, stredne hlboké rendziny typické na vápencoch a dolomitoch

a.3.4) Klimatické pomery

Predstavujú dôležitý určujúci faktor pri konečnom optimálnom priestorovom usporiadaní a funkčnom využití katastrálneho územia. Pri klimatickej charakteristike sme vychádzali z publikovaných materiálov: ročenky SHMÚ Bratislava, Petrovič a kol. (1964), Atlas podnebia ČSSR (1958), Atlas SSR (1980).

Kotlinová časť a okraje Strážovských vrchov a Lúčanskej Malej Fatry patria do mierne teplej klimatickej oblasti, najvyššie partie Lúčanskej Malej Fatry do studenej až veľmi studenej.

Z hľadiska zrážok patria najnižšie časti riešeného územia (kotlina) do mierne vlhkej klimatickej oblasti.

Pre naše potreby dôležitú vypovedaciu charakteristiku predstavuje oslnenie reliéfu ako rámcová klimatická charakteristika riešeného priestoru. Pre dokreslenie klimatických podmienok poslúžia vybrané hodnoty:

Teplota vzduchu

I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	Rok	A
-4,1	-2,6	1,7	7,2	12,4	15,4	17,0	16,2	12,7	7,7	3,2	-1,0	7,1	21,1

Vlhkosť vzduchu v %

I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	Rok	IV - IX
86	85	81	75	74	77	78	79	80	83	87	90	81	77

Priemerná oblačnosť v %

I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	Rok
77	72	63	63	60	60	58	55	54	69	77	79	66

Priemerný počet dní s hmlou (dohľadnosť menšia ako 1 km)

I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	Rok
6,0	3,4	2,9	2,1	2,1	2,0	2,0	5,8	5,9	6,3	4,8	6,6	49,9

Priemerný úhrn zrážok v mm

I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	Rok	IV - IX	X - III
53	53	62	62	87	107	124	101	67	73	62	56	907	548	359

Analytické poznatky o klimatických podmienkach územia katastra tvorili v ďalších procesných častiach spracovania „krajinnokoekologického plánu“ katastrálneho územia mesta dôležitý limitujúci faktor, zohľadnený najmä v rozhodovacom procese.

Rajec sa nachádza v mierne teplej klimatickej oblasti, okrsku mierne teplom, vlhkom s chladnou alebo studenou zimou. Niektoré charakteristické údaje:

- teplota vzduchu v januári	-4,1° C
- teplota vzduchu v júli	17°C
- počet letných dní v roku	30-40
- počet mrazových dní v roku	88
- priemerná oblačnosť v decembri	77%
- priemerná oblačnosť v septembri	50%
- vodné zrážky za rok	852 mm
- trvanie obdobia so snehovou pokrývkou	96 dní
- maximum snehovej pokrývky	75-90 cm
- počet dní so zrážkami nad 10 mm	26 dní
- relatívny slnečný svit	42-44 %
- dĺžka vykurovacieho obdobia	213 dní
- prevládajúci smer vetra	S, J,
- obdobie bez vetra	41%

a.3.5) Súčasná (druhotná) krajinná štruktúra

Krajinnú štruktúru tvoria súbory prirodzených a človekom čiastočne, alebo úplne pozmenených dynamických systémov. Pre naše potreby, pri komplexnom chápaní krajiny je to priestorové rozloženie a vzťahy medzi základnými (tiež komplexnými) jednotkami krajiny a ich súbormi (geobiokomplexy, geobiocenózy, ekosystémy). Súčasná krajinná štruktúra, t.j. priestorové rozmiestnenie jej prvkov nám poskytlo rámcovú predstavu o ekologických predpokladoch územia so zreteľom na ich súčasné využívanie. Súčasnú krajinnú štruktúru riešeného katastrálneho územia sme charakterizovali k určitému časovému obdobiu (august 2006), teda vyjadrili sme v nej vnútorné a vonkajšie vzťahy medzi krajinnými zložkami a ekologickými faktormi v podobe krajinných prvkov v tomto čase. Krajinná štruktúra nám slúžila ako jeden zo základných analytických podkladov, jej hodnotenie bolo významným podkladom pre typizáciu biologických komplexov a premietli sme ho aj do krajinnokoekologickej typizácie a regionalizácie krajiny katastrálneho územia.

Určujúcim prvkom súčasnej organizácie štruktúry krajiny sú morfológické podmienky riešeného územia.

Katastrálne územie Rajec II., ležiace v pohorí Lúčanskej Malej Fatry, dominantne zaberajú lesné spoločenstvá s prevahou buka (*Fagus*). Ich druhová skladba je graficky zobrazená v prílohe (časť Rajec II). Plošne menšiu prímies predstavuje javor (*Acer*).

Organizácia (usporiadanie) štruktúrnych prvkov krajiny je naviazaná na morfológický charakter Rajeckej kotliny (rovina, zvlnená pahorkatina). Prevládajú prevažne prvky s poľnohospodárskym využívaním. Sídlo Rajec leží v nive toku Rajčianka (na oboch brehoch), zaberá jej celú plochu. Obklopené je (východ – zvlnená pahorkatina a západ predhorie Strážovských vrchov) členitejším reliéfom. Organizácia prvkov štruktúry je optimálna, plniaca viacero dôležitých funkcií – ekostabilizačná, diverzifikačná, krajinnotvorná, estetická a v neposlednom rade protipovodňová. Sídlo je vhodne obklopené plochami sadov a záhrad, ale aj dostatočnými plochami záhumienok. Východnú časť katastra tvoria zväčša trvalo trávne porasty (pasienky, kosné lúky), prechádzajúce do lesného komplexu. Západnú časť prevažne zaberá orná pôda, severovýchodný kontakt so sídlom predstavujú trvalo trávne porasty (pasienky, kosné lúky) s lokalitou záhradkárskych osady. Plošne väčšia záhradkárska osada je lokalizovaná v severnej časti katastrálneho územia. Na ľavobrežnej strane toku Rajčianka, v doline Hlboká je zriadená vodná nádrž (rybník). V juhozápadnom cípe katastrálneho územia je plocha využívaného kameňolomu.

Súčasná organizácia (usporiadanie) prvkov štruktúry krajiny je z hľadiska zachovania a podporenia územnej (krajinnej) stability vysoko účinná.

a.3.6) Základná fyto geografická charakteristika

Podľa fyto geografického členenia územia Slovenska patrí riešené územie do oblasti Západokarpatskej flóry (*Carpaticum occidentale*). Katastrálne územie Rajec I. spadá do obvodu predkarpatskej flóry (*Praecarpaticum*), okresu 13 – Strážovské a Súľovské vrchy a katastrálne územie Rajec II. spadá do obvodu flóry vysokých (centrálnych) Karpát (*Eucarpaticum*), okresu 21a – Lúčanská Fatra.

V lesných komplexoch (najmä v Lúčanskej Malej Fatre) prevláda buk (*Fagus*). Ako prímes je javor (*Acer*). Plošne sú najviac zastúpené bukové lesy kvetnaté (*Eu-Fagetion*). Sú to klimaxové eutrofné bukové a zmiešané jedľovo-bukové lesy s bohatým, zvyčajne viacvrstvovým bilinným podrastom. Buk je v nich blízko svojho ekologického optima, pri väčšej vlhkosti a dostatku tepla je jedľa na tom podobne. Na dolnej hranici výskytu je sporadický výskyt duba zimného (*Quercus petraea*), zriedkavo hrab obyčajný (*Carpinus betulus*). Stálou prímesou je javor horský (*Acer pseudoplatanus*), javor mliečny (*Acer platanoides*), brest horský (*Ulmus glabra*), jaseň štíhly (*Fraxinus excelsior*), lipa malolistá (*Tilia cordata*), zriedkavo a vzácné aj smrek obyčajný (*Picea abies*). Kvetnaté bučiny bývajú dvojťažovými, alebo trojetážovými porastami, alebo majú ráz jednotlivo výberkových lesov.

Plošne dostatočne sú zastúpená aj bukové kyslomilné lesy horské (*Luzulo-Fagetion* p.p.maj.). Výškové rozpätie výskytu je veľké (500 – 1300m). Ekologické optimum má v jedľovo-bukovom a smrekovo-jedľovo-bukovom vegetačnom stupni. Najčastejšie zaberá vlhkosťne priaznivejšie, chladnejšie plochy na severných úbočiach svahov a na dne dolín. V nižších polohách sa vyskytuje v susedstve kvetnatých jedľovo-bukových lesov.

Vrcholové polohy formou lesných kompaktných enkláv zaberajú javorové horské lesy (*Aceri-Fagetion*). Vyskytujú sa v horskom až vyššom horskom stupni v nadmorskej výške nad 900 – 1000 m. V nich sú zahrnuté javoriny vyskytujúce sa na sutinách v jedľovo-bukovom a jedľovo-smrekovom stupni. Významný podiel na zložení stromového poschodia majú zo sutinových listnáčov predovšetkým javor horský (*Acer pseudoplatanus*), brest horský (*Ulmus glabra*), k nim pristupuje jedľa biela (*Abies alba*) a jaseň štíhly (*Fraxinus excelsior*), zriedkavo buk (*Fagus sylvatica*). Javor horský je v porovnaní s bukom vitálnejší a viac odoláva náporu smreka.

V ostatnom území (k. ú. Rajec I.) príchodom človeka do územia pôvodné lesy ustúpili - vznik lúk pasienkov a polí. Bučiny a jedliny boli postupne premenené na smrekové monokultúry. V ich podraze sa lokálne nachádzajú bučínové a smrečinové druhy: chlpaňa lesná, jarmanka väčšia, podbelica alpínska, ostružina malina, zubačka cibul'konosná veronika horská, kyslička obyčajná a pod. Na živiny chudobné stanovišťa upozorňuje metlica krivoľaká. Miestami sa zachovali aj pôvodné lesy s bukom, jedľou, smrekom a jarabinou vtáčou. Vodné toky sprevádzajú brehové porasty s jelšou sivou, jaseňom štíhlym, rôznymi druhmi vrb a topoľom osikovým. Lipy, jasene, bresty a duby a ich skupiny boli do územia umelo donesené. Na trvalo trávnych porastoch, najmä v západnej časti porasty tvoria traslica prostredná, tomka voňavá, kostrava lúčna, ovsík obyčajný, timotejka lúčna, reznáčka laločná, psiarka lúčna, mätonoh trváci, psica tuhá a hrebienka obyčajná. Typicky lúčne druhy sú margaréta biela, d'atelina lúčna, skorocel kopijovitý, štiav kyslý, zvonček rozkladitý. Na nekosené lúky nastupujú jednoliate porasty ľubovníka škvornitého. V jeseň sa na lúkach vyskytuje jesienka obyčajná. Častá je aj snežienka jarná.

a.3.7) Urbanistická štruktúra

Kataster mesta Rajec je rozčlenený na dve časti. Západná časť, kde sa nachádza mesto Rajec je tvorené kompaktným osídlením, východná časť je zónou lesnej krajiny. Centrálna zastavaná časť mesta Rajec tvorí ucelenú kompaktnú urbanistickú štruktúru bohatú na funkčne využitie a rôznorodú čo do architektúry objektov.

Kataster mesta Rajec je aj z hľadiska zastavanosti územia členený na dve časti: územie zastavané a územie nezastavané – extravilán. Z hľadiska funkčného zónovania môžeme územie katastra rozdeliť na tieto zóny:

- Zmiešaná zóna bývania a vybavenosti – celé mesto – intravilán bez zóny výroby
- Zóny poľnohospodárskej a priemyselnej výroby
- zóna voľnej poľnohospodárskej krajiny
- zóna lesnej krajiny - lesy
- zóna ochrany prírody – genofondové lokality

Zástavba v meste je situovaná okolo historického jadra, cesty I/64 a toku Rajčianky. Tvoria ju rôznorodá zástavba, čo do podlažnosti a funkčného využitia. Koridor Rajčianky lemuje miestami krovitá a stromová zeleň. Zastavané územie mesta má dĺžku cca 2,5 km a šírku 1,5 km.

Mesto má jednoznačne definované jadro, ktoré je historické a je pamiatkovou zónou, kde je okrem jednotlivých objektov predmetom ochrany aj historický šachovnicový pôdorys a štvorcové námestie s jeho hmotovou skladbou a mestským interiérom.

Rajec je z hľadiska funkčného členenia rozmanitejší v intraviláne, kde sú zastúpené viaceré funkčné plochy. Náznak zónovania – zoskupovania jednotlivých rovnakých, alebo príbuzných funkcií je možné postrehnúť v celej zastavanej časti mesta. Bývanie tvorí ucelené funkčné zóny, doplnené vybavenosťou, ktorá je v ťažisku vygradovaná vyššou občianskou vybavenosťou. Vybavenosť sa sústreďuje v historickom jadre mesta a v polohách, ktoré naň priamo nadväzujú. Zóna kompaktnej hromadnej bytovej výstavby sa nachádza v severnej, viac rozptýlenej v južnej časti mesta. Priemyselná zóna tvorí prstenec zo severu a východu. Poľnohospodárske farmy sa nachádzajú na západnom a juhovýchodnom okraji osídlenia. Významným prvkom rekreácie je kúpalisko Veronika v severovýchodnej časti mesta, sekunduje rybník Košiare, oba základné prvky rekreácie a CR zosiluje zámer ich prelnutia a prepojenia s investíciou Charubina - golfové ihrisko v spojení s hypoterapiou v susednom katastri. (Využitie poľnohospodárskeho dvora Hvojtová na agroturistiku, zriadenie lesoparkov, nadregionálna cyklomagistrála Žilina – Rajec a na ňu nadväzujúce miestne okruhy previazanie jednotlivých prvkov turizmu a rekreácie umocňujú.) Futbalové ihrisko je v severnej časti na rozhraní obytnej a priemyselnej zóny. Cintoríny sú umiestnené na okrajoch obytnej zástavby.

b) Väzby vyplývajúce z riešenia a zo záväzných častí územného plánu regiónu (VÚC)

Pre priestor regiónu je základným dokumentom koncepcného riadenia územných plánov miest a obcí ÚPN VÚC Žilinského kraja.

Nasledujúce citácie sa vzťahujú k územiu mesta Rajec a sú vybrané z kapitoly 2.20 Záväzné regulatívy územného rozvoja ÚPN VÚC Žilinského kraja a Všeobecne záväzného nariadenia Žilinského samosprávneho kraja číslo 6/2005 o záväzných častiach zmien a doplnkov Územného plánu veľkého územného celku Žilinského kraja.

Pri spracovaní ÚPN – M Rajec sú rešpektované nasledovné výstupy z návrhu uvedenej územnoplánovacej dokumentácie regiónu a jej záväznej časti, týkajúcej sa riešeného územia mesta :

b.1.1) V oblasti usporiadania územia, osídlenia a rozvoja sídelnej štruktúry

- vytvárať podmienky pre vyvážený rozvoj Žilinského kraja v oblastiach osídlenia, ekonomickej, sociálnej a technickej infraštruktúry pri zachovaní zdravého životného prostredia a biodiverzity v súlade s princípmi trvalo udržateľného rozvoja
- formovať sídelnú štruktúru na nadregionálnej úrovni na území Žilinského kraja prostredníctvom regulácie priestorového usporiadania a funkčného využívania územia

jednotlivých hierarchických úrovni ťažísk osídlenia, centier osídlenia, rozvojových osí a vidieckych priestorov

- *podporovať rozvoj sídelných centier Žilinského kraja, ktoré tvoria základné terciálne centrá osídlenia, rozvojové centrá hospodárskych, obslužných a sociálnych aktivít ako aj pre priliehajúce zázemie, tak aj pre príslušný regionálny celok, a to hierarchickým systémom, pozostávajúcim z nasledovných skupín centier:*
  - *podporovať rozvoj centier štvrtej skupiny ako centier osídlenia regionálneho významu a to miest: Rajec, Rajecké Teplice, Trstená, Vrútky a v nich rozvoj týchto zariadení:*
    - a) *správy okresného významu*
    - b) *stredné školy s maturitou a špecifické školy*
    - c) *inštitúty vzdelávania dospelých*
    - d) *zdravotníctva a sociálneho zabezpečenia*
    - e) *kultúrnych zariadení okresného (regionálneho) a nadregionálneho významu*
    - f) *nákupných a obchodných stredísk*
    - g) *voľného času a rekreácie s dostatočnými plochami zelene*
    - h) *priemyslu*
- *vytvárať podmienky pre budovanie rozvojových osí v záujme tvorby vyváženej hierarchizovanej štruktúry*
  - *podporovať ako rozvojové osi tretieho stupňa*
    - e) *rajeckú rozvojovú os: Žilina - Rajec*
- *napomáhať rozvoju vidieckeho priestoru a náprave vzťahu medzi mestom a vidiekom na základe nového partnerstva založeného na vyššej integrácii funkčných vzťahov mesta a vidieka nasledovnými opatreniami:*
  - *vytvárať podmienky pre rovnovážny vzťah urbánnych a rurálnych území a integráciu funkčných vzťahov mesta a vidieka*
- *rešpektovať existenciu pamiatkovo chránených historických sídelných a krajinných štruktúr, a to najmä lokalít svetového kultúrneho dedičstva, archeologických nálezov, pamiatkových rezervácií, pamiatkových zón, areálov historickej zelene, národných kultúrnych pamiatok, lokalít tvoriacich charakteristické panorámy chránených území, národnú sústavu chránených území v príslušnej kategórii a stupni ochrany a medzinárodne chránených území (ramsarské lokality, lokality NATURA).*

b.1.2) V oblasti sociálnej infraštruktúry

- *zriaďovať zariadenia sociálnych služieb a rozširovať ich sieť v závislosti od konkrétnych potrieb občanov najmä v každom sídle okresu*
- *podporovať rovnomerný rozvoj škôl, vzdelávacích, školiacich a preškolovacích zariadení na území kraja*
- *znižovať regionálne rozdiely v úrovni vzdelávania podporou vzdelávacích centier v prirodzených sídelných centrách a prispôbovať sieť stredných škôl trhu práce, podporovaným ekonomickým aktivitám*
- *zriadiť vyššie odborné školy poskytujúce pomaturitné vzdelávanie v oblastiach vyžadujúcich podporu regionálneho rozvoja*
- *rozvíjať zariadenia liečebnej starostlivosti v záujme ich optimálneho využitia v rovnocennej prístupnosti pre všetkých obyvateľov kraja*
- *podporovať malé a stredné podnikanie v oblasti zdravotníctva a to najmä v územiach vzdialenejších od sídelných centier*
- *rozšíriť kapacitu odborných liečebných ústavov a liečební v súlade s potrebami obyvateľstva v regiónoch*
- *riešiť nedostatočné kapacity zariadení sociálnej starostlivosti a zaostalosť priestorovej vybavenosti v regiónoch*
- *podporovať vybrané zariadenia sociálnej starostlivosti na regionálnej úrovni*
- *podporovať rovnomerne prevádzku a činnosť existujúcej siete a rozvoj nových kultúrnych zariadení v regiónoch ako neoddeliteľnej súčasť existujúcej infraštruktúry a kultúrnych služieb obyvateľstvu.*

b.1.3) V oblasti rozvoja rekreácie a turistiky

- vytvoriť nadregionálny, regionálny a miestny – funkčno – priestorový subsystém turistiky, rekreácie a cestovného ruchu v súlade s prírodnými a civilizačnými danosťami kraja, ktorý zabezpečí každodennú a víkendovú rekreáciu obyvateľov kraja hlavne z miest a vytvorí optimálnu ponuku pre domácu a zahraničnú turistiku, prednostne kúpeľnú, poznávaciu, športovú a relaxačnú
- podporovať diferencované regionálne potreby využitia rekreácie, turistiky a cestovného ruchu pre zlepšenie hospodárskej stability a zamestnanosti, najmä na Kysuciach, Orave a v Turci, pre upevňovanie zdravia a rekondíciu obyvateľstva, predovšetkým miest Žiliny, Ružomberka, Martina a Liptovského Mikuláša a pre zachovanie a využitie kultúrneho dedičstva vo všetkých okresoch kraja
- preferovať kvalitatívny rozvoj a vysokoštandardnú vybavenosť pre horský turizmus, klimatickú liečbu a vrcholové športy na území Tatranského národného parku, Národného parku Nízke Tatry, Národného parku Malá Fatra a Národného parku Veľká Fatra, v kapacitách stanovených podľa schválených územných plánov obcí a podľa výsledkov posudzovania v zmysle zákona č.127/1994 o posudzovaní vplyvov na životné prostredie; v chránených krajinných oblastiach Kysuce, Strážovské vrchy a Horná Orava podporovať aj kvantitatívny rozvoj budovania vybavenosti pre turistiku v mestách a vidieckych sídlach
- pre všetky mestá v kraji dobudovať jestvujúce a založiť nové prímestské rekreačné zóny, s rekreačnými lesmi a vybavenosťou pre pohybové a relaxačné aktivity; sledovať pri tom potrebu znížiť tlak na najatraktívnejšie turistické a kúpeľné centrá, ako je Vrátna dolina a Rajecké Teplice pri Žiline, Martinské hole pri Martine, Malinô Brdo pri Ružomberku a Demänovská dolina pri Liptovskom Mikuláši
- dobudovať na medzinárodných cestných trasách E-50, E-75, a E-77 zariadenia na zachytenie a využitie turistického tranzitu na území kraja dobudovaním motoristických a cyklistických trás a okruhov cez Rajeckú kotlinu, Turiec a Liptov.

b.1.4) V oblasti usporiadania územia z hľadiska ekologických aspektov, ochrany prírody a ochrany pôdy

Rešpektovať prvky územného systému ekologickej stability kraja a ich funkčný význam v kategóriách:

- biocentrá nadregionálneho významu - .... Šujské rašelinisko...,
- biocentrá regionálneho významu podľa schváleného územného plánu
- biokoridory nadregionálneho a regionálneho významu podľa schváleného územného plánu
- rešpektovať v rámci ekologickej siete Slovenska začlenenie území:
  - časť územia ...Lúčanská Malá Fatra..., medzi jadrové územia národného významu
- dodržiavať pri hospodárskom využívaní území začlenených medzi prvky územného systému ekologickej stability podmienky
  - pre chránené územia (vyhlásené a navrhované na vyhlásenie) podľa osobitných predpisov o ochrane prírody a krajiny, kategórie a stupňa ochrany
  - pre lesné ekosystémy vyplývajúce z osobitných predpisov o ochrane lesov v kategóriách ochranné lesy a lesy osobitného určenia
  - pre poľnohospodárske ekosystémy vyplývajúce z osobitných predpisov o ochrane poľnohospodárskej pôdy v kategóriách podporujúcich a zabezpečujúcich ekologickú stabilitu územia (trvalé trávne porasty)
  - pre ekosystémy mokradí vyplývajúce z medzinárodných zmlúv a dohôd, ktorými je Slovenská republika viazaná
  - pre navrhované chránené vtáčie územia a dodržiavať ochranné podmienky, stanovované samostatne osobitným predpisom pre každé chránené vtáčie územie
  - pre navrhované územia európskeho významu a zosúladiť spôsob ich využívania tak, aby nedošlo k ohrozeniu predmetu ochrany

- zachovať prirodzený charakter vodných tokov zaradených medzi biokoridory, chrániť existujúcu sprievodnú vegetáciu a chýbajúcu vegetáciu doplniť autochtónnymi druhmi
- zabezpečiť skladbu terestrických biokoridorov vo voľnej krajine len prírodnými prvkami – trávne porasty, stromová a krovinná vegetácia a vylúčiť všetky aktivity ohrozujúce prirodzený vývoj (vylúčenie chemických vyživovacích a ochranných látok, skládky odpadov a pod.)
- stabilizovať spodnú hranicu lesov a zvýšiť ich biodiverzitu ako ekotónovú zónu les – bezlesie
- podporovať extenzívne leso-pasienkárске využívanie podhorských častí, s cieľom zachovania krajinársky a ekologicky hodnotných území s rozptýlenou vegetáciou
- zabezpečiť revitalizáciu regulovaných tokov s doplnením sprievodnej zelene
- prispôbovať trasy dopravnej a technickej infraštruktúry prvkom ekologickej siete tak, aby bola maximálne zabezpečená ich vodivosť a homogénnosť
- eliminovať systémovými opatreniami stresové faktory pôsobiace na prvky územného systému ekologickej stability (pôsobenie priemyselných a dopravných exhalácií, znečisťovanie vodných tokov a pod.)
- rešpektovať poľnohospodársku a lesnú pôdu ako faktor limitujúci urbanistický rozvoj kraja, definovaný v záväznej časti územného plánu; osobitne chrániť ornú pôdu s veľmi vysokým až stredne vysokým produkčným potenciálom, ornú pôdu na ktorej boli vybudované hydromelioračné zariadenia, ako aj poľnohospodársku pôdu, na ktorej boli vykonané osobitné opatrenia na zvýšenie jej produkčnej schopnosti
- rešpektovať zásady rekreačnej funkcie krajinných celkov a limity rekreačnej návštevnosti podľa schválených územných plánov obcí, aktualizovaných územnoplánovacích podkladov a dokumentov a koncepcií rozvoja jednotlivých oblastí kraja a obcí v záujme trvalej a objektívnej ochrany prírodného prostredia Žilinského kraja
- zabezpečiť ochranu prirodzených ekosystémov podporou rozvoja komplexnej vybavenosti (vrátane zvyšovania lôžkových kapacít v OP NP) a taktiež rozvojom obcí v podhorských oblastiach s dôrazom na vyzdvihnutie miestnych zvláštností a folklóru. Uvedenú vybavenosť riešiť komplexne s dôrazom na limity prírodných zdrojov
- vymedziť hranice zátopových území vodných tokov v ÚPD obcí za účelom ochrany priestoru riečnych alúvií pre situácie vysokých vodných stavov a ochrany biotických prvkov a ich stanovišť v alúviách vodných tokov
- zabezpečiť pri ochrane pamiatkových území ich primerané funkčné využitie, zachovanie, údržbu a regeneráciu historického pôdorysu a parcelácie, vylúčenie veľkoplošných asanácií, zachovanie objektovej skladby, výškového a priestorového usporiadania objektov, uličného parteru, zachovania charakteristických pohľadov, siluety a panorámy, rešpektovanie historických a architektonických dominánt, zachovanie archeologických nálezísk
- vykonávať obnovu kultúrnych pamiatok a nehnuteľností nachádzajúcich sa na pamiatkovo chránenom území a ich ochrannom pásme v súlade s podmienkami rozhodnutia krajského pamiatkového úradu podľa ustanovení zákona č.49/2002 Z.z. o ochrane pamiatkového fondu
- pri príprave stavieb a inej hospodárskej činnosti na pamiatkových územiach a územiach, kde sa predpokladá ohrozenie pamiatkových hodnôt (veľkoplošné a líniové stavby) je nevyhnutné posúdenie nutnosti vykonania archeologického výskumu krajským pamiatkovým úradom.

b.1.5) V oblasti rozvoja nadradenej dopravnej infraštruktúry

- zabezpečiť územnú rezervu a k výhľadovému horizontu homogenizovať cestu I/64 v trase a úsekoch:
  - diaľničná križovatka D1 Lietavská Lúčka – obchvat Porúbka – Rajecké Teplice – obchvat Kľače, Rajec až Šuja – Rajecká Lesná – obchvat Fačkov – hranica Žilinského a Trenčianskeho kraja v kategórii C 9,5/70-60, cesta nadregionálneho významu;
- zabezpečiť územnú rezervu a k výhľadovému horizontu homogenizovať cestu II/517 (cesta regionálneho významu v kategórii C 9,5/70-60) v trase a úsekoch:
  - preložka Rajec – hranica Žilinského a Trenčianskeho kraja
- chrániť existujúci územný koridor nasledovných železničných tratí IV kategórie regionálneho významu:
  - železničná trať č. 126 Žilina – Rajec

- chrániť územný koridor a realizovať sieť cyklomagistrál (cyklistické trasy celoštátneho významu) v nasledujúcich trasách a úsekoch:
  - *Rajecká cyklomagistrála, v trase cyklistických komunikácií mesta Žiliny Žilina/Budatínsky zámok – Žilina/Solinky, v trase telesa cyklistickej komunikácie Žilina/Solinky- Žilina/Bytčica – Lietavská Lúčka – Rajecké Teplice – Rajec, v trase cesty I/64 Rajec – Fačkov, v trase cesty III/51818 Fačkov – Čičmany, v trase lesnej cesty Čičmany – Javorinka – hranica Žilinského a Trenčianskeho kraja (pokračovanie po lesnej ceste a ceste III/51822 Tužina ako Hornonitrianska cyklomagistrála), prepojenia Rajeckej cyklomagistrály s Vážskou cyklomagistrálou v trase cesty II/517 Rajec – Domaníža – Považská Bystrica a v trase cesty III/51818 Čičmany – hranica Žilinského a Trenčianskeho kraja – Zliechov – Ilava – Pruské.*

b.1.6) V oblasti vodného hospodárstva

- *podporovať rozvoj skupinových vodovodov pre zásobovanie obyvateľov a uvažovaný územný rozvoj zabezpečením výstavby týchto stavieb:*
- *Rajecká Lesná, Ďurčiná napojenie obcí na SKV Žilina na prívod z vodárenských zdrojov Fačkov*
- *postupne znižovať zaostávanie rozvoja verejných kanalizácií s čistiťňami odpadových vôd za rozvojom verejných vodovodov výstavbou ČOV v rozhodujúcich zdrojoch znečistenia, výstavbou skupinových kanalizácií s využitím kapacít existujúcich ČOV, výstavbou skupinových kanalizácií s ČOV s prioritným riešením v mestách ležiacich v OP vodárenských zdrojov, OP prírodných liečivých zdrojov a prírodných zdrojov minerálnych stolových vôd, CHVO a povodí vodárenských tokov,*
- *Prednostne zabezpečiť výstavbu týchto stavieb:*
- *Z hľadiska čistenia odpadových vôd v súlade s NV SR č.49/2002 Z.z.*
  - *rekonštrukcia a intenzifikácia ČOV Rajec,*
  - *z hľadiska ochrany vôd:*
    - *skupinová kanalizácia obcí: Kunerád, Rajecké Teplice, Kamenná Poruba, Korská, vo výhlade Kľače, Jaseňové, Zbyňov s napojením na verejnú kanalizáciu mesta Žilina a s čistením na ČOV Žilina*
    - *napojenie obcí Ďurčiná a Rajecká Lesná na kanalizačný zberač Kofola a.s. Rajec so spoločným čistením na ČOV Rajec*
- *zabezpečiť likvidáciu povodňových škôd z predchádzajúcich rokov a budovať protipovodňové opatrenia na tokoch v území, ktoré je ohrozované povodňovými prietokmi s dôrazom na ochranu intravilánov miest a obcí*
- *na ochranu územia pred povodňami:*
  - *komplexne riešiť odtokové pomery v povodiach tokov opatreniami, ktorých výsledkom bude zvýšenie retenčného účinku pôdy, spomalenie a vyrovnanie odtoku vody z povodia a zníženie erózneho účinku vody.*

b.1.7) V oblasti energetiky

- *zohľadniť ekonomické a ekologické hľadiská pri zabezpečení územia energiami a vytvárať efektívne diverzifikované systémy energetického zásobovania kraja*
- *zabezpečiť zvýšenú výrobu elektrickej energie:*
  - *využitím zemného plynu v kombinovanej výrobe tepla a elektrickej energie v paroplynových cykloch a kogeneračných jednotkách*
- *v energetickej náročnosti spotreby:*
  - *realizovať opatrenia na zníženie spotreby elektrickej energie v priemysle a energeticky náročných prevádzkach*
  - *minimalizovať využívanie elektrickej energie na výrobu tepla*
  - *zvýšiť percento plynofikácie obcí v kraji v ekonomicky efektívnych oblastiach a v územiach so zvýšenými požiadavkami na ochranu životného a prírodného prostredia. (Národné parky, ich OP, CHKO a p.)*

- zamerať sa v spotrebe zemného plynu na jeho využívanie:
  - v kombinovanej výrobe tepla a elektrickej energie v paroplynových cykloch a kogeneračných jednotkách
  - ako alternatívne palivo pre pohon motorových vozidiel hlavne v hromadnej (MHD, prímestská doprava) a individuálnej doprave
- vytvoriť územné podmienky pre realizáciu plynárenských zariadení, prípadne ich rekonštrukciu a pri využívaní územia chrániť vybudované plynárenské zariadenia predpísanými ochrannými pásmami
- presadzovať v oblasti zásobovania teplom uplatnenie energetickej politiky SR a regionálnej energetickej politiky Žilinského samosprávneho kraja. S využitím kompetencie miestnych orgánov samosprávy, budovanie kogeneračných zdrojov na výrobu elektriny a tepla tam, kde je to ekonomicky a environmentálne zdôvodniteľné, udržať a inovovať už vybudované systémy s centralizovaným zásobovaním obyvateľstva teplom
- vytvárať priaznivé podmienky na intenzívnejšie využívanie obnoviteľných a druhotných zdrojov energie ako lokálnych doplnkových zdrojov k systémovej energetike,
- podporovať a presadzovať v regióne ŽSK s podhorskými obcami využitie miestnych energetických zdrojov (biomasa, geotermálna a solárna energia, MVE a pod.) pre potreby obyvateľstva a služieb
- znižovať energetickú náročnosť objektov (budov) z hľadiska tepelných strát.

b.1.8) V oblasti odpadového hospodárstva

- zabezpečiť postupnú sanáciu a rekultiváciu nevyhovujúcich skládok odpadov a starých environmentálnych záťaží do roku 2005
- sanovať prednostne skládky, lokalizované v územiach prvkov regionálneho územného systému ekologickej stability a v územiach, kde bezprostredne ohrozujú zložky životného prostredia
- zabezpečiť lokality pre výstavbu zariadení súvisiacich s triedením, recykláciou, využívaním a zneškodňovaním odpadov v mestách určených v územnom pláne,
- zneškodňovanie nevyužitých komunálnych odpadov riešiť prednostne na zabezpečených regionálnych skládkach odpadov obcí určených v ÚPD
- zabezpečiť na území kraja plochy pre plánovaný systém kontajnerizácie pre nakladanie s nebezpečným odpadom a sieť recyklačných stredísk nebezpečných odpadov v etape rokov 1997 – 2000
- vytvoriť systémove podmienky pre rozvoj podnikateľskej sféry v oblasti využívania a spracovania odpadov v zmysle navrhovaných opatrení vyšpecifikovaných v textovej časti návrhu územného plánu veľkého územného celku Žilinský kraj.

b.1.9) V oblasti usporiadania územia z hľadiska hospodárskeho rozvoja

- zamerať hospodársky rozvoj jednotlivých okresov v kraji na zvýšenie počtu pracovných príležitostí v súlade s kvalifikačnou štruktúrou obyvateľstva s cieľom znížiť vysokú mieru nezamestnanosti vo väčšine okresov kraja
- podporovať budovanie priemyselných parkov.

b.1.10) Verejnoprospešné stavby

Stavby na sledovanie stavu životného prostredia – sieť sledovacích, dokumentačných a výskumných staníc (stanovišť) v blízkosti, resp. v areáloch nadregionálnych biocentier a biokoridorov a lokalít medzinárodného významu.

Dopravné stavby

Dopravné stavby cestné

cesta I/64 obchvaty a stavebné úpravy Porúbka, Kľače – Jasenové – Rajec – Šuja, Fačkov, hranica Žilinského a Trenčianskeho kraja

cesta II/517 preložka a stavebná úprava Rajec

výstavba cyklomagistrál na segregovaných komunikáciach, Rajecká cyklomagistrála Žilina – Rajec, ...

Technická infraštruktúra

Vodohospodárske stavby

skupinové vodovody na zásobovanie obyvateľstva pitnou vodou a s nimi súvisiace stavby :

Rajecká Lesná, Ďurčiná, napojenie obcí na SKV Žilina, prívod z vodárenských zdrojov Fačkov

kanalizácie a čistiarne odpadových vôd a s nimi súvisiace stavby:

stavby z hľadiska čistenia odpadových vôd:

rekonštrukcia a intenzifikácia ČOV Rajec

stavby z hľadiska ochrany vôd, vodných zdrojov, prírodných liečivých zdrojov, a prírodných zdrojov minerálnych stolových vôd:

skupinová kanalizácia obcí: Kunerád, Rajecké Teplice, Kamenná Poruba, Korská, vo výhlade Kľače, Jasenové, Zbyňov s napojením na verejnú kanalizáciu mesta Žilina a s čistením na ČOV Žilina

napojenie obcí Ďurčiná a Rajecká Lesná na kanalizačný zberač Kofola a.s. Rajec so spoločným čistením na ČOV Rajec.

Energetické stavby

stavby, súvisiace s plynofikáciou v okresoch Žilinského kraja

stavby, súvisiace s inováciou už vybudovaných CZT a kogeneračnými zdrojmi na výrobu elektriny a tepla.

Stavby na zneškodňovanie, využívanie a spracovanie odpadov,

plochy a zariadenia regionálnych veľkokapacitných skládok odpadov

stavby a zariadenia na zneškodňovanie, dotriedňovanie, kompostovanie a recykláciu odpadov.

Verejná vybavenosť, dopravná a technická infraštruktúra v strediskách cestovného ruchu a kúpeľníctva, vymenovaných v kapitole 2.9 Rekreačia, cestovný ruch a kúpeľníctvo a vyznačených v grafickej časti Za D ÚPN VÚC ako :

strediská turizmu regionálneho významu.

Na uskutočnenie verejnoprospešných stavieb je možné podľa § 108 zákona 50/1976 Zb. o územnom plánovaní a stavebnom poriadku (stavebný zákon) v platnom znení pozemky, stavby a práva k nim vyvlastniť, alebo vlastnícke práva k pozemkom a stavbám obmedziť.

c) Základné demografické, sociálne a ekonomické rozvojové predpoklady mesta

c.1) Základné demografické, sociálne a ekonomické rozvojové predpoklady mesta.

Podľa sčítania obyvateľov, domov a bytov v roku 2001 malo mesto Rajec 6 074 trvalo bývajúcich obyvateľov. K 1.1.2005 malo mesto podľa údajov ŠÚ SR Krajskej správy v Žiline 6074 obyvateľov, k 1.1.2006 žilo v Rajci 6078 obyvateľov.

tabuľka B-1 Základné údaje o obyvateľstve mesta Rajec podľa demografie z r. 2005 :

Počet trvalo bývajúcich obyvateľov			Veková štruktúra obyvateľov		
Muži	Ženy	Celkom	Predproduktívny vek	Produktívny vek	Poproduktívny vek
3 005	3 073	6 078	1 100	4 108	870
49,4 %	50,6 %	100 %	18,1 %	67,6 %	14,3 %

Index vitality = $\frac{\text{Počet obyvateľov v predproduktívnom veku}}{\text{počet obyvateľov v poproduktívnom veku}} \times 100 = \frac{1\,100}{870} \times 100 = 126,44$

Na základe výpočtu indexu vitality je zrejmé, že obec má progresívny typ populácie, ktorá je schopná narastať prirodzenou menou.

tabuľka B-2 Vývoj počtu obyvateľov v rokoch 1961 – 2006:

Rok / ukazovateľ	1961	1970	2000	2001	2004	2005	2006
Počet obyvateľov	3 525	3 672	6 130	6074	6 074	6 078	6 101
Prírastok / úbytok	-	+ 147	+2 458	-56	±0	+4	+23
Index rastu	100	104,2	173,9	172,3	172,3	172,4	173,1

V sledovanom období rokov 1961 až 2006 počet obyvateľov mesta spočiatku narastal až do roku 2000, potom došlo k úbytku v roku 2001 a odvtedy do roku 2005 počet obyvateľov stagnoval, v roku 2006 vzrástol. Posledné roky predstavujú pozitívny signál. Uvedený vývoj bol spôsobený predovšetkým prvotným rastom obyvateľstva prirodzenou menou, vďaka indexu vitality miestnej populácie. Zníženie počtu pracovných príležitostí v meste spôsobilo pasívne migračné saldo v pohybe obyvateľstva najmä v roku 2001. V poslednom období počet obyvateľov prirodzenou menou narastá, migráciou klesá, celkovo počet obyvateľov prechádza z obdobia stagnácie do rastu. Predpokladané kladné číslo v bilancii pohybu za prácou je zdôvodnené predpokladaným rastom počtu pracovných príležitostí v meste, kvalitným životným prostredím, priaznivej dochádzkovej vzdialenosti do Žiliny a Rajeckých Teplíc a vybudovanej technickej infraštruktúry. Táto skutočnosť spolu s posledným trendom narastania počtu obyvateľov prirodzenou menou (za rok 2006 spolu 9 obyvateľov) ako aj prisťahovaním (za rok 2006 spolu 14 obyvateľov) vytvárajú predpoklad významnejšieho rastu počtu obyvateľov mesta.

c.2) Prognóza demografického vývoja

Analýza vekovej štruktúry obyvateľstva a vývoja počtu obyvateľov mesta Rajec poukazuje na možnosti rastu mesta na základe prirodzeného prírastku, avšak značné možnosti rozvoja počtu obyvateľov je možné vidieť v migrácii do mesta z okolitých sídiel.

Na základe uvedených skutočností a pretrvávajúceho záujmu o bývanie v meste je možné do návrhového obdobia roku 2020 uvažovať s celkovým nárastom počtu obyvateľov o cca 577 obyvateľov, z čoho prevažujúci bude nárast obyvateľstva prirodzenou menou.

Predpoklad vývoja počtu obyvateľov v časovom horizonte k roku 2020

Východiskový stav obyvateľstva v roku 2006.....	6 101
Prirodzený prírastok v rokoch 2006-2020	+377
Migračný prírastok v rokoch 2006-2020 predpoklad.....	+200
Celkový prírastok v rokoch 2006-2020	+577
Stav obyvateľstva v roku 2020.....	6 678

c.3) Ekonomicky aktívne obyvateľstvo, nezamestnanosť a ich predpokladaný vývoj.

Počet ekonomicky aktívnych obyvateľov podľa sčítania obyvateľov, domov a bytov v roku 2001 bol 3115 osôb, čo je 51,3 % z celkového počtu obyvateľov bývajúcich v meste. Uvedená hodnota je o 0,7 % vyššia ako priemer okresu Žilina.

Index ekonomického zaťaženia = (Obyvateľstvo predproduktívneho veku + obyvateľstvo poproduktívneho veku) : obyvateľstvo v produktívnom veku x 100 =
 = (1100 + 870) : 4108 x 100 = 47,96

Index ekonomického zaťaženia je o 10,48 % nižší ako celookresný priemer.

Z celkového počtu 3115 ekonomicky aktívnych osôb v roku 2005 bolo zamestnaných 2550 osôb, 994 odchádzalo za prácou mimo územia mesta, čo predstavuje 31,9 % z ekonomicky aktívnych a na území mesta pracovalo 1556 osôb čo je 50,0% z ekonomicky aktívnych, nezamestnaných bolo 18,1%. Miera nezamestnanosti v meste sa však výrazne zmenila a predstavuje v júni 2007 podľa údajov Mestského úradu v Rajci hodnotu 3,75 %, čo je hodnota významne a podstatne nižšia ako celoštátne, krajské a okresné priemery.

Vychádzajúc zo štatistiky v roku 2004 v skladbe obyvateľstva je predpoklad pri predpokladanom zachovaní štruktúry v roku 2020 nasledujúci:

tabuľka B-3 Vývoj skladby obyvateľov a zamestnanosti v rokoch 2004 – 2020 pri vyrovnanej odchádzke a dochádzke za prácou a pri zachovanej miere nezamestnanosti z roku 2007:

Rok / ukazovateľ	2004 abs.	2004 2020 %	2020
Počet obyvateľov celkom	6 074	100,0	6 678
Počet obyvateľov vo veku 0 – 14 rokov	1 400	23,0	1 536
Počet obyvateľov v poproduktívnom veku	766	12,6	841
Obyvateľstvo ekonomicky aktívne	3 115	51,3	3 426
Potreba pracovných príležitostí	2 998	49,4	3 299

Podmienky pre zmenu súčasného stavu v pohybe za prácou budú korigované realizáciou golfového ihriska Charubina a pozitívny trend bude posilnený aj navrhovaným vytváraním ďalších podmienok pre rozvoj rekreácie a cestovného ruchu, ale aj sekundárneho sektoru, čo môže následne vytvoriť predpoklady pre vznik nových pracovných miest v oblasti priamo či nepriamo súvisiacich služieb na území mesta.

c.4) Bytový fond

Podľa sčítania obyvateľstva, bytov a domov v r. 2001 bolo v meste 949 domov, z toho 823 trvalo obývaných a 125 neobývaných. Z uvedeného počtu neobývaných domov boli 4 určené na

rekreáciu. Z celkového počtu 1 655 trvalo obývaných bytov v meste bolo 761 bytov v rodinných domoch a 880 v bytových domoch.

Stav bytového fondu je na dobrej úrovni, čo okrem iného vyplýva aj zo skutočnosti, že 92,2 % z celkového počtu trvalo obývaných bytov bolo postavených po roku 1945. Úroveň bývania v meste je vo väčšine ukazovateľov vyššia ako úroveň celého okresu Žilina. Priemerná obložnosť bytov je však až 3,67 obyvateľa na byt, čo je o 0,38 obyvateľa na byt viac ako celookresný priemer.

tabuľka B-4 Trvalé obývané byty podľa druhu budovy, podľa obdobia výstavby:

Obdobie výstavby	Rodinné domy	Bytové domy	Ostatné budovy	Domový fond spolu
Úhrn- 1899 a nezistené	43	0	0	43
1900 - 1919	20	4	0	24
1920 - 1945	96	8	1	105
1946 - 1970	292	126	9	427
1971 - 1980	152	281	1	434
1981 - 1990	113	299	0	412
1991 - 2001	45	162	3	210
Spolu	761	880	14	1655
%	46	53,2	0,8	100
Úhrn - z toho 1996 – 2001	27	0	0	27

c.4.1) Projekcia bytového fondu pre návrhový rok 2020

V návrhovom období je možné predpokladať odpad bytového fondu v počte 50 bytov, z toho 45 z dôvodov nevyhovujúceho technického stavu a 5 z dôvodu zmeny funkcie obytnej na rekreačnú.

Pôjde v prvom rade o staršie jednotraktové rodinné domy na úzkych pozemkoch, bez možnosti podstatného rozšírenia, ktoré svojim dispozičným riešením nemôžu plnohodnotne spĺňať nároky na trvalé bývanie, na rekreačné účely však vyhovujú.

tabuľka B-5 Predpokladaný vývoj bytového fondu

Stav bytového fondu v roku 2001	1 655 bytov
Úbytok bytov z dôvodu nevyhovujúceho technického stavu	45 bytov
Úbytok bytov z dôvodu rekreačného využitia	5 bytov
Zostatok bytového fondu z roku 2001 v r. 2020	1 605 bytov
Potreba v roku 2020 pre počet obyvateľov (6 678) pri obložnosti 2,9 osoby na jeden byt	2 303 bytov
Potreba výstavby nových bytov do roku 2020	698

Z uvedeného prehľadu vyplýva, že v návrhovom období je potrebné vytvoriť podmienky pre výstavbu 698 nových bytov.

Časť prírastku bytov v počte 203 dosiahnúť stavbami v prelukách, prestavbami v rámci neobývaného bytového fondu, nadstavbami existujúcich obytných domov, využitím podkroví a hospodárskych budov. Výstavbou nových domov na nových ucelených plochách dosiahnúť počet 495 bytov. Predpokladaný počet domov v roku 2020 je iba teoretický a naplnenie počtu bude závislé na ekonomickej sile obyvateľov a podmienkach vytvorených pre výstavbu.

d) Riešenie záujmového územia a širšie vzťahy

Mesto Rajec je centrom južnej časti Rajeckej kotliny s prirodzenou spádovitosťou okolitých vidieckych obcí. Mesto sa nachádza 21 km južne až juhozápadne od krajského mesta Žilina, je na trase cesty I/64 Žilina – Rajec – Prievidza. Významné dopravné prepojenia tvorí aj cesta II/517 Rajec – Považská Bystrica a jednokolajová železničná trať č. 126 Žilina – Rajec. Prírodné danosti a výskyt termálnych vôd mesto predurčujú predovšetkým na rozvoj cestovného ruchu. Podľa Územného plánu veľkého územného celku Žilinského kraja je mesto Rajec centrom 4. skupiny teda centrom osídlenia regionálneho významu v rámci rozvojovej osi tretieho stupňa rajecká rozvojová os Žilina - Rajec. Zároveň je centrom rekreačného krajinného celku Rajecká kotlina.

Mesto Rajec sa geomorfologicky nachádza v provincii Západných Karpát, subprovincii Vnútorne Západné Karpaty, vo fatransko-tatranskej oblasti, v južnej časti celku Žilinská kotlina, v oddieli Rajecká kotlina. Jeho katastrálne územie je členené na dve časti, urbanizovaná časť patrí geomorfologicky ešte do celku Žilinská kotlina, oddielu Domanižská kotlina, celku Súľovské vrchy oddielu Súľovské skaly, celku Strážovské vrchy, oddielu Zliechovská hornatina, pododdielu Strážov. Východná časť katastrálneho územia v povodí Porubského potoka patrí do celku Žilinská kotlina oddielu Rajecká kotlina, najmä do celku Malá Fatra, podcelku Lúčanská Fatra, oddielu Kýčery. Údolná časť riešeného územia na severe susedí s katastrálnym územím obce Kľače, Jasenové, Malá Čierna, Veľká Čierna, na juhu Šuja, Ďurčiná, na východe Kamenná Poruba a na západe s obcami Považskobystrického okresu Malé Lednice, Kardošova Vieska. Časť katastrálneho územia v povodí Porubského potoka na západe susedí s katastrom Kamennej Poruby, na severe s obcou Kunerád, na východe s katastrami obcí Martinského okresu Valča, Kláštor pod Znievom, na juhu Rajecká Lesná, Ďurčiná.

Katastrálna hranica v priestore povodia Porubského potoka vo východnom, severnom a južnom smere a katastrálna hranica údolnej časti katastra v západnom smere je väčšinou vedená hrebeňovitými úsekmi lesných masívov, oddelujúcich osídlené doliny, v ostatných prípadoch ide zväčša o údolnú polohu katastrálnej hranice teda aj hranice riešeného územia.

Kataster mesta má výmeru 3 146 ha.

Záujmové územie tvorí katastrálne územie Rajec a časti katastrálnych území obcí Veľká Čierna v súvislosti s návrhom smerných častí doplnku aktualizácie Územného plánu sídelného útvaru Rajec – Golfové ihrisko Charubina, Jasenové vzhľadom k zámeru budovania priemyselnej zóny v návaznosti na existujúce plochy - UŠ Rajec – Piesky, Šuja vzhľadom k zámeru rozvoja bytovej výstavby a Ďurčiná vzhľadom k úzkym väzbám s mestom už teraz presahujúcim rámec katastra (obecné futbalové ihrisko v k. ú. Rajec).

Mesto je aj prirodzeným centrom pre ostatné okolité obce v južnej časti Rajeckej kotliny. Pre ich obyvateľov ÚPN - M Rajec navrhuje v meste umiestniť zodpovedajúce kapacity vyššej vybavenosti (štátna správa, stredné školstvo, zdravotníctvo, kultúrno- spoločenské zariadenia a pod.). Patrí sem ešte 15 obcí (Čičmany, Ďurčiná, Fačkov, Jasenové, Kamenná Poruba, Kľače, Kónská, Kunerád, Malá Čierna, Rajecká Lesná, Rajecké Teplice, Stránske, Šuja, Veľká Čierna, Zbyňov) s celkovým počtom 19 733 obyvateľov k 1.1.2004, 20 011 k 1.1.2006 a 20 027 k 1.1.2007. Mierny nárast počtu obyvateľov oprávňuje počítať k návrhovému obdobiu s celkovým počtom cca 21 000 obyvateľov. Na území mesta sú tiež regionálne významné zdroje a priestorový potenciál pracovných príležitostí v sekundárnej a terciálnej sfére.

d.1) Technická infraštruktúra - širšie vzťahy

Doprava

Územie mesta je veľmi dobre napojené na hlavné dopravné trasy Slovenska vedúce Považím prostredníctvom cesty I/64 Žilina – Prievidza a jednokolajnej železničnej trate č.126 Žilina – Rajec. V blízkej budúcnosti by mala byť vybudovaná diaľnica D1 v úseku Sverepec - Žilina a Žilina smer Vrútky a cesta I/64 bude plniť aj funkciu diaľničného privádzača ku križovatke medzi Lietavskou Lúčkou a Bytčicou. Údolím Rajčianky vedie navrhnutá významná cyklomagistrála spájajúca Rajec so Žilinou a rekreačnými priestormi v Malej Fatre a Strážovských vrchoch. Významnou dopravnou trasou je aj cesta II/517 Rajec – Považská Bystrica.

Pokiaľ význam železničnej trate je regionálny, význam cesty I/64 presahuje a bude aj v budúcnosti presahovať rámec regiónu a zostane najdôležitejšou cestou v regióne. Prostredníctvom nej bude Rajec napojený na obe diaľnice prechádzajúce priestorom Žiliny.

Zásobovanie vodou

V meste Rajec je vybudovaný vodovodný systém s príslušným obecným vodovodom napojeným na vlastný vodojem s obsahom 2x250 m³.

Odkanalizovanie

V súčasnosti je v meste Rajec fungujúci kanalizačný systém jednotnej kanalizácie. Pripravuje sa intenzifikácia stokovej siete a čistenia odpadových vôd.

Plynovodné siete

Zdrojom zemného plynu pre riešené územie mesta Rajec je VTL plynovod Severné Slovensko o parametroch DN 500 PN 64, ktorý prechádza južnou časťou intravilánu mesta a bol uvedený do prevádzky v roku 1979. V blízkosti mesta sa nachádzajú dve regulačné stanice plynu VTL/STL lokalizované južne a východne od zastavaného územia.

Elektrická energia

Cez časť katastrálneho územia mesta Rajec prechádza VVN linka vyššieho významu 400 kV, V415.

Záujmové územie mesta Rajec a jej miestne časti sú zásobované elektrickou energiou z transformovní 22 kV, ktoré sa napájajú z existujúcich vzdušných liniek VN č. 118, 223, 253, 293 a z existujúcich zemných liniek VN č. 131 a 1312.

Pošta

Poskytovanie poštových služieb pre obyvateľstvo zabezpečuje poštová prevádzka, ktorá je organizačne začlenená pod Regionálne poštové centrum RPC Žilina riadené ústredím Slovenskej pošty a.s.. Poštová prevádzka je umiestnená v objekte na námestí.

Telefonizácia

Telekomunikačné služby, podľa súčasnej štruktúry Slovak Telecom a. s. zabezpečuje Centrum sieťovej infraštruktúry Žilina, prislúchajúce do Regionálneho centra RCSI Žilina.

V objekte pošty je zriadená digitálna ústredňa RSU. Miestna telefónna sieť je prevedená v kombinácii káblový rozvod v zemi a vzdušný závesný kábel po drevených stĺpoch .

Diaľkové káble

Riešeným územím v prechádzajú trasy miestnych a diaľkových káblov

- metalický kábel DK Žilina - B. Bystrica, odbočka Rajec pošta
- koaxiálny kábel DK Žilina - P. Bystrica
- optický Žilina - Rajec pošta
- optický Rajec pošta - Rajecká Lesná
- Rajec pošta – Rajecké Teplice

e) Urbanistická koncepcia priestorového usporiadania

e.1) Priestorové usporiadanie územia- stav

e.1.1) Kultúrohistorický vývoj mesta

Rajec sa spomína ako obec od roku 1193 ako Raich, 1358 Raych, 1393 castrum Raycz, Rayecz, 1407 Rajecz, 1808 Rajec; maďarsky Rajec. Tá patrila nitrianskej kapitule a biskupstvu, koncom 13. storočia ostrihomskému arcibiskupstvu, v 14. storočí panstvu Lietava. Od 14. storočia sa vyvíjala ako mestečko – prvýkrát spomínané v roku 1397 – podľa žilinského práva. Pôvodnými obyvateľmi boli Slováci, ktorí sa prevážne venovali roľníctvu, ale po Tatárskom vpáde r. 1241 došlo ku kolonizácii nemeckými prisťahovalcami. V erbe malo sv. Ladislava. Hrad je doložený z roku 1358, keď sa spomína jeho kastelán, posledný údaj je z roku 1644. Údajne stál v doline Baranová. Z jeho materiálu postavili v 17. storočí vežu kostola v Rajci. Roku 1604 získalo mestečko jarmočné právo, roku 1619 trhové právo, roku 1609 bolo oslobodené od platenia mýta v celom Uhorsku. Rajec sa stal strediskom remesiel. Najstarší bol cech súkenníkov (1408), obuvníkov (1478), mäsiarov (1669), ako aj garbiarov a čižmárov známych v 17 – 18 storočí výrobou čižiem z červenej kordovánovej kože. Súkenníci mali v 17. storočí 2 valchy. Roku 1720 tu bolo 145 remeselníkov. Okrem centra remesiel bolo mesto i centrom obchodu, dopravy, kultúry, administratívno – politickým centrom okresu. Roku 1598 mal Rajec 138 domov, roku 1720 mal 215 daňovníkov, roku 1784 mal 475 domov, 583 rodín a 2803 obyvateľov, roku 1828 mal 521 domov a 3004 obyvateľov. V roku 1899 bola vybudovaná železnica Žilina – Rajec, čím bolo mesto napojené na Košicko - Bohumínsku železnicu. Okrem železnice viedla Rajcom od nepamäti známa severojužná cesta spájajúca Oravu Kysuce a časť Považia („Hornú zem“) s Ponitriem a „Dolnou zemou“.

V roku 1910 tu založili pobočný závod žilinskej súkenky. V minulosti bol v prevádzke pivovar, dielňa na lisovanie ľanového oleja, papiereň, zápalkáreň a pálenica. Za I. ČSR bolo v Rajci silné revolučné hnutie robotníkov súkenky, ktoré viedlo úspešné štrajky (1924, 1943) za hospodárske a mzdové požiadavky. Národný výbor vznikol 11.9.1944. Rajec oslobodili 29.4. 1945 rumunské jednotky. Po oslobodení tu vybudovali viacero podnikov – Družstvo Rajčianka – výroba kožených a kožušnických výrobkov, Priemstav n. p. – prefabrikáty, Kovo služba – navíjanie motorov atď. JRD založili roku 1951, 1953 premenené na ŠM. Roku 1968 získal Rajec štatút mesta. Časť obyvateľstva pracovala v priemyselných podnikoch v Žiline a Považskej Bystrici.

Za reformácie tu existovala mestská latinská škola, roku 1957 zriadená Jedenástročná stredná škola bola roku 1961 zmenená na Strednú všeobecnovzdelávaciu školu a organizačne spojená so Základnou deväťročnou školou. Od roku 1960 je v Rajci aj Poľnohospodárske odborné učilište, odbor poľnohospodár – mechanizátor.

Do roku 1960 župa Trenčianská, okres Rajec, kraj Žilina, potom okres Žilina, kraj Stredoslovenský. Roku 1598 mal Rajec 138 domov, roku 1720 mal 215 daňovníkov, roku 1784 mal 475 domov, 583 rodín a 2803 obyvateľov, roku 1828 mal 521 domov a 3004 obyvateľov.

Mesto má zástavbu s nepravidelným pôdorysom v strede so štvorcovým námestím s ulicami na rohoch. Bolo tu rozšírené včelárstvo a spracúvanie dreva. Od roku 1908 bolo v Rajci rezbárske družstvo, v roku 1950 premenované na Družstvo rezbár, v ktorom pracovali ľudoví i remeselní rezbári. Od roku 1961 je tu poliklinika.

Mesto Rajec patrí medzi 5 európskych miest, ktoré majú prívlastok bruntlandské s cieľom riešenia úspor energie pri súčasnom zlepšení životného prostredia.

Obyvateľstvo mesta dnes nachádza zabezpečenie svojho živobytia v pestovaní, ťažbe a spracovaní dreva, nábytkárstve, rezbárstve, kožušníctve, odevníctve, textilnom priemysle, strojárstve, elektrotechnike, poľnohospodárstve, stavebníctve.

e.1.2) Organizácia územia mesta a funkčné členenie

Kataster mesta Rajec je rozčlenený na dve časti. Západná časť, kde sa nachádza mesto Rajec je tvorené kompaktným osídlením, východná časť je zónou lesnej krajiny. Centrálna zastavaná časť mesta Rajec tvorí ucelenú kompaktnú urbanistickú štruktúru bohatú na funkčne využitie a rôznorodú čo do architektúry objektov.

Kataster mesta Rajec je aj z hľadiska zastavanosti územia členený na dve časti: územie zastavané a územie nezastavané – extravilán. Z hľadiska funkčného zónovania môžeme územie katastra rozdeliť na tieto zóny:

- Zmiešaná zóna bývania a vybavenosti – celé mesto – intravilán bez zóny výroby
- Zóny poľnohospodárskej a priemyselnej výroby
- rekreačné zóna – súčasné plochy termálneho kúpaliska a rybníka Košiare, navrhované plochy lesoparku, golfového ihriska, agroturistiky, cykloturistiky, rekreácie a športu v severozápadnej časti katastrálneho územia mesta
- zóna voľnej poľnohospodárskej krajiny
- zóna lesnej krajiny - lesy
- zóna ochrany prírody – genofondové lokality

Zástavba v meste je situovaná okolo historického jadra, cesty I/64 a toku Rajčianky. Tvorí ju rôznorodá zástavba, čo do podlažnosti a funkčného využitia. Koridor Rajčianky ktorý tvorí hlavnú kompozičnú os mesta lemuje miestami krovitá a stromová zeleň. Zastavané územie mesta má dĺžku cca 2,5 km a šírku 1,5 km.

Mesto má jednoznačne definované jadro, ktoré je historické a je pamiatkovou zónou, kde je predmetom ochrany historický šachovnicový pôdorys a štvorcové námestie s jeho hmotovou skladbou a mestským interiérom.

Rajec je z hľadiska funkčného členenia rozmanitejší v intraviláne, kde sú zastúpené viaceré funkčné plochy. Náznak zónovania – zoskupovania jednotlivých rovnakých, alebo príbuzných funkcií je možné postrehnúť v celej zastavanej časti mesta. Bývanie tvorí ucelené funkčné zóny, doplnené vybavenosťou, ktorá je v ťažisku vygradovaná vyššou občianskou vybavenosťou. Vybavenosť sa sústreďuje v historickom jadre mesta a v polohách, ktoré na neho priamo nadväzujú. Zóna compactnej hromadnej bytovej výstavby sa nachádza v severnej, viac rozptýlená v južnej časti mesta. Priemyselná zóna tvorí prstenec zo severu a východu. Poľnohospodárske farmy sa nachádzajú na západnom a juhovýchodnom okraji osídlenia. Významným prvkom rekreácie je kúpalisko Veronika v severovýchodnej časti mesta, sekunduje rybník Rajec (Košiare), oba základné prvky rekreácie a CR skvalitní zámer nových zariadení a ich prepojenia - investícia Charubina - golfové ihrisko v spojení s hypoterapiou v susednom katastri, agroturistické centrum v poľnohospodárskom dvore Hvojtová, zriadenie lesoparkov a nadregionálna cyklomagistrála Žilina – Rajec s miestnymi okruhmi. Futbalové ihrisko je v severnej časti na rozhraní obytnej a priemyselnej zóny. Cintoríny sú umiestnené na okrajoch obytnej zástavby.

Národnou kultúrnou pamiatkou v meste je súsošie na stípe sv. Trojice (trojičný stĺp) na Námestí SNP. Historické jadro mesta je pamiatkovou zónou, ustanovenou vyhláškou č.2/1995 Okresného úradu v Žiline zo dňa 6 .11. 1995, ktorej hranice tvoria: severná strana – po hraniciach parciel č. 58, 57, cez ulicu M. R. Štefánika parcela 86, ul. Štúrova po hraniciach parciel 133, 132, 131, 128, 127,124, 123, 115/2, 115/1; východná strana po hraniciach parciel 115/1, 116, 117, 118, 119, 120, cez ulicu Nádražnú, po ulici Šafárikovej, po hraniciach parciel 161/1, 161/2, 161; južná strana po ulici Hurbanovej, po hraniciach parciel 159, 158, cez ulicu Sládkovičovu, po ulici Kmeťovej č. p. 297; západná strana ul. Kostolná, po hraniciach parciel č. 23, 24, 27, 28, 29, 31, 32, 33, 34/1, 35, 40, 41, 44/1, 45, 47, 48, 52, 53/1, 55, 56/1, 58. Predmetom ochrany sú historický šachovnicový pôdorys, štvorcové námestie, a jemu prislúchajúca priestorová a hmotová skladba a zachovalý historický mestský interiér, objekty kultúrnych pamiatok zapísaných v Ústrednom zozname kultúrnych pamiatok SR:

- Fara, Hviezdoslavova ul. č.p. 8, číslo ÚZPF 1365 / 0, parc. č. 701.
- Kostol sv. Ladislava, Kostolná ul. č. p. 11, č. s. 39, číslo ÚZPF 1364 / 0, parc. č. 739.
- Súsošie na stípe stĺp s architektúrou, SNP nám., číslo ÚZPF 11490 / 1 1-4, parc. č. 2.

- Súsošie na stĺpe sv. Trojice, SNP nám., číslo ÚZPF 11490 / 2 1-4, parc. č. 2.
- Súsošie na stĺpe sv. Florián, SNP nám., číslo ÚZPF 11490 / 3 1-4, parc. č. 2.
- Súsošie na stĺpe oplotenie, SNP nám., číslo ÚZPF 11490 / 4 1-4, parc. č. 2.
- Pamätník, SNP nám. č. p. 0, číslo ÚZPF 3297 / 0, parc. č. 2.
- Radnica, SNP nám. č. p. 1, č. s. 1, číslo ÚZPF 1366 / 0, parc. č. 1.
- Budova hospodárska, SNP nám. č. p. 11, č. s. 153, číslo ÚZPF 10703 / 0, parc. č. 151/2.
- Dom meštiansky, SNP nám. č. p. 15, č. s. 15, číslo ÚZPF 10762 / 0, parc. č. 5.

Objekty dotvárajúce pôvodný charakter prostredia:

- Meštiansky dom 19/19 (bývalá pošta), Nám. SNP, parc. č. 16.
- Meštiansky dom 17/17 (budova sporiteľne), Nám. SNP, parc. č. 10.
- Meštiansky dom 16/16, Nám. SNP, parc. č. 9.
- Meštiansky dom 14/14 (prízemie využívané v súčasnosti na služby), Nám. SNP, p. č. 4.
- Meštiansky dom 13/13 (prízemie využívané v súčasnosti na služby), Nám. SNP, p. č. 3.
- Meštiansky dom 12/12 (v súčasnosti využívané na služby), Nám. SNP, parc. č. 152/1.
- Meštiansky dom 11/11, Nám. SNP, parc. č. 151/1.
- Meštiansky dom 10/10 (prízemie služby, poschodie byt), Nám. SNP, parc. č. 150.
- Meštiansky dom 9/9 (prízemie služby, poschodie byt), Nám. SNP, parc. č. 147.
- Meštiansky dom 8/8 (prízemie služby, poschodie byt), Nám. SNP, parc. č. 146,147.
- Meštiansky dom 7/7 (služby), Nám. SNP, parc. č. 145.
- Meštiansky dom 6/6 (služby), Nám. SNP, parc. č. 144.
- Meštiansky dom 3/3 (služby, byt), Nám. SNP, parc. č. 139.
- Meštiansky dom 27/27 (služby), Nám. SNP, parc. č. 81.
- Meštiansky dom 28/28 (služby, byt), Nám. SNP, parc. č. 82.
- Hotel Kľak Unisale, Sládkovičova ul., č. 685/12, parc. č. 154.
- Budova cirkevnej školy, Nám. A Škrábika 646/6, parc. č. 23.

V rámci regiónu je významnou pamiatkou aj židovský cintorín, pre ktorý sú v riešení stanovené regulatívy jeho ochrany najmä v súvislosti s jeho okolím, sprievodnou vegetáciou a pod. Pre lepšie pochopenie histórie obce navrhujeme jeho vyhlásenie ako pamätihodnosť obce vo väzbe na § 14 ods.4 zákona č.49/2002 Z.z.

Mestský charakter Rajca (neskoré stredoveké mesto) je zrejmý aj z jeho dnešnej tváre. Mesto má zástavbu s nepravidelným usporiadaním, v pamiatkovej zóne tvoriacej historické jadro mesta, so šachovnicovým pôdorysom v strede so štvorcovým námestím, z ktorého pravouhlo vybiehajú uličky zvierajúce navzájom pravý uhol.

V 20. storočí bolo mesto charakteristické radovou prízemnou zástavbou, na námestí boli poschodové domy. Od r. 1977 začal rozvoj panelovej bytovej výstavby, vznikli dve sídliská juh a sever. Najnovšia časť sídliska sever je architektonicky necitlivá k svojmu okoliu a nerešpektuje blízkosť historického jadra mesta.

Rajec má veľmi dobrý základ urbanistickej štruktúry a optimálne priestorové usporiadanie a funkčné využitie z krajinárskeho hľadiska. Bytová výstavba v meste má priemernú architektonickú hodnotu. Stavebno-technický stav objektov, je dobrý. Novšie rodinné domy sa výrazne odlišujú od pôvodnej zástavby hlavne osadením voči ceste, oplotením, použitými materiálmi a tvaroslovím. Súčasný stav občianskej vybavenosti z hľadiska štruktúry a sortimentu je nepostačujúci. Vyššia vybavenosť je v relatívne dobrej dostupnosti do 5-21 km (Žilina - 20 min. autom, 25. min. autobusom, 60 min. bicyklom, 3,5 hod. pešo)

e.2) Konceptia priestorového usporiadania

e.2.1) Východiská pre priestorové usporiadanie a funkčné využitie

Rozvoj mesta bude založený na prioritnom využívaní existujúcich zastavaných plôch a na:

1. rozvoji obytnej funkcie a ku nej adekvátnom raste účelových jednotiek jednotlivých druhov zariadení občianskej vybavenosti
2. rozvoji rekreačnej funkcie mesta ako centra rekreačného krajinného celku Rajecká kotlina
3. udržaní a rozvoji kvality životného prostredia,

4. rozvoji výroby, zachovaní lesného hospodárstva a poľnohospodárskej výroby
5. rešpektovaní zásad ochrany prírody a krajiny

Urbanistická koncepcia rešpektuje súčasné priestorové usporiadanie katastrálneho územia a na princípe aditívneho rastu radí funkcie podľa interakčných vplyvov, aby nedochádzalo k ich vzájomným kolíziám a negatívnym dopadom na susediace, funkčne rozdielne plochy.

e.2.2) Zásady pre priestorové usporiadanie a funkčné využitie

a) v obytnej zóne

- udržať rozvoj bývania, vrátane základnej a vyššej občianskej vybavenosti, rekreácie, športu a plôch zelene
- dotvorenie mesta urbanistickou štruktúrou, ktorá korešponduje z pôvodnou zástavbou a zmierňuje dopady nevhodne volenej hromadnej zástavby - t.j. max. 4 podlažná hromadná bytová výstavba s obytným podkrovím, izolované rodinné domy jednopodlažné, max. 2 podlažné so sedlovými, polvalbovými strechami
- doporučená šírka parcely navrhovaných rodinných domov je 20-22 metrov, plocha parcely 600-800-1000 m²
- priestor navrhovaných ulíc široký min. 12 metrov, (komunikácie 6m + zelený pás 3m na každú stranu)
- rešpektovať založené pešie trasy
- komunikačný systém navrhovaných lokalít bytovej výstavby integrovať do pôvodného komunikačného systému v logickej hierarchii a významovej štruktúre.

b) v zóne s prevládajúcou občianskou vybavenosťou

- Funkčné plochy s prevahou OV
  - prevládajúci typ stavebnej činnosti – nadstavby, stavebné úpravy, novostavby
  - spôsob zástavby – veľkorozmerové halové objekty, objekty korešpondujúce s bytovou zástavbou, **počet podlaží pri novostavbách, stavebných úpravách, nadstavbách** max. 1+4+1 alebo 0+4+1, strecha plochá, pultová, sedlová alebo valbová so sklonom do 45°,
  - veľkosť nových pozemkov bez obmedzenia, šírka pozemkov bez obmedzenia,
- Funkčné plochy s prevahou plôch pamiatkovej zóny
  - na území pamiatkovej zóny, v zástavbe nám. SNP v južnej a východnej časti, kde sa nachádzajú objekty dotvárajúce pôvodný charakter zástavby, zachovať 2 podlažnosť, sedlové strechy s hrebeňom rovnobežne s uličnou čiarou
  - prevládajúci typ stavebnej činnosti v pamiatkovej zóne – rekoštrukcie, stavebné úpravy, prístavby, novostavby v zmysle podmienok pamiatkovej ochrany
  - prevládajúci typ stavebnej činnosti mimo pamiatkovej zóny - nadstavby, stavebné úpravy, prístavby, novostavby
  - spôsob zástavby – objekty korešpondujúce s existujúcou zástavbou
  - počet podlaží 1 + 2 + 1, alebo 0 + 2 + 1 - v zmysle podmienok pamiatkovej ochrany
  - výnimka - severná strana námestia počet podlaží max. 1+3+1 alebo 0+3+1 strecha sedlová alebo valbová so sklonom 35 - 45°
  - veľkosť pozemkov v zmysle existujúcej parcelácie, šírka pozemkov v zmysle existujúcej parcelácie,

c) v rekreačnej zóne

- pri severozápadnom okraji zastavaného územia navrhujeme výstavbu ihrísk vo väzbe na termálne kúpalisko Veronika
- v priestore hospodárskeho dvora Hvojtová a jeho okolí plochy pre rozvoj agroturistiky, vrátane chovu príslušného malého počtu hospodárskych zvierat, s tým spojenej nezávadnej výroby, ubytovacích a stravovacích zariadení, plôch športu a zelene
- pri západnom okraji katastrálneho územia v priestore Charubina navrhujeme plochy pre rozvoj golfu, bývania, stravovania, ubytovania, rozvoj golfového ihriska v doline Hlboká

tak, aby okolie rybníka zostalo tichou zónou, aby nedošlo k narušeniu výkonu práva rybolovu a biotopu Čierňanky s chráneným druhom korytka riečného (bez zásahov do brehového porastu a koryta potoka, bez odberov vody z toku, bez kontaminácie toku pri aplikácii a manipulácii s chemickými prostriedkami, slúžiacimi k ošetrovaniu ihriska a okolia, bez rozptylu návštevníkov do oblasti brehových porastov potoka, pri každoročnom zabezpečení praktického manažmentu kosenia a odstraňovania biomasy)

- *pri rybníku Košiare úpravu pobytových plôch – ohniská, altánky osadené tak, aby nerušili prírodnú scenériu rybníka (na okraji budúceho lesoparku)*
- *pri sútoku Rajčianky s potokom Ďurčianka detské ihrisko včítane dopravného, tenisové ihrisko s vysokým podielom zelene pozdĺž tokov*

d) vo výrobnjej zóne

- *počítať s rozvojom priemyslu najmä na existujúcich, z veľkej časti nevyužívaných pozemkoch a na plochách vymedzených existujúcim východným okrajom priemyselnej zóny a preložkou cesty I/64*
- *vylúčiť priemyselné prevádzky väčšieho rozsahu z pamiatkovej zóny historického jadra mesta*
- *na plochách bývalého poľnohospodárskeho dvora Krivín na východnom okraji zastavaného územia neuvažovať s veľkochovom hospodárskych zvierat nad 500 ks hovädzieho dobytku alebo 800 oviec, prípustné je umiestnenie nezávadnej výroby, výrobných a nevýrobných služieb na dnešných plochách hospodárskych dvorov za podmienky, že ich prevádzkou nedôjde k zhoršeniu kvality životného prostredia*

e) v poľnohospodárskej krajine

- *udržať základnú funkciu - poľnohospodársku výrobu zameranú na obhospodarovanie ornej pôdy, lúk a pasienkov a doplniť ju o pestovanie rýchlorastúcich drevín, ako alternatívneho zdroja energie na vykurovanie*
- *doplniť a podporiť funkciu rekreačnú, zameranú na nenáročné turistické, cykloturistické a vychádzkové trasy a oddychové plochy, jazdecký šport vo voľnej krajine, lyžiarske bežecké trate a cykloturistické trasy*

f) v lesnej krajine

- *rešpektovať a podporiť funkciu lesohospodársku, vodohospodársku, ekologickú a rekreačnú (navrhovaný lesopark).*

e.2.3) Kompozičné princípy:

Kompozičné osi

Súčasná urbanistická štruktúra mesta je výsledkom spolupôsobenia prírodných daností a historického vývoja.

Základom urbanistickej kompozície sídla je jeho severojužná os, ktorá historicky vychádza z prírodného prvku, toku Rajčianky. Okolo neho sa rozvíjalo osídlenie, ktorého líniové prvky prebrali a rozčlenili funkciu hlavnej kompozičnej osi mesta aj do polohy smerom na západ. Postupnou zmenou funkcií jednotlivých ciest v snahe segregovať historické centrum mesta sa táto paralelná os miestami zakrivila. Dnes je možné konštatovať jej polohu v prístupe zo severu na Hollého ulici, odkiaľ tanguje jadro centra – Nám. SNP ulicou Štúrovou s Sládkovičovou a rozčleňuje sa v ňom v súlade s jeho historickým tvarom. Pokračuje v kumulácii s východo-západnou podružnou osou v časti ulice Kollárovej a ulicou Partizánskou smer na juh k Šuji. Navrhované významné plochy pre HBV, ale aj občiansku vybavenosť umocňujú v tomto smere ďalšiu súbežnú kompozičnú os Nám. SNP – Štefánikova ul. – Lipová ul. – kúpalisko Veronika.

Najvýraznejšou priečnou osou prechádzajúcou Námestím SNP je smer Porubská cesta – Nádražná ulica, končiaca na Kostolnej ulici. Historickým jadrom mesta prechádza aj súbežná kompozičná os cintorín – rímsko-katolícky kostol – Nám. Andreja Škrábika – Kmeťova ul. – Hurbanova ul. – Záhradnícka ul. končiaca na ul. Obrancov mieru. V priestore Hvojtová – termálne

kúpalisko Veronika je počiatok kompozičnej osi pokračujúcej Kostolnou ul., Nám. Andreja Škrábika, Kollárovou, a Moyzesovou ulicou v smere Ďurčiná.

Za podružné kompozičné osi je možné považovať v priečnom smere Kukučínovu ulicu, v pozdĺžnom Štefánikovu a Lipovú ulicu. Severná koncová poloha paralelnej severojužnej osi je rozvolnená do Hollého ul. a Komenského ul. a preto je v súčasnosti v štruktúre mesta nevýrazná. Južná poloha nie je ukončená a naznačuje jeden zo smerov budúceho rozvoja mesta. Všeobecne koncové polohy kompozičných osí, ich významná funkcia pre mesto je bez adekvátnej hmotovej a priestorovej odozvy. Mestský organizmus bez jasne definovanej a zvýraznenej kostry je neurčitým priestorom so zlou orientáciou, preto sú územným plánom vytvorené podmienky pre dobudovanie priestorov osí a ich skvalitnenie kompaktnějšími formami zástavby, doplnenými námestiami vo významných a frekventovaných polohách. Hlavnú os okolo toku Rajčianky najmä vytvorením pešej zóny s prvkami oddychovo - rekreačnej funkcie a cyklistickým chodníkom, zeleňou s autochtónnymi druhmi drevín, detskými ihriskami a pod. V riešení sú priestorovými regulatívami vytvorené podmienky pre posilnenie mestskej centrálnej funkcie v uvedenom priestore.

Dominanty:

- Kostol sv. Ladislava, Kostolná ul. č. p. 11, č. s. 39.
- O výstavbe ďalších dominánt v meste neuvažujeme
- Zachováваме súčasnú siluetu mesta

Námestia, ústredné priestory:

Ťažiskovým priestorom mesta je historické jadro, ktorého kompozícia má šachovnicový pôdorys v strede so štvorcovým námestím, z ktorého pravouhlo vybiehajú uličky, ktoré aj vzájomne zvierajú pravý uhol. Je pamiatkovou zónou s predmetom ochrany – historický šachovnicový pôdorys, štvorcové námestie a jemu prislúchajúca priestorová a hmotová skladba a zachovalý historický mestský interiér.

Významným námestím je aj námestie A Škrábika s kumulovanou funkciou a existenciou viacerých kultúrno-historických pamiatok a objektov občianskej vybavenosti s dominantou – kostolom sv. Ladislava

Nové námestie je vyformované v priestore kríženia hlavnej severo-južnej a hlavnej východo-západnej osi (Kollárova ul.) a v mieste rozvolnenia severojužnej osi (Hollého, Komenského, Javorova ul.).

Zásady osadzovania rodinných domov

Objekty navrhovaných rodinných domov sú situované štípmi k uliciam. Osadenie domov je navrhnuté tak, aby ich okraj bol vzdialený min. 6m od okraja miestnej komunikácie. Všetky rodinné domy budú jednopodlažné s podkrovím s max. výškou hrebeňa strechy 10 m nad okolitým terénom. Sklon striech musí byť min. 35° a max. 45°. Oplotenia domov navrhujeme 3m od okraja verejnej komunikácie, pričom sa pred domom vytvára oplotená predzáhradka široká 3m. Pás verejnej zelene môže slúžiť na vedenie inžinierskych sietí ako verejné osvetlenie, telekomunikačné rozvody, vodovod.

Tvaroslovie budúcich rodinných a polyfunkčných domov môže vychádzať z miestneho koloritu pôvodných stavieb ľudovej architektúry, pri zohľadnení moderných materiálov a súčasných požiadaviek na štandard vybavenia domov.

Zásady osadzovania bytových domov

Spôsob zástavby na navrhovaných obytných plochách bude riešený z nízkopodlažnej bytovej výstavby bytových domov, v rámci neoploteného pozemku s max. počtom nadzemných podlaží 4NP + podkrovie s max. výškou stavieb +15,0 m nad úroveň upraveného terénu.

Obytné domy budú navrhované tak, aby ich vzájomný odstup neobmedzil insoláciu navzájom, ani okolitej obytnej výstavby.

Prevládajúci typ zastrešenia objektu bytových domov bude zo šikmých striech so sklonom do 45°, doplnkový tvar zastrešenia nie je obmedzený.

V rámci vymedzeného územia bude pre navrhovanú výstavbu riešená možnosť odstavenia vozidiel pre výhľadový stupeň automobilizácie 1:3.

Stavebnú čiaru je potrebné vymedziť tak, aby odstupy od obslužných komunikácií boli 12 m, pás zelene od obytného domu bude 5 m.

Umiestnenie garáží v objekte bytového domu je možné.

Umiestnenie drobných prevádzok občianskeho vybavenia obchodného charakteru, služieb či administratívy v rámci nového objektu je možné s podmienkou umiestnenia verejného prístupu do tejto prevádzky z úrovne I.NP, pričom navrhované prevádzky občianskeho vybavenia nesmú prevádzkovo a hygienicky obmedzovať bytovú časť domu.

Riešenie podzemných podlaží je možné.

Požaduje sa jasne definovať poloverejný priestor vnútroblokov, aby bol priestor využívaný iba ich obyvateľmi. Odlíšením od verejného priestoru sa zníži anonymita vnútrobloku - vzťah society k priestoru vnútrobloku.

Zásady estetického dotvorenia priestorov

- Námestie SNP a nám. A. Škrábika prehodnotiť územným plánom zóny, modernizácia povrchov námestia, mobiliáru, rekonštrukcia fontány, revitalizácia zelene
- Úprava hlavných peších priestorov na trase peších ťahov rím. kat. kostol – námestie – škola – sever - Záhumnie, Rajčianka
- Úprava okrasnej zelene na cintoríne, úprava oplotenia, odpadové koše, spevnená plocha okolia Domu smútku a to isté pre židovský cintorín, včítane navrhovanej okolitej zelene. Pre lepšie pochopenie histórie obce navrhujeme jeho vyhlásenie ako pamätihodnosť obce vo väzbe na § 14 ods. 4 zákona č. 49/2002 Z. z.
- Úprava nástupnej plochy do kostola, vytvorenie čitateľného nástupu už z cesty pri budove bývalej školy pri pešom ťahu
- Doplniť okolie toku Rajčianky v celom katastri mesta po odstránení invázných druhov drevín autochtónnymi druhmi tak, aby bola zachovaná prietočnosť pre povodňové situácie, oživiť tok aj drobnými trávnatými ihriskami, detskými ihriskami, lavičkami, altánkami
- Doplniť drevinovú zeleň aj ostatných vodných tokov o pôvodné brehové porasty s ochrannou funkciou – najmä Čierňanského potoka s prítokom Hvojtová, Vranínskeho jarku s prítokmi, potoka Rybná, potoka spod Skotne, Porubského potoka, ale aj ostatných vodných tokov v katastrálnom území mesta
- Doplniť poľné cesty a navrhované cyklotrasy o sprievodnú stromovú zeleň v autochtónnom druhovom zastúpení
- Nové a pôvodné vstupy do mesta upraviť tak, aby pôsobili esteticky – dotvoriť zeleňou, ktorá zabezpečí zaclonenie priemyselných objektov a garáží, ako aj ochranu obytných plôch pred hlukom a prachom
- Okolie výrobných areálov navrhujeme v kontaktných polohách s obytnou zástavbou doplniť vzrastlou zeleňou plniacou funkciu optického oddelenia rozdielnych funkčných plôch
- Areál kúpaliska Veronika doporučujeme rozšíriť o plochy ihrísk, zelene, drobných atrakcií a priestoru na slnenie
- Rekreačné zázemie na západnom konci mesta naväzujúce na obytné územie navrhujeme využiť formou agroturistiky pri zachovaní chovu malého počtu hospodárskych zvierat a drobnej na tento chov naväzujúcej výroby
- Vylúčiť novú stavebnú činnosť z katastrálneho územia Rajec II - údolie Porubského potoka – Porubská. Výnimku môžu tvoriť dočasné prevádzkové objekty užívateľa lesa
- Pri vstupe do Porubskej doliny vyčleniť vhodnú odstavňú plochu pre autá so súvisiacim vybavením (odpadkové koše, lavičky, ohnisko), čím sa znížia negatívne dopady na ŽP v priestore doliny (zakladanie ohnísk, odpadky a pod.). Túto plochu navrhujeme umiestniť v katastri obce Kamenná Poruba na odbočke k strelnici.
- Požiadavku zo zadania :“V katastrálnom území II., v rámci prevencie živelnej výstavby, vymedziť plochu s možnosťou výstavby rekreačných zariadení a regulatívmi usmerniť ich rozmiestnenie, vybavenie a vzťah“ navrhujeme uplatniť v rámci katastra obce Kamenná Poruba vo väzbe na lesnú cestu a zastavanú plochu.

f) Funkčné využitie územia s určením prevládajúcich funkčných území

f.1) Funkčné využitie územia

Z hľadiska funkčného využitia územia má zastavaná časť mesta primárnu funkciu obytnú výrobnopriemyselnú a rekreačnú. Pre ich skvalitnenie a naplnenie charakteristiky „Bruntlandského mesta“ a s tým súvisiacich environmentálnych cieľov navrhuje územný plán zvýšenie podielu zelených plôch v rámci všetkých funkčných zón, najmä doplnenie plôch drevinovej a ostatnej zelene pozdĺž vodných tokov a poľných ciest, kompozičných osí, v priestore novej hromadnej bytovej výstavby, v uliciach IBV, zeleň vytvárajúcu zelenú bariéru pre garáže a priemyselné objekty pri vstupe do mesta od severu. Tiež podporuje nízkoenergetickú architektúru vo všetkých druhoch funkčných plôch.

Územie mimo intravilánu obce má funkciu výrobnopriemyselnú, rekreačnú a ekostabilizačnú.

Funkčné využitie atomizuje jednotlivé funkčné zóny na menšie bloky, alebo solitérne plochy. Miesta, kde dochádza ku kumulácii jedného druhu funkcie sa stávajú monofunkčnými. V záujme vytvorenia flexibilného územnoplánovacieho podkladu navrhuje volnejšie chápanie jednotlivých funkčných blokov. Z hľadiska funkčného členenia preto navrhuje rešpektovať zásadu, aby funkcie, ktoré spolu susedia sa svojim charakterom navzájom nevyučovali.

Požadované funkcie navrhujeme v území doplniť do týchto lokalít:

tabuľka B-6 Rozvoj funkčných plôch v sídle sa odohráva v týchto lokalitách

Lokalita	hlavné funkčne využitie	Predpokl. hl. kapacity
Lokalita „Sever - Záhumnie“	HBV, OV, parkoviská, športoviská	240 bytov
Lokalita „Vrchná“	IBV –RD, športovorekreač. plochy	60 RD
Lokalita „Na Ďurčinú“	IBV –RD, športovorekreač. plochy	20 RD
Lokalita „Pod Krivínom“	IBV –RD, izolačná zeleň	60 RD
Lokalita „Močidlá“	IBV –RD, ubytovanie	45 RD
Lokalita „Charubina“	golf, ubytovanie, IBV	70 RD
Lokalita „centrum“	kultúrno-spoločenské centrum, OV	300 miest v sále
Lokalita „Hvojťová“	agroturistika, amfiteáter, ubytovanie	40 lôžok
Lokalita „Bukovina“	supermarket, OV, priemysel	2000 m ²
Lokalita byv. Intimoda Rajec juh	hotel	80 lôžok
Lokalita futbalové ihrisko	športová hala, tribúny, šatne	600 divákov
Lokalita „Piesky“ k. ú. Jasenové	priemysel	mimo k. ú. Rajec

Funkčné využitie riešeného územia je zrejme z výkresov č. 2 v mierke 1:10000 a č.3 v mierke 1:5000. V navrhovaných lokalitách prevláda obytná funkcia. V lokalite Sever – Záhumnie je navrhovaná aj funkcia predškolskej, školskej, športovej a ubytovacej vybavenosti a parking, v lokalitách Močidlá, Vrchná, Pod Krivínom a na Ďurčinú (kde sú v blízkosti navrhovanej rezervy pre IBV evidované drobné zosuvy pri Ďurčianke) sú navrhované aj funkcie rekreácie a občianskej vybavenosti. V lokalite Charubina je IBV doplnkovou funkciou ku golfu a jeho vybavenostnému zázemiu. V centre je to občianska vybavenosť, lokalita byv. Intimoda je to hotel, lokalita športové ihrisko športová hala, v lokalitách Bukovina občianska vybavenosť a priemysel, pre Hvojťovú je navrhovanou hlavnou funkciou agroturistika s podpornou občianskou vybavenosťou a amfiteátrom. Piesky s navrhovanou priemyselnou zónou sú záujmovým územím v k. ú. Jasenové.

Nevylučujeme, aby v obytnej štruktúre bolo možné umiestniť aj zariadenia občianskej vybavenosti v takom zastúpení, ktoré by nevytváralo tlak na koncentráciu parkovacích kapacít a nedochádzalo k poškodeniu primárnej obytnej funkcie. V prípade, že by si občianska vybavenosť

vyžadovala kapacity parkovania viac ako 3-och vozidiel je majiteľ povinný zriadiť parkovanie na vlastnom pozemku.

Objekty hromadnej bytovej výstavby navrhujeme ako podpivničené, max. štvorpodlažné s obytným podkrovím, s hrebeňom strechy rovnobežným so stavebnou čiarou.

Izolované rodinné domy navrhujeme riešiť ako jednopodlažné, podpivničené, so sedlovými, alebo polovalbovými strechami a využiteľným podkrovím, s uplatnením tvaroslovných prvkov a proporcií miestnej ľudovej architektúry a využitím prírodných materiálov.

Radové rodinné domy navrhujeme riešiť ako jednopodlažné, podpivničené, so sedlovými strechami, s hrebeňom strechy rovnobežným so stavebnou čiarou. Uličná fasáda členitá (napr.: vysunutá garáž, zapustenie vstupov a pod.)

Lokalita „Sever - Záhumnie“ HBV + občianska vybavenosť

V tejto lokalite navrhujeme vybudovať 240 bytov pre 576 obyvateľov v HBV, základnú školu, materskú školu, hotel, kryté kúpalisko, obchodný dom (supermarket), integrovaný záchranný systém, iné zariadenia občianskej vybavenosti, parkovisko pre termálne kúpalisko Veronika, športovo-rekreačné plochy vo väzbe na kúpalisko Veronika (akvapark, detský zábavný park, tenis, minigolf, ihrisko pre plážový volejbal a pod.).

Lokalita „Vrchná“ - 60 RD – 204 obyvateľov

Je určená pre rozvoj IBV a športovo-rekreačnej vybavenosti vo forme pobytových plôch, altánkov, trávnatých ihrísk pre nenáročné športové využitie. Podstatnú časť územia navrhujeme vyčleniť pre výstavbu izolovaných rodinných domov aj s podielom občianskej vybavenosti, ktorá svojim charakterom vyhovuje obytnej štruktúre.

Lokalita „Na Ďurčinú“ – 20 RD – 68 obyvateľov

Táto lokalita je určená pre rozvoj bytovej výstavby formou izolovaných rodinných domov aj s podielom občianskej vybavenosti, ktorá nie je prekážkou pre kvalitu bývania. Okrem toho navrhujeme na sútok Rajčianky a Ďurčianky umiestniť športovo-rekreačné plochy s detskými ihriskami včítane dopravného, plochou pre tenis s vysokým podielom zelene okolo oboch tokov. V blízkosti navrhovanej rezervy pre IBV sú tu evidované a treba rešpektovať drobné zosuvy pri Ďurčianke.

Lokalita „Pod Krivínom“ – 60 RD – 204 obyvateľov

Táto lokalita je určená pre rozvoj zástavby izolovaných rodinných domov aj s podielom občianskej vybavenosti. Časť plochy medzi navrhovanou zástavbou rodinných domov a preložkou cesty I/64 navrhujeme na výsadbu izolačnej zelene.

Lokalita „Močidlá“ – 45 RD – 153 obyvateľov

Táto lokalita je určená pre rozvoj zástavby rodinných domov s ubytovacím zariadením aj s podielom ďalšej, do obytnej zóny vhodnej občianskej vybavenosti. Na ňu nadväzujú plochy, ktoré sú navrhované ako rezerva pre IBV.

Lokalita „Charubina“ golf + ubytovacie kapacity + 70 RD – 238 obyvateľov

ÚPN – M Rajec preberá aktualizáciu územného plánu spracovanú na túto lokalitu, ktorá rieši funkčné využitie vo forme golfového ihriska, ubytovacieho a stravovacieho komplexu a zástavby rodinných domov. V tejto lokalite je možné umiestniť až 100 rodinných domov, ale vzhľadom k polohe voči mestu a hlavnej funkcii priestoru je dôvodný predpoklad nárokov na vyššie výmery pozemkov, čo znižuje počet umiestnených domov na navrhovaný počet.

Lokalita „centrum“ - kultúrno-spoločenské centrum

V priestore mestský úrad – židovská synagóga navrhujeme vybudovať prepojený komplex kultúrno-spoločenských zariadení na úkor výrobných funkcií. Rozostavanú športovú halu dokončiť ako objekt občianskej vybavenosti. V polohe predtým plánovaného umiestnenia autobusového nástupišťa navrhujeme umiestniť turistickú ubytovňu.

Lokalita „Hvojtová” - agroturistika, ubytovanie, stravovanie, amfiteáter

Funkčné využitie územia tejto lokality je zamerané na agroturistiku, šport a kultúru. V rámci agroturistiky navrhujeme chov malého počtu hospodárskych zvierat s podielom nezávadnej výroby, kolkovú halu, stolný tenis, golfový trenažér, krytú motocyklovú halu, ubytovacie a stravovacie kapacity. Oproti v priestore vjazdu na prístupovú cestu k krybníku ubytovanie a motorest.

Lokalita „Bukovina” - supermarket, benzínové čerpadlo

Lokalita zameraná na využitie severnej časti priestoru medzi preložkou cesty I/64 a železnicou na supermarket, benzínové čerpadlo a autoumyváreň, z oboch strán železnice pre rozvoj priemyslu včítane technických služieb mesta a tepelného zdroja pre prípadné využitie alternatívneho zdroja energie - rýchlorastúcich drevín.

Lokalita „byv. Intimoda” Rajec juh - hotel

Lokalita, kde je navrhované prebudovanie priemyselného objektu na hotel.

Lokalita „futbalové ihrisko“ – športová hala

Dobudovanie športového areálu o športovú halu, úpravu šatní a tribúny s odstránením výrobných funkcií z lokality.

Lokalita „Piesky” - priemysel

Lokalita zameraná na rozvoj výrobných prevádzok, ktorá sa nachádza v záujmovom území mesta, ale v katastri obce Jasenovce.

f.1.1) Rozvoj funkčných zložiek v meste

Bývanie

Funkčná zložka bývania je základným činiteľom rozvoja sídla a jej rozsah je podmienený demografickým potenciálom a územno-technickými podmienkami. V celom meste navrhujeme do roku 2020 výstavbu 698 nových bytových jednotiek.

. Rezerva pre rozvoj po roku 2020 predstavuje plochu pre cca 110 ďalších bytov vo forme rodinných domov.

V časovom horizonte 2020 nemusí dôjsť k dobudovaniu navrhovanej urbanistickej štruktúry. Plochy pre obytnú zástavbu, ktoré sa nezastavajú v návrhovom období môžu byť realizované neskôršie. Vo vzťahu ku zastavanému územiu obce sú zvolené miesta vhodné pre výstavbu z hľadiska aditívneho rastu mesta, orientácie na svetové strany, prístupu do územia, svažitosti a ekonomických nárokov. Navrhovaná zástavba dotvára ucelenú zastavanú časť mesta. Výnimkou je priestor Charubina z dôvodu priority funkcie športu.

Občianska vybavenosť

Súčasný stav občianskej vybavenosti (OV) z hľadiska štruktúry a sortimentu je v meste vzhľadom k jeho funkciám v štruktúre osídlenia a rekreácie nepostačujúci. Absentujú zariadenia okresného významu. Existujúce zariadenia OV sú z hľadiska funkčno-prevádzkového a estetického zväčša vyhovujúce.

Najväčšími navrhovanými zariadeniami OV z hľadiska plošného záberu sú základná škola, materská škôlka (Sever – Záhumnie), ubytovacie a stravovacie zariadenia (Sever – Záhumnie, Močidlá, Charubina, centrum, Hvojtová, obj. bývalej Intimody), kultúrno-spoločenské centrum (v priestore Mestský úrad – synagoga), obchodný dom resp. supermarket (Sever – Záhumnie, resp. Bukovina), kryté kúpalisko (Sever – Záhumnie), športová hala (futbalové ihrisko), integrovaný záchranný systém (Sever – Záhumnie).

V historickom jadre mesta v objekte rozostavanej športovej haly navrhujeme zariadenie občianskej vybavenosti.

V hlavnom ťažiskovom priestore mesta, v časti Sever – Záhumnie a príležitostne aj priamo v obytných celkoch navrhujeme rozšírenie siete služieb a maloobchodných predajní.

V rámci riešenia problematiky v sociálnej oblasti navrhujeme uvažovať okrem existujúcich a pripravovaných zariadení aj s novonavrhovanými, podľa podrobnejšieho rozpisu v časti g.3.5. V rámci areálu existujúceho futbalového ihriska navrhujeme dobudovanie prevádzkového objektu so šatňami a sociálnym zariadením a výstavbu športovej haly.

V súvislosti s rozvojom rekreácie a cestovného ruchu navrhujeme v terajšom poľnohospodárskom dvore Hvojtová umiestniť areál agroturistiky s ustajnením koní a iných hospodárskych zvierat, vonkajším a krytým priestorom pre nácvik jazdy, prevádzkovou budovou, priestormi pre drobnú výrobu súvisiacu s chovom zvierat a ubytovaním.

Rozvoj výrobných funkcií

Mesto má plochy priemyselnej výroby a skladov sústredené najmä v severovýchodnej časti zastavaného územia. Tieto plochy je možné rozčleniť na severovýchod časť „A“ pri dnešnom vstupe do mesta od severu po oboch stranách toku Rajčianky, severovýchod časť „B“ západne od železničnej trate a severovýchod časť „C“ východne od železničnej trate. Okrem toho sú v meste aj iné prevádzky menšieho rozsahu, z nich najmä eu-con s. r. o. je umiestnený v pamiatkovej zóne a navrhujeme jeho premiestnenie v prospech vytvorenia nového kultúrno-spoločenského centra, podobne LM KOVO v prospech uceleného športového areálu.

Priestory najmä severovýchod časť „B“ predstavujú za súčasného stavu využiteľnosť územia značný podiel disponibilných plôch, ďalšie súvisia aj s čiastočným využitím poľnohospodárskeho dvora Krivín pre potreby menších prevádzok. Preto nové plochy priemyslu a skladov sú obmedzené len na lokality vymedzené preložkou cesty I/64 a súčasnou plochou priemyslu. Rezerva je v rámci záujmového územia mesta v k. ú. Jasenové v lokalite Rajec – Piesky.

Poľnohospodársku výrobu v meste zastupuje najmä Agroregión a. s. Rajec, hospodáriaca na 3981 ha pôdy v Rajeckej kotline, čiže jej činnosť značne presahuje k. ú. mesta. Zo zloženia jej závodov vyplýva, že sa zaoberá aj rastlinnou a živočíšnou výrobou. Súčasný počet ustajnených teliat - 300 v poľnohospodárskom dvore Krivín sa vzhľadom ku blízkosti osídlenia v meste javí ako akceptovateľný.

Zeleň

Revitalizácia zelene sa navrhuje v priestore námestia, v rámci úpravy hlavných peších priestorov na trase peších ťahov kostol – námestie – škola – sever- Záhumnie, Rajčianka, úprava okrasnej zelene na cintoríne, údržba zelene v rámci židovského cintorína a jeho okolia. Tiež v rámci úpravy nástupnej plochy do kostola a vytvorenia nástupu už z cesty pri budove bývalej školy a pri pešom ťahu ako aj pri kúpalisku Veronika.

Izolačnú zeleň navrhujeme medzi preložkou cesty I/64 a intravilánom ako zo strany cesty, tak aj obytnej zástavby.

Ďalej v rámci okolia toku Rajčianky v celom katastri mesta po odstránení invázných druhov drevín doplnenie drevín autochtónnymi druhmi, oživenie toku aj drobnými trávnatými ihriskami, detskými ihriskami, lavičkami, altánkami, doplnenie drevinovou zeleňou o pôvodné brehové porasty s ochrannou funkciou aj ostatných vodných tokov – najmä Čierňanského potoka s prítokom Hvojtová, Vranínskeho jarku s prítokmi, potoka Rybná, potoka spod Skotne, Porubského potoka, ale aj ostatných vodných tokov v katastrálnom území mesta.

Taktiež doplniť poľné cesty a navrhované cyklotrasy o sprievodnú stromovú zeleň v autochtónnom druhovom zastúpení.

Nové a pôvodné vstupy do mesta upraviť tak, aby pôsobili esteticky – dotvoriť ich zeleňou, ktorá zabezpečí zaclonenie priemyselných objektov a garáží, ako aj ochranu obytných plôch pred hlukom a prachom.

Aj okolie výrobných areálov a poľnohospodárskych dvorov a ich areálov navrhujeme v kontaktných polohách s obytnou zástavbou doplniť vzrastlou zeleňou plniacou funkciu optického oddelenia rozdielných funkčných plôch.

Technická infraštruktúra

Cieľom riešenia technickej infraštruktúry je zabezpečiť štandard technického vybavenia. Do roku 2020 je stanovený rozsah inžinierskych sietí pri navrhovanom rozširovaní zástavby. Podrobne je táto problematika uvedená v kapitole vodné hospodárstvo a energetika.

g) Riešenie bývania, občianskeho vybavenia, výroby a rekreácie

g.1) Všeobecne

Mesto Rajec je centrom južnej časti Rajeckej kotliny s prirodzenou spádovitosťou okolitých vidieckych obcí, je centrom 4. skupiny teda centrom osídlenia regionálneho významu v rámci rozvojovej osi tretieho stupňa rajecká rozvojová os Žilina - Rajec. Zároveň je centrom rekreačného krajinného celku Rajecká kotlina.

V súčasnosti i do budúcnosti možno mesto charakterizovať ako spádové sídlo s predpokladmi pre rozvoj obytnej, rekreačnej a výrobných funkcií. Mesto bude plniť významnú funkciu centra zamestnanosti obyvateľov južnej časti Rajeckej kotliny.

Mesto má pomerne malý podiel krajinného priestoru, kde sa bude naďalej rozvíjať poľnohospodárska rastlinná výroba, a tiež menší podiel živočíšnej výroby na existujúcich farmách živočíšnej výroby, bez ďalšieho extenzívneho rozvoja. V krajinnom priestore pribudla pre budúci rozvoj sídla významná funkcia, a to centrum rekreačného krajinného celku. S rozvojom funkcie rekreácie počítame v priestoroch Charubina, rybník Košiare, Hvojtová a lesoparky, kde sa vytvorí rekreačné zázemie pre obyvateľov i návštevníkov sídla, hlavne pre denné a koncomtýždňové využitie.

Navrhované funkčné využitie jednotlivých plôch a území mesta je zrejmé z výkresu č. 2 – komplexný výkres priestorového usporiadania a funkčného využívania územia v rozsahu katastrálneho územia mesta v mierke 1 : 10 000.

V riešení prevláda využitie územia obytnou funkciou s prislúchajúcimi funkciami občianskeho vybavenia pre obyvateľov mesta a jeho spádového územia. Špecifické postavenie v občianskej vybavenosti má rozvoj rekreačnej funkcie, ktorá popri bývaní s prislúchajúcou občianskou vybavenosťou zastáva prioritnú funkciu rozvoja sídla.

Druhá prioritná funkcia sa týka rozvoja sídla v zamestnaneckých výrobných zónach s dôrazom na ich prípustnosť, nenarušajúcu rozvoj obytných území. Disponibilné plochy pre rozvoj priemyslu vychádzajú v ústrety umiestneniu firiem v rôznej hierarchii (veľkosť, druh výroby) pre zvýšenie „ekonomickú“ nezávislosti sídla, s následným zvýšením počtu pracovných príležitostí v tomto sektore.

Tretia prioritná funkcia súvisí so stabilizovaním funkcie poľnohospodárskej výroby na plochách PP, kde sa uvažuje s využitím neurbanizovanej krajiny na pôvodné účely, v prevažnej miere v rámci rastlinnej výroby.

Riešenie funkčného využitia vychádza zo súčasného stavu a rozvojových zámerov pri rešpektovaní obmedzení vyplývajúcich z návrhu vyšších územníckych dokumentov (ÚPN-VÚC Žilinského kraja), ochranných pásiem, ekologických a krajinnno-ochranárskych požiadaviek, morfológie terénu a ďalších vstupov, či relevantných obmedzení v snahe o optimálne a vyvážené využitie územia.

g.2) Bývanie

Rozvoj obytnej funkcie je navrhnutý v návaznosti na súčasné obytné plochy. Je to funkcia, ktorá predstavuje ťažiskový rozvoj koncepcie ÚPN mesta.

Rozvoj tejto funkcie je riešený v dvoch rovinách :

- na vytipovaných ucelených plochách, samostatne pre rozvoj IBV a samostatne pre rozvoj HBV,

- dostavbou v prelukách existujúcej štruktúry IBV a HBV, vrátane zobytnenia existujúcich podkroví, či nadstavbou, prístavbou a prestavbou existujúcich objektov a to IBV i HBV.

Nové obytné plochy prispievajú ku skompaktňovaniu sídla, hlavne v jeho okrajových polohách. Rozsah riešenia vyplýva z demografického trendu, predpokladaného zníženia obložnosti bytov (na 2,90 obyv./byt), minimálneho úbytku bytového fondu a hlavne z predpokladaných potrieb nových bytov, v súvislosti s rozvojom zamestnanosti (priemysel, rekreácia, občianska vybavenosť) a následnou migráciou obyvateľstva do mesta. Predpoklad rozvoja obytných plôch vychádza taktiež z atraktivity mesta ako takého, včítane polohy bývania v príjemnom prostredí, významu mesta v štruktúre osídlenia, a je v nemalej miere determinovaný jeho významnou funkciou v štruktúre centier rekreačných krajinných celkov.

Rozvojové plochy tiež vychádzajú z pozitívnych daností, vyplývajúcich z optimálnych podmienok dostupnosti vybudovanej technickej infraštruktúry (min. podmieňujúce investície v rozvojových lokalitách).

Návrhovým rokom je rok 2020. Okrem navrhovaných plôch pre obytnú výstavbu (IBV a HBV) v tomto období je v riešení uvažované aj z výhľadovými plochami. Tie sú v prevažnej miere sústredené v južnej časti mesta v smere na obec Šuja.

Rozvoj obytnej funkcie bude úzko súvisieť aj s potrebami zvyšovania kvality bývania v rámci existujúcej štruktúry IBV a to vo forme komplexných prestavieb jednotlivých rodinných domov. Prestavby, prístavby, nadstavby, vrátane zobytnovania podkroví budú súvisieť s realizáciou viacgeneračného bývania a modernizáciou bytového fondu, a tiež v nemalej miere s vytváraním ponúk pre ubytovanie návštevníkov mesta v tzv. polyfunkčných RD.

Pre rozvoj obytnej funkcie vo forme HBV je vyčlenená plocha, naväzujúca na takúto formu výstavby postavenú v lokalite Rajec - sever. Pri návrhu však uvažujeme s menejpodlažnými formami výstavby.

Obytné plochy sú dimenzované pre predpokladaný rozvoj:

698 nových bytov, z toho 203 dosiahnuť stavbami v prelukách, prestavbami v rámci neobývaného bytového fondu, nadstavbami existujúcich obytných domov, využitím podkroví a hospodárskych budov. Výstavbou nových domov na nových ucelených plochách dosiahnúť počet 495 bytov.

Z toho 240 b.j. v HBV

255 b.j. v IBV

V regulatívoch vymedzených pre obytné územia s IBV predpokladáme a pripúšťame polyfunkčné využívanie pri prevládajúcej obytnej funkcii.

V rámci obytných plôch, určených pre IBV, teda pripúšťame nielen jednotlivé objekty HBV, a naopak, ale aj polyfunkčné využívanie neprevládajúcej prevádzky remeselnej výroby, služieb v CR (ubytovanie), obchodu, súkromnej administratívy a nevýrobných služieb. Prevládať by mali funkcie vo väzbe na cestovný ruch so sekundárnym poskytovaním služieb, hlavne pre návštevníkov mesta, ako centra rekreačného krajinného celku Rajecká kotlina.

g.3) Občianska vybavenosť

V meste sa nachádzajú zariadenia školstva, kultúry, telovýchovy a športu, zdravotníctva, sociálnej starostlivosti, maloobchodu, stravovania a ubytovania, služieb a administratívy. Sú navrhované chýbajúce zariadenia občianskej vybavenosti, posilnené aj o kapacity vyplývajúce z rastu počtu jeho obyvateľov a jeho funkcie v štruktúre osídlenia ako aj rekreácie a cestovného ruchu.

g.3.1) Školstvo

Predškolskú výchovu zabezpečujú v sídle 2 materské školy so 16 –timi učiteľmi s kapacitou 8 tried a cca 195 detí. MŠ sú umiestnené v strede mesta. Z mestskej štatistiky z roku 2005 vyplýva súčasný počet umiestnených detí 163. Počet detí predškolského veku podľa sčítania v r. 2001 bol 3,6%. Pre navrhovaný počet obyvateľov 6678 v roku 2020 to odpovedá počtu 240 detí. Súčasná kapacita by postačovala pri ideálnom vekovom rozložení a umiestnení

30 detí v triede. Takéto rovnomerné vekové rozloženie je nepravdepodobné, návrh preto počíta aj s možným výkyvom v štruktúre vekového zastúpenia a umiestňuje novú MŠ v rámci novej v ÚPN – M uplatnenej HBV v kapacite 3 tried, ktorý upravuje celkový priemerný počet detí na triedu v Rajci na 21,8. Návrh uvažuje aj so zriadením hodinovej škôlky.

Mesto má dve základné školy s ročníkmi 1-9, spolu so 67- mimi učiteľmi, s kapacitou 46 tried, umiestnené v centre mesta. V súčasnosti školy navštevuje 1104 žiakov. Podľa vekovej štruktúry sú žiaci základných škôl zastúpení 18,5 %-ami. To pre návrhové obdobie odpovedá počtu 1235 žiakov. Kapacita škôl je dostatočná aj pre návrhové obdobie pri počte žiakov 26,8 na triedu. Pri predpokladanom skvalitnení vyučovacieho procesu znížením počtu žiakov na triedu (v zmysle metodologickej príručky pre navrhovanie štandardov vybavenosti) a požadovanom počte detí I. stupňa 12 – 23 na triedu a II. stupňa 15 – 29 na triedu, by bolo potrebné zabezpečiť 49 – 94 tried, čo znamená nárast o 3 až 48 tried a návrh na prístavbu, nadstavbu existujúcich, alebo realizáciu novej základnej školy. Optimom sa javí byť v ÚPN – M uplatnený návrh novej ZŠ v počte cca 18 tried. Na základné školy je riešené naviazanie školského strediska záujmovej činnosti.

Sú tu aj dve gymnázia, cirkevné a štátne so 46 –timi učiteľmi, s kapacitou 16 tried so súčasným stavom cca 490 študentov. To je 30,6 študentov na triedu. Ak by mal záujem o štúdium na gymnáziu odpovedať súčasnému stavu teda cca odpovedajúci 8 % populácie, stúpol by počet študentov v návrhovom období na 534 žiakov. To by pre súčasný stav tried predstavovalo 33,4 študenta na triedu, čo je stav postačujúci, ale blížiaci sa k hornej hranici 34 študentov na triedu. Vo väzbe na gymnázium je riešené zriadenie inštitútu vzdelávania dospelých. Vzdelávanie dospelých už aj v súčasnosti zabezpečuje kultúrne stredisko v budove Mestského úradu.

Súčasťou vybavenosti pre spádové územie je pomocná škola zriadená v dostatočnej kapacite v obci Šuja, ktorej kataster je súčasťou záujmovej územia mesta.

Základná umelecká škola má 18 učiteľov, 365 žiakov. V prípade odpovedajúceho záujmu by počet žiakov v návrhovom období stúpol na 401. Je umiestnená v kultúrnom dome, kde má dostatok priestorov pre ďalší rozvoj najmä v uvoľnením priestorov v súvislosti s návrhom nového kultúrneho centra.

Vo väzbe na drevospracujúce podniky ÚPN - M Rajec rieši zriadenie vyššej odbornej školy poskytujúcej pomaturitné vzdelávanie.

g.3.2) Kultúra

Pre kultúrne a spoločenské podujatia sa využíva kultúrny dom, ktorý je v súčasnosti v rekonštrukcii. Jeho kapacita je do 200 sedadiel.

ÚPN - M Rajec rieši umiestnenie nového kultúrneho centra, s kinom, divadlom, a reprezentačnými priestormi mesta. Je navrhované medzi budovou Mestského úradu a synagógou v priestore existujúceho objektu s priemyselnou výrobou spoločnosti s r. o. eu-con. Priemyselná výroba je v tomto priestore mimoriadne nevhodná, preto je navrhnutá na zrušenie. V židovskej synagóge ÚPN – M umiestňuje koncertnú sálu a výstavnú sieň. Prepojením Mestský úrad – kultúrne centrum - synagóga sa vytvorí komplex reprezentačných a kultúre slúžiacich zariadení v dôstojnom prostredí centra mesta s drobnou vybavenosťou obchodov, služieb, poisťovacej agentúry, pobočky banky a pod v parteri komplexu. Počíta sa tu aj s variantným umiestnením stálej expozície V. Kompánka, ale aj Pribiša, Milučkého a iných rajeckých rodákov.

Umiestnenie amfiteátra je riešené v priestore Pod Dubovou.

Mesto má knižnicu, ktorá eviduje cca 18175 knižných titulov a 1351 užívateľov. V meste sú dva funkčné kostoly, rímskokatolícky a evanjelický. Je tu múzeum, kde sa variantne umiestňuje stála expozícia ak.soch. V Kompánka a iných významných rajeckých rodákov. V meste je pastoračné centrum.

V rámci areálu golfového ihriska Charubina je umiestnená viacúčelová sála so 100 miestami.

V zastavanom území mesta sa nachádzajú národné kultúrne pamiatky. Objekty zapísané v Ústrednom zozname pamiatkového fondu SR:

- Fara, Hviezdoslavova ul. č. p. 8, číslo ÚZPF 1365 / 0, parc. č. 701.
- Kostol sv. Ladislava, Kostolná ul. č. p. 11, č. s. 39, číslo ÚZPF 1364 / 0, parc. č. 739.

- Súsošie na stĺpe stĺp s architektúrou, SNP nám., číslo ÚZPF 11490 / 1 1-4, parc. č. 2.
- Súsošie na stĺpe sv. Trojice, SNP nám., číslo ÚZPF 11490 / 2 1-4, parc. č. 2.
- Súsošie na stĺpe sv. Florián, SNP nám., číslo ÚZPF 11490 / 3 1-4, parc. č. 2.
- Súsošie na stĺpe oplotenie, SNP nám., číslo ÚZPF 11490 / 4 1-4, parc. č. 2.
- Pamätník, SNP nám. č. p. 0, číslo ÚZPF 3297 / 0, parc. č. 2.
- Radnica, SNP nám. č. p. 1, č. s. 1, číslo ÚZPF 1366 / 0, parc. č. 1.
- Budova hospodárska, SNP nám. č. p. 11, č. s. 153, číslo ÚZPF 10703 / 0, parc. č. 151/2.
- Dom meštiansky, SNP nám. č. p. 15, č. s. 15, číslo ÚZPF 10762 / 0, parc. č. 5.

Objekty dotvárajúce pôvodný charakter prostredia:

- Meštiansky dom 19/19 (bývalá pošta), Nám. SNP, parc. č. 16.
- Meštiansky dom 17/17 (budova sporiteľne), Nám. SNP, parc. č. 10.
- Meštiansky dom 16/16, Nám. SNP, parc. č. 9.
- Meštiansky dom 14/14 (prízemie využívané v súčasnosti na služby), Nám. SNP, p. č. 4.
- Meštiansky dom 13/13 (prízemie využívané v súčasnosti na služby), Nám. SNP, p. č. 3.
- Meštiansky dom 12/12 (v súčasnosti využívané na služby), Nám. SNP, parc. č. 152/1.
- Meštiansky dom 11/11, Nám. SNP, parc. č. 151/1.
- Meštiansky dom 10/10 (prízemie služby, poschodie byt), Nám. SNP, parc. č. 150.
- Meštiansky dom 9/9 (prízemie služby, poschodie byt), Nám. SNP, parc. č. 147.
- Meštiansky dom 8/8 (prízemie služby, poschodie byt), Nám. SNP, parc. č. 146,147.
- Meštiansky dom 7/7 (služby), Nám. SNP, parc. č. 145.
- Meštiansky dom 6/6 (služby), Nám. SNP, parc. č. 144.
- Meštiansky dom 3/3 (služby, byt), Nám. SNP, parc. č. 139.
- Meštiansky dom 27/27 (služby), Nám. SNP, parc. č. 81.
- Meštiansky dom 28/28 (služby, byt), Nám. SNP, parc. č. 82.
- Hotel Kľak Unisale, Sládkovičova ul., č.685/12, parc.č. 154.
- Budova cirkevnej školy, Nám. A Škrábika 646/6, parc.č. 23.

Historické jadro mesta je pamiatkovou zónou, ustanovenou vyhláškou č. 2/1995 Okresného úradu v Žiline zo dňa 6.11.1995, ktorej hranice tvoria: severná strana – po hraniciach parciel č. 58, 57, cez ulicu M. R. Štefánika parcela 86, ul. Štúrova po hraniciach parciel 133, 132, 131, 128, 127, 124, 123, 115/2, 115/1; východná strana po hraniciach parciel 115/1, 116, 117, 118, 119, 120, cez ulicu Nádražnú, po ulici Šafárikovej, po hraniciach parciel 161/1, 161/2, 161; južná strana po ulici Hurbanovej, po hraniciach parciel 159, 158, cez ulicu Sládkovičovú, po ulici Kmeťovej č. p. 297; západná strana ul. Kostolná, po hraniciach parciel č. 23, 24, 27, 28, 29, 31, 32, 33, 34/1, 35, 40, 41, 44/1, 45, 47, 48, 52, 53/1, 55, 56/1, 58. Predmetom ochrany sú historický šachovnicový pôdorys, štvorcové námestie a jemu prislúchajúca priestorová a hmotová skladba a zachovalý historický mestský interiér.

V podmienkach pre pamiatkovú starostlivosť, zachovanie a využitie kultúrnych hodnôt sa požaduje:

- na území pamiatkovej zóny v súlade s § 29 ods. 2) pamiatkového zákona na vykonávanie základnej ochrany pamiatkového územia a zabezpečenia pamiatkových hodnôt v území - rešpektovať Zásady pamiatkovej starostlivosti pamiatkovej zóny:

- povinnosť rešpektovať ustanovenia zákona č. 49/2002 Z. z. o ochrane pamiatkového fondu v znení neskorších predpisov pri obnove, rekonštrukcii a akejkoľvek inej stavebnej činnosti na objektoch národných kultúrnych pamiatok a nehnuteľnostiach nachádzajúcich sa na území vymedzenom hranicami pamiatkovej zóny,
- pri ostatných nehnuteľnostiach nachádzajúcich sa na území pamiatkovej zóny primerane použiť podmienky na obnovu NKP tak, aby neboli narušené pamiatkové hodnoty územia,
- postupne odstraňovať nevhodné úpravy NKP a objektov dotvárajúcich prostredie,
- asanácie povoliť iba pri objektoch, ktoré nie sú využívané a ani nemajú ďalšiu perspektívu využitia vzhľadom k ich dezolátnemu stavebno-technickému stavu a narušeným alebo zničeným pamiatkovým hodnotám,
- pri novej výstavbe a dostavbe v rámci rozvoja územia rešpektovať pôvodnú parceláciu pozemkov, tvar a hmotu objektov,

- všetky druhy obnovy na pamiatkovom území a na NKP vykonávať v súlade s podmienkami určenými rozhodnutím Krajského pamiatkového úradu v Žiline podľa § 32 pamiatkového zákona,
- reklamy, reklamné zariadenia, sezónne zariadenia (letné terasy) povoľovať v súlade s podmienkami povolenia KPÚ podľa § 30 ods. 3 pamiatkového zákona.

Do týchto opatrení je zahrnuté zachovanie celistvosti pôvodnej urbanistickej štruktúry šachovnicového pôdorysu historického centra mesta, zachovanie pôvodných uličných čiar, pri rekonštrukciách objektov v pamiatkovej zóne používanie klasických materiálov (hladké vonkajšie omietky, dverné a okenné konštrukcie drevené, strešná krytina keramická alebo betónová červenohnedej farby), na námestí zachovanie sedlových striech s hrebeňom rovnobežne s uličnou čiarou, výškové zónovanie objektov maximálne dve nadzemné podlažia s využitím podkrovia.

V rámci regiónu je významnou pamiatkou aj židovský cintorín, pre ktorý sú v návrhu stanovené regulatívy jeho ochrany najmä v súvislosti s jeho okolím, sprievodnou vegetáciou a pod.

- Nie je vylúčené, že pri zemných prácach v riešenom území môže dôjsť k zisteniu archeologických nálezísk. V k. ú. obcí Veľká Čiera, Jasenové, Šuja, Ďurčiná tvoriacich záujmové územie mesta sa nachádzajú evidované archeologické lokality. Z uvedených dôvodov je do regulatívov zahrnutá požiadavka osloviť KPÚ Žilina v prípade akejkoľvek stavebnej činnosti predpokladajúcej zemné práce v týchto lokalitách, inde pri veľkoplošných novostavbách a líniových stavbách. Všetky stavebné aktivity musia byť poskytnuté Archeologickému ústavu SAV v Nitre k schváleniu už v procese projektovej prípravy resp. územného konania
- Do záväznej časti regulatívov je zapracovaná povinnosť ohlásenia prípadného archeologického nálezu podľa § 40 zákona č. 49/2002 Z. z. o ochrane pamiatkového fondu v znení neskorších predpisov.

g.3.3) Telovýchova a šport

V súčasnej dobe má mesto futbalové ihrisko (zavlažovaný trávnatý povrch) so šatňami a sociálnymi zariadeniami. Ihrisko je vo vyhovujúcom stave. V rámci oploteného areálu ihriska je tréningové futbalové ihrisko a tri tenisové kurty, uplatňuje sa tu úprava šatní a tribúny a umiestnenie športovej haly, pre ktorú sa čiastočne získa pozemok odstránením objektu LM KOVO.

Okrem toho je v meste 10 malých ihrísk, zariadenia fitnes a rozostavaná športová hala, ktorú návrh prekvalifikováva na objekt občianskej vybavenosti bez bližšej špecifikácie.

ÚPN – M rieši umiestnenie 3 – och tenisových kurtov.

Významnejšia plocha športu s detským dopravným ihriskom je riešená na ul. S.Chalúpku, v priestore sútoku Rajčianky a Ďurčianky.

V priestore novej kompozičnej osi centrum – termálne kúpalisko Veronika je riešené umiestnenie krytej plavárne s fitnescentrom, ktorými sa uzatvára možnosť využitia terajšieho zdroja termálnej vody.

V rámci golfového ihriska Charubina – min. 25 000 m² sú riešené aj tenisové kurty a ihriská pre loptové hry spolu 3500 m², sauny, masáže a fitnes cca 300 m²,úžitkovej plochy.

Zariadenia zjazdového lyžovania nie sú v meste prevádzkované, západne od termálneho kúpaliska je navrhovaná zjazdovka a vlek. Dobré možnosti sú v dostupnej vzdialenosti, najbližšie v Rajeckej Lesnej. Zo zimných športov sú v meste na športových plochách a rybníku Košiare vytvorené plochy na korčuľovanie a ľadový hokej.

g.3.4) Zdravotníctvo

V meste sú zastúpené zdravotnícke zariadenia – poliklinika so šiestimi lekáorskými miestami, záchranná lekárska služba a tri lekárne. ÚPN - M Rajec rieši zdravotnícke zariadenia pre spádovú oblasť 21 000 obyvateľov v návrhovom období, korigované o navrhované zariadenia v iných obciach a meste Rajecké Teplice. Pre celkový počet obyvateľov obcí spádového územia

(Čičmany, Ďurčiná, Fačkov, Jasenové, Kamenná Poruba, Kľače, Konská, Kunerád, Malá Čierna, Rajecká Lesná, Rajecké Teplice, Stránske, Šuja, Veľká Čierna, Zbyňov) je potrebná nasledovná skladba lekárskeho miest – 11 miest praktických lekárov pre dospelých, 18 miest praktických lekárov pre deti a dorast, 5 miest gynekológa, 8 stomatólogov, spolu 42 miest primárnej lekárskej starostlivosti.

V meste Rajecké Teplice je zdravotné stredisko, ktoré by malo zabezpečiť primárnu lekársku starostlivosť aj pre sem prirodzene spadujúce obce Konská, Kunerád, Stránske, Zbyňov a ich počet cca 7 500 obyvateľov k roku 2020. Tomu odpovedajú 4 miesta praktických lekárov pre dospelých, 6 miest praktických lekárov pre deti a dorast, 2 miesta gynekológov, 3 stomatólogov.

V meste Rajec je potom potrebné zabezpečiť 7 miest praktických lekárov pre dospelých, 12 miest praktických lekárov pre deti a dorast, 4 miesta gynekológov, 5 stomatólogov.

V oblasti sekundárnej zdravotnej starostlivosti je navrhovaných 16 miest lekárov. V rámci nich ÚPN - M Rajec navrhuje rozšírenie služieb o neurológiu, diabetológiu, jednoduchú chirurgiu, kožné oddelenie a logopédiu.

Navrhuje sa zriadenie agentúry domácej ošetrovateľskej služby, výdajne zdravotníckych potrieb a pomôcok, dialyzačného strediska a lekárskej služby prvej pomoci.

Tiež sa navrhuje lepšia previazanosť rýchlej záchranej služby s hasičským a záchranným zborom a civilnou ochranou – zriadenie záchranného centra v susedstve polikliniky.

Existujúce tri lekárne sú postačujúce pre celé spádové územie.

g.3.5) Sociálna starostlivosť

Táto oblasť je v meste zastúpená domovom s opatrovateľskou službou, ktorý má 12 bytov, domovom pre prestárlych občanov s 29–imi miestami a domovom pre osamelé matky s kapacitou 21 žien, ktorý spolupracuje s Trnavskou univerzitou. V kuchyni kultúrneho domu a v Domove vďaka je dostatočná kapacita pre stravovanie (diéta) včítane dôchodcov. Momentálne túto službu využíva 15 – 20 dôchodcov. V meste je klub dôchodcov, pracovňa pre dôchodcov, aj opatrovateľská služba. V súčasnosti sa pripravuje prestavba bývalého objektu základnej umeleckej školy na dom opatrovateľskej a ošetrovateľskej starostlivosti (hospic) s kapacitou 15 izieb pre celkom 23 ľudí. V jeho susedstve sa nachádza domov sociálnych služieb s denným a týždenným pobytom.

Predpokladá sa zabezpečenie sociálnej starostlivosti pre spád 7 500 obyvateľov v severnej časti spádového územia v rámci mesta Rajecké Teplice. Potom zostáva mestu Rajec zabezpečiť niektoré zariadenia sociálnej starostlivosti pre spádové územie južnej časti rajeckej doliny - 13 500 obyvateľov.

Mesto počíta s rozšírením domova vďaka, zriadením penziónu pre osamelých ľudí vo forme malometrážnych bytov, zriadením uvedeného hospicu a strediska osobnej hygieny.

Okrem toho ÚPN – M Rajec navrhuje zriadenie resocializačného strediska a rehabilitačného strediska.

g.3.6) Maloobchod

V maloobchodnej sieti pôsobí niekoľko predajní potravín, ktoré sú umiestnené v rôznych častiach mesta. Prevádzky sú vyhovujúce. Okrem základných potravín sú v meste aj ďalšie špecializované predajne s predajom mäsa, zeleniny a rýb. Okrem potravinárskych predajní sú v meste tieto predajne: železiarstvo, nábytok, textil, bytový textil a textilná galantéria (celkom 12 predajní), elektrospotrebiče, domáce potreby, drogeria, kozmetika, farby laky, obuv (3 predajne), odevy (3 predajne), lacné odevy, bicykle, kočíky, kvetinárstvo (2 predajne), akvaristika, kryštál – sklo, sklo – porcelán, umelecké sklo, starožitnosti, zberateľské potreby, zlatníctvo, mobily, autosúčiastky, inštaláčne materiály, hnojivá, C – mix 35, minikoruna, sudového vína (3 predajne), noviny, tabak (2 predajne), propán-butánových fliaš, náhradných dielov pre sieťotlač, náhradných dielov pre poľnotechniku.

Sieť maloobchodných zariadení je potrebné doplniť o nákupné a obchodné stredisko, ktoré je pripravované ako obchodný dom Tesco v priestore pri poliklinike a supermarket umiestnený spolu s benzínovým čerpadlom a autoumyvárnou na severnom okraji zastavanej

časti v kontakte s preložkou cesty I/64. S prihliadnutím na spádové územie a funkcie mesta z hľadiska cestovného ruchu je navrhovaná veľkosť predajnej plochy supermarketu 2000 m².

g.3.7) Stravovanie a ubytovanie

Stravovacie zariadenia sú v sídle zastúpené niekoľkými existujúcimi zariadeniami. Medzi najdôležitejšie patria: hotel Klak, toho času pre rekonštrukciu uzatvorený, penzión Rajec 50 lôžok, penzión Dubová 12 lôžok, 73 stoličiek, reštaurácia Šariš 80 stoličiek, pizzéria, espresso 48 stoličiek, kaviareň Rio Cafe 60 stoličiek, vináreň Ravín 17 stoličiek, Rajecká piváreň 78 stoličiek, pohostinstvá občerstvenia, hostince, bary a bufety v kapacite spolu cca 285 stoličiek, cukráreň 24 stoličiek, zmrzlina 44 stoličiek.

Súčasnú úroveň ubytovacích a reštauračných služieb je potrebné skvalitniť a prepojiť na turistickú informačnú kanceláriu. Kapacita zodpovedá dopytu, ale kultúra prostredia (interiér, vybavenie, mobiliár) by sa mala zlepšiť. Zámer rozvoja rekreácie v katastri mesta vo forme športovo-rekreačných a ozdravovacích pobytov vyvolá potrebu skvalitnenia a rozšírenia služieb v oblasti stravovania. Stravovanie by malo byť zamerané na podávanie špecialít regionálnej kuchyne a realizáciu netradičného atraktívneho prostredia pre konzumáciu jedál, trávenie voľného času a doplnkové služby. V doplnku aktualizácie ÚPN SÚ Rajec – Golfové ihrisko Charubina sú navrhnuté stoličkové a lôžkové kapacity v rámci navrhovaných hotelových zariadení.

Rajeckú kotlinu navštíví v návrhovom období v priemere denne v lete 8 100 osôb, v zime 2 400 osôb. Kapacita termálneho kúpaliska Veronika je až 4000 osôb. Priemerný denný počet návštevníkov termálneho kúpaliska je cca 500 osôb. Predpokladá sa, že aj v budúcnosti budú tieto počty vo väčšine napĺňať pasanti, ktorí sa stravujú v areáli kúpaliska. Mesto ako centrum rekreačného krajinného celku Rajecká kotlina navštíví v hlavnej letnej sezóne priemerne denne 1000 – 1100 osôb. Z toho je možné predpokladať 500 - 600 osôb ako pasantov. Pre dimenzovanie ubytovania a stravovania je potrebné zahrnúť aj dochádzku za prácou. V roku 2001 pri miere nezamestnanosti 18,1 % odchádzalo za prácou 994 osôb. Pri nezamestnanosti 3,75 % v roku 2007 sa tento pohyb znížil a ÚPN - M Rajec naďalej počíta s týmto trendom. Vysoký podiel na počte dochádzajúcich predstavujú obyvatelia spádovej oblasti. Preto ÚPN - M Rajec predpokladá, že ubytovanie bude potrebné zabezpečiť len pre cca 50, stravovanie 200 dochádzajúcich za prácou. Stravovanie mimo priestorov kúpaliska bude potom potrebné zabezpečiť pre cca 700 osôb, ubytovanie pre 550 osôb. V stravovaní to predstavuje mimo areálu termálneho kúpaliska pri 2,5 násobnej obrátke cca 280 stoličiek, v ubytovaní pri 70% naplnenosti zariadení cca 800 lôžok.

Pre porovnanie z metodickéj príručky pre objednávateľov a spracovateľov ÚPD vydanéj MŽp v roku 2002 s názvom Štandardy minimálnej vybavenosti obcí vyplýva pre spádovú oblasť (13 500 obyvateľov) počet lôžok v hoteloch 135, penziónoch 54, v turistických ubytovniach 68, v stravovaní pre navrhovaný počet obyvateľov mesta v reštauráciách 134 stoličiek, vinárňach 234, kaviarňach 267 a hostincoch 267 stoličiek.

ÚPN – M Rajec navrhuje pre obyvateľstvo mesta a jeho spádového okruhu, pasantov a dochádzajúcich za prácou zvýšenie kapacít na spolu 800 lôžok v ubytovacích zariadeniach z toho 370 v hoteloch, 150 v penziónoch, 180 v turistických ubytovniach a 100 v súkromí, 1239 stoličiek vo verejnom stravovaní, z toho 335 v reštauráciách, 210 vo vinárňach, 255 v kaviarňach a 439 (stav v čase spracovania ÚPN - M) v hostincoch.

Konkrétne návrhy sú v rámci golfového ihriska Charubina 100 lôžok v hoteli, 100 stoličiek v reštaurácii a golf klube.

V súvislosti s funkciou mesta ako centra rekreačného krajinného celku Rajecká kotlina uplatňuje ÚPN - M Rajec rozšírenie služieb cestovnej agentúry a informačnej kancelárie o ubytovaní na plnohodnotnú turistickú informačnú kanceláriu, poskytujúcu informácie o turistike a rekreácii, ubytovacích a stravovacích kapacitách s vydávaním informačného občasníka s touto tematikou.

g.3.8) Služby

Zastúpené sú hasičskou stanicou. Tá má službu 3-och stálych zamestnancov a 1- ného denného zamestnanca HaZZ v Žiline. Sídlo je vo firme ROSS. Mesto nemá dobrovoľný požiarny zbor. Stanica je umiestnená v prevádzkovo nevhodných a stiesnených podmienkach, takže je nedostatočne vybavená jedným vozidlom. Je navrhované jej nové umiestnenie spolu s rýchlou zdravotnou pomocou v rámci záchranného centra v blízkosti areálu polikliniky.

Rajec má vybudované tri cintoríny s rozlohou 2,0 ha s jedným domom smútku. Jeden cintorín je umiestnený na západnom okraji mesta a aj v návrhovom období zostane v pôvodnej lokalite vrátane domu smútku. S inou lokalitou na pochovávanie nie je potrebné uvažovať, keďže cintorín má dnes plošné možnosti rozvoja. Dva ďalšie sú na východnom okraji mesta.

V rámci služieb sú v meste umiestnené ďalšie prevádzky - dve kaderníctva, holičstvo kaderníctvo, kozmetika, rýchlopracovňa, čistiareň odevov, pohrebná služba, veterinárna ambulancia, autoškola, videopožičovňa, DVD požičovňa, stávkové kancelárie, záložňa, herne, služby mobilných operátorov, cestovná agentúra, informačná služba o ubytovaní v súkromí, poštové služby, banky, ekonomické služby, stavebné sporiteľne, poisťovňa, internet centrum, zariadenia remesiel – krajčírstva, opravovňa hodín, opravovne elektrospotrebičov, sklenárstva, fotoslužba, kamenárstva, drevovýroba, rezbárske práce, zväračské práce, autokarosárska dielňa a opravy a predaj lesnej a poľnotekniky.

ÚPN – M Rajec navrhuje drobné služby, ktorých deficit mesto pociťuje – oprava obuvi, odevov, čistiareň, manikúra, pedikúra, masáže, kozmetika. Taktiež v rámci finančných a poisťovacích služieb sa počíta s rozšírením pobočiek, napr. Tatrabanka, VZP.

Okrem toho navrhuje aj služby v oblasti nehnuteľností, prenajímanie, obchodné služby, počítačové a súvisiace činnosti:

V oblasti nehnuteľnosti je navrhovaný počet zariadení – 4, s náplňou:

- sprostredkovanie činností s nehnuteľnosťami
- realitné kancelárie
- správa nehnuteľností
- v oblasti počítačové a súvisiace činnosti s počtom zariadení 1:
- dodávanie programového vybavenia
- spracovanie údajov
- činnosti súvisiace s databázami
- údržba a oprava kancelárskych strojov a počítačov
- iné obchodné službys počtom zariadení 11:
- právne, daňové a podnikateľské poradenstvo
- architektonické a inžinierske činnosti, technické poradenstvo
- činnosť reklamy
- sprostredkovanie a nábor pracovnej sily
- rôzne obchodné činnosti

g.3.9) Administratíva

Mestský úrad sa nachádza v centre mesta na nám. SNP. Okrem Mestského úradu je v budove aj spoločný stavebný úrad pre mesto a okolité obce, prevádzka Mestskej polície a bytového podniku. Situovanie mestského úradu je vhodné aj pre návrhové obdobie. Objekt je vo veľmi dobrom technickom stave.

V meste je ďalej umiestnený rímsko-katolícky farský úrad.

Navrhuje sa umiestnenie zariadenia správy okresného významu – správy katastra nehnuteľností. Predpokladá sa zriadenie notárskeho úradu.

tabuľka B-7 Prehľad zariadení občianskej vybavenosti

Skupina zariadení	Jednotka zariadenia	Účelová jednotka	Počet účelových jednotiek	
			Súčasný stav	Súčasný stav + návrh
Školstvo	materská škola	počet tried	8	11
		miesto	195	240
	hodinová škôlka	miesto		20
	základné školy	počet tried	46	64
		počet žiakov	1 104	1 235
	gymnázium	počet tried	16	16
		počet žiakov	490	534
	inštit. vzdeláv. dospelých	zariadenie	1	2
	mestská základná umelecká škola	počet tried	17	19
počet žiakov		365	401	
vyššia odborná škola	počet štud.		30	
Kultúra	rímsko kat. kostol	počet	1	1
	modlitebňa evan. cirkvi	počet	1	1
	kultúrny dom	poč. sedadiel	200	200
	mestské múzeum	počet	1	1
	knížnica	knížné tituly	18 175	18 175
		užívatelia	1351	1500
	pastoračné centrum	počet	1	1
	viacúč. sála Charubina	poč. sedadiel		100
	kino	poč. sedadiel		300
	divadlo	poč. sedadiel		150
	koncertná sála	poč. sedadiel		100
	výstavná sieň	počet		1
	stála expozícia	počet		1
Zdravotníctvo	poliklinika	lekár. miesta	6	44
	záchranná zdrav. služba	počet	1	1
	lekáreň	počet	3	3
Telovýchova	futbalové ihrisko	plocha (m ²)	33170	33170
	ostatné ihriská	počet	10	10
	športová hala	počet		1
	rozostavaná telocvičňa	počet		1
	tenisové kurty	počet		3
	krytá plaváreň	počet		1
	plochy pre športy na ľade	počet	3	5
	detské dopravné ihrisko	počet		1
fitnescentrum	počet	1	3	
Maloobchod	potraviny spolu	počet	12	12+
	potraviny, spotrebný tovar	počet	1	1
	ovocie zelenina	počet	2	2
	predajňa mäsa	počet	4	4
	železiarstvo	počet	1	1
	predajňa nábytku	počet	1	1
	textilná galantéria	počet	2	2
	textil	počet	8	8
	bytový textil	počet	2	2
	elektrospotrebiče	počet	1	1
	domáce potreby	počet	1	1
	drogéria, kozmetika	počet	1	1

	jednotka zariadenia	účel. jednotka	počet stav	stav+návrh
	drogéria, farby-laky	počet	1	1
	papier, hračky	počet	2	2
	ryby	počet	1	1
	obuv	počet	3	3
	odevy	počet	3	3
	lacné odevy	počet	1	1
	bicykle, kočíky	počet	1	1
	kvetinárstvo	počet	2	2
	akvaristika	počet	1	1
	kryštál, sklo	počet	1	1
	sklo, porcelán	počet	1	1
	umelecké sklo	počet	1	1
	starožitnosti	počet	1	1
	zberateľské potreby	počet	1	1
	zlatníctvo	počet	1	1
	mobily PC	počet	1	1
	autosúčiastky	počet	1	1
	inštaláčné materiály	počet	1	1
	hnojivá	počet	1	1
	tisíc maličkosťí...	počet	1	1
	C - mix 35	počet	1	1
	minikoruna	počet	1	1
	sudové víno	počet	3	3
	noviny, tabak	počet	2	2
	propán-butánové fľaše	počet	1	1
	náhradné diely pre sieťotlač	počet	1	1
	náhradné diely pre poľnotechniku	počet	1	1
	obchodný dom Tesco	m ² predaj pl.		1200
	supermarket	m ² predaj pl.		2000
Sociál. starostlivosť	domov s opatrov.službou	bytov	12	12
	domov vďaky	miesto	29	29
	domov Gian.B.Molla	miesto	21	28
	stravovanie dôchodcov	počet jedál	25 - 30	50
		počet	2	2
	hospic	miesto		23
	penzión pre osamelých	počet		1
	domov soc. služieb z den.a týžd.pobytom	počet	1	1
	stredisko osobnej hygieny	počet		1
	resocializačné stredisko	počet		1
	rehabilitačné stredisko	počet		1
	zariad.opatrovateľ. služby	počet	1	1
	klub dôchodcov	počet	1	1
	práčovňa pre dôchodcov	počet	1	1
Stravovanie a ubytovanie	hotel Klak(zatvorený)	lôžka	30	30
	hotel Charubina	lôžka		100
		stoličky		100
	hotely	lôžka		240
	reštaurácie	stoličky		80
	penzión Rajec	lôžka	50	50

	<i>jednotka zariadenia</i>	<i>účel. jednotka</i>	<i>počet stav</i>	<i>stav + návrh</i>
	penzión Dubová	lôžka	12	12
	reštaurácia	stoličky	45	45
	piváreň	stoličky	28	28
	penzióny	lôžka		88
	reštaurácie	stoličky		30
	ubytovňa	lôžka	70	70
	ubytovne	lôžka		110
	ubytovanie v súkromí	lôžka		100
	reštaurácia Šariš	stoličky	80	80
	vináreň Ravin	stoličky	17	17
	vinárne	stoličky		193
	kaviareň Rio Cafe	stoličky	60	60
	kaviarne	stoličky		195
	Rajecká piváreň	stoličky	78	78
	pohostinstvo	stoličky	64	64
	pohostinstvo Silemon	stoličky	50	50
	hostinec Krištál	stoličky	52	52
	pizzéria, espresso	stoličky	48	48
	Rajka stravovacie služby	počet jedál	150	800
	bar	stoličky	116	116
	bufet	stoličky	3	3
	cukráreň	stoličky	24	24
	zmrzlina, stánok	stoličky	12	12
	zmrzlina	stoličky	32	32
	turistická infor. kancelária	počet		1
Služby	holič., kaderníctvo	počet	1	1
	kaderníctvo	počet	2	2
	kozmetika	počet	1	2
	manikúra	počet		1
	pedikúra	počet		1
	rýchlopráčovňa	počet	1	1
	čistiareň odevov	počet	1	2
	krajčírstvo	počet	3	3
	oprava odevov	počet		1
	oprava obuvi			1
	opravovňa hodín	počet	1	1
	opravovňa elektrospotreb.	počet	2	2
	sklenárstvo	počet	2	2
	fotoslužba	počet	1	1
	kamenárstvo	počet	2	2
	drevozárstvo, obch. činn.	počet	1	1
	rezbárske práce	počet	1	1
	zváračské práce	počet	1	1
	požiarna zbrojnica	zamestnanci	3+1	5
	dom smútku	sedadlá	70	70
	pohrebná služba	počet	1	1
	veterinárna ambulancia	počet	1	1
	autoškola	počet	1	1
	autokarosárska dielňa	počet	1	1
	Opravy a predaj lesnej a poľnotechniky	počet	1	1
	videopožičovňa	počet	2	2

	<i>jednotka zariadenia</i>	<i>účel. jednotka</i>	<i>počet stav</i>	<i>stav + návrh</i>
	<i>DVD požičovňa</i>	<i>počet</i>	1	1
	<i>výroba kozubov</i>	<i>počet</i>	3	3
	<i>stávková kancelária</i>	<i>počet</i>	3	3
	<i>záložňa</i>	<i>počet</i>	1	1
	<i>herňa</i>	<i>počet</i>	2	2
	<i>služby mobil. operátora</i>	<i>počet</i>	2	2
	<i>cestovná agentúra</i>	<i>počet</i>	1	
	<i>informácie o ubytovaní</i>	<i>počet</i>	1	
	<i>verejné WC</i>	<i>počet</i>	1	2
	<i>vrtanie studní</i>	<i>počet</i>	1	1
	<i>poštové služby</i>	<i>počet</i>	1	1
	<i>banky</i>	<i>počet</i>	3	4
	<i>ekonomické služby</i>	<i>počet</i>	2	2
	<i>sprostr.činn. nehnuteľn.</i>	<i>počet</i>		1
	<i>realitná kancelária</i>	<i>počet</i>		1
	<i>správa nehnuteľností</i>	<i>počet</i>		1
	<i>dodávanie počítačového programového vybavenia</i>	<i>počet</i>		1
	<i>spracov. počítač. údajov</i>	<i>počet</i>		1
	<i>činn. súvis. s databázami</i>	<i>počet</i>		1
	<i>údržba počítač. a kanc.str.</i>	<i>počet</i>		1
	<i>právne, daňové poraden.</i>	<i>počet</i>		1
	<i>architekt. a inž. činnosti</i>	<i>počet</i>		1
	<i>činnosť reklamy</i>	<i>počet</i>	1	1
	<i>sprostr. a nábor prac. sily</i>	<i>počet</i>		1
	<i>rôzne obchodné činnosti</i>	<i>počet</i>		1
	<i>stavebné sporenie</i>	<i>počet</i>	2	2
	<i>poisťovne</i>	<i>počet</i>	1	2
	<i>internet centrum</i>	<i>PC</i>	8	20
	<i>benzínové čerpadlo</i>	<i>stojany</i>	4	8
	<i>autoumyváreň</i>	<i>počet</i>		1
<i>Administratíva</i>	<i>mestský úrad</i>	<i>počet</i>	1	1
	<i>spoločný stavebný úrad</i>	<i>počet</i>	1	1
	<i>polícia</i>	<i>počet</i>	1	1
	<i>rím. kat. farský úrad</i>	<i>počet</i>	1	1
	<i>bytový podnik</i>	<i>počet</i>	1	1
	<i>správa katastra nehnuteľ.</i>	<i>počet</i>		1
	<i>notársky úrad</i>	<i>počet</i>		1

g.4) Rekreačia a cestovný ruch

g.4.1) Súčasný stav

Širšie územné vzťahy

Rajec je súčasťou Žilinského kraja, ktorým prechádza významný turistický tranzit. V zmysle ÚPN – VÚC Žilinského kraja priestory Rajec a Čičmany si vyžadujú v rámci rekreačných väzieb a vzťahov medzikrajovú spoluprácu s Trenčianskym krajom. Rajec leží v oblasti, ktorá má predpoklady pre rozvoj turistického ruchu a rekreácie pretože sa nachádza v kontakte s pohorím Lúčanskej Malej Fatry a z opačnej strany v smere od hraníc s Trenčianskym krajom sú predpoklady pre rozvoj letnej rekreácie vyplývajúce hlavne z existujúceho termálneho kúpaliska Veronika. To má potenciál pre návštevnícky atraktívne relaxačné a liečebno – relaxačné kúpele.

Ned'aleký rybník Rajec – Košiare je priestor vhodný na pasantský pobyt pri vode a rybolov, po zlepšení kvality vody vybudovaním kanalizácie a likvidácie splaškových vôd v obciach v hornej časti povodia aj ako prírodné kúpalisko. Atraktivitu umocňuje prelínanie s golfovým areálom Charubina, (rozvoj golfu v smere do doliny Hlboká). Vážby v rámci k. ú. Rajec na lesoparky, agroturistiku vo Hvojtovej a agroturistiku a hipoturistiku v katastri susednej Veľkej Čiernej v Trenčianskom kraji (navrhovanej v rámci doplnkov k ÚPN M Rajec – Charubina) a navrhované prepojenie všetkých týchto zariadení formou miestnych cyklotrás a chodníkov, spolu s navrhovanou cyklistickou magistrálou Žilina - Rajec (včlenenou do Rajecko – Turčianskej cyklomagistrály) a prvky poznávacieho mestského turizmu umocňujú možnosti pre rôznorodú, najmä letnú rekreáciu.

Blízke Rajecké Teplice sú známe svojím liečebno-kúpeľným potenciálom, kataster neďalekej obce Rajecká Lesná má vytvorené podmienky pre zimné lyžiarske športy a predpokladá sa aj ich rozvoj. V dostupnej vzdialenosti sú aj strediská zjazdového lyžovania v Čičmanoch a Fačkovskom Sedle.

V Rajeckej Lesnej sú v lokalite Košariská 3 lyžiarske vleky, k atrakciám patrí Slovenský betlehem a kalvária, v Čičmanoch 5 lyžiarskych vlekov a 3 zjazdovky, s navrhovaným zvýšením počtu vlekov na 7 a navýšením plôch zjazdoviek o 50 % (sú tu aj ďalšie atraktivity ako Pamiatková rezervácia ľudovej architektúry a agroturistické zariadenia), vo Fačkovsko Sedle sú existujúce lyžiarske vleky mimo hraníc okresu Žilina a navrhovaný je jeden vlek a jedna sedačková lanovka v k. ú. Fačkov.

Záujmové územie mesta bolo v rámci ÚPN VÚC zaradené do rekreačného krajinného celku Rajecká kotlina a mesto ako jeho centrum. Má vzhľadom k horeuvedeným aktivitám predpoklady stať sa aj cieľovým miestom rekreácie. ÚPN – VÚC charakterizuje priestor Rajca ako priestor s rozvojovými rezervami, ktorý je treba komplexne dobudovať vybavenosťou a kapacitne ďalej rozširovať.

Rekreačný potenciál Rajca je primeraný prírodným danostiam. Jeho danosti a aktivity majú regionálny význam. Umožňujú rozvíjať predovšetkým pobyt pri vode, podhorskú rekreáciu, všetky formy turistiky a je východiskovým miestom pre zimné lyžiarske športy.

Tabuľka B-8

Rekreačný krajinný celok	Rekreačný priestor, útvar			Funkčný		Výmera (ha)		Denná návštev. v hlavnej sezóne		Poznámka spôsob rozvoja
	Obec, k.ú.	ID	Druh, názov	Typ	Význ.	Stav	Návrh	Stav	Návrh	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
Rajecká kotlina	Rajecké Teplice	11.8	PRZ Raj. Teplice -LKM Rajecké Teplice -Skalky -Lietavská Svinná -Stránske -Kamenná Poruba	-	M	590	890	800 L	2100 L	dost. vyb. PRZ a nová výstavba špecifickej vybavenosti LKM (golf. Ihris.)
	Kunerád	11.9	SRTS (RK) Kunerád	III	R	-	90	200 L	400 L	dobudovanie a nová výst. SRTS
		11.10	LK Kunerád	III	C	-	-			dobud. vyb.
	Stránske	11.11	SRTS (RK) Stránske	II	R	-	210	50 L	200 L	dobudovanie a n. výst. RK
	Kamenná Poruba	11.12	SRTS (RK) Kamenná Poruba	II	R	-	70	100 L	600 L	dobudovanie a n. výst. RK
	Rajec	11.13	PRZ Rajec Košiare	-	-	-	145	-	600 L	nová výstavba vybavenosti PRZ
	Rajecká Lesná	11.14	SRTS Rajecká Lesná	III	R	25	230	1400 Z	1800 Z	dost. vybav. v SRTS
	Fačkov	11.15	SRTS Fačkov	II	R	-	50	100 L	600 Z	dost. vybav. v SRTS
		11.16	SRT Fačkovské Sedlo	III	R	370	370	3000 Z	3600 Z	dost. vybav. v SRT
Čičmany	11.17	SRTS Čičmany	III	C	-	425	3000 Z	4200 L	dost. a nová výst. v SRTS	

Použité skratky:

LKM	=	Miesto s prírodnými liečebnými kúpeľmi – kúpele medzinárodného významu
LK	=	Miesto s prírodnými liečebnými kúpeľmi – kúpele regionálneho a vyššieho významu
RK	=	Miesto s relaxačnými (komunálnymi) kúpeľmi – regionálneho a vyššieho významu
PRZ	=	Prímestská rekreačná zóna (lesoparky, záhradkárске a chatárske osady, športové a relaxačné areály)
SRTS	=	Sídlné stredisko rekreácie a turizmu (v zastavanom území a na okrajoch sídla)
SRTS(RK)	=	Stredisko rekreácie a turizmu pri relaxačných kúpeľoch
SRT	=	Stredisko rekreácie a turizmu (priamo zastavaného územia sídla)

Význam:

M	=	Medzinárodný
C	=	Celoštátny
R	=	Regionálny (okresný)

Územie katastra a záujmové územie - predpoklady rozvoja rekreácie:

Obyvatelia Rajca prejavujú naďalej záujem o záhradkárstvo, chatárenie a chalupárenie.

Mesto Rajec je v súčasnosti využívané na rekreačné účely aj formou chalupárstva. V meste sú 4 domy užívané na rekreačné účely, ako víkendové domy, chalupy.

Každodenná rekreácia je sústredená do záhradkárskych osád a súkromných záhrad, ktorých funkcia sa postupne mení z hospodársko-pestovateľskej na pobytovo-rekreačnú s rastúcim podielom okrasnej zelene. Ďalej je to rybník Košiare a tok Rajčianky, ktoré sú spojené s rybolovom a pobytom pri vode. Pre víkendovú rekreáciu je možné využívať lokality v okolí bohaté na lesy a podhorské lúky. V lete sú to značované turistické chodníky v Lúčanskej Malej Fatre, keď na chodník v doline Porubského potoka naväzuje po hlavnom hrebeni chodník v priestore sedlo Mariková – Usypaná skala – Hnilická Kýčera – Úplaz (s pokračovaním na obe strany LMF) a v zime (v prípade, že je sneh) pre nenáročných svahy nad obcou a pre tých náročnejších stredisko zjazdového lyžovania v Rajeckej Lesnej.

Časť katastrálneho územia nachádzajúceho sa v priestore povodia Porubského potoka je charakteristická dominanciou lesných spoločenstiev s prevahou buka s menšou prímесou javora. Je využívaný pre nenáročnú rekreáciu formou pobytu v individuálnych chatách a pohybu po turistických chodníkoch, významných najmä v hrebeňovej časti Lúčanskej Malej Fatry. Rozprestiera sa v severozápadnej časti v celku Žilinská kotlina, oddiel Rajecká kotlina. Ostatná časť patrí do celku Malá Fatra, podcelku Lúčanská Fatra, oddielu Kýčery. Severozápadnú časť tvorí vrchovinná časť Lúčanske Fatry, juhovýchodnú jej hornatinová časť. Priestor je vymodelovaný eróznou činnosťou Porubského potoka.

Nachádzajú sa tu jednotlivé chaty, ktorých výstavba sa rozvíjala živelne. Chaty sú rozmiestnené v lokalitách, ktoré sú bližšie špecifikované v nasledujúcej tabuľke.

tabuľka B-9 Prehľad jestvujúcich chát a chalúp podľa lokalít

Názov chatovej lokality	počet chát	poznámka
Jastrabná	2	
Elhotná	8	
Názov neidentifikovaný	1	
Spolu	11	
počet lôžok na chatu - priemerne	4	
Lôžková kapacita	44	

Ubytovanie a stravovanie

Ubytovanie penziónového, alebo hotelového typu v súčasnosti predstavuje hotel Kl'ak t. č. zatvorený a penzióny Rajec a Dubová. Okrem toho je v meste ubytovňa, vináreň, kaviareň, pivárne, pohostinstvá, hostince, reštaurácie, pizzéria, espressá, bary, bufety, cukrárne.

V meste sa nachádzajú 4 objekty, ktoré sú využívané iba ako rekreačné chalupy. Okrem toho pomerne zanedbateľný počet lôžok využívaných na ubytovanie v súkromí. V sezóne sú obsadené iba cez víkendy, prípadne dva až tri týždne. Dovolenkári uprednostňujú pobyty pri mori (7-10 dní). Pre pobyt v prírode a turistiku preferujú kratšie turnusy do 5 dní.

Predpoklad na zmenu tohoto stavu vyplýva z doplnku ÚPN mesta Rajec - golfového ihriska spolu s hotelovým komplexom s rekreačnými a športovými zariadeniami, (9 jamkové ihrisko pre amatérov) zatraktívením susedných prírodných pobytových lúk v rámci priestoru Charubina, včítane blízkych väzieb a prerastenia na rybník Košiare - 18 jamkové ihrisko pre profesionálov, návrhu agroturistického areálu Hvojtová, lesoparkov a ich vzájomného pešieho a cykloturistického prepojenia.

tabuľka B-10 Prehľad ubytovacích a stravovacích zariadení voľného CR

Názov zariadenia	Kapacita		Novonavrhované kapacity	
	ubytovania-lôžka	stravovania-stoličky	ubytovania-lôžka	stravovania-stoličky
turistické ubytovne, hotely, penzióny	162	45	538	210
Reštaurácie, vinárne, kaviarne, pohostinstvá	0	596	0	388
Ubytovanie v súkromí			100	
Spolu	162	641	638	598

Rekreačné a športové vybavenie

K rekreácii neodmysliteľne patrí sieť rekreačných a športových zariadení, ktoré vytvárajú primárny motivačný, alebo doplnkový sortiment služieb pre rekreantov.

Na území Rajca je futbalové ihrisko (zavlažovaný trávnatý povrch) so šatňami a sociálnymi zariadeniami. Ihrisko je vo vyhovujúcom stave. V rámci oploteného areálu ihriska je tréningové futbalové ihrisko a tri tenisové kurty, v meste sa nachádza 10 menších ihrísk, zariadenia fitness a rozostavaná športová hala. Zo zimných športov sú v meste na športových plochách a rybníku Košiare vytvorené plochy na korčuľovanie a ľadový hokej.

Využitie týchto zariadení však samo o sebe nestačí pre motiváciu rozvoja rekreácie.

g.4.2) Riešenie

Pozitívnymi prvkami, podporujúcimi rozvoj rekreácie sú - kvalita okolitého prírodného prostredia – Lúčanská Malá Fatra, väzby na prírodné prvky (voda, les, lúka), dostatok lesných porastov v katastri, hubárske rajóny, poľovnícke rajóny, možnosti rybolovu, golfové ihrisko Charubina, možnosti pre rozvoj letných športov – cyklistika, turistika, možnosť rozvoja hipoturistiky, hipoterapie, agroturistiky. Negatívnymi prvkami a prvkami, obmedzujúcimi rozvoj rekreácie je absencia služieb a infraštruktúry, nedostatok finančných zdrojov pre rozvoj turizmu a rekreácie, veľká rizikovosť investície do rekreácie.

Mesto Rajec je východiskovým bodom a centrom rekreačného krajinného celku Rajecká kotlina. Má teda funkčné predpoklady pre rozvoj rekreácie a cestovného ruchu. Súčasná návštevnosť rekreačného krajinného celku (RKC) v letnom období je 1250 osôb, v zimnom období 7400 osôb. Predpokladaná návštevnosť by v letnom období mohla predstavovať cca 8100 osôb a v zimnom období 6000 osôb/deň. Katastrálne územie mesta Rajec slúži v súčasnosti pre víkendovú rekreáciu obyvateľov Žiliny. Nároky obyvateľov Žiliny sú v zmysle ÚPN – VÚC 600 návštevníkov v lete. Po vybudovaní golfového ihriska, dobudovania rybníka Košiare a ich vzájomnom prelnutí a prepojení, vybudovaní agroturistického zariadenia, cyklotrás, zriadení lesoparkov a ostatných navrhovaných športových a rekreačných zariadení sa predpokladá k roku 2020 vzrast návštevnosti na 1000 – 1100 osôb priemerne denne. Maximum vplyvom termálneho kúpaliska Veronika môže predstavovať 3700 – 3800 osôb denne. Zimná návštevnosť bude podstatne nižšia, pretože chýbajú motivačné aktivity a potenciál pre zimné formy rekreácie. Kapacita ubytovania vychádza z počtu cca 500 - 600 osôb ako pasantov. Pre dimenzovanie ubytovania a stravovania je však potrebné zahrnúť aj dochádzku za prácou. ÚPN - M Rajec predpokladá, že ubytovanie bude potrebné zabezpečiť len pre cca 50, stravovanie 200

dochádzajúcich za prácou. Stravovanie mimo priestorov kúpaliska bude potom potrebné zabezpečiť pre cca 700 osôb, ubytovanie pre 550 osôb. V stravovaní to predstavuje mimo areálu termálneho kúpaliska pri 2,5 násobnej obrátke cca 280 stoličiek, v ubytovaní pri 70% naplnenosti zariadení cca 800 lôžok.

Viazaný cestovný ruch predstavuje 60 lôžok.

Pre rozvoj rekreácie a motiváciu cestovného ruchu, ako jedného z ekonomických nástrojov hospodárskeho rastu a tým aj životnej úrovne obyvateľstva, rieši ÚPN – M do roku 2020 realizáciu týchto aktivít:

- a) V severozápadnej časti katastrálneho územia, vo väzbe na existujúce termálne kúpalisko Veronika realizovať športovo-rekreačné plochy - akvapark, detský zábavný park, tenis, minigolf, ihrisko pre plážový volejbal, priestory na slnenie a pod.), v smere na západ vybudovať plochy zjazdového lyžovania s lyžiarskym vlekom a amfiteáter.
- b) Na západnom okraji katastra mesta vybudovať golfové ihrisko, so sprievodnými drobnými športovými plochami, ubytovacími a stravovacími kapacitami, s väzbou na hipoterapiu v priestoroch obce Malá Čierna s rozvojom golfového ihriska v doline Hlboká (tak, aby okolie rybníka zostalo tichou zónou, aby nedošlo k narušeniu výkonu práva rybolovu na rybníku a biotopu chráneného korýtka riečneho - potoka Čierňanka)
- c) Priestor poľnohospodárskeho dvora Hvojtová prestavať a jeho okolie využívať na agroturistiku ubytovanie a kultúru. V rámci agroturistiky navrhujeme chov malého počtu hospodárskych zvierat s podielom nezávadnej výroby, ubytovacie a stravovacie kapacity. Oproti v priestore vjazdu na prístupovú cestu k rybníku ubytovanie a motorest.
- d) Rybník Košiare doplniť o zariadenia typu ohniská, prístrešky, po vybudovaní kanalizácie v Malej Čiernej a zlepšení kvality vody vymedziť na rybníku plochy na prírodné kúpanie, doplniť miestne cyklotrasy (východná a južná časť rybníka) naväzujúce na miestnu sieť cyklotrás a to aj za účelom vzájomného prelnutia a prepojenia rekreačných atraktivít – lesoparky - Košiare – Charubina – Hvojtová – Veronika. V rozsahu ÚPN je riešený rozvoj golfu aj do doliny Hlboká.
- e) Na plochách lesov Strážovských vrchov vymedzených z juhu potokom v doline Široká, cez dolinu Hlboká (rybník Košiare), po lokalitu Hliny, ako aj od lokality Šutová, cez dolinu Hvojtová, po hranicu katastra a na území katastra Jasenového po Jasenovský potok (Dubová, Hlboká, Háj, Dubná Skala, Petrová, Klapeška, Úboč, Vršok, Dubová, Tisovec, Hradová) zriadiť lesopark a využívať ho pre účely turistiky v rámci vyznačených turistických chodníkov
- f) Pre cykloturistov zahustiť sieť značených cyklotrás (a trás pre korčuliarov, v zime využívaných ako udržiavané lyžiarske bežecké trasy) s vyznačením stupňa náročnosti a popisom trasy naväzujúc na cyklotrasy v koridoroch poľných ciest v smere Jasenové – Malá Čierna a Hvojtová – Malá Čierna a prepojenie na cyklomagistrály regionálneho významu v smeroch Rajec - Kľače – Jasenové – Zbýňov – Rajecké Teplice; Rajec – Ďurčiná – Rajecká Lesná.
- g) V časti poľnohospodárskej krajiny na ploche lúk a pasienkov a v doline porubského potoka vymedziť nenáročné vychádzkové trasy a oddychové miesta
- h) Mestský turizmus – dnes pamiatková zóna mesta Rajec, múzeum s národopisnou a prírodopisnou expozíciou, galériou, remeselnou dielňou posilniť o ďalšie atraktivita-umiestnenie nového kultúrneho centra, s kinom, divadlom, a reprezentačnými priestormi mesta. Umiestnenie je navrhované medzi budovou Mestského úradu a synagógou v priestore objektu s priemyselnou výrobou spoločnosti s r. o. eu-con. Priemyselná výroba je v dotknutom priestore nevhodná. V židovskej synagóge ÚPN – M navrhuje koncertnú sálu a výstavnú sieň. Prepojením Mestský úrad – kultúrne centrum - synagóga sa po odstránení priemyselného objektu vytvorí komplex reprezentačných a kultúre slúžiacich zariadení v dôstojnom prostredí centra mesta. Počíta sa tu aj s variantným umiestnením stálej expozície významných osobností pochádzajúcich z mesta Rajec, alebo pôsobiach v Rajci. V parteri je navrhovaná drobná vybavenosť obchodov, služieb, poisťovacej agentúry, pobočky banky a pod. Športovú halu dokončiť ako objekt občianskej vybavenosti. V polohe predtým plánovaného umiestnenia autobusového nástupišťa umiestniť turistickú ubytovňu, dobudovať športový areál o športovú halu, realizovať úpravu šatní a tribúny a odstránenie výrobnéj funkcie z lokality.

- i) Modernizovať povrchy námestia, mobiliár, rekonštruovať fontánu, revitalizovať zeleň v rámci skvalitnenia urbanistických priestorov námestia SNP a nám. A. Škrábika a ich vzájomného prepojenia
- j) Oživiť komporičnú os toku Rajčianky atraktivitami – ihriskami pre volejbal, basketbal, lavičkami, altánkami, ohniskami, detskými ihriskami, včítane detského dopravného ihriska na sútoku s Ďurčiankou a ozelenením pôvodnými drevinami, vytvoriť drobné pobytové plochy s trávnatými ihriskami v lokalite Vrchná.

Motivácie rozvoja rekreácie

Skutočný rozvoj rekreácie, ubytovacích a stravovacích kapacít bude závislý hlavne od investičných prostriedkov použitých na rozvoj technickej infraštruktúry, siete turistických zariadení a rozvoja služieb.

Rekreácia v meste do roku 2020 sa bude orientovať na voľný cestovný ruch. Viazaný cestovný ruch predstavovaný chalupármi nemôže byť hybnou silou a výraznou motiváciou rozvoja rekreácie, lebo viaže na seba úzku skupinu ľudí.

Voľný cestovný ruch pre svoje fungovanie vyžaduje motivačné prostriedky a impulzy. Motiváciou môže byť:

- prírodné prostredie s atraktívnymi scenériami, turistickými atrakciami,
- mestský turizmus (pamiatková zóna mesta Rajec, múzeum s národopisnou a prírodopisnou expozíciou, galériou, remeselnou dielňou, navrhované kultúrno-spoločenské a športové zariadenia)
- zatraktívnenie toku Rajčianky a jej okolia
- termálne kúpalisko Veronika,
- golfové ihrisko,
- dobudovanie rekreačného priestoru rybníka Košiare vo forme prírodného kúpania včítane preľnutia golfového ihriska do doliny Hlboká (kde je podmienka, aby okolie rybníka zostalo tichou zónou, aby bolo na celom rybníku zachované právo rybolovu, aby nedošlo k narušeniu biotopu potoka Čierňanka a chráneného korýtka riečneho),
- pešie a cykloturistické prepojenie rybníka, golfového ihriska, lesoparkov, agroturistiky v Hvojtovej a termálneho kúpaliska,
- realizácia rekreačných zariadení, kde sú poskytované rehabilitačné služby (masáže, sauna, solárium),
- agroturistické rekreačné zariadenie, s výukou jazdy na koni, spojenou aj s hipoterapiou atrakcie vhodné pre širší okruh záujemcov – detské zábavné parky, akvaparky a pod.,
- zriadenie lesoparku s turistickými chodníkmi, zimnými športami – bežecká trať,
- uplatnenie okruhu miestnych cyklotrás prepájajúcich lesoparky, agroturistiku, golfové ihrisko a rybník Košiare jeho pokračovanie v trasách poľných ciest v smere Jasenové – Malá Čierna a Hvojtová – Malá Čierna a prepojenie na cyklomagistrály regionálneho významu v smeroch Rajec - Kľače – Jasenové – Zbýňov – Rajecké Teplice; Rajec – Ďurčiná – Rajecká Lesná.

Všetky tieto motivačné faktory však musia logicky reflektovať technické a priestorové možnosti územia a prírodné danosti. Keď zohľadníme aj finančnú náročnosť všetkých rekreačných motivačných aktivít a potenciál územia predpokladáme, že do roku 2020 sa rozvoj rekreácie bude orientovať na využitie a skvalitnenie už jestvujúcich rekreačných zariadení, ktoré sa nachádzajú v meste (termálne kúpalisko, ubytovacie zariadenia, turistický ruch v blízkej Lúčanskej Malej Fatre, rybník Košiare, chaty) a pripravovaných (golfové ihrisko, agroturistika Hvojtová, lesoparky). Okrem toho predpokladáme, že rozvoj ubytovacích a stravovacích bude kapacít profitovať s rozvojom rekreácie a cestovného ruchu v celom rekreačnom krajinnom celku Rajecká kotlina, kde sú existujúce kúpeľné zariadenia, vybudované zjazdovky a vleky a navrhujú sa ďalšie zariadenia v rámci prímestskej rekreačnej zóny Rajecké Teplice, sídelných stredísk rekreácie a turizmu - relaxačných kúpeľov Kunerád, Stránske, Kamenná Poruba, sídelných stredísk rekreácie a turizmu Rajecká Lesná, Fačkov a Čičmany. Rozvoj ubytovacích kapacít je vhodné sústrediť do jadrového územia mesta a do priestoru amatérskej časti golfového ihriska Charubina. Pre ubytovanie využiť aj existujúci bytový fond. Navrhujeme zabezpečiť diverzitu ubytovacích zariadení, čo do kapacitných, kvalitatívnych ukazovateľov ako aj z hľadiska druhovosti, prispôbiac sa hmotovej štruktúre existujúcej zástavby.

V meste ďalej navrhujeme rozvoj tradičných remesiel prípadne iných foriem ľudskej činnosti slúžiacej pre rozvoj turizmu a cestovného ruchu. Počas letnej sezóny by bolo vhodné zachovaním existujúcich a rozšírením sortimentu rôznych spoločenských a kultúrnych podujatí podporiť rozvoj cestovného ruchu a spestriť rekreantom ponuku aktivít aj pre prípad horšieho počasia.

V rámci zimnej rekreácie riešime priestor pre zjazdové lyžovanie s vlekom a doporučujeme prepojiť mesto pomocou udržiavaných lyžiarskych bežeckých tratí v smeroch na rekreačné priestory v území blízkych obcí (hlavne Rajecká Lesná, ale aj Fačkov, Čičmany).

Pre zachovanie prírodných hodnôt katastra mesta Rajec bude potrebné koordinovať rekreačné aktivity a činnosti so záujmami orgánov ochrany prírody v priestore navrhovanej CHKO Lúčanská Malá Fatra a navrhovaného vtáčieho územia SK CHVÚ 013 Malá Fatra, ako aj v ostatných častiach k. ú. pri maximálnej snahe rešpektovať kosru ekologickej stability a všetky chránené územia – biotopy, biokoridory, navrhované biocentrá a pod.

g.5) Riešenie zariadení výroby a skladov

g.5.1) Priemyselná výroba a sklady - stav

Mesto Rajec bolo do roku 1989 aj ako menšie priemyselné centrum a centrum remesiel južnej časti Rajeckej kotliny, hlavne v oblasti textilnej, kožušnickej, potravinárskej, strojárnskej a elektrotechnickej výroby, výroby stavebných prefabrikátov a drevospracujúceho priemyslu. Po následných významných politických, kultúrno-spoločenských a sociálno-ekonomických zmenách nastal útlm výrobnéj funkcie v meste. Podpísal sa pod to prechod na trhové hospodárstvo, privatizácia, reštitúcie a transformácia existujúcej výrobnéj základne. Na druhej strane transformácia súčasnej hospodárskej základne opätovne postupne oživuje podnikanie v oblasti výroby, k čomu prispieva disponibilná kvalifikovaná pracovná sila a opätovný záujem investorov o vstup do priestoru mesta.

Priemyselná výroba je v súčasnosti v meste zastúpená viacerými podnikmi a prevádzkami. V roku 2006 bolo v oblasti priemyselnej výroby na území mesta Rajec celkom 937 pracovných príležitostí. Nasledujúca tabuľka znázorňuje ich prehľad.

Tabuľka B-11

EKONOMICKY AKTÍVNE OSOBY					
ODVETVIE HOSPODÁRSTVA	celkový počet pracovných príležitostí v meste	muži	ženy	spolu	z toho odchádza do zamestnania
Poľnohospodárstvo, poľovníctvo a súvisiace služby	60	51	27	78	18
Lesníctvo, ťažba dreva a pridružené služby	26	21	13	34	8
Rybolov, chov rýb	0	0	0	0	0
Ťažba nerastných surovín	3	13	3	16	13
Priemyselná výroba	652	433	426	859	207
Výroba a rozvod elektriny, plynu a vody	7	25	3	28	21
Stavebníctvo	189	252	46	298	109
Spolu	937	795	518	1313	376

V meste Rajec sme na základe terénneho prieskumu zistili nasledovné prevádzky:

Priemyselná zóna Rajec – severovýchod časť „A“ pri dnešnom vstupe do mesta od severu po oboch stranách toku Rajčianky,

– NDŽ s. r. o. Žilina, prevádzka Rajec, dopravná činnosť, priemerný počet zamestnancov 35, mimo zimného obdobia príjazd aj odjazd cca 100 nákladných vozidiel denne, v zimnom období cca 50, max.200 – 300 vozidiel, špička ráno a večer,

- LECOL s. r. o. nakladanie s odpadmi, priestor bez stálych pracovníkov, 3 nákladné automobily mesačne,
  - Drevotvar, združenie – výroba drevených hodín, barometrov a iných výrobkov z dreva, 35 zamestnancov, príjazd a výjazd 12 nákladných vozidiel denne,
  - Rezivo s. r. o. - píla, 4 pracovníci, 8 nákladných vozidiel denne,
  - Pneuservis, servis pneumatík, ich demontáž, montáž, 2 pracovníci, zásobovanie osobným automobилом, cca 10 osobných automobilov denne, v období prezúvania max. 50,
  - Stavebniny, 1 pracovník, 1 nákladné auto, príjazd a odjazd denne
  - Modemax, výroba odevov v rekonštrukcii,
  - Vinuta, s. r. o. elektrotechnická výroba – výroba transformátorov a tlmiviek, opravy elektromotorov, strojárka výroba – výroba dielcov z tenkých plechov, výroba základných rámov držiakov a krytov, výroba presných súčiastok, 160 zamestnancov, 5 - 10 dovozov a vývozov nákladnými autami a dodávkami denne,
  - ROSS s. r. o. – svetelná a nesvetelná reklama, výroba regálov, zásobníkov, stolíkov, markízy, digitálna tlač, 200 zamestnancov, 7 dovozov a vývozov nákladnými autami a dodávkami denne,
  - Intimoda, šitie spodného prádla, k. ú. Jasenové, prístup cez k. ú. Rajec, 150 zamestnancov, 6 – 7 dovozov a vývozov kamiónmi mesačne,
  - Správa a údržba ciest Rajec – 14 zamestnancov, v zime 12, v lete 6 výjazdov denne,
  - HULEC PARKET Slovakia výroba intarzovaných parkiet, priemerný počet zamestnancov 10, výhľad max. 20, vysoká pridaná hodnota, doprava dodávkou, 2 – 3 výjazdy za týždeň, prísun materiálu 1 x mesačne kamión,
  - Agroregión a. s. Rajec, administratívna budova, údaje uvedené v časti poľnohospodárstvo, administratíva firmy LECOL.
- Priemyselná zóna Rajec - severovýchod časť „B“** západne od železničnej trate
- Pekáreň, 10 zamestnancov, 2 výjazdy vlastných vozidiel denne, jeden príjazd týždenne,
  - Uholné sklady, stavebniny Rajec, 5 zamestnancov + 5 živnostníkov, denne priemer cca 30 vjazdov a výjazdov zákazníkov a 15 vjazdov výjazdov zásobovacích vozidiel,
  - Bellandi SLOVENSKO s. r. o. v priestoroch bývalého Korasanu, predtým Slovena, textilná výroba mykanej vlnenej metráže, 54 zamestnancov, 2 kamióny v týždni, 1 x import, 1 x export,
  - EUROENTERPRISE s. r. o. v priestoroch bývalého Korasanu, predtým Slovena, ponúka priestory na prenájom – 9 hál v areáli s pozemkom 41 138 m², zastavaná plocha 25 169 m²,
  - Korasan a. s. , dopredaj kobercov, po dopredaní budú priestory ponúknuté novému investorovi, 3 zamestnanci, priemerne 1 osobný automobil denne odvoz zakúpeného koberca,
  - Siringe s. r. o. v priestoroch bývalého Korasanu, predtým Slovena, 4 zamestnanci, výroba obvažového zdravotníckeho materiálu v ¼ priestorov, 4 zamestnanci, 1 kamión denne,
  - Katrimex s. r. o. v priestoroch bývalého výrobného družstva Rajčianka, piliarska výroba, palivové krbové drevo, tesárska výroba, prenájom priestorov - 35 pracovníkov, 300 - 400 kamiónov ročne, predpoklad zamestnanosti 200 ľudí,
  - SHM Slovakia v priestoroch bývalého výrobného družstva Rajčianka, povlakovanie nástrojov, 15 zamestnancov, len osobné automobily,
  - ANAJ Slovakia v priestoroch bývalého výrobného družstva Rajčianka, brúsenie nástrojov, 7 – 8 zamestnancov, len osobné automobily,
  - Mateo s. r. o. v priestoroch bývalého výrobného družstva Rajčianka, veľkosklad s obalovou technikou 4 – 5 zamestnancov, 1 kamión denne,
  - Mitherm s. r. o. v priestoroch bývalého výrobného družstva Rajčianka, len administratíva 3 - 4 zamestnanci,
  - Alias s. r. o. v priestoroch bývalého výrobného družstva Rajčianka, len administratíva 4 zamestnanci,
  - Kofola s. r. o. v priestoroch bývalého výrobného družstva Rajčianka, len administratíva 8 - 10 zamestnancov,
  - Kovošrot LK, výkup železného šrotu, farebných kovov a koží z domácich hospodárskych zvierat, 1 pracovník, kontajnerové auto 2 x do týždňa, 10 osobných automobilov a 3 traktory denne,
  - Agroregión a. s. Rajec, obchodné služby – údaje uvedené v časti poľnohospodárstvo,

- Eurofarm Rajec, bitúnok a veľkoobchod z bravčovým mäsom, 15 zamestnancov, 1 kamión a 4 chladiarenské automobily denne,
- Kovoraj s. r. o. zámočnícka dielňa, 3 pracovníci, doprava materiálu - 2 nákladné autá týždenne, 5 osobných denne,
- Priemyselná zóna Rajec - severovýchod časť „C“ východne od železničnej trate**
- Rezbár s. r. o. , výroba na zákazku, nosná časť výroba nábytku 60%, rezbárska výroba (komponenty nábytku, umelecké predmety) 40 %, priestory na prenájom, 18 pracovníkov, 2 x nákladný automobil týždenne, predtým až 130 zamestnancov, túto zamestnanosť však charakter výroby už neumožňuje,
- ZIPP (STRABAG) Bratislava, závod Žilina s. r. o., výroba ŽB prefabrikovaných prvkov hocikákeho tvaru a rozmeru, 195 - 200 zamestnancov, dovoz kameniva 20 nákladných automobilov denne a cementu 2 kamióny týždenne, vývoz výrobkov 5 - 6 kamiónov denne,
- Diamoak obchodno-výrobné družstvo, v priestoroch bývalého ZVL Diamon a. s., strojárka výroba - strihacie a lisovacie náradie, súčasti strojov, spolupráca na údržbe strojov, 14 zamestnancov, zámer do 20 – 25 pracovníkov, nákladná preprava – 1 kamión za 3 mesiace, 1 – 2 dodávky a 8 osobných automobilov denne,
- Galvatech s. r. o. Kysucké Nové Mesto, prevádzka Rajec v priestoroch bývalého ZVL Diamon a. s., povrchová úprava kovov – tryskanie, omieľanie, zinkovanie, niklovanie, fosfátovanie, čiernenie, pripravené lisovanie, 40 zamestnancov, výhľad 45, 10 dovozov a vývozov nákladnými vozidlami týždenne,
- Rotop so sídlom v Považskej Bystrici, prevádzka Rajec, družstvo v priestoroch bývalého ZVL Diamon a. s., oprava malej poľnohospodárskej techniky, 3 pracovníci, nákladná doprava 4 x týždenne osobný automobil,
- Majomax s. r. o. so sídlom v Považskej Bystrici, prevádzka Rajec, družstvo v priestoroch bývalého ZVL Diamon a. s., sklad transformátorov, delenie ocelového materiálu, 2 zamestnanci, nákladná doprava 4 x týždenne dodávkový automobil,
- FITA s. r. o. autolakovňa, v priestoroch bývalého ZVL Diamon a. s., 4 pracovníci, oprava 2 osobných automobilov denne,
- Kofola a. s. Rajecká Lesná, prevádzka Rajec, expedícia výrobkov, 35 zamestnancov, nákladná doprava 9 – 10 vjazdov a výjazdov kamiónov vodičoch kofolu z Rajeckej Lesnej denne, v sezóne (2 mesiace) 80 - 90 kamiónov, mimo sezóny 50 kamiónov denne vjazd a výjazd pre výrobky,
- vo väzbe na priestor – zóna Rajec - severovýchod časť „C“**
- Cenzuálne spolumajiteľstvo (pozemkové spoločenstvo) – píla, Partizánska ulica, 5 pracovníkov, zámer rozšíriť výrobu – 10 pracovníkov, doprava materiálu – 1 kamión a 3 dodávkové autá týždenne,
- VERANN s. r. o., výroba dámskych odevov, 17 pracovníkov, doprava 1 kamión a 3 dodávkové autá týždenne,
- v iných priestoroch mesta – Hollého ul.**
- Pekáreň Bohdalová, Hollého ul, 13 pracovníkov, doprava materiálu – 2-3 nákladné autá mesačne, rozvoz skriňové nákladné 2 x denne, PIC-UP 5 x denne,
- LM KOVO, zámočnícke, frézarské, sústružnícke a lisárske práce, Hollého ul., 6 zamestnanci, nákladná doprava 2 x mesačne nákladný automobil,
- Torelec výroba toroidných transformátorov, Hollého ul., 30 pracovníkov, nákladná doprava 2 x týždenne kamión a 2 - 3 x týždenne nákladný automobil,
- v iných priestoroch mesta – Rajec juh**
- Výroba a sklady zmrzliny, bývalá Intimoda a Rezbár Fullova ul., v rekonštrukcii, zámer zvyšovania výroby na 25 pracovníkov,
- v iných priestoroch mesta – centrum**
- Rajecký stavebný podnik, Kostolná ul., 4 pracovníci vedenia, zámer zvyšovanie výroby a počtu pracovníkov vedenia na 8, bez nákladnej dopravy,
- Drevodom Rajec s. r. o., budova MsÚ Rajec stavebná činnosť, podlahy, krovky, administratíva 6 pracovníkov, bez nákladnej dopravy,

- eu-con s. r. o., výroba a montáž drevených domov, krovov, iná stavebná činnosť, predaj reziva, nám. SNP (výroba stavebných prvkov pre finálnu výrobu), 6 zamestnancov, nákladná doprava 1 x denne nákladný automobil a 1 x denne dodávkový automobil,
- DREVOSPEKTRUM s. r. o. Partizánska ulica, výroba interiérov na zákazku, 19 - 25 pracovníkov, 10 nákladných automobilov mesačne.

Prieskumom bolo zistené pomerne veľké množstvo disponibilných plôch pre rozvoj priemyslu v súvislosti so zaniknutými prevádzkami, kde je značný rozsah pozemkov a množstvo objektov pripravených na prenájom a p.

Pre severnú časť Rajca je vypracovaná urbanistická štúdia priemyselnej zóny Rajec – Piesky. Zóna vhodne naväzuje na existujúcu priemyselnú zónu mesta, presahuje však rámec katastra a pre jej uplatnenie je potrebná partnerská spolupráca so susednou obcou Jasenové.

O rozšírenie výrobných funkcií je taktiež záujem zo strany mesta. Ten však bude podmienený umiestňovaním hygienicky nezávadných prevádzok, ktoré negatívne neovplyvnia ďalší rozvoj mesta s jeho rekreačným pobytovým zázemím a bývaním v meste.

Poloha a veľkosť mesta, a tiež komunikačné väzby predurčujú rozvoj hospodárskej základne v oblasti výroby a skladového hospodárstva.

g.5.2) Priemyselná výroba a sklady - riešenie

Priemyselná výroba má v Rajci dôležité postavenie ako zdroj pracovných príležitostí a motivačný činiteľ rozvoja mesta. V súčasnosti sú plochy priemyslu využívané málo intenzívne, čo bude potrebné v budúcnosti zmeniť. Oblasť priemyslu čaká ešte dokončenie reštrukturalizácie a nástup nových výrobných podnikov. V ÚPN mesta túto problematiku navrhujeme dlhodobo ovplyvňovať :

- Vytvorením podmienok pre umiestnenie malých a stredných nezávadných prevádzok priemyslu intenzifikáciou v existujúcich areáloch a na dotykových plochách k týmto areálom a to v lokalite :
  - Rajec - severovýchod A
  - Rajec - severovýchod B
  - Rajec - severovýchod C
- Využívaním disponibilných priestorov v pôvodných areáloch hlavne poľnohospodárskej výroby pre umiestnenie výrobných služieb, skladového hospodárstva a drobnej remeselnej výroby :
  - hospodársky dvor Krivín
- Vytvorením podmienok pre možnosť umiestnenia väčšieho areálu technologického parku v záujmovom území mesta v k. ú. Jasenové, v lokalite Piesky.

Súčasnej menej priaznivej základni sa tak v plošno-priestorových podmienkach v ÚPN mesta vytvárajú dostatočné disponibilné rozvojové možnosti. V navrhovaných plochách sú do riešenia zakomponované súčasné výrobné plochy a pozemky v ich dotyku.

Drobné nezávadné výrobné prevádzky (remeselné dielne) navrhujeme situovať v obytnom území len za podmienky, že negatívne neovplyvnia životné prostredie.

Hmotové charakteristiky (výška, šírka, tvaroslovie) drobných nezávadných výrobných prevádzok umiestnených v obytnom území musia korešpondovať s architektonickým tvaroslovným rodinných domov. Aj pre materiálové riešenie platia zásady ako pre rodinné domy.

g.5.3) Poľnohospodárska výroba - stav

Pôda je základná zložka životného prostredia a je v záujme zabezpečenia potravinovej sebestačnosti štátu potrebné zachovanie jej produkčných funkcií. Je dôležité zachovať potenciál pôdy z hľadiska jej výmery, úrodnosti a hygienickej nezávadnosti.

Tab. B-12 Priestorová druhová diferenciácia poľnohospodárskej pôdy v katastri Rajec

Rajec	Poľnohosp. pôda spolu	Orná pôda	Trvalé trávne porasty	Ovocné sady	Záhrady	Celková výmera obce
m^2						
	10053091	6718904	3331765	-	2422	10632813

údaje sú z výpisu z KN k 29.3.2006

Substrátové podmienky

Riešené územie patrí do provincie Západných Karpát, oddiel Rajecká kotlina. Katastrálne územie Rajec I. leží zväčša na aluviálnej nive toku Rajčianky, ale aj Čierňanky. Na nivu z oboch strán (západ, východ) sú napojené jej rozerodované riečne terasy a spolu s nivou vytvárajú vnútrokotlinovú pahorkatinu. Samotná Rajecká kotlina je synklinálnou panvou vyplnenou paleogénnymi sedimentami. Nivu Rajčianky tvoria prevažne štrky strednozrné, tvorené vápencovými a pieskovcovými zrnami. Výplň medzi štrkami sa mení od ílovitej cez hlinitú až po piesčitú – premenlivá priepustnosť štrkov. Štrky sú prekryté tenkou vrstvou jemnozrných naplavenín (hlinitopiesčité kaly). V strednom toku Rajčianky je vyvinutá aj stredná terasa, ktorá je prekrytá sprašovými hlinami. Ďalej sa v riešenom území vyskytujú svahové deluviálne hliny, prípadne sute. Vyskytujú sa prevažne na styku strmších svahov a nivy Rajčianky a jej prítokov. Vypínajú depresie.

Pôdne podmienky

V riešenom katastrálnom území, najmä na nivách tokov Rajčianka a Čierňanka sa prevažne vyskytujú fluvizeme typické, ale aj glejové. Na svahových a sprašových hlinách sa v menších plochách vyskytujú čiernice typické a glejové, častejšie luvizeme pseudoglejové, alebo pseudogleje luvizemné. Na flyši a jeho zvetralinách sa prevažne vyskytujú kambizeme typické a kambizeme luvizemné. Vápence a dolomity pokrývajú rendziny a na slieňoch sú to regozeme.

Skeletnosť pôd je v riešenom území zastúpená najmä pôdami slabo až stredne skeletnatými, sú zväčša stredne hlboké až hlboké a ich zrnitosť je prevažne stredne ťažká až ťažká.

Všeobecne

Obhospodarovateľom pôdy v k. ú. Rajec je Agroregión a. s. Rajec. Táto akciová spoločnosť hospodári na pôde v Rajeckej kotline o verifikovanej výmere 3981 ha. Z toho je 1708 ha ornej pôdy a 2273 ha trvalých trávnych porastov. Spoločnosť Agroregión je typický podnik poľnohospodárskej prvovýroby. Priemerný stav zamestnancov v roku 2004 bol 77, z toho vedúci zamestnanci 7.

Štruktúra výroby akciovej spoločnosti sa skladá z týchto závodov:

1. Rastlinná výroba
2. Živočíšna výroba
3. Stredisko mechanizácie a služieb
4. Obchodný závod
5. Riaditeľstvo spoločnosti

Cieľom, ktorý má byť dosiahnutý aj zveľadením technického zabezpečenia je:

- zvýšiť produkciu práce a konkurencieschopnosť poľnohospodárskej výroby pri súčasnom dodržaní ochrany životného prostredia
- znížiť výrobné náklady a zlepšiť pracovné podmienky
- prispieť k zvýšeniu trhovej koncentrácie.

Na dosiahnutie týchto cieľov má spoločnosť v prvej etape zakúpiť 2 traktory, zhrňovač krmovín, obracač krmovín, dve nesené kosačky, dva samozberacie vozy, traktorový náves.

V meste Rajec sme na základe terénneho prieskumu zistili nasledovné prevádzky:

- Agroregión a. s. Rajec, administratívna budova, 7 zamestnancov + administratíva LECOL s. r. o. 4 zamestnanci + administratíva, LM KOVO 1 pracovník,

- Agroregión a. s. Rajec, obchodné služby – sušenie obilia, 1 zamestnanec, 6 – 7 dovozov a vývozov nákladnými automobilmi a traktormi denne,
- Agroregión a. s. Rajec, Krivín – teľatník 300 ks. teľiat, 9 zamestnancov, max 25, priemerne 10 vjazdov a výjazdov nákladnými automobilmi a traktormi denne,
- Agroregión a. s. Rajec, Hvojtová – v súčasnosti uzavreté stredisko, potenciál 400 ks dojníc.

Rastlinná výroba

Poľnohospodárstvo má spolu s lesným hospodárstvom významný podiel na funkčnom využívaní riešeného územia. Poľnohospodárske pôdy sú z hľadiska produkčných vlastností stredne produkčné a rozložené na plytko modelovaných svahoch. Štruktúra pestovaných plodín a chovu hospodárskych zvierat je priamo závislá od pôdno - klimatických podmienok, ktoré sú na území Rajca vyhovujúce. Ekonomicky sú rentabilné výroba mlieka, chov mladého hovädzieho dobytká, oviec. Na území katastra je vhodné pestovanie obilnín, repky olejnej a kukurice. Trvalé trávne porasty sa využívajú ako pastevné a kosné lúky.

Do štruktúry poľnohospodárskej výroby v súčasnosti vstupuje trhový mechanizmus a nové ekonomické podmienky.

Rastlinná výroba je nosným pilierom spoločnosti Agroregión a. s. Rajec. Hlavnými plodinami sú:

1. Hustosiate obiloviny - pšenica, jačmeň, tritikále (800ha)
2. Technické plodiny - repka olejná (200 ha)
3. Kukurica zrnová – (100 ha).

Tieto spomínané plodiny tvoria významnú časť tržieb a ich výška závisí od vývoja hektárových výnosov a odbytovej ceny jednotlivých plodín. Odbyt plodín je zabezpečený prostredníctvom poľnonákupu POVAŽAN v Žiline.

Z hľadiska hektárových výnosov v budúcich rokoch by nemali hustosiate obiloviny klesnúť pod 4 tony, repky pod 3 tony a kukurice pod 6 ton z hektára. Sú to čísla vyššie ako celoslovenský priemer.

Zámerom spoločnosti je dosiahnuť:

- hustosiate obiloviny - 5t / ha
- repka olejná - 4t / ha
- kukurica zrnová - 6-7t / ha

Tieto výnosy zabezpečia spoločnosti konkurencieschopnosť na trhu.

Zostávajúca orná pôda slúži spoločnosti ako krmovinová základňa pre hospodárske zvieratá a pestuje sa na nej silážna kukurica, lucerka a krmné miešanky.

Živočíšna výroba

Štruktúra chovov, početnosť stavov, parametre úžitkovosti a produkcie jednotlivých druhov hospodárskych zvierat sú dané disponibilitou objemových aj jadrových krmív, ktoré poskytuje potenciál rastlinnej produkcie po odpočítaní strát pri zbere, konzervovaní, uskladňovaní a vlastnom kŕmení. Dané sú tiež podmienkami trhovej ekonomiky, kde o konkrétnom objeme a štruktúre živočíšnej výroby rozhodujú samotní agropodnikatelia. Geomorfologické členenie územia, štruktúra a pomer agrokultúr, predurčujú toto územie pre chov hovädzieho dobytká a oviec.

Nosným programom v budúcom období bude naďalej výroba kravského mlieka. Celkové plánované stavy hovädzieho dobytká v ďalších rokoch by sa mali pohybovať v nasledovných výškach:

- dojnice 400 ks
- teľatá 200 ks
- mladý hov.dobytok 250 ks.

Chov oviec v základnom stáde sa zvýši a stabilizuje na 1200 ks.

g.5.4) Poľnohospodárska výroba - riešenie

Do roku 2020 uplatňujeme v katastrálnom území mesta :

- v kontakte s obytným a navrhovaným rekreačným územím neuvažovať s objektmi ustajnenia veľkochovu hospodárskych zvierat
- poľnohospodársku výrobu v katastrálnom území mesta orientovať predovšetkým na obhospodarovanie ornej pôdy, lúk a pasienkov s preferovaním vidieckej turistiky
- chov hospodárskych zvierat v rámci existujúcich plôch obytnej štruktúry nedoporučujeme
- chov hospodárskych zvierat na dvore Hvojtová bude využívaný len pre účely agroturistiky - kone 20ks, ovce 20 ks, 5 ks kráv
- chov hospodárskych zvierat na dvore Krivín bude udržaný v kapacite, ktorá nebude mať negatívne dopady (pach, epidemiologické ohrozenie) na kontaktnú obytnú štruktúru mesta (500ks hovädzieho dobytká, alebo 800 ks oviec)
- uskladnenie exkrementov hospodárskych zvierat riešiť formou využitia bioplynu, ktorý vzniká v procese hnitia (bioplyn využiť pre tepelnú sebestačnosť družstva, prípadne skleníkové hospodárstvo)
- v procese zúžitkovania bioodpadu v rámci dvora Krivín riešiť aj kompostovanie bioodpadu mesta Rajec

g.5.5) Lesné hospodárstvo - stav

Lesy v katastrálnom území Rajec sú významnou zložkou životného prostredia, poskytujú pracovné príležitosti pre obyvateľov mesta priamo pri pestovných, lesoochranárskych a ťažbových činnostiach a nepriamo pri spracovaní dreva ako prvotnom, na piliarske výrobky, až po finálne výrobky. Sú významným zdrojom príjmov vlastníkov lesov. Nakoľko značná časť lesov sa nachádza v chránených územiach je obmedzené ich plné hospodárske využitie. Pre hospodárenie v lesoch sú vypracované lesné hospodárske plány, ktoré regulujú ťažbu, hospodárenie a ochranu lesných pozemkov. LHP pre lesný užívateľský celok (LUC) Cenzuálne spolumajiteľstvo Rajec je vypracovaný pre Lesný hospodársky celok (LHC) Rajecké Teplice a LHC Rajec a je platný do roku 2007. LUC sa skladá z troch samostatných ucelených častí. Na LHC Rajecké Teplice tvorí pomerne ucelenú časť v oblasti západne od mesta Rajec v miestnej časti Hrabová, Dubová, Petrová, v katastrálnom území Rajec a k. ú. Jasenové. Na LHC Rajec sa LUC skladá z dvoch ucelených častí a to z jednej menšej na JZ od mesta Rajec v k. ú. Rajec, v oblasti kameňolomu Šuja a v miestnej časti Stehlíky. Najväčšia ucelená časť LUC-u sa nachádza v doline Porubského potoka, kde zaberá v ucelenej časti mimo začiatku doliny celé územie katastra Rajec.

V katastri Rajec sa nachádza 17451447 m² lesných pozemkov (údaj zo štatistiky k roku 2000).

g.5.6) Lesné hospodárstvo - riešenie

Do roku 2020 navrhujeme v katastrálnom území mesta :

- lesné hospodárstvo riadiť v zmysle nového LHP pre obdobie cca 10 rokov
- rešpektovať obmedzenia využívania lesa vyplývajúce z ochrany prírody, (biocentrá, vtáčie územie)
- ťažobné zásahy nerealizovať v čase od 1. 4. do 31. 7. bežného kalendárneho roka,
- po ukončení ťažby zabezpečiť odstránenie vývrátov, suchých stromov a pahýľov, ktoré by mohli byť zdrojom nákazy
- nerealizovať výrub formou holorubov
- obmedziť používanie pesticídov a granulovaných umelých hnojív;

h) Vymedzenie zastavaného územia mesta

Vymedzenie zastavaného územia je uvedené v každom výkrese. Tieto hranice sú stanovené pre reguláciu výstavby do roku 2020. Hranice zastavaného územia by sa po jej schválení mali stať limitujúcim prvkom pre rozširovanie zástavby územia na úkor poľnohospodárskej pôdy. Hranica je vymedzená tak, aby s výnimkou lokality Charubina malo mesto Rajec kompaktnú formu.

Vymedzenie zastavaného územia

Zastavané územie **kompaktného mesta Rajec** bolo vymedzené tak, že ho tvorí súčasná hranica a nové plochy pre rozvoj IBV rekreácie, športu, občianskej vybavenosti a priemyselných prevádzok.

- **Severná hranica** zastavaného územia sa stotožňuje s hranicou katastra medzi lokalitou Záhumnie a lokalitou Bukovina (navrhovaný šport, súčasná záhradkárska osada, priemysel, navrhovaný supermarket a benzínové čerpadlo).
- **Východnú hranicu** tvorí obalová krivka plánovanej výstavby cesty I/64 pri navrhovanej čerpacej stanici pohonných hmôt, supermarkete a plochách pre rozvoj priemyslu, pokračuje súčasnou záhradkárskou osadou v lokalite Skotňa, hranicou preložky cesty I/64, opäť po súčasnej hranici zastavaného územia (IBV, poľnohospodársky dvor Krivín) a riešenou IBV Na Ďurčinú a pokračuje opäť po súčasnej hranici a končí súčasnou trasou cesty I/64 pri riešenej IBV Močidlá.
- **Južnú hranicu** tvorí navrhovaná IBV Močidlá.
- **Západnú hranicu** tvorí obalová krivka plánovanej výstavby IBV Močidlá, športových plôch, IBV Vrchná, existujúceho cintorína, navrhovaného ubytovacieho zariadenia, hospodárskeho dvora Hvojtová, existujúcej IBV, VN rozvodne, kúpaliska Veronika a rozvojových plôch športu pri kúpalisku.

Zastavané územie **satelitného priestoru Charubina** tvoria navrhované plochy IBV, občianskej vybavenosti a parkovacie plochy.

- **Severná hranica** zastavaného územia sa stotožňuje s hranicou katastra a tvorí ju obalová krivka IBV a občianskej vybavenosti.
- **Východnú hranicu** tvorí obalová krivka plánovanej výstavby občianskej vybavenosti, cesty I/517, parkoviska a občianskej vybavenosti.
- **Južnú hranicu** tvorí v riešení uplatnená občianska vybavenosť a IBV.
- **Západnú hranicu** tvorí hranica katastra a obalová krivka plánovanej výstavby IBV.

Výsledné zastavané územie

- **Severná hranica** zastavaného územia je stotožnená s hranicou katastra medzi lokalitou Záhumnie a lokalitou Bukovina.
- **Východná hranica** začína v lokalite Bukovina v severovýchodnom okraji katastra a pokračuje obalovou krivkou existujúcej a plánovanej výstavby priemyslu, preložky cesty I/64, záhradkárskej osady, poľnohospodárskeho dvora a IBV v lokalitách Bukovina, Skotňa, Krivín, Za Nemčekom, Na honoch.
- **Južná hranica** je krátky úsek pri novej IBV Močidlá v južnom cípe mesta.
- **Západnú hranicu** tvorí obalová krivka v ÚPN navrhovanej a existujúcej zástavby IBV, športu, cintorína, agroturistického areálu a športovo-rekreačných plôch od lokality Močidlá, cez lokality Vrchná, Na dvor, Hvojtová, Baranová, Pod Dubovou po Záhumnie.

i) Vymedzenie ochranných pásiem a chránených území podľa osobitných predpisov

i.1) Ochrana prírodných hodnôt

i.1.1) Legislatívna ochrana prírody a krajiny

V zmysle zákona č. 543 z 25. júna 2002 Z. z. O ochrane prírody a krajiny, na celom území Slovenska platí I. stupeň ochrany podľa §7. Časť katastrálneho územia mesta Rajec sa nachádza v priestore Lúčanskej Malej Fatry, ktorá má byť v súlade s návrhom ÚPN-VÚC ŽK po roku 2015 vyhlásená za CHKO.

Veľkoplošné chránené územia

Do katastrálneho územia mesta Rajec nezasahuje žiadne veľkoplošné chránené územie.

Maloplošné chránené územia:

Z maloplošných chránených území sa v katastrálnom území Rajca nachádzajú, respektíve sa ho dotýkajú :

- **Prírodná rezervácia Šujské rašelinisko so 4. stupňom ochrany.** V blízkosti k. ú. Rajec sa v zmysle aktualizácie VÚC Žilinského kraja a Implementácie územných systémov ekologickej stability (ÚSES) - Aktualizácia prvkov regionálneho ÚSES okresov Žilina, Bytča a Kysucké Nové Mesto nachádza navrhované **SKUEV 0255 so stupňom ochrany 3, 4 Šujské rašelinisko.**
- V rámci navrhovaných **chránených vtáčích území (nCHVÚ)** pod p. č. 1 Id. č. (kód) 13 sa nachádza **nCHVÚ Malá Fatra** o výmere 71481 ha, ktorého súčasťou je aj časť k. ú. mesta Rajec. Časti katastrálnych území obcí ktoré sú súčasťou záujmového územia mesta Rajec - Veľká Čierna, Jasenové a s nimi susediacich obcí Malá Čierna, Zbýňov sú súčasťou **nCHVÚ** pod p. č. 2 Id. č. (kód) 28, **Strážovské vrchy** o výmere 59586 ha. genofondovo významné lokality:
- **ZA 73 (47)- Údolie pri Vičej hore**, okraj borovicového porastu s výskytom viacerých ohrozených druhov rastlín (záujmové územie mesta),
- **ZA 75 (48) – Údolie pri Háji**, pramenisková mokraď, porast asociácie *Caricetum davallianae* v mokradných i lesných spoločenstvách, výskyt ohrozených druhov rastlín (záujmové územie mesta),
- **ZA 76 (49)- Skalka pod Dúbravou**, hniezdisko sov (záujmové územie mesta),
- **ZA 77 (50) – Priesek pod elektrickým vedením JV od Dubovej**, bohaté populácie viacerých ohrozených druhov rastlín (záujmové územie mesta v kontakte s k. ú. Rajec),
- **ZA 78 (51) – Niva Čierňanky – mokraď** s výskytom ohrozených druhov rastlín (záujmové územie mesta),
- **ZA 79 (53) – Veľká Čierna**, mokraď v bočnej dolinke južne od obce – mokrade, spoločenstvá vysokých ostríc (záujmové územie mesta v kontakte s k. ú. Rajec),
- **ZA 80 (52) – Veľká Čierna – mokraď** s výskytom ohrozených druhov rastlín (záujmové územie mesta),
- **ZA 81 (nová) - Rajec Baranová** - zachovalá plôška s teplomilnou trávinnobilinnou vegetáciou a s výskytom *Pulsatilla subslavica* (k. ú. Rajec – Hvojtová),
- **ZA 82 (55) – Baranovské terasy**, extenzívne využívané pasienky, s výskytom viacerých ohrozených druhov rastlín (k. ú. Rajec),
- **ZA 83 (56) – Čierňanský rybník** (prevzatý názov s RÚSES, zaužívaný názov **Košiare**) – komplex biotopov zahŕňajúcich vlastnú vodnú nádrž, mezofilnú lúku, občas pasené terasy na mieste bývalých polí, borovicový lesík, významná lokalita vodného vtáctva, motýľov, výskyt ohrozených druhov rastlín, (k. ú. Rajec),
- **ZA 84 (65) – Šujské rašelinisko (PR) a Rajčianka** – významná a cenná mokraď – rašelinisko s porastami zväzu *Caricion davallianae*, výskyt ďalších druhov a významných druhov vážok (záujmové územie mesta na hranici k. ú. Rajec),

- **ZA 85 (57) – Borina pri Šujskom rašelinisku** – suchý svah s borovicovým lesíkom a výskytom viacerých ohrozených a vzácnych rastlinných druhov v tesnom susedstve CHN Šujské rašelinisko (záujmové územie mesta v kontakte s k. ú. Rajec),
- **ZA 86 (58) – Srniak** – teplomilné vápnomilné lesné skalné a sutinové spoločenstvá s výskytom ohrozených druhov rastlín výskyt *Pulsatilla subslavica* – európsky významný druh (aj k. ú. Rajec),
- **ZA 87 (64) – Vraniny** – komplex biotopov, cenné mokradné, skalné, mezofilné i suchomilné lúčne spoločenstvá, mokradné spoločenstvá podobného charakteru ako Šujské rašelinisko (záujmové územie mesta),
- **ZA 88 (nová)- Lúky a mokrade nad Ďurčinou**, teplomilné trávinnobilinné spoločenstvá s borievkou obyčajnou, slatiny zo zväzu *Caricion davallianae*, so *Salix rosmarinifolia* a vstavačovitými (záujmové územie mesta),
- **ZA 89 (85) – Sokol** – teplomilná nelesná a skalná vegetácia, hniezdisko sov (záujmové územie mesta v blízkosti k. ú. Rajec),
- **ZA 90 (86)- Skaly** v Porubskej doline, teplomilná nelesná a skalná vegetácia, hniezdisko sov (aj k. ú. Rajec),
- **ZA 91 (105) – Oselná** – prevažne staré diferencované, zachovalé komplexy lesných spoločenstiev, výskyt jedľobučín v hrebeňovej časti Lúčanskej Malej Fatry (k. ú. Rajec).
- **Genofondové lokality podľa MÚSES**

i.2) Ochrana povrchových a podzemných vôd a vodných zdrojov

i.2.1) Ochrana vodných pomerov a vodárenských zdrojov

- **Chránená vodohospodárska oblasť (CHVO)**, §31 zákona č. 364/2004 Z. z. (vodný zákon)
Juhozápadná hranica katastrálneho územia mesta Rajec v priestore Cibul'ková je hranicou CHVO Strážovské vrchy.
- **Ochranné pásma vodárenských zdrojov**, §32 zákona č. 364/2004 Z. z. (vodný zákon),
Vodárenské zdroje (Vyhl. MŽP SR 29/2002 Z. z.) Je potrebné dodržiavať zásady platné pre vyhlásené PHO
- PHO II. stupňa Kamenná Poruba v doline Porubská, OP sa nachádzajú v podstatnej časti k. ú. Rajec II v doline. Nezasahujú iba do najsevernejšej časti priestoru od línie honov Kamenný diel kóta 681, Kopaná, Jedloviny.
- Ďalší vodný zdroj sa nachádza v katastri obce Malá Čierna a jeho ochranné pásmo zasahuje tesne do k. ú. Rajec.
- **Vodárensky významné toky** v k. ú. Rajec sú Rajčianka a Porubský potok.

i.2.2) Ochranné pásma prírodných liečivých zdrojov

Vyhláškou Ministerstva zdravotníctva SR č. 184 /2002 Z. z. boli vyhlásené a podľa §26, §27, §28 a §29 Zákona NR SR č. 538/2005 Z. z. sa vzťahujú obmedzenia na ochranné pásma prírodných liečivých zdrojov v Rajeckej kotline :

- **Ochranné pásmo II. stupňa** chráni akumuláciu oblasť.
Severné ohraničenie sa začína severne od obce Jasenové, prechádza južnou časťou obce Zbyňov a severnou časťou mesta Rajecké Teplice. Tu sa prudko stáča k juhu, jeho východná hranica prechádza medzi obcami Konská a Stránske, východne od Kunerádu, odkiaľ sa približuje k južnej časti obce Kamenná Poruba. Pokračuje južným okrajom Porubskej, južne od Ďurčinej, južnú hranicu tvorí línia Rajecká Lesná – Šuja – smer hon Cibul'ková. Západná hranica pretína kataster mesta Rajec v priestoroch pod Cibul'kovou – rybník Košiare – Hvojtová – smer kopec Dubová.

Toto ochranné pásmo zaberá zastavanú časť mesta s výnimkou priestoru Hvojtová a Charubina. V extraviláne sa jedná o celé územie s výnimkou západného okraja ochranného pásma v línii od Šujského rašeliniska v smere poľnej cesty k rybníku Rajec, odtiaľ po toku Čierňanky do Hvojtovej a potom hrebeňovou časťou Dubovej východne od doliny Hvojtová.

- **Ochranné pásmo III. stupňa** chráni infiltračnú oblasť a je stanovené západne od ochranného pásma II. stupňa.

Katastrálneho územia mesta Rajec sa týka aj táto oblasť. Západná hranica presahuje hranicu Žilinského kraja v mieste, kde je ona totožná s hranicou katastra mesta (s výnimkou malých plôch západne od križovatky hranice kraja a cesty II/517). Od hraníc okresov v priestore cesty II/517 pokračuje v súbehu s cestou až po odbočku k Malej Čiernej (cesta III/517008) a od južného okraja obce do smeru Petrová – Dubová.

i.3) Ochrana lesných pozemkov

- Ochranné pásmo lesa (§10, ods. (1) zák. č. 326/2005 Z. z.) tvoria pozemky vo vzdialenosti 50 m od hranice lesného pozemku.

i.4) Ochranné pásma a bezpečnostné pásma hlavných rádoV dopravnej infraštruktúry

Vplyv dopravy na obytné územie mesta je jednoznačne negatívny, intenzita dopravy na ceste I/64 už prekročila hranicu prijateľnú z pohľadu životného prostredia. Hlukové zaťaženie, ktoré produkuje doprava prechádzajúca mestom po tejto ceste prekračuje hodnotu 50 dB(A), povolenú pre obytné prostredie Vyhláškou Min. Zdravotníctva SR. U cesty II/517 bola v roku 2000 ešte intenzita na hranici medzi prípustným a neprípustným, z pohľadu životného prostredia.

Na ochranu ciest a premávky na nich mimo zastavaného územia, alebo územia určeného k zastavaniu, slúžia cestné ochranné pásma definované v Zákone o pozemných komunikáciách (Zákon č. 135/61 zb. v znení zák. č. 524/03 z. z.), v prípade Rajca sa uplatnia iba pred a za mestom ochranné pásma pre:

cesta I/64 ..... 50 m
cesta II/517 ..... 25 m
cesta III/51816...20 m
železničná trať...60 m od osi koľaje

V katastrálnom území mesta je potrebné :

- mimo zastavaného územia rezervovať koridor pre výhľadové šírkové usporiadanie cesty I/64 v kategórii C 11,5/80;
- v zastavanom území rešpektovať výhľadové šírkové usporiadanie cesty I/64 v kategórii MZ 14/60, vo funkčnej triede B1;
- mimo zastavaného územia rezervovať koridor pre výhľadové šírkové usporiadanie cesty druhej triedy v zmysle STN 736101 v kategórii C 9,5/70;
- v zastavanom území rešpektovať výhľadové šírkové usporiadanie cesty druhej triedy v zmysle STN 736110 v kategórii MZ 12 (11,5)/50 vo funkčnej triede B2;
- mimo zastavaného územia rezervovať koridor pre výhľadové šírkové usporiadanie cesty tretej triedy v kategórii C 7,5 /60;
- v zastavanom území rešpektovať výhľadové šírkové usporiadanie cesty tretej triedy v kategórii MZ 8,5 (8,0)/50, vo funkčnej triede B3;
- mimo zastavaného územia rešpektovať ochranné pásma ciest;

i.5) Ochranné pásma a bezpečnostné pásma hlavných rádov technickej infraštruktúry

i.5.1) Pásma ochrany vodohospodárskych zariadení

Verejné vodovody a verejné kanalizácie, §19 zákona č. 442/2002 Z. z.

Pásma ochrany sú v zmysle zákona č. 442/2002 Z. z. vymedzené najmenšou vodorovnou vzdialenosťou od vonkajšieho pôdorysného okraja vodovodného a kanalizačného potrubia na obidve strany :

- 1,5 m pri verejnom vodovode a kanalizácii do priemeru 500 mm
- 2,5 m pri verejnom vodovode a kanalizácii nad priemer 500 mm.

i.5.2) Ochranné pásma elektrických vedení

V zmysle zákona č. 656/2004 Z. z. je potrebné rešpektovať ochranné pásma elektrických vedení od krajných vodičov na každú stranu, resp. od zariadení :

- § 36, odsek (2) pre vodiče od 1 kV do 35 kV vrátane
  - pre vodiče bez izolácie 10 m, v súvislých lesných priesekoch 7 m
  - pre vodiče so základnou izoláciou 4 m, v súvislých lesných priesekoch 2 m
  - pre zavesené káblové vedenie 1 m
  - pre 110 kV vedenie 15 m
  - pre 220 kV vedenie 20 m
  - pre 400 kV vedenie 25 m
- § 36, odsek (9) pre elektrické stanice vonkajšieho prevedenia
  - pre 110 kV stanicu 30 m od oplotenia pozemku
  - pre trafostanicu 22/0,4 kV 10 m od konštrukcie
- § 36, odsek (4) – v ochrannom pásme a pod vedením je zakázané
  - zriaďovať stavby, konštrukcie a skládky
  - pestovať porasty s výškou presahujúcou 3 m vo vzdialenosti do 2 m od krajného vodiča
  - uskladňovať ľahko výbušné a horľavé látky
  - vykonávať činnosti ohrozujúce bezpečnosť osôb, majetku, elektrické vedenie a bezpečnosť a spoľahlivosť prevádzky sústavy

i.5.3) Ochranné a bezpečnostné pásma plynovodov (podľa zákona č. 656/2004 Z. z.)

- Ochranné pásma na účely tohto zákona je priestor v bezprostrednej blízkosti priameho plynovodu alebo plynárenského zariadenia vymedzený vodorovnou vzdialenosťou od osi priameho plynovodu alebo od pôdorysu technologickej časti plynárenského zariadenia meraný kolmo na os plynovodu alebo na hranu pôdorysu technologickej časti plynárenského zariadenia. Vzdialenosť na každú stranu od osi plynovodu alebo od pôdorysu technologickej časti plynárenského zariadenia je :
  - 4 m pre plynovod s menovitou svetlosťou do 200 mm,
  - 8 m pre plynovod s menovitou svetlosťou od 201mm do 500 mm
  - 1 m pre plynovod, ktorým sa rozvádza plyn v zastavanom území obce s prevádzkovaným tlakom nižším ako 0,4 MPa,
  - 8 m pre technologicke objekty.
- Bezpečnostné pásma - sa rozumie priestor vymedzený vodorovnou vzdialenosťou od osi plynovodu alebo od pôdorysu plynárenského zariadenia meraný kolmo na os alebo na pôdorys. Vzdialenosť na každú stranu od osi plynovodu, alebo od pôdorysu plynárenského zariadenia je :
  - 10 m pri plynovodoch s tlakom nižším ako 0,4 MPa prevádzkovaných na voľnom priestranstve a v nezastavanom území,

- 20 m pri plynovodoch s tlakom od 0,4 MPa do 4 MPa a s menovitou svetlosťou do 350 mm,
  - 50 m pri regulačných staniach, filtračných staniach, armatúrnych uzloch.
- V zastavanom území aj mimo neho je potrebné pri výstavbe inžinierskych sietí rešpektovať ustanovenia STN 73 6005 o priestorovej úprave vedení technického vybavenia.

j) Riešenie záujmov obrany štátu, požiarnej ochrany, ochrany pred povodňami

j.1) Riešenie záujmov obrany štátu

Záujmy obrany štátu nie sú v katastri mesta reprezentované žiadnym objektom. Objekt MO SR sa nachádza v k. ú. obce Kamenná Poruba, v blízkosti hranice s katastrom obce Ďurčiná. Tento objekt je ÚPN - M Rajec rešpektovaný a ani do jeho blízkosti nie sú navrhované žiadne aktivity. Ochranné pásmo nie je definované.

j.2) Riešenie civilnej ochrany

Na území mesta Rajec sa rieši ukrytie obyvateľstva podľa analýzy územia republiky z hľadiska možných mimoriadnych udalostí a brannej pohotovosti štátu v územných obvodoch okresov.

K ohrozeniu obyvateľstva mesta môže dôjsť v mimoriadnych prípadoch aj vplyvom:

- živelných udalostí ako zosuvy pôd, skál a lavín, možnosti vzniku veľkých požiarov, veterných smrští v dôsledku nepriaznivých poveternostných a klimatických podmienok, zaplavenia územia následkami povodní na vodných tokoch, zvýšeného epidemického a epizootického ohrozenia
- technologických havárií - riziká únikov nebezpečných látok zo stacionárnych zdrojov, riziká únikov nebezpečných látok pri preprave po cestnej komunikácii, riziká úniku nebezpečných látok pri preprave po železnici, možnosti vzniku veľkých požiarov v hospodárskych objektoch, požiare v objektoch skladujúcich pohonné hmoty, požiare v drevospracujúcom priemysle, požiare v energetickom priemysle, druhotné následky havárií energetických zdrojov, nebezpečné úseky komunikácií
- katastrof - havárie vodohospodárskych diel, seizmická činnosť na území mesta.

Návrh ÚPN mesta umožňuje vytvorenie podmienok ukrytia obyvateľstva mesta podľa §4 ods. 3, a §15 ods. 1, písm. e) Zákona č. 42/1994 Zb. zákonov a § 4 Vyhlášky č. 532/2006 Z. z. ods. 4

písm. a) v budovách zabezpečujúcich ukrytie pre najpočetnejšiu zmenu zamestnancov a osoby prevzaté do starostlivosti,

písm. b) v budovách poskytujúcich služby obyvateľstvu, najmä v hoteloch, ubytovniach, všetkých typoch škôl, bankách, divadlách, kinách, poisťovniach, telovýchovných objektoch, pre personál a osoby prevzaté do starostlivosti,

písm. c) v polyfunkčných domoch pre personál a osoby prevzaté do starostlivosti,

písm. d) v budovách štátnych orgánov, orgánov miestnej štátnej správy a samosprávy pre personál a osoby prevzaté do starostlivosti,

§ 4 Vyhlášky 532/2006 Z.z.ods.5

písm. a) na území kategórie I v odolných a plynosných úkrytoch v oblasti ohrozenia,

písm. d) v bytových a rodinných domoch s kapacitou do 50 ukrývaných osôb v plynosných úkrytoch alebo v jednoduchých úkrytoch budovaných svojpomocne a v bytových domoch s kapacitou nad 50 ukrývaných osôb v plynosných úkrytoch.

1. Zákon č. 42/1994 Z. z. o civilnej ochrane v úplnom znení uverejnený v zbierke zákonov č. 444/2006 Z. z., stanovuje pôsobnosť a povinnosti mesta na úseku civilnej ochrany ktoré uvádzame pre názornosť:

1) Mesto

- a) vypracúva plán ochrany obyvateľstva, oboznamuje sa s havarijnými plánmi podnikov a prevádzok na svojom území a informuje obyvateľstvo o postupe pri mimoriadnej udalosti,
- b) koordinuje plnenie úloh v súčinnosti s právnickými osobami, podnikateľmi a s ostatnými fyzickými osobami,
- c) riadi záchranné, lokalizačné a likvidačné práce, ak nepatria do pôsobnosti orgánov štátnej správy, právnických osôb alebo podnikateľov na území mesta,
- d) uskladňuje, ošetruje a zabezpečuje výdaj materiálu civilnej ochrany jednotkám civilnej ochrany zriadeným mestom a prostriedkov individuálnej ochrany obyvateľstvu obce, pre ktoré tieto prostriedky nezabezpečujú právnické osoby alebo podnikatelia; prostriedkami individuálnej ochrany sa rozumie prostriedky na ochranu dýchacích ciest a očí proti účinkom nebezpečných látok najmä počas vyhlásenia brannej pohotovosti štátu,
- e) podľa potreby určuje vhodné ochranné stavby použiteľné na verejné úkryty a zabezpečuje ich potrebné úpravy,
- f) vykonáva hlásnu službu na území obce a poskytuje nevyhnutnú a okamžitú pomoc v núdzi, najmä prístrešie, stravu alebo inú materiálnu pomoc ¹⁷⁾ obyvateľstvu obce a osobám nachádzajúcim sa na území mesta,
- g) plánuje, vyhlasuje, riadi a zabezpečuje evakuáciu osôb a vytvára základné podmienky na poskytnutie núdzového ubytovania a stravovania postihnutých a evakuovaných osôb z iných obcí,
- h) vytvára jednotky civilnej ochrany z obyvateľstva mesta podľa rozhodnutia 16a) okresného úradu a zabezpečuje ich akcieschopnosť,
- i) zabezpečuje a vykonáva prípravu jednotiek civilnej ochrany mesta a v spolupráci s verejnoprávnymi inštitúciami s humanitným poslaním ¹⁴⁾ zabezpečuje prípravu obyvateľstva na sebaochranu a vzájomnú pomoc,
- j) vyhlasuje a odvoláva mimoriadnu situáciu a ustanovuje režim života obyvateľstva na území mesta v prípade vzniku mimoriadnej udalosti a neodkladne o tom informuje okresný úrad,
- k) vedie evidenciu evakuovaných osôb a zoznamy evakuovaných osôb podliehajúcich brannej povinnosti s uvedením evakuačného miesta odovzdáva príslušnej vojenskej správe,
- l) hospodári s pridelenými finančnými prostriedkami na civilnú ochranu, ¹⁸⁾
- m) vyžaduje náhradu skutočných výdavkov vynaložených na civilnú ochranu, ktoré sa financujú zo štátneho rozpočtu, z rozpočtu miestne príslušného okresného úradu.
- n) Mesto je povinné uhrádzať z vlastných zdrojov výdavky spojené s uskladnením materiálu civilnej ochrany, s prípravou na civilnú ochranu a výdavky spojené s udržiavaním ochranných stavieb civilnej ochrany. Výdavky nezahŕňajú odmeny pre skladníka, lektora a výdavky na rekonštrukcie, prestavby ochranných stavieb, periodické revízie, obmeny technického zariadenia a odstraňovanie následkov ich poškodenia mimoriadnou udalosťou.

Spôsob ochrany obyvateľstva riešiť podľa:

§4 odstavec 3 zákona č. 42/1994 Z. z.: Pri spracúvaní územného plánu a územného projektu zóny ich obstarávateľa v spolupráci s ministerstvom vnútra určia rozsah povinnej výstavby,

§ 15 odstavec 1 písmeno e) č. 42/1994 Z. z.: podľa potreby určuje vhodné ochranné stavby použiteľné na verejné úkryty a zabezpečuje ich potrebné úpravy,

§ 15 odstavec 1 písmeno f) zákona č. 42/1994 Z. z.: vykonáva hlásnu službu na území mesta a poskytuje nevyhnutnú a okamžitú pomoc v núdzi, najmä prístrešie, stravu alebo inú materiálnu pomoc obyvateľstvu mesta a osobám nachádzajúcim sa na území mesta.

Vyhláška 532/2006 uverejnená v zbierke zákonov č. 204/2006 o podrobnostiach na zabezpečenie stavebnotechnických požiadaviek a technických podmienok zariadení civilnej ochrany upravuje

- a) druh a rozsah stavebnotechnických požiadaviek zariadení civilnej ochrany zameraných na ochranu života, zdravia a majetku, ktoré nie sú upravené osobitným predpisom,
- b) technické podmienky zariadení civilnej ochrany na utváranie predpokladov na znižovanie rizík a následkov po vyhlásení mimoriadnej situácie a v čase vojny a vojnového stavu.

V § 4 stanovuje stavebnotechnické požiadavky na zariadenia civilnej ochrany z hľadiska územno-technického, urbanistického, stavebnotechnického a dispozičného riešenia a technického vybavenia stavieb z hľadiska civilnej ochrany.

V súvislosti s civilnou ochranou obyvateľstva uplatňujeme požiadavku, aby každoročne bol komisionálne kontrolovaný najmä stav koryta Rajčianky, Čierňanky, Porubského potoka ale aj tokov Ďurčianka, Rybná, Krivín, Kľače, Hvojtová a ostatných menších tokov a prípadné nedostatky, defekty malého rozsahu (padnuté kmene, konáre, odpad a pod) boli okamžite odstránené. V prípade povolenia stavieb do územia, kde hrozí vybreženie vodných tokov je potrebné stanovisko správcu toku.

Pre ochranu územia už realizovaných stavieb pri uvedených vodných tokoch uplatňujeme požiadavku realizovať organizačné opatrenia pravidelnou údržbou koryta, spásaním a kosením lúk nad tokom a citlivou ťažbou v lesných porastoch.

Regulovaný tok Rajčianky je podľa skúseností správcu toku dostatočnou ochranou pred povodňami. Väčším problémom je Čierňanka najmä v priestore medzi cestou II/517 a termálnym kúpaliskom Veronika, kde pri premostení v rámci obslužnej komunikácie smerom na 110/22 kV rozvodňu bolo spevnené dno toku. Toto spevnenie zadržiava vodu nad premostením, spôsobuje usadzovanie mäkkých sedimentov a zhoršenie odtoku vody. Územný plán mesta preto navrhuje odstránenie spevnenia dna, a vytvorenie lepších odtokových pomerov v tomto priestore. Budúcu výstavbu IBV, ktorá je v rámci návrhového obdobia ÚPN – M Rajec vedená ako rezerva pre plochy IBV požadujeme v budúcnosti riešiť tak, aby bol zachovaný prístup k toku Čierňanky min. o šírke 6 m od brehovej čiary, z dôvodu údržby a správy toku.

S výstavbou rodinných domov do územia, kde by hrozilo vybreženie potoka návrh neuvažuje.

j.3) Riešenie požiarnej ochrany

j.3.1) Stav

Požiarna ochrana je v meste zastúpená hasičskou stanicou. Tá má zastúpenie v stálom trojčlenom profesionálnom požiarnom zbore s jedným denným pracovníkom navyše, ako súčasť hasičského a záchranárskeho zboru (Námestie Požiarnikov 1) v Žiline na telefónnom čísle 150. Zásahové vozidlá sú odtiaľ schopné v priebehu 20-25 minút po ohlásení požiaru zasahovať na území katastra. Sídlo je vo firme ROSS. Stanica je umiestnená v prevádzkovo nevhodných a stiesnených podmienkach, takže je aj nedostatočne vybavená jedným vozidlom. Priestory sú bez cvičiska, technika bez cisterny, v meste sú výškové budovy a technika nie je vybavená rebríkom. Mesto nemá dobrovoľný hasičský zbor.

j.3.2) Riešenie

Je potrebná ďalšia garáž a viac priestorov aj pre ostatnú techniku. Nevhodná je aj nutnosť prispôsobenia sa režimu súkromnej firmy. Taktiež je potrebná súčinnosť s rýchlou zdravotnou pomocou. Preto navrhujeme premiestnenie z firmy Ross do priestorov vedľa polikliniky a kumuláciu s rýchlou záchrannou službou. Navrhujeme aj zvýšiť stav pracovníkov na 5.

Potreba požiarnej vody

Potreba vonkajšej požiarnej vody pre mesto je riešená zo zásobovacieho a rozvážacieho potrubia pitnej vody budovaného z liatinového, PVC a PE potrubia. Použitie

dimenzie DN 250, 200, 150, 100 a menšie. Na trase sú osadené pre potreby požiarnej vody podzemné a nadzemné hydranty. Ich umiestnenie a presný typ vychádza z presnej požiadavky okolitej zástavby (druh stavby a plochy požiarneho úseku) na zabezpečenie dostatočnej vonkajšej potreby požiarnej vody (stanovuje STN 92 0400). Z týchto faktorov vychádza aj požiadavka na veľkosť vodojemu pre zaistenie dostatočnej zásoby na hasenie požiaru (72 m^3 – podľa vyhl. 699/2004 Z. z. a STN 75 5302). Keďže vodojemy Rajec 1 a 2 (celk. objem cca. 2500 m^3) slúžia aj ako zásobné vodojemy pre mesto Rajec, je akumulácia v nich na pokrytie tejto požiadavky dostatočná.

Ak sa z verejného vodovodného systému nedá zabezpečiť dostatočná vonkajšia potreba požiarnej vody (platí hlavne pre priemyselné objekty), treba tieto objekty riešiť individuálne.

Samotné mesto sa nachádza v rozpätí 440 – 495 m n. m. a min. hladina vodojemov Rajec 1 resp. 2 je cca 505 m n. m. (zástavba zásobovaná z vodojemov je do výšky 480 m n. m.), zásobovanie pitnou a požiarou vodou je možné v jednom tlakovom pásme (podľa príslušnej normy pre navrhovanie vodovodných potrubí STN 75 5401) je max. dovolený pretlak vo vodovodnej sieti prípustný 0,6 resp. 0,7 MPa, minimálny pretlak 0,25 resp. 0,15 MPa – podľa druhu zástavby). Tieto tlakové požiadavky na verejný vodovod sú aj požiadavkami pre zabezpečenie potreby požiarnej vody z neho.

Vnútnú potrebu požiarnej vody majú objekty zabezpečenú podľa platných legislatívnych predpisov formou hasiacich prístrojov a vnútorných požiarnych hydrantov.

Pomocným a dosť výdatným zdrojom vody z hľadiska požiarnej ochrany môže byť aj Rajčianka a iné vodné toky.

j.4) Riešenie ochrany pred povodňami

Hydrologicky leží katastrálne územie mesta v povodí rieky Váh, do ktorej sa vlieva väčší tok Rajčianka, predstavujúci hydrologickú os západnej časti katastrálneho územia, ktorej niva, vyvinutá po oboch stranách toku zaberá podstatnú časť riešeného územia. V území pravobrežne priberá prítoky bystrinného charakteru, kde prevláda erózna činnosť nad akumuláciou. Najväčší, Porubský potok je osou východnej časti katastrálneho územia. Z ľavobrežných prítokov je významná hlavne Čierňanka, ktorá preteká územím s malým sklonom, má teda pomalé prúdenie, vytvára meandre, prevažuje akumulácia činnosť nad eróznou. Úzke a plytké nivy si vytvorili prítoky Rajčianky, pomerne širokú potok Hvojtová.

Z vodohospodárskeho hľadiska je riešené katastrálne územie dlhodobou pozitívna oblasť. Suma zrážok v priebehu roka i počas vegetačného obdobia je vyššia ako potenciálny výpar z územia. Väčšina územia má počas vegetačného obdobia prebytok vlahy 50 – 150 mm.

Režim väčšiny tokov v území je typický stredohorský snehovo – dažďový, s akumuláciou vody, s nízkymi stavmi v decembri až februári, vysokou vodnatosťou v marci až máji (maximálnymi stavmi prevažne v apríli) a priemernými stavmi v septembri až októbri.

Rozkolísanosť odtoku je daná jednak časovým rozdelením vodnatosti podľa mikroklimatických pomerov, jednak podložím, ale aj zmenou kultúr v neprospech krajinej vegetácie tvoriacej zachytávajúce bariéry.

Regulovaný tok Rajčianky je podľa skúseností správcu toku dostatočnou ochranou pred povodňami. Väčším problémom je Čierňanka najmä v priestore medzi cestou II/517 a termálnym kúpaliskom Veronika, kde pri premostení v rámci obslužnej komunikácie smerom na 110/22 kV rozvodňu bolo spevnené dno toku. Toto spevnenie zadržiava vodu nad premostením, spôsobuje usadzovanie mäkkých sedimentov a zhoršenie odtoku vody. Územný plán mesta preto navrhuje odstránenie spevnenia dna, a vytvorenie lepších odtokových pomerov v tomto priestore.

Využívanie krajiny poľnohospodárskou prvovýrobou eliminuje spolu s lesmi riziko záplav v meste. Okrem toho pravidelné čistenie potokov, údržba zelene a brehov je ďalším faktorom pre bezproblémový odtok zrážok z územia.

Na spevnenie brehov navrhujeme revitalizáciu brehových porastov v úsekoch, kde to umožňuje priestorová situácia a kde dochádza k brehovej erózii. Pre podrobné riešenie tejto problematiky bude potrebné:

- zamerať profily koryta Čierňanky a Ďurčianky v úseku zastavaného územia, alebo v jeho dotyku

- vypracovať projekt revitalizácie brehových porastov a spevnenia brehov
- realizovať navrhované opatrenia vyplývajúce z projektu revitalizácie

Opatrenia na ochranu územia pred povodňami:

- zabezpečenie stability brehov v zastavanom území
- zmenšenie pozdĺžneho sklonu toku prahmi, priečnymi hrádzkami a balvanmi
- pôdoochránárske opatrenia na poľnohospodárskej pôde – stromovo – vegetačné pásy po vrstevnici vytvorenie pufrovacích pásov
- kosenie trvalých trávnych porastov nad mestom min . 2x ročne
- čistenie potokov v zastavanej a nezastavanej časti obce od odumretých drevín padnutých do toku
- spôsob a formu protipovodňových úprav korýt vodných tokov, najmä Čierňanky a Ďurčianky doriešiť samostatným projektom
- realizácia protipovodňových lokálnych zásahov do nivelety toku a primeraná úprava koryta s maximálnym ohľadom na doprovdnú zeleň. Brehové úpravy je potrebné zosúladiť s ochranou prírody.
- ťažbu drevnej hmoty nerealizovať formou holorubov.

k) Ochrana prírody a tvorba krajiny vrátane prvkov ÚSES a ekostabilizačných opatrení, ochrana kultúrneho dedičstva

k.1) Zhodnotenie územia z hľadiska “územného systému ekologickej stability”

Mesto Rajec sa geomorfologicky nachádza v provincii Západných Karpát, subprovincii Vnútorne Západné Karpaty, vo fatransko-tatranskej oblasti, v južnej časti celku Žilinská kotlina, v podcelku Rajecká kotlina. Jeho katastrálne územie je členené na dve časti, urbanizovaná časť patrí geomorfologicky ešte do celku Žilinská kotlina, podcelku Rajecká kotlina, celku Súľovské vrchy; podcelku Súľovské skaly, celku Strážovské vrchy; podcelku Zliechovská hornatina, časti Strážov. Východná časť katastrálneho územia v povodí Porubského potoka patrí ešte sčasti do celku Žilinská kotlina, podcelku Rajecká kotlina, najmä do celku Malá Fatra, podcelku Lúčanská Fatra, časti Kýčery.

Veľkoplošné chránené územia typu národného parku alebo chránenej krajinej oblasti sa v katastrálnom území mesta Rajec, ani jeho záujmovom území nenachádzajú. **Maloplošné chránené územie** sa nachádza v katastri obce Rajecká Lesná, ktorej katastrálne územie susedí z obcou Šuja, ktorá je súčasťou záujmového územia mesta Rajec – **Prírodná rezervácia Šujské rašelinisko so 4. stupňom ochrany.**

V blízkosti k. ú. Rajec sa v zmysle aktualizácie VÚC Žilinského kraja a Implementácie územných systémov ekologickej stability (ÚSES) - Aktualizácia prvkov regionálneho ÚSES okresov Žilina, Bytča a Kysucké Nové Mesto nachádza navrhované **SKUEV 0255 so stupňom ochrany 3, 4 Šujské rašelinisko.**

V rámci navrhovaných **chránených vtáčích území (nCHVÚ)** pod p. č. 1 Id. č. (kód) 13 sa nachádza **nCHVÚ Malá Fatra** o výmere 71481 ha, ktorého súčasťou je aj časť k. ú. mesta Rajec. Časti katastrálnych území obcí, ktoré sú súčasťou záujmového územia mesta Rajec - Veľká Čierna, Jasenové a s nimi susediacich obcí Malá Čierna, Zbýňov, sú súčasťou **nCHVÚ** pod p. č. 2 Id. č. (kód) 28, **Strážovské vrchy** o výmere 59586 ha.

V katastrálnom území a jeho blízkosti sa podľa Implementácie územných systémov ekologickej stability (ÚSES) - Aktualizácia prvkov regionálneho ÚSES okresov Žilina, Bytča a Kysucké Nové Mesto nachádzajú genofondovo významné lokality:

ZA 73 (47)- Údolie pri Vičej hore, okraj borovicového porastu s výskytom viacerých ohrozených druhov rastlín (záujmové územie mesta),

ZA 75 (48) – Údolie pri Háji, pramenisková mokraď, porast asociácie *Caricetum davallianae* v mokradných i lesných spoločenstvách, výskyt ohrozených druhov rastlín (záujmové územie mesta),

ZA 76 (49)- Skalka pod Dúbravou, hniezdisko sov (záujmové územie mesta),

ZA 77 (50) – Priesek pod elektrickým vedením JV od Dubovej, bohaté populácie viacerých ohrozených druhov rastlín (záujmové územie mesta v kontakte s k. ú. Rajec),

ZA 78 (51) – Niva Čierňanky – mokraď s výskytom ohrozených druhov rastlín (záujmové územie mesta),

ZA 79 (53) – Veľká Čierna, mokraď v bočnej dolinke južne od obce – mokrade, spoločenstvá vysokých ostríc (záujmové územie mesta v kontakte s k. ú. Rajec),

ZA 80 (52) – Veľká Čierna – mokraď s výskytom ohrozených druhov rastlín (záujmové územie mesta),

ZA 81 (nová) - Rajec Baranová - zachovalá ploška s teplomilnou trávinnobilinnou vegetáciou a s výskytom *Pulsatilla subslavica* (k. ú. Rajec – Hvojtová),

ZA 82 (55) – Baranovské terasy, extenzívne využívané pasienky, s výskytom viacerých ohrozených druhov rastlín (k. ú. Rajec),

ZA 83 (56) – Čierňanský rybník (prevzatý názov s RÚSES, zaužívaný názov **Košiare**) – komplex biotopov zahŕňajúcich vlastnú vodnú nádrž, mezofilnú lúku, občas pasené terasy na mieste bývalých polí, borovicový lesík, významná lokalita vodného vtáctva, motýľov, výskyt ohrozených druhov rastlín, (k. ú. Rajec),

ZA 84 (65) – Šujské rašelinisko (PR) a Rajčianka – významná a cenná mokraď – rašelinisko s porastami zväzu *Caricion davallianae*, výskyt ďalších druhov a významných druhov vážok (záujmové územie mesta na hranici k. ú. Rajec),

ZA 85 (57) – Borina pri Šujskom rašelinisku – suchý svah s borovicovým lesíkom a výskytom viacerých ohrozených a vzácnych rastlinných druhov v tesnom susedstve CHN Šujské rašelinisko (záujmové územie mesta v kontakte s k. ú. Rajec),

ZA 86 (58) – Sрниak – teplomilné vápnomilné lesné skalné a sutinové spoločenstvá s výskytom ohrozených druhov rastlín výskyt *Pulsatilla subslavica* – európsky významný druh (aj k. ú. Rajec),

ZA 87 (64) – Vraniny – komplex biotopov, cenné mokradné, skalné, mezofilné i suchomilné lúčne spoločenstvá, mokradné spoločenstvá podobného charakteru ako Šujské rašelinisko (záujmové územie mesta),

ZA 88 (nová) - Lúky a mokrade nad Ďurčinou, teplomilné trávinnobilinné spoločenstvá s borievkou obyčajnou, slatiny zo zväzu *Caricion davallianae*, so *Salix rosmarinifolia* a vstavačovými (záujmové územie mesta),

ZA 89 (85) – Sokol – teplomilná nelesná a skalná vegetácia, hniezdisko sov (záujmové územie mesta v blízkosti k. ú. Rajec),

ZA 90 (86)- Skaly v Porubskej doline, teplomilná nelesná a skalná vegetácia, hniezdisko sov (aj k. ú. Rajec)

ZA 91 (105) – Oselná – prevažne staré diferencované, zachovalé komplexy lesných spoločenstiev, výskyt jedľobučín v hrebeňovej časti Lúčanskej Malej Fatry (k. ú. Rajec).

V rámci návrhov zameraných na tvorbu kostry ÚSES je podľa Implementácie územných systémov ekologickej stability (ÚSES) - Aktualizácia prvkov regionálneho ÚSES okresov Žilina, Bytča a Kysucké Nové Mesto nasledovná skladba prvkov ÚSES:

Nrbc 5 Strážov – Sádecké vrchy – nadregionálne biocentrum zapracované a upravené podľa aktualizácie GNÚSES, zachovalé lesné spoločenstvá ojedinelých druhov rastlín a živočíchov, ochrana geomorfologických foriem a celkového krajinného rázu najvyšších polôh Strážovských vrchov, zasahuje v priestore Sрниak k. ú. Rajec

Rbc 33 Šujské rašelinisko a Rajčianka – regionálne biocentrum, oproti predchádzajúcim dokumentom preradené z nadregionálneho, rozšírené o úsek Rajčianky, slatinno-rašelinné spoločenstvá zväzu *Caricion davallianae*, ktoré vo vývojovej nadväznosti prechádzajú do spoločenstiev zväzu *Molinion*. Prirodzený vodný tok Rajčianky s brehovými porastami predstavuje biotopy jaseňovo - jelšových podhorských lužných lesov (záujmové územie mesta na hranici k. ú. Rajec),

Rbc 34 Vraniny – regionálne biocentrum, oproti predchádzajúcim dokumentom s úpravou hraníc a zväčšením polygónu, komplex biotopov cenné mokradné, skalné mezofilné i suchomilné

lúčne spoločenstvá podobného charakteru ako Šujské rašelinisko. Refúgium v poľnohospodárskej krajine, návrh na vyhlásenie MCHU (záujmové územie mesta),

Rbc 35 Oselná – regionálne biocentrum, prevažne staré diferencované zachovalé komplexy lesných spoločenstiev, zmiešané smrečiny a bučiny s primiešanou jedľou, javorom horským, smrekovcom a jarabinou na strmých svahoch a v hrebeňovej časti Lúčanskej Malej Fatry, významné z hľadiska výskytu chrobákov (k. ú. Rajec),

Nrbk 6 Prepojenie hrebeňom Lúčanskej Fatry – Nadregionálny biokoridor, nový implementovaný z GNÚSES, terestrický biokoridor prepája Krivánsku Fatru s Klakom, hrebeňovými partiami Lúčanskej Fatry. Tvoria ho závery dolín, pramenné oblasti, horské lúky a hole, zachovalé lesné porasty (aj k. ú. Rajec),

Rbk 18 Vodný tok a niva Rajčianky, regionálny biokoridor, hydricko-terestrický biokoridor, niva využívaná – poľnohospodárstvo, horný tok takmer bez bariér, dolný tok regulovaný (aj k. ú. Rajec),

Rbk 19 Prepojenie Súľovské skaly – Strážovské vrchy, regionálny biokoridor, terestrický biokoridor, prepojenie nadregionálnych biocentier (aj k. ú. Rajec),

Rbk 22 Ekotón Lúčanskej Fatry, regionálny biokoridor, významný terestrický biokoridor ekotónového typu so zvýšenou biodiverzitou na hranici s poľnohospodárskou krajinou (aj k. ú. Rajec),

Implementácia územných systémov ekologickej stability (ÚSES) - Aktualizácia prvkov regionálneho ÚSES okresov Žilina, Bytča a Kysucké Nové Mesto navrhuje zaradiť medzi chránené územia:

3. Vraniny - komplex biotopov, cenné mokradné, skalné mezofilné i suchomilné lúčne spoločenstvá s chránenými druhmi rastlín. Mokradné spoločenstvá podobného charakteru ako Šujské rašelinisko. Refúgium v poľnohospodárskej krajine.

MÚSES vypracovaný pre západnú časť katastra Rajca (k. ú. Rajec I) a pre k. ú. Šuja uvádza nasledovné genofondové lokality:

1. Šujské rašelinisko (v blízkosti k. ú. Rajec) - CHN,
2. Vraniny (medzi obcami Šuja a Rajecká Lesná),
3. Rybník (Košiare) a okolie (k. ú. Rajec),
4. Terasy za Baranovským krížom – (k. ú. Rajec – západ v blízkosti poľn. dvora) – terasy porastené riedkym lesíkom borovice lesnej,
5. Charubina hodnotená ako súčasť lokality 3,
6. Okolie skládky TKO a opustených výrobných jám (k. ú. Rajec) – skládka, ktorá vznikla po vyťažení dolomitu, v okolí teplomilná vegetácia, riedky porast borovice lesnej,
7. Vidošová (aj k. ú. Rajec) – pramenná mokrad' v malej lesnej čistinke v rovnomennej dolinke južne od 6.,
8. Brehové porasty Rajčianky pri rašelinisku (k. ú. Šuja),
9. Lesík nad rašeliniskom (k. ú. Šuja, pri hranici s k. ú. Rajec) – porast borovice čiernej na strmom svahu orientovanom na východ,
10. Strž nad Šujanským cintorínom (k. ú. Šuja),
11. Vraninský jarok na hranici zastavaného územia v južnej časti – jarok a zamokrené územia, spolu s porastami treba volne viazať k Šujskému rašelinisku, je vlastne prepojením k Vraninám,
12. SV časť Vranín (medzi obcami Šuja a Rajecká Lesná),
13. Potok Rybná na hranici zastavaného územia v južnej časti mesta – brehové porasty a zaplavované lúčky v tesnej blízkosti potôčika,
14. Pod strelnicou (na hranici k. ú. s Kamennou Porubou) – významný biotop doposiaľ necharakterizovaný,
15. Bôrje (na hranici k. ú. s Kamennou Porubou) – významný biotop doposiaľ necharakterizovaný, väzba na 16.,
16. Kroviny pri Hučiaku (k. ú. Rajec) – významný biotop doposiaľ necharakterizovaný, väzba na 15.,
17. Terasy s kroviskami (k. ú. Rajec) Skotňa - významný biotop doposiaľ necharakterizovaný,
18. Židovský a evanjelický cintorín v Rajci a ich okolie - významný biotop doposiaľ necharakterizovaný,

19. neuvedené,
20. Trstiny pod záhradkárskou osadou v Rajci, severozápadné svahy Skotne - významný biotop doposiaľ necharakterizovaný,
21. Chrástky v k. ú. Kľače v blízkosti k. ú. mesta - významný biotop doposiaľ necharakterizovaný,
22. Medze nad ľavým brehom Čierňanky v k. ú. Rajec, Pod Dubovou - významný biotop doposiaľ necharakterizovaný,
23. Dubová – priesek pod VVN v k. ú. Rajec – 60 x 1000 m, nízky porast krovin a bylinnej etáže, riedko krovinaté okrajové pásy lesa, vyhovuje teplomilným druhom, najhodnotnejší je úsek s výskytom orchideí na vrchole prieseku,
24. Dolinka Vojtová (prevzaté z MÚSES, správne Hvojtová) v severozápadnej časti k. ú. Rajec, pod Pstrovou – morfológicky zaujímavé územie po oboch brehoch potoka Hvojtová - druhohorné vápence a dolomity, treťohorné zlepenice, pieskovce, ílovce a štvrtohorné deluviálne hliny a suty, okraje lesa s teplomilnou vegetáciou, na lokalitu nadväzuje lokalita č. 23.,
25. Priesek Dubová vo Vojtovej (prevzaté z MÚSES, správne Hvojtová) v severozápadnej časti k. ú. Rajec, západne od dvora poľnohospodárskeho družstva – chrakter podobný ako lokalita č. 23.,
26. Turbínsky jarok – medzi Šujou a juhozápadnou časťou zastavaného územia mesta Rajec – zachovalé mohutné porasty nelesnej drevinnej vegetácie, osadená stredným krovinatým porastom s podielom vrby a topolov vysokého veku,
27. Sady pri cintorínoch a školskej záhrade v Rajci – výrazné porasty na západných svahoch mesta – záhrady,
28. Rajčianka nad Rajcom – zachovalý fragment brehového porastu vo väzbe na zastavané územie mesta,
29. Parčík na Partizánskej ulici v Rajci – výrazné solitéry *Tilia cordata*, *Crataegus* sp., neutržiavaný parčík s výraznou biologickou hodnotou,
30. Dolinečka pod stráňou v k. ú. Šuja, na hranici k. ú. Rajec západne od hospodárskeho dvora Rajec – lúčne porasty s výraznou biodiverzitou bylín a tráv.

Navrhovaná kategória „Významný lokálny biotop – 3. Rybník (Košiare) a okolie, 4. Terasy za Baranovským krížom, 6. Opustené výrobné jamy, 7. Vidošová, 10 Strž nad Šujanským cintorínom, 11. Vraninský jarok, 13. Potok Rybná, 14. Pod strelnicou, 15. Bôrje, 16. Kroviny pri Hučiaku, 17. Terasy z kroviskami, 18. Židovský a evanjelický cintorín v Rajci a ich okolie, 20. Trstiny pod záhradkárskou osadou, 21. Chrástky, 22. Medze nad ľavým brehom Čierňanky, 23. Dubová – priesek pod VVN, 24. Dolinka (Vojtová) prevzaté z MÚSES, správne Hvojtová, 25. Priesek Dubová vo Vojtovej (prevzaté z MÚSES, správne Hvojtová), 26. Turbínsky jarok, 27. Sady pri cintorínoch a školskej záhrade, 28. Rajčianka nad Rajcom, 29. Parčík na Partizánskej ulici, 30. Dolinečka pod stráňou.

Katastrálnym územím Rajca prechádzajú aj biokoridory lokálneho významu – hydrický, terestrický - Čierňanský potok a prítok Vojtová (prevzaté z MÚSES, správne Hvojtová), hydrický - Vraninský jarok s prítokmi, potok Rybná - hydrický, potok spod Skotne – hydrický, hydrický a terestrický Porubský potok – okraj lesa – Bystrička (Kunerádsky potok). Stavba miestnych biokoridorov je výrazná a prejavuje sa v krajine vysokou stromovou a krovitou zeleňou.

V rámci katastrálneho územia Rajec sa nachádza chránený strom lipa veľkolistá (*Tilia platyphylla*) obvod kmeňa vo výške 1,3 m 378 cm, výška 26 m, vek odhadom 250 rokov, v lokalite evanjelického cintorína v Rajci, ochranné pásmo 113 m².

k.2) Legislatívna ochrana prírody v území

Územie katastra mesta Rajec z hľadiska ochrany prírody na základe legislatívnej ochrany vyplývajúcej zo zákona č. 543 Z. z. z 25.júna 2002 O ochrane prírody a krajiny patrí do 1° ochrany.

Časť katastrálneho územia mesta Rajec bola zaradená uznesením Vlády SR č.636, zo dňa 9.7.2003 do národného zoznamu navrhovaných chránených vtáčích území – SKCHVÚ 013 Malá Fatra a v súlade s návrhom ÚPN-VÚC ŽK má byť po roku 2015 vyhlásené za CHKO.

Ochranné opatrenia vyplývajúce z pripravovanej vyhlášky súvisiacej s navrhovaným zoznamom chránených vtáčích území budú záväzné hlavne pre územie lesnej krajiny – zóna D – regulatívny.

Pre názornosť uvádzame výňatok z návrhu vtáčích území a odôvodnenie návrhu ochrany.

Vtáacie územie 13. Malá Fatra

Katastrálne územie: Okres Čadca: Riečnica, okres Dolný Kubín: Zázrivá, ... Žaškov, okres Martin: Šútovo, ... Vrícko, okres Námestovo: Oravská Lesná, Lomná, Hruštín, okres Prievidza: Kľačno, okres Ružomberok: Stankovany, okres Žilina: Horná Tižina, Terchová, Varín, Krasňany, Dolná Tižina, Strečno, Stráňavy, Nezbudská Lúčka, Višňové, Turie, Poluvsie nad Rajčankou, Stránske, Kunerad, Kamenná Poruba, Ďurčiná, **Rajec**, Rajecká Lesná, Fačkov.

Výmera lokality: 71 481 ha

Odôvodnenie návrhu ochrany:

Malá Fatra je jedným z troch najvýznamnejších území na Slovensku pre hniezdenie druhov sokol sťahovavý (*Falco peregrinus*), orol skalný (*Aquila chrysaetos*), výr skalný (*Bubo bubo*), žlna sivá (*Picus canus*), kuvik kapcavý (*Aegolius funereus*), d'ateľ bielochrbtý (*Dendrocopos leucotos*), d'ateľ čierny (*Dryocopus martius*), muchárik bielokrký (*Ficedula albicollis*) a jedným z piatich pre hniezdenie skaliara pestrého (*Monticola saxatilis*). Pravidelne tu hniezdi viac ako 1% národnej populácie druhov rybárik riečny (*Alcedo atthis*), bocian čierny (*Ciconia nigra*), včelár lesný (*Pernis apivorus*), sova dlhochvostá (*Strix uralensis*), lelek lesný (*Caprimulgus europaeus*), d'ateľ hnedkavý (*Dendrocopos syriacus*), chriaštel' poľný (*Crex crex*), kuvik vrabčí (*Glaucidium passerinum*), jariabok hôrny (*Bonasa bonasia*), strakoš sivý (*Lanius excubitor*), prepelica poľná (*Coturnix coturnix*), žltouchvost lesný (*Phoenicurus phoenicurus*), muchár sivý (*Muscicapa striata*), tetrov hlucháň (*Tetrao urogallus*), tetrov hoľniak (*Tetrao tetrix*), d'ateľ trojprstý (*Picoides tridactylus*) a muchárik červenohrdlý (*Ficedula parva*).

Tab. B-13 **Zastúpenie druhov:**

druh	priemerný počet hniezdiacich párov	kritériové druhy	splnené kritérium
<i>Falco peregrinus</i>	5	•	K1
<i>Aquila chrysaetos</i>	8	•	K1
<i>Bubo bubo</i>	25	•	K1
<i>Picus canus</i>	120	•	K1
<i>Aegolius funereus</i>	170	•	K1
<i>Dendrocopos leucotos</i>	180	•	K1
<i>Dryocopus martius</i>	200	•	K1
<i>Ficedula albicollis</i>	4500	•	K1
<i>Monticola saxatilis</i>	7	•	K3
<i>Alcedo atthis</i>	10		>1%
<i>Ciconia nigra</i>	11		>1%
<i>Pernis apivorus</i>	25		>1%
<i>Strix uralensis</i>	30		>1%
<i>Caprimulgus europaeus</i>	40		>1%
<i>Dendrocopos syriacus</i>	40		>1%

<i>Crex crex</i>	80		>1%
<i>Glaucidium passerinum</i>	120		>1%
<i>Bonasa bonasia</i>	550		>1%
<i>Lanius excubitor</i>	10		>1%
<i>Coturnix coturnix</i>	100		>1%
<i>Phoenicurus phoenicurus</i>	675		>1%
<i>Muscicapa striata</i>	900		>1%
<i>Tetrao urogallus</i>	35		>1%
<i>Tetrao tetrix</i>	40		>1%
<i>Picoides tridactylus</i>	150		>1%
<i>Ficedula parva</i>	1200		>1%
<i>Aquila pomarina</i>	3		
<i>Jynx torquilla</i>	70		
<i>Streptopelia turtur</i>	80		
<i>Saxicola torquata</i>	150		
<i>Lanius collurio</i>	250		
<i>Alauda arvensis</i>	400		
<i>Sylvia nisoria</i>	+		
<i>Hirundo rustica</i>	+		

k.3) Príklad činností, ktorých realizácia môže mať negatívny vplyv na predmet ochrany chránených vtáčích území

V súvislosti s navrhovanou ochranou vtáčích území uvádzame zoznam činností podľa ÚPN - VÚC ŽK – aktualizácia 2005, ktoré môžu poškodiť, alebo iným negatívnym spôsobom zasiahnuť vtáčie územia:

k.3.1) v rybnom hospodárstve a pri výkone práva rybárstva

- robiť akékoľvek úpravy (kosiť, presekávať, vypaľovať, chemicky ošetrovať, vyhŕňať, vytvárať priechody) litorálnej vegetácie v období od 1.4. do 1.8.,
- zasahovať do submerznej a natantnej vegetácie (odstraňovať alebo redukovať porasty, odbahňovať, upravovať alebo prehlbovať dná a brehy) v období od 1.4. do 1.8. (s výnimkou koruny hrádze),
- do vzdialenosti 30 m od vodnej plochy likvidovať líniovú zeleň tvorenú stromovou a krovinovou etážou tak, aby jej zastúpenie v pobrežnej línii kleslo pod 20 %,
- uskutočňovanie vodnej turistiky od 1.1. do 1.7.,
- používanie malých a rekreačných plavidiel,
- aplikácia pesticídov a rodenticídov,
- meniť výšku vodnej hladiny vodných nádrží, mŕtvych ramien a močiarov v období od 15.3. do 1.8. o viac ako 20 cm,
- likvidácia pobrežných drevinových porastov (tzv. brehové porasty) na brehoch ramien, mokradí, terénnych depresí (vrátane periodických dočasne zaplavovaných) do vzdialenosti minimálne 8m od okraja vodnej plochy,
- ťažobné práce (oblasť C),
- vysádzanie drevín (oblasť C),
- lov rýb športovými rybármi počas hniezdneho obdobia (oblasť C, D) a počas migrácie (oblasť E);

k.3.2) v lesnom hospodárstve

- ťažobný zásah v porastoch starších ako 30 rokov, prípadne starších ako 50 rokov, alebo akýkoľvek zásah v lesných porastoch (oblasť A) v čase od 1. 3. do 31. 7. bežného kalendárneho roka,
- po ukončení obnovnej ťažby odstránenie výstavkov (minimálne 10 životaschopných stromov na 1 ha hrubších ako 30 cm v prsnej výške) a ich nezachovanie do nasledujúcej obnovy a rovnako odstránenie všetkých zlomov, vývrátov, suchých stromov a pahýľov,
- vo všetkých porastoch odstránenie stromov označených ako „dutinové stromy“ (živé stromy s vytesanými alebo prirodzenými dutinami) v primeranom množstve (maximálne 10 životaschopných stromov/1ha), ktoré v poraste ostanú aj po jeho vyrúbaní,
- v prípade viacvrstvových porastov pri obnove lesa odstrániť hornú etáž na ploche väčšej ako 0,5 ha,
- pri obnove porastov používanie kratších obnovných dôb ako 30 rokov,
- pri obnove porastov používanie kratších obnovných dôb ako 60 rokov (oblasť F),
- použitie iných obnovných spôsobov ako s nepretržitou obnovnou dobou (jednotlivý alebo skupinový účelový výber) vo všetkých listnatých a zmiešaných porastoch nachádzajúcich sa na hrebeňoch od nadmorskej výšky viac ako 600 m n. m.,
- používanie pesticídov a granulovaných umelých hnojív (oblasť F);

k.3.3) v poľnohospodárstve

- rúbať a ničiť živé stromy s obvodom kmeňa väčším ako 30 cm mimo lesných porastov a suchých stromov ak sú hniezdiskom chránených druhov,
- úplný výrub krovín na trvalé trávnych porastoch, nevyhnutné ponechať min. 1000 m² krovín/1ha,
- realizovať zmenu druhu pozemku z trvalého trávnatého porastu (TTP) na iný,
- v období od 1. 5. do 31. 7. kosenie TTP od okrajov smerom do stredu,
- vykonávať činnosti meniace prirodzený stav skalných biotopov a terénne úpravy meniace tvary reliéfu,
- meniť trávové priekopy na betónové,
- odvodňovanie a zasypávanie mokradí, podmáčaných lúk a rašelinísk,
- aplikácia pesticídov a rodenticídov,
- aplikácia leteckých postrekov vo vzdialenosti menšej ako 500 m od vodnej hladiny a pozemných postrekov vo vzdialenosti menšej ako 50 m od vodnej hladiny,
- rekultivácia nevyužívaných pozemkov v období 1. 3. – 31. 7.,
- aplikácia chemických hnojív a pesticídov vo všetkých typoch rozptýlenej zelene, trvalých trávnych porastov a ostatných plôch a vo vzdialenosti menšej ako 10 m od nich;
- aplikácia chemických hnojív a pesticídov v okolí hniezd.

k.3.4) pri výkone práva poľovníctva

- usmrcovanie krkavcovitých druhov vtákov v hniezdnom období,
- lov zveri počas hniezdného obdobia (oblasť A, D) a počas migrácie (oblasť E),
- stavať poľovnícke posedy (oblasť A, B, C),
- stavať poľovnícke posedy a iné zariadenia (krmelce, soľníky) (oblasť E).

Oblasť A

Vyhlasuje sa v bezprostrednom okolí vybraných hniezd orliaka morského, haje tmavej, haje červenej, sokola sťahovavého, sokola rároha, orla kriklavého, orla skalného, orla kráľovského, bociana čierneho a hadiara krátkoprstého. Oblasť A sa vyhlasuje najmä v okolí hniezd, ktoré boli využívané viac rokov, sú v starších porastoch a je predpoklad ich využívania aj v budúcnosti. Oblasť A nie je potrebné vyhlasovať u hniezd, v ktorých okolí je už zabezpečená

dostatočná územná ochrana (napr. sa nachádzajú v existujúcej PR). Vyhlasuje sa v okruhu hniezda do vzdialenosti min. 200 m (u orla skalného, orliaka morského a orla kráľovského do vzdialenosti min. 300 m). Jej hranice je potrebné stanoviť presne podľa porastových dielcov, potokov, ciest alebo iných v prírode presne identifikovateľných hraníc. Oblasť A sa vyhlasuje predovšetkým z dôvodu zachovania charakteru najbližšieho okolia hniezda a z dôvodu zamedzenia vyrušovania v bezprostrednom okolí hniezda.

Okrem toho sa vyhlási aj v lesných porastoch, ktoré budú slúžiť ako biocentrá, alebo genofondové lokality pre lesné dutinové hniezdiče (kuvik kapcavý, kuvik vrabčí, žlna sivá, d'ateľ trojprstý, sova dlhochvostá, d'ateľ čierny, žlna sivá, d'ateľ bielochrbtý, d'ateľ prostredný, muchárik bielokrký, muchárik červenohrdlý, muchár sivý), a to tak, aby boli primerane zastúpené všetky typy lesných biotopov, podľa vegetačných stupňov v území. Jednotlivé porasty musia byť staršie ako 80 rokov s vhodnou štruktúrou, musia byť veľké minimálne 10 ha a nesmú byť od seba ďalej ako 1 km. Do tejto siete sa budú počítať aj všetky oblasti vytvorené okolo hniezd dravcov, pokiaľ budú spĺňať vyššie uvedené podmienky.

Oblasť B

Vyhlasuje sa v okolí hniezd orla skalného, orliaka morského a orla kráľovského, u ktorých bola vyhlásená aj oblasť A. Vyhlasuje sa v okruhu hniezda vo vzdialenosti min. 500 m mimo oblastí A. Pri jej vyhlasovaní treba brať do úvahy nielen samotnú vzdialenosť, ale aj konfiguráciu terénu a s tým spojené možné rušivé vplyvy.

Oblasť C

Vyhlasuje sa v okolí hniezdnych kolónií rybárov riečnych, čajok čiernohlavých a čajok sivých.

Oblasť D

Vyhlasuje sa v okolí hniezdnej kolónie bučiakov nočných.

Oblasť E

Vyhlasuje sa na miestach zimného nocovania husí počas migrácie.

Oblasť F

Vyhlasuje sa v oblastiach výskytu hlucháňa a tetrova na zabezpečenie ich biotopov.

Pripravovaná vyhláška bude upravovať všetky oblasti, ktoré sa vzťahujú na jednotlivé územia.

k.4) Zhodnotenie územia z hľadiska krajinárskeho

Osobitnú pozornosť je potrebné venovať formovaniu štruktúry ekotonu les/bezlesie (prechod lesa do intenzívne obrábaných poľnohospodárskych pozemkov, príp. sídiel) ako jedného z najdôležitejších ekostabilizačných prvkov v krajine, ktorý by mal mať prírode blízky charakter.

V oblasti poľnohospodárstva uvažovať s postupným znižovaním podielu ornej pôdy a zvyšovaním podielu TTP (najmä v nivách vodných tokov, na abioticky nepriaznivých stanovištiach, prioritne v areáloch veľkoblokovej ornej pôdy), zmenšovať veľkosť pôdnych celkov (honov), hlavne na ornej pôde a navrhnuť ochranu pôdy pred eróziou (medze, zasakovacie pásy, menej orby).

Odporúčania KEP

Katastrálne územie Rajec

- zachovať, zveľaďovať a zbytočne, nevhodnými aktivitami nenarušať súčasnú, veľmi vhodnú a účinnú organizáciu krajiny, priestorové usporiadanie prvkov štruktúry krajiny,

- zvýšené nároky na novú bytovú výstavbu (bytové domy) uspokojovať v prvom rade využívaním voľných plôch (preluky) v intraviláne, následne je možné využiť plochy na severozápadnom kontakte so súčasnou zástavbou, až po areál termálneho kúpaliska Veronika, v jeho okolí výsadba izolačnej, bariérovej vegetácie,
- pre bytovú výstavbu (bytové domy) je možné využiť aj plochu severne od termálneho kúpaliska Veronika (súčasná záhradkárska osada z hľadiska optimálneho využitia krajinného priestoru nevhodne situovaná, podobne termálne kúpalisko),
- priestor medzi severozápadnou hranicou sídla, záhradkárskou osadou a termálnym kúpaliskom (lokalita Záhumnie, v súčasnosti orná pôda) chápať ako rezervu pre možnú ďalšiu bytovú zástavbu,
- priestor na južnom kontakte so sídlom (sútok Rajčianky a potoka Rybná) je možné využiť na bytovú zástavbu, rodinné domy,
- v priestore Baranová, v kontakte s poľnohospodárskym dvorom možnosť bytovej výstavby – rodinné domy,
- v severnom kontakte so sídlom, v priestore súčasnej priemyselnej zóny až k severnej katastrálnej hranici (medzi železničnou traťou Žilina – Rajec a záhradkárskou osadou) možnosť plošného pokračovania priemyselnej zóny – nezávadné výrobné prevádzky a služby,
- zbytok záhradkárskej osady medzi plochami novej bytovej výstavby a pokračovaním priemyselnej zóny v severnej časti katastra chápať ako „izolačný“ priestor medzi týmito plochami,
- možný plošný „úbytok“ záhradkárskej osady v severozápadnom kontakte so sídlom je možné nahradiť plošným nárastom súčasnej záhradkárskej osady vo východnej časti katastra,
- zachovať kontaktné „pásky“ sadov, záhrad a záhumienok na východnej a západnej hranici so sídlom – účinný ekostabilizačný, krajinnotvorný a protipovodňový faktor,
- západnú časť katastrálneho územia využívať prevažne formou trvalo trávnych porastov (lokality Pod Dubovou, Baranová a Hliny) využívať ako pasienky a priestor rozerodovanej riečnej terasy (lokality Na Dieľ, Hvojtová, Vrchná, Košariská, Hlavy, Zadné povrázky a Stráň) využívať prevažne ako kosné lúky, vo vrcholovej a južnej časti priestoru možnosť striedania kosných lúk s ornými pôdami (viacročné krmoviny) - prirodzená protierózna a protipovodňová ochrana,
- priestor v západnej časti katastrálneho územia (lokality Sedlisko a Charubina) využívať formou trvalo trávnych porastov – kosné lúky – prirodzená protierózna a protipovodňová ochrana,
- vo východnej časti katastrálneho územia ponechať prevahu štruktúrnych prvkov s ornou pôdou, rešpektovať závery KEP,
- lokalitu Bukovina v severovýchodnom kontakte so sídlom využívať formou trvalo trávnych porastov – pasienky a jej východnú časť – kosné lúky – prirodzená protierózna a protipovodňová ochrana,
- lokalitu Skotňa využívať len formou trvalo trávnych porastov – kosné lúky – prirodzená protierózna a protipovodňová ochrana,
- južný svah v hornom a strednom toku potoka Rybná využívať len ako trvalo trávne porasty – kosné lúky, v kombinácii so súčasnými plochami krajinnej vegetácie – prirodzená protierózna a protipovodňová ochrana,
- lokalitu Nad Balcovcami možné využívať ako ornú pôdu s výrobou aj náročnejších plodín (obiloviny), v priestore nevyužívané menšie lokality využiť (posilniť) ako plochy s rozptýlenou nelesnou vegetáciou – ekostabilizačný, krajinnotvorný a estetický prvok,
- južnú časť lokality Nad Balcovcami – Hranice (okolie komunikácie do Kamennej Poruby) je vhodné využívať ako trvalo trávne porasty – kosné lúky s možnosťou striedania s ornými pôdami s viacročnými krmovinami – prirodzená protierózna a protipovodňová ochrana,

- lokality Požehy, Predný vršok a Za Nemčekom je možné využívať ako orné pôdy s výrobou aj náročnejších plodín (obiloviny), v lokalitách Požehy a Predný vršok (ich južné časti) nutnosť striedania s trvalo trávnyimi porastami – kosné lúky, alebo orné pôdy s viacročnými krmovinami,
- vo vrcholovom priestore (sedlová časť) v západnej časti katastrálneho územia (blížnosť Veľkej Lúky) možnosť lokalizácie nenáročného, rekreačného 9 – jamkového golfového ihriska, blízku plochu bývalého ovčína pri komunikácii využiť ako súčasť golfového areálu,
- v blízkosti (dolina Hlboká) vodnej nádrže (rybník) možnosť dotvorenia priestoru športovo – rekreačnými, obslužnými službami s využitím drobnej architektúry – zameranie športový a rekreačný rybolov,
- južný a východný priestor vodnej nádrže využívať ako rekreačno – relaxačný areál, bez objektovej potreby – prechádzky, oddych a pod.,
- po ukončení ťažby v štrkopieskovom lome v južnom cípe katastrálneho územia možnosť využívať lokalitu ako športovo – motoristický areál (motokros, autokros a pod.),
- priestor v okolí termálneho kúpaliska Veronika a možných nových plôch s byt. výstavbou (niva Čierňanky) možnosť využívať formou nenáročného spôsobu relaxácie s drobnou architektúrou, rekreačné športové plochy a pod. - športovo – rekreačno – relaxačné zázemie kúpaliska a obytnej zóny,
- sprievodné vegetačné formy (sprievodná, líniová vegetácia) tokov Rajčianka, Čierňanka, Rybná, Hvojtová, Turbínsky jarok, bezmenný tok v blízkosti poľnohospodárskeho podniku a vrchný tok Kľače chápať ako základnú kostru územného systému ekologickej stability, zásadne (výrub) nevstupovať do porastov, ponechať prirodzenosť, vylúčiť stavebnú úpravu (najmä Rajčianky, aj v sídle),
- dbať o sprievodnú vegetáciu špecifických lokalít (cintoríny), orientovať sa na domáce, prirodzené druhy,
- sprievodnú vegetáciu komunikácie do Porubskej doliny udržiavať, nevyužívané trávne plochy s procesom sukcesie ponechať prirodzenej tvorbe krajiny („zelený“ koridor) - ekostabilizačný, krajinnotvorný a diverzifikačný krajinný prvok,
- lokalitu s neúžitkami vo východnom kontakte s poľnohospodárskym podnikom ponechať prirodzenému procesu krajinnotvorby – izolačný, bariérový prvok
- priestor v lokalite Hlboká po oboch stranách cestnej komunikácie Rajec – Veľká Čierna ponechať prirodzenému procesu tvorby krajiny, podobne aj priestor bývalých strží v lokalite Hliny – ekostabilizačný, krajinnotvorný a estetický prvok,
- priestor v lokalite Baranová s nevyužívanými trvalo trávnyimi porastami – neúžitky, v minulosti zdevastovaný prehánaním dobytká, s nastupujúcim procesom sukcesie ponechať prirodzenému procesu tvorby krajiny – protierózny prvok,
- plochy areálov poľnohospodárskeho podniku (východná časť katastra) a zdevastovaného poľnohospodárskeho dvora (západná časť katastra) revitalizovať, formou rozptýlenej nelesnej vegetácie prirodzene „vtiahnuť“ do okolitej krajiny.

Katastrálne územie Rajec v priestore Porubská:

- v dominantných lesných komplexoch (buk) dbať na ochranu druhov fauny, viažucej sa na túto lokalitu, ponechávať dostatočný počet starých (aj odumretých) stromov v závislosti na ornitocenózach a ďalších špecifických podmienkach,
- v celom priestore katastrálneho územia Rajec II. ponechať prirodzený proces krajinnotvorby,
- priestor Porubskej doliny využívať ako nenáročný rekreačný priestor pre región Rajca,
- rešpektovať a riadiť sa legislatívne ukotvenými podmienkami ochrany prírody a krajiny, najmä podmienkami navrhovaného vtáčieho územia Malá Fatra,

- v I. skupine zachovať pôvodný, prirodzený priestor z hľadiska pôvodnosti fauny a flóry, vylúčiť hospodárske a turistické aktivity, rešpektovať podmienky ochrany prírody a krajiny (CHVÚ),
- v II. skupine podobne ako v I. skupine, možnosť intenzívnejších foriem turizmu – možný turistický chodník, trasa, podobne ako I., rešpektovať podmienky ochrany prírody a krajiny (CHVÚ),
- v III. skupine sú možné nenáročné antroopaktivity /aj ťažba, turizmus/, podobne ako I., rešpektovať podmienky ochrany prírody a krajiny (CHVÚ).

k.5) Ochrana kultúrneho dedičstva

V návrhu územného plánu sú rešpektované podmienky ochrany kultúrnych pamiatok, zapísaných v Ústrednom zozname pamiatkového fondu SR.

Národnou kultúrnou pamiatkou v meste je súsošie na stĺpe sv. Trojice (trojičný stĺp) na Námestí SNP. Historické jadro mesta je pamiatkovou zónou, ustanovenou vyhláškou č. 2/1995 Okresného úradu v Žiline zo dňa 6 .11. 1995, ktorej hranice tvoria: severná strana – po hraniciach parciel č. 58, 57, cez ulicu M. R. Štefánika parcela 86, ul. Štúrova po hraniciach parciel 133, 132, 131, 128, 127,124, 123, 115/2, 115/1; východná strana po hraniciach parciel 115/1, 116, 117, 118, 119, 120, cez ulicu Nádražnú, po ulici Šafárikovej, po hraniciach parciel 161/1, 161/2, 161; južná strana po ulici Hurbanova, po hraniciach parciel 159, 158, cez ulicu Sládkovičovu, po ulici Kmeťovej č. p. 297; západná strana ul. Kostolná, po hraniciach parciel č. 23, 24, 27, 28, 29, 31, 32, 33, 34/1, 35, 40, 41, 44/1, 45, 47, 48, 52, 53/1, 55, 56/1, 58. Predmetom ochrany sú historický šachovnicový pôdorys, štvorcové námestie a jemu prislúchajúca priestorová a hmotová skladba a zachovalý historický mestský interiér ako aj objekty kultúrnych pamiatok zapísaných v Ústrednom zozname kultúrnych pamiatok SR:

- Fara, Hviezdoslavova ul. č. p. 8, číslo ÚZPF 1365 / 0, parc. č. 701.
- Kostol sv. Ladislava, Kostolná ul. č. p. 11, č. s. 39, číslo ÚZPF 1364 / 0, parc. č. 739.
- Súsošie na stĺpe stĺp s architektúrou, SNP nám., číslo ÚZPF 11490 / 1 1-4, parc. č. 2.
- Súsošie na stĺpe sv. Trojice, SNP nám., číslo ÚZPF 11490 / 2 1-4, parc. č. 2.
- Súsošie na stĺpe sv. Florián, SNP nám., číslo ÚZPF 11490 / 3 1-4, parc. č. 2.
- Súsošie na stĺpe oplotenie, SNP nám., číslo ÚZPF 11490 / 4 1-4, parc. č. 2.
- Pamätník, SNP nám. č. p. 0, číslo ÚZPF 3297 / 0, parc. č. 2.
- Radnica, SNP nám. č. p. 1, č. s. 1, číslo ÚZPF 1366 / 0, parc. č. 1.
- Budova hospodárska, SNP nám. č. p. 11, č. s. 153, číslo ÚZPF 10703 / 0, parc. č. 151/2.
- Dom meštiansky, SNP nám. č. p. 15, č. s. 15, číslo ÚZPF 10762 / 0, parc. č. 5.

Objekty dotvárajúce pôvodný charakter prostredia:

- Meštiansky dom 19/19 (bývalá pošta), Nám. SNP, parc. č. 16.
- Meštiansky dom 17/17 (budova sporiteľne), Nám. SNP, parc. č. 10.
- Meštiansky dom 16/16, Nám. SNP, parc. č. 9.
- Meštiansky dom 14/14 (prízemie využívané v súčasnosti na služby), Nám. SNP, p. č. 4.
- Meštiansky dom 13/13 (prízemie využívané v súčasnosti na služby), Nám. SNP, p. č. 3.
- Meštiansky dom 12/12 (v súčasnosti využívané na služby), Nám. SNP, parc. č. 152/1.
- Meštiansky dom 11/11, Nám. SNP, parc. č. 151/1.
- Meštiansky dom 10/10 (prízemie služby, poschodie byt), Nám. SNP, parc. č. 150.
- Meštiansky dom 9/9 (prízemie služby, poschodie byt), Nám. SNP, parc. č. 147.
- Meštiansky dom 8/8 (prízemie služby, poschodie byt), Nám. SNP, parc. č. 146,147.
- Meštiansky dom 7/7 (služby), Nám. SNP, parc. č. 145.
- Meštiansky dom 6/6 (služby), Nám. SNP, parc. č. 144.
- Meštiansky dom 3/3 (služby, byt), Nám. SNP, parc. č. 139.
- Meštiansky dom 27/27 (služby), Nám. SNP, parc. č. 81.
- Meštiansky dom 28/28 (služby, byt), Nám. SNP, parc. č. 82.
- Hotel Kľak Unisale, Sládkovičova ul.,č. 685/12, parc. č. 154.
- Budova cirkevnej školy, Nám. A Škrábika 646/6, parc.č. 23.

Podmienkami pre pamiatkovú starostlivosť, zachovanie a využitie kultúrnych hodnôt sú:

- Na území pamiatkovej zóny v súlade s § 29 ods.2) pamiatkového zákona na vykonávanie základnej ochrany pamiatkového územia a zabezpečenia pamiatkových hodnôt v území rešpektovať Zásady pamiatkovej starostlivosti pamiatkovej zóny:
  - povinnosť rešpektovať ustanovenia zákona č. 49/2002 Z.z. o ochrane pamiatkového fondu v znení neskorších predpisov pri obnove, rekonštrukcii a akejkoľvek inej stavebnej činnosti na objektoch národných kultúrnych pamiatok a nehnuteľnostiach nachádzajúcich sa na území vymedzenom hranicami pamiatkovej zóny,
  - pri ostatných nehnuteľnostiach nachádzajúcich sa na území pamiatkovej zóny primerane použiť podmienky na obnovu NKP tak, aby neboli narušené pamiatkové hodnoty územia,
  - postupne odstraňovať nevhodné úpravy NKP a objektov dotvárajúcich prostredie,
  - asanácie povoliť iba pri objektoch, ktoré nie sú využívané a ani nemajú ďalšiu perspektívu využitia vzhľadom k ich dezolátnemu stavebno-technickému stavu a narušeným alebo zničeným pamiatkovým hodnotám,
  - pri novej výstavbe a dostavbe v rámci rozvoja územia rešpektovať pôvodnú parceláciu pozemkov, tvar a hmotu objektov,
  - všetky druhy obnovy na pamiatkovom území a na NKP vykonávať v súlade s podmienkami určenými rozhodnutím Krajského pamiatkového úradu v Žiline podľa § 32 pamiatkového zákona,
  - reklamy, reklamné zariadenia, sezónne zariadenia (letné terasy) povoľovať v súlade s podmienkami povolenia KPÚ podľa § 30 ods. 3 pamiatkového zákona.

Do týchto opatrení je zahrnuté zachovanie celistvosti pôvodnej urbanistickej štruktúry šachovnicového pôdorysu historického centra mesta, zachovanie pôvodných uličných čiar, pri rekonštrukciách objektov v pamiatkovej zóne používanie klasických materiálov (hladké vonkajšie omietky, dverné a okenné konštrukcie drevené, strešná krytina keramická alebo betónová červenohnedej farby), na námestí zachovanie sedlových striech s hrebeňom rovnobežne s uličnou čiarou, výškové zónovanie objektov maximálne dve nadzemné podlažia s využitím podkrovia.

V rámci regiónu je významnou pamiatkou aj židovský cintorín, pre ktorý sú v návrhu stanovené regulatívy jeho ochrany najmä v súvislosti s jeho okolím, sprievodnou vegetáciou a pod. Pre lepšie pochopenie histórie obce navrhujeme jeho vyhlásenie ako pamätihodnosť obce vo väzbe na § 14 ods. 4 zákona č. 49/2002 Z. z.

Mesto Rajec patrí medzi 5 európskych miest, ktoré majú prívlastok bruntlandské s cieľom riešenia úspor energie pri súčasnom zlepšení životného prostredia.

Nie je vylúčené, že pri zemných prácach v riešenom území môže dôjsť k zisteniu archeologických nálezísk. V k. ú. obcí Veľká Čiera, Jasenové, Šuja, Ďurčiná tvoriacich záujmové územie mesta sa nachádzajú evidované archeologické lokality. Z uvedených dôvodov je do regulatívov zahrnutá požiadavka vyžiadať si od Archeologického ústavu SAV v Nitre vyjadrenie k plánovanej stavebnej akcii vo vzťahu k možnosti narušenia archeologických nálezísk. Stanovisko (vyjadrenie) AÚ SAV bude slúžiť ako podklad k stanovisku (rozhodnutiu) Pamiatkového úradu SR alebo KPÚ Žilina v územnom a stavebnom konaní, týkajúcom sa všetkých stavieb pri stavebnej činnosti, ktorá predpokladá zemné práce. Do záväznej časti regulatívov je zapracovaná povinnosť ohlásenia prípadného archeologického nálezu podľa § 40 zákona č. 49/2002 Z. z. o ochrane pamiatkového fondu v znení neskorších predpisov.

k.6) Opatrenia na ochranu prírody a krajiny

Návrh opatrení vychádza zo spracovanej Implementácie územných systémov ekologickej stability (ÚSES) - Aktualizácia prvkov regionálneho ÚSES okresov Žilina, Bytča a Kysucké Nové Mesto. Tieto opatrenia sú preberané v plnej miere pre lokality nachádzajúce sa v katastrálnom území mesta. Pre lokality v jeho kontakte platia z hľadiska vytvárania nárazníkových zón, zmierňujúcich negatívne vplyvy z okolia. Pri stavebnej a hospodárskej činnosti v riešenom území je potrebné:

rešpektovať navrhované územia s navrhovanou legislatívnou ochranou

- a) Malá Fatra – územie zahrnuté do národného zoznamu navrhovaných chránených vtáčích území nCHVÚ 013 Malá Fatra
- b) Lúčanská Malá Fatra – návrh na vyhlásenie CHKO
- c) chránený strom lipa veľkolistá (*Tilia platyphylla*) v lokalite evanjelického cintorína v Rajci, ochranné pásmo 113 m².

rešpektovať prvky územného systému ekologickej stability :

- d) Nrbc 4 Strážov – Sádecké vrchy
- e) Rbc 33 Šujské rašelinisko a Rajčianka
- f) Rbc 35 Oselná – regionálne biocentrum
- g) Nrbk 6 Prepojenie hrebeňom Lúčanskej Fatry
- h) Rbk 18 Vodný tok a niva Rajčianky
- i) Rbk 19 Prepojenie Súľovské skaly – Strážovské vrchy
- j) Rbk 22 Ekotón Lúčanskej Fatry
- k) Genofondové lokality ZA 77 (50) – Priesek pod elektrickým vedením JV od Dubovej
- l) ZA 79 (53) – Veľká Čierna
- m) ZA 81 (nová) - Rajec Baranová
- n) ZA 82 (55) – Baranovské terasy
- o) ZA 83 (56) – Čierňanský rybník (Košiare)
- p) ZA 84 (65) – Šujské rašelinisko (PR) a Rajčianka
- q) ZA 85 (57) – Borina pri Šujskom rašelinisku
- r) ZA 86 (58) – Srniak
- s) ZA 89 (85) – Sokol
- t) ZA 90 (86) - Skaly
- u) ZA 91 (105) – Oselná

- v) ostatné genofondové lokality podľa MÚSES 6- Okolie skládky TKO a opustených výrobných jám, 7- Vidošová, 11 - Vraninský jarok na hranici zastavaného územia v južnej časti, 13 - Potok Rybná na hranici zastavaného územia v južnej časti mesta, 14 - Pod strelnicou, 15 – Bôrje, 16 - Kroviny pri Hučiaku (k. ú. Rajec) – významný biotop doposiaľ necharakterizovaný, väzba na 15., 17 - Terasy s kroviskami (k. ú. Rajec) Skotňa - významný biotop doposiaľ necharakterizovaný, 18 - Židovský a evanjelický cintorín v Rajci a ich okolie - významný biotop doposiaľ necharakterizovaný, 19 – názov neuvedený, 20 - Trstiny pod záhradkárskou osadou v Rajci, severozápadné svahy Skotne - významný biotop doposiaľ necharakterizovaný, 21 - Chrástky v k. ú. Kľače v blízkosti k. ú. mesta - významný biotop doposiaľ necharakterizovaný, 22 - Medze nad ľavým brehom Čierňanky v k. ú. Rajec, Pod Dubovou - významný biotop doposiaľ necharakterizovaný, 23 - Dubová – priesek pod VVN v k. ú. Rajec – 60 x 1000 m, 24 - Dolinka Vojtová (prevzaté z MÚSES, správne Hvojtová) v severozápadnej časti k. ú. Rajec, na lokalitu nadväzuje lokalita č. 23., 25 - Priesek Dubová vo Vojtovej (prevzaté z MÚSES, správne Hvojtová) v severozápadnej časti k. ú. Rajec, západne od dvora poľnohospodárskeho družstva – chrakter podobný ako lokalita č. 23., 26 - Turbínsky jarok – medzi Šujou a juhozápadnou časťou zastavaného územia mesta Rajec – zachovalé mohutné porasty nelesnej drevinnej vegetácie, osadená stredným krovinatým porastom s podielom výby a topolov vysokého veku, 27 - Sady pri cintorínoch a školskej záhrade v Rajci – výrazné porasty na západných svahoch mesta – záhrady, 28 - Rajčianka nad Rajcom – zachovalý fragment brehového porastu vo väzbe na zastavané územie mesta, 29 Parčík na Partizánskej ulici v Rajci – výrazné solitéry *Tilia cordata*, *Crataegus* sp., neudržiavaný parčík s výraznou biologickou hodnotou,
- w) biokoridory lokálneho významu – hydrický, terestrický - Čierňanský potok a prítok Vojtová (prevzaté z MÚSES, správne Hvojtová), hydrický - Vraninský jarok s prítokmi, hydrický - potok Rybná, hydrický - potok spod Skotne, hydrický a terestrický Porubský potok – okraj lesa – Bystrička (Kunerádsky potok).

Je potrebné rešpektovať ekostabilizačné opatrenia a návrh režimu pre:

- **Nadregionálne biocentrum 4 Strážov – Sádecké vrchy**

Špeciálny manažment poľnohospodárskych plôch z titulu ochrany živočíšnych druhov, kosba od stredu a pod., extenzívne prepásanie ovcami, kombinovaná pasťva a kosenie,

pravidelné pasenie s častým prekladáním košiarov a vykášaním burín a nedopaskov, kosenie a následné odstránenie biomasy 1 x ročne, jemnejšie spôsoby hospodárenia a ich formy (výberkový hosp. spôsob), šetrné spôsoby sústreďovania drevnej hmoty (kone, lanovky...), ponechávanie stromov a drevnej hmoty v porastoch (ojedinelo stojacich stromov, skupiny stromov a ležaniny). Zachovať alebo cielene obnoviť pôvodné druhové zloženie lesných porastov, eliminovať zastúpenie nepôvodných druhov drevín, optimalizovať ekologické podmienky v bylinnej etáži (napr. presvetlenie, znižovanie zápoja) z dôvodu výskytu chránených alebo ohrozených druhov rastlín, odstraňovanie sukcesných drevín, prípadne bylín a vyhrabávanie stariny, odstraňovanie invázných druhov rastlín. Ponechávanie mokradí, rašelinísk a statických vodných plôch bez výsadby drevín. Úprava a budovanie nových hniezd a hniezdnych biotopov vtáctva, ochrana liahnísk pre obojživelníky a ochrana trás ich migrácie, údržba vletových otvorov pre netopiere. Odstraňovanie nepôvodných druhov drevín, zakladanie nových brehových porastov s uplatnením pôvodných druhov drevín. Stráženie (napr. hniezd dravcov).

- **Regionálne biocentrum 33 Šujské rašelinisko a Rajčianka**

Extenzívna pastva v osobitných prípadoch (napr. počas nízkej hladiny podzemnej vody), kosenie a následné odstránenie biomasy x ročne, odstraňovanie sukcesných drevín, prípadne bylín a vyhrabávanie stariny, odstraňovanie invázných druhov rastlín, ponechávanie mokradí, rašelinísk a statických vodných plôch bez výsadby drevín, zabezpečenie vhodných pobytových podmienok bioty, udržiavanie zimovísk obojživelníkov a priaznivého stavu migračných zón k lokalitám reprodukcie a k niektorým typom letných stanovišť. Zabezpečenie ochrany obojživelníkov v období migrácie (napr. budovanie migračných zábran, transfer jedincov na reprodukčné lokality), ochrana brehových porastov, zabrániť tvorbe nelegálnych skládok, zabrániť znečisťovaniu, zabrániť ruderalizácii, odstraňovanie invázných druhov rastlín.

- **Regionálne biocentrum 35 Oselná**

Využívať možnosti prirodzenej obnovy a s tým spojené jemnejšie spôsoby hospodárenia, nešíriť geograficky nepôvodné druhy drevín, uprednostniť členitejšiu priestorovú výstavbu lesných porastov, dbať o prítomnosť mŕtveho dreva a dutinových stromov.

- **Nadregionálny biokoridor 6 Prepojenie hrebeňom Lúčanskej Fatry**

Zachovať krajinnú štruktúru, usmerňovať rekreáciu, zabrániť rozširovaniu výstavby do záverov dolín, mäkká turistika, obmedziť hromadné športové akcie.

- **Regionálny biokoridor 18 Vodný tok a niva Rajčianky**

Znižovať znečistenie toku, zmiernovať bariérový efekt, zabrániť ďalšej regulácii, revitalizácia toku, výsadba brehových porastov, odstraňovať invázne druhy, odstraňovanie skládok.

- **Regionálny biokoridor 19 Prepojenie Súľovské skaly – Strážovské vrchy**

Zmierňovať bariérový efekt.

- **Regionálny biokoridor 22 Ekotón Lúčanskej Fatry**

Manažment ekotónov typu les/bezlesie, na hranici poľnohospodárskej a lesnej pôdy, podpora poľnohospodárskeho obhospodarovania (pasenie, kosenie), obmedziť výstavbu, zabrániť oplocovaniu pozemkov.

Územia biocentier a **genofondových lokalít** využívať tak, aby sa zachovali alebo zlepšili podmienky pre život tam žijúcich spoločenstiev a druhov, vykonať nápravné opatrenia tam, kde sa tieto podmienky zmenili, alebo menia. Do času konkretizácie špecializovanými inštitúciami platí zásada nepovoľovať činnosti, ktoré vedú k intenzívnejšiemu využívaniu územia než je súčasné, alebo by mohli viesť k poškodeniu ekosystémov územia (pri mokradiach sa to týka aj časti povodia nad mokradou). Pre lokality, alebo ich časti, ktoré sú už poškodené realizovať nápravné opatrenia (revitalizáciu, renaturalizáciu, usmernenie sukcesie a pod.) Vylúčenie stavebných a iných technických zásahov (vrátane zariadení stacionárnej rekreácie a CR) do týchto priestorov a podľa možnosti aj do ekosystémov v ich bezprostrednom susedstve. V typoch spoločenstiev – ekosystémov, ktorých plnohodnotný vývoj a štruktúra je spolupodmiernená ľudskou činnosťou (kosenie mokradových lúk, usmernené pasenie, kosenie väčšiny

trávnobylinných fytoocenóz) udržiavať resp. obnoviť primeraný spôsob a intenzitu takýchto ľudských činností.

Pri realizácii zámerov ÚPN je potrebné rešpektovať biokoridory a zasahovať do nich iba v nevyhnutnom rozsahu potrebnom pre ochranu majetku obyvateľov z dôvodu prípadných protipovodňových úprav, technických, estetických a funkčných potrieb. Zlepšiť súčasnú štruktúru časti regionálneho biokoridoru Rajčianky v zastavanom území obce. Zachovať a doplniť brehové porasty a kvalitnú štruktúru lokálnych hydrických biokoridorov, ktorá je výrazná a prejavuje sa v krajine vysokou stromovou a krovitou zeleňou. V priestoroch biokoridorov odstrániť nepôvodné druhy sprievodnej zelene. Reguláciu vodných tokov realizovať len v úsekoch, kde dochádza k deštrukcii brehov pričom je potrebné vytvoriť priestor pre príbrežnú vegetačnú zónu, zabezpečujúcu biotickú integritu a priaznivé existenčné podmienky riečneho ekosystému pre akvatickú a semiakvatickú biotu, min. o šírke 10 m na oba brehy.

V rámci regionálneho terestrického biokoridoru a terestrickej časti lokálneho biokoridoru zvýšiť diverzitu prechodnej zóny zmenou priamej línie lesov na členitú, zvýšiť pestrosť krajinných prvkov, na mimolesnej pôde vytvoriť extenzívne využívaný prechodný pás zčasti kosený, zčasti pasený, tvorený trvalými trávnyimi porastami a mimolesnou drevinnou vegetáciou s gradáciou jej zastúpenia smerom k lesu. Líniové štruktúry orientovať v smere biokoridoru. Dotknutú časť lesa prekategorizovať na les osobitného určenia, alebo zmeniť spôsob obhospodarovania diverzitou pôvodných druhov a vekového zloženia.

Na plochách, ktoré nie sú určené na zástavbu a poľnohospodárske a rekreačné využitie, vylúčiť devastačné zásahy, ktoré by mohli spôsobiť zhoršenie existenčných podmienok a biotickej integrity rastlín a živočíchov týchto ekosystémov.

Medzi ornými pôdami a zastavaným územím obce riešiť vytvorenie nárazníkovej zóny tvorenej trvalými trávnatými povrchmi, záhradami a sadmi. Prirodzená prírodná bariéra bude chrániť splavovanie pôdy do potoka, rodinné domy pred prachom z polí. Vytvorenie nárazníkovej zóny s extenzívne využívanými trvalými trávnyimi porastami, s výsadbou drevín, alebo ponechaním sukcesii je potrebné aj medzi zónami biocentier a genofondových lokalít. Pri poľnohospodárskej pôde nepoužívať umelé hnojivá a biocidy. V tejto zóne vylúčiť aktivity, ktoré narušujú ekosystémy biocentra, alebo genofondovej lokality, príp. vedú k ich deštrukcii.

Záver

Zachovanie prírody ako takej by malo byť cieľom každého obyvateľa tejto planéty, ak mu záleží, aby aj nasledovné generácie mohli prežiť. Ekologická stabilita je veľmi vratká, preto je potrebné rešpektovať všetky usmernenia RÚSES-u. Zároveň však treba mať na pamäti, že aj človek je súčasťou prírody a potrebuje životný priestor a svoje bezpečné miesto pre život.

I) Riešenie verejného dopravného a technického vybavenia

I.1) Doprava

I.1.1) Napojenie mesta na nadradenú dopravnú sieť - širšie vzťahy

Hlavnou cestnou komunikáciou prechádzajúcou riešeným územím je cesta prvej triedy č.I/64, ktorá prichádza zo severu, od Žiliny a pokračuje na juh, do Prievidze a ďalej na Partizánske a Topoľčany. Druhou cestnou komunikáciou, ktorá umožňuje prepojenie mesta západným smerom, je cesta druhej triedy č. II/517, vedúca z Rajca do Považskej Bystrice. Obe cesty sa napájajú na severe na hlavné dopravné tepny Považia, cestu I/61 a I/18 ako aj na cestu I/11.

Cesta I/64, ktorá dnes prechádza mestom bude v súlade s dokumentáciou pre územné rozhodnutie, preložená do polohy východne od mesta tak, že bude tvoriť východnú hranicu zastavanej časti mesta. S cestou II/517 bude prepojená na SV okraji osídlenia. Princíp napojenia zostane zachovaný, iba poloha cesty II/517 sa v organizme mesta zmení, cesta bude posunutá smerom severným, mimo centrálnu časť mesta. Na cestu I/64 bude priesečnou križovatkou napojená aj cesta III/051816, Rajec-Ďurčiná.

Cestou I/64 bude Rajec napojený na diaľničnú sieť v Žiline, kde bude možné na križovatke medzi Lietavskou Lúčkou a Bytčicou napojiť sa na diaľnicu D1 a pri Brodne aj na diaľnicu D3.

Spojenie mesta so širším zázemím zabezpečuje aj jednokoľajná, neelektrifikovaná železničná trať č.126, Žilina – Rajec, prostredníctvom žel. stanice v Žiline, kde sa trať napája na rýchlikové trate č. 120 Žilina – Bratislava, 180 Žilina – Košice a 127 Žilina – Bohumín. Železničná trať zostane v dnešnej polohe zachovaná aj pre výhľad.

I.1.2) Organizácia dopravy v meste, dopravný systém

Cesty I/64 a II/517, ktoré, aj keď mali nadmestský význam (cesta I/64 aj nadregionálny) tvorili v meste základ mestského komunikačného systému. Napriek tomu, že mali zabezpečovať hlavne pohyb tranzitnej dopravy, slúžili v hraniciach mesta aj ako zberné komunikácie, v zmysle STN 736110 Projektovanie miestnych komunikácií, ako komunikácie funkčnej skupiny B. Po preložení cesty I/64 na východný okraj osídlenia sa situácia zmení, tranzitná doprava prejde na preložku cesty I/64 a súčasná cesta I/64 bude slúžiť iba vnútornej doprave, resp. doprave cieľovej a zdrojovej. Pôvodná cesta I/64 sa stane mestskou zbernou komunikáciou.

Význam cesty II/517 zostane zachovaný i vo výhľade, ďalej bude privádzať dopravu na cestu I/64, rozdiel od cesty I/64 bude v tom, že u cesty I/64 sa doprava rozdelí na starú a novú trasu a po ceste II/517 pôjde aj naďalej aj doprava vonkajšia, aj doprava vnútorná. To znamená, že sa po nej bude pohybovať aj tranzitná doprava, zo smeru (a do smeru) Pov.Bystrica. Zmena nastane iba v trasovaní cesty II/517, cesta nebude vchádzať na „vnútorný mestský okruh“, ale bude posunutá smerom severným, do novej polohy, kde bude vedená na rozhraní funkčných zón - bývania a priemyslu.

Pôvodná cesta I/64 zostane i naďalej najdôležitejšou komunikáciou v meste pre vnútornú dopravu. Cesta II/517 sa k nej svojím významom priradí a systém doplní cesta III/051816 vedúca do Ďurčinej.

Komunikačný systém doplní sústava obslužných komunikácií zabezpečujúcich obsluhu jednotlivých objektov situovaných pozdĺž nich.

I.1.3) Funkčné členenie a kategorizácia ciest

Funkčné členenie komunikačnej siete obce bolo navrhnuté v zmysle predchádzajúcich zásad, podľa Slov.technickej normy STN 736110 Projektovanie miestnych komunikácií, kap. 3-6.

Po vybudovaní preložky cesty I/64 bude pôvodná cesta po vstupe do mesta klasifikovaná ako komunikácia funkčnej triedy B2 s funkciou zbernou, dopravným významom a s čiastočnou priamou dopravnou obsluhou. Podobný význam nadobudne aj cesta II/517, ktorá sa svojou funkciou a kategóriou stane rovnocennou s pôvodnou cestou I/64.

Kategórie oboch ciest boli navrhnuté rovnaké, ako MZ 11,5/50.

V poradí dôležitosti sú ďalšími komunikáciami komunikácie funkčnej triedy B3, na ktorých je priama obsluha neobmedzená a minimálna vzdialenosť križovatiek môže byť 80 m. Kategória týchto komunikácií bude MZ 8,5/50 u novobudovaných a MZ 8,0/50 u jestvujúcich.

Ostatné komunikácie pre motorovú dopravu zabezpečujúce pohyb vozidiel vo vnútri obytných skupín sú klasifikované ako obslužné komunikácie funkčnej triedy C2 a C3 s kategóriami MO 7,5/40 a MO 6,5/30. Výnimkou sú iba cesty navrhované v lokalitách, kde by mala byť doprava ukludnená, tam by mali byť použité prípadne MOU 2,75/30, ktoré by mali byť doplnené prvkami pre upokojenie dopravy.

I.1.4) Rozvoj prepravných vzťahov a ich objemov

Prepravné vzťahy boli zabezpečované hlavne po ceste I/64, ktorá by mala mať prednostne dopravný význam, ale vzhľadom na svoju polohu slúžila aj na obsluhu mesta, nakoľko bola obojstranne obostavaná objektami bytovej a občianskej výstavby. Konflikt medzi pôvodným poslaním komunikácie a jej dnešným využitím odstráni projektovaná preložka cesty.

Podiel medzi tranzitnou dopravou a dopravou vnútornou nie je známy, ale podľa veľkosti mesta sa dá predpokladať, že tranzitná doprava prevyšuje podiel vnútornej dopravy. Obrázok o objeme a zložení prepravných vzťahov dávajú pravidelne sa opakujúce sčítania dopravy, ktoré každých päť rokov organizuje Slovenská správa ciest Bratislava, prostredníctvom svojich okresných pobočiek (SSC-SÚ Žilina). V prípade Rajca, sú k dispozícii údaje z týchto úsekov :

I.1.5) Zatiaženie z roku 2005 :

	čís. ús.	nákl.	osob.	mot.	spolu
1.- Cesta I/64, úsek pred Rajcom (od Žiliny) -	91387	1088	4586	27	5701 voz/24 h
2.- úsek pred križov. s II/517 -	91381	960	5212	39	6211 voz/24 h
3.- úsek za križov s III/51816 -	91392	923	3654	25	4602 voz/24 h
4.- Cesta II/517, úsek za mestom -	92409	440	1445	16	1901 voz/24 h

Rozvoj prepravných vzťahov sa vybudovaním preložky cesty I/64 výrazne zmení, po preložke cesty I/64 sa bude medzi dvoma križovatkami s cestou II/517 a s cestou III/051816 pohybovať hlavne doprava tranzitná a na pôvodnej ceste I/64 zostane iba doprava vnútorná. To znamená, že objem dopravy bude treba rozdeliť v pomere zodpovedajúcom jednotlivým druhom dopravy a pre výpočet výhľadového zatťaženia použiť okrem koeficientov uvedených v „Metodickom pokyne prognózovania výhľadových intenzít na cestnej sieti“, aj koeficienty zohľadňujúce vývoj počtu obyvateľov, prac.príležitosti, ročný obeh vozidiel a stupeň automobilizácie.

Pre preloženú cestu I/64 v úsekoch pred a za Rajcom a pre cestu II/517 pred Rajcom, boli použité koeficienty SSC a pre pôvodnú cestu I/64 boli použité koeficienty zohľadňujúce miestne podmienky. Predpokladaný podiel tranzitu bol odhadnutý na 65%, počet obyvateľov v roku 2020 – 6 678 obyv., koef.roč. obehu – 1,10 a stupeň automobilizácie v r.2020 – 1:2,5.

Vypočítané hodnoty sú nasledovné :

Cesta I/64	- úsek 91387		
- rok 2010 ...	1186 (ľah. voz)...	5213 (ľah. voz.)...	6399 voz/24 h.
- rok 2015 ...	1273 ...	5812 ...	7085
- rok 2020 ...	1360 ...	6366 ...	7726
	- úsek 91392		
- rok 2010 ...	1006 ...	4157 ...	5163
- rok 2015 ...	1080 ...	4636 ...	5716
- rok 2020 ..	1154 ...	5077 ...	6231 voz/24 h.

Vychádzajúc z rozdelenia v roku 2005 – 5001 voz/h. na tranzit- 65%... 3705 voz. a na vnútornú dopravu ... 5001 – 3705 = 1996 voz/24 h. bude predpokladané zatťaženie pôvodnej cesty I/64 (úsek 91381)

v roku 2010 ... $1996 \times 1,310 = 2613$ voz/24 h.

v roku 2015 ... $1996 \times 1,618 = 3228$ voz/24 h.

v roku 2020 ... $1996 \times 1,926 = 3842$ voz/24 h.

Pri použití podobného princípu bude predpokladané zatťaženie cesty II/517 v meste,

v roku 2010 ... $1901 \times 1,310 = 2490$ voz/24 h.

v roku 2015 ... $1901 \times 1,618 = 3076$ voz/24 h.

v roku 2020 ... $1901 \times 1,926 = 3660$ voz/24 h.

Z uvedeného vyplýva, že realizácia preložky cesty I/64 bude mať za následok podstatné zníženie intenzity dopravy v meste, čo bude mať priaznivý vplyv na kvalitu životného prostredia v meste. Intenzita dopravy sa vyrovná na hladinu, ktorá je z pohľadu životného prostredia prijateľná. Vyrovnanie bude zapríčinené tým, že na ceste II/517 zostane aj doprava tranzitná, jej objem je však pre mesto prijateľný.

Nepriaznivý vplyv má ale nákladná doprava, ktorej zdroj je lom v Šuji. Podiel nákladnej dopravy na ceste I/64, pred vstupom do mesta od juhu, bol v roku 2005 väčší ako 20%, na čom sa najviac podieľala práve doprava z tohoto lomu. Z tohoto dôvodu by bolo veľmi vítané, keby

preložka cesty I/64 umožnila priame napojenie Šuje, aby nákladná doprava z lomu môhla byť na cestu napojená priamo a nemusela prechádzať Rajcom.

Vybudovaním preložky cesty I/64 sa v meste vytvoria nové podmienky, mesto bude napojené na vonkajšiu dopravu v dvoch bodoch, cez križovatky s cestou II/517 a III/051816 bude do mesta vchádzať cieľová doprava a vychádzať doprava zdrojová. Ostatná komunikačná sieť zostane v prevážnej miere k dispozícii vnútornej doprave. S tým rozdielom, že po cestách II/517 a III/051816 sa bude pohybovať aj doprava tranzitná smerujúca do, alebo z Pov.Bystrice. Preto boli obe komunikácie, cesta II/517 aj III/051816 smerovo upravené, cesta II/517 má novú trasu v severnej časti mesta a cesta III/051816 bola alternatívne navrhnutá tiež posunutím trasy do Kollárovej ulice a s vybudovaním nového mosta cez Rajčanku (čo nebolo odsúhlasené MZ a preto nie je v riešení uplatnené).

I.1.6) Hromadná doprava

Hromadná doprava je na území mesta prevádzkovaná vo dvoch formách. Jednou formou je železničná doprava, druhou autobusová doprava. Mestská hromadná doprava nie je vytvorená.

Železničná doprava je prevádzkovaná na trati č.126 Žilina – Rajec, železničná stanica je koncovou a je umiestnená v priemyselnej zóne, v severovýchodnej časti mesta. Návrh nepredpokladá ďalšie územné nároky.

Autobusová doprava pokrýva väčšie územie ako doprava železničná, autobusové linky sú vedené nielen smerom do Žiliny, ale aj v opačnom smere, na Šuju, Fačkov, Čičmany, ale aj ďalej, do Prievidze. Autobusová doprava zabezpečuje aj spojenie s Ďurčinou a smerom na západ s Pov. Bystricou. Prestup z autobusov na železniciu je možný v priestore autobusového nástupišťa, ktoré je situované v blízkosti železničnej stanice. Okrem autobusového nástupišťa má autobusová doprava v meste ešte štyri ďalšie zastávky. Autobusové linky sú vedené ulicami Hollého, Kostolnou, Partizánskou (všetky tri sú na pôvodnej ceste I/64), Nádražnou, Jánošíkovou (na Ďurčinu) a Bystrickou (smer na Pov. Bystricu).

Dnešné vedenie liniek autobusovej dopravy zostane zachované aj vo výhľade.

Návrh neuvvažuje s výstavbou autobusovej stanice, ale iba odstavnej plochy pre nenasadené autobusy, všetky zastávky by boli vybudované ako priebežné.

I.1.7) Cyklistická doprava a peší pohyb

Cyklistická doprava má v meste vytvorené podmienky pre svoju existenciu, aj keď dnes nemá vybudované samostatné komunikácie. Cyklistická doprava je v centre vedená v uličnom priestore a je usmernená iba vodorovným dopravným značením. V ostatných častiach mesta je včlenená do uličného profilu, spolu s ostatnou dopravou. V roku 2002 bola spracovaná štúdia, ktorá sa zaoberala Rajeckou cyklomagistrálou, prechádzajúcou cez Zbyňov, Jasenové, ktorá do Rajca vchádzala po Bystrickej ceste. V návrhu sa uvažuje s obidvoma variantami cyklomagistrály v trase navrhutej v štúdiu.

Z cykloturistických trás sa Rajca dotýka trasa č. 10v, ako odbočka z trasy č. 10 – z Kuneradu, cez Kamennú Porubu, Ďurčinu, Rajeckú Lesnú, Slovianskou a Valčianskou dolinou späť do Kuneradu (viď cykloturistickú mapu Lúčanskej Malej Fatry). Na ne naväzujú navrhované miestne cyklotrasy spájajúce jednotlivé športovo-rekreačné zariadenia a obce Jasenové, Veľká Čierna a Malá Čierna.

Pešiemu pohybu v meste slúžia chodníky a pešie plochy. Chodníky sú vedené ako súčasť uličného priestoru, paralelne s vozovkami, iba v sídlisku Sever je použitá aj iná forma ochrany chodcov, v podobe „obytnéj ulice“, avšak v tomto prípade sa jedná iba o osadenie dopravných značiek, bez akýchkoľvek stavebných úprav. Vymiestnenie tranzitnej dopravy preložkou cesty I/64 dáva všetky predpoklady pre ukľudnenie dopravy a pre prijatie priaznivých

opatrení v prospech chodcov v zmysle STN 736110. Centrálné Námestie SNP, ktoré je už dnes upravené ako pešie zóna bude možné vhodnejšie prepojiť so svojim obytným zázemím.

I.1.8) Statická doprava, parkovanie a odstavovanie vozidiel

Plochy pre statickú dopravu slúžia v meste v dvoch formách, ako plochy na teréne, alebo v individuálnych garážiach.

Parkovaniu slúžia buď plochy vybudované pre tento účel - parkoviská, alebo uličný profil vozovky – státie pri obrubníku.

Odstavné plochy slúžiace obyvateľom mesta budú i naďalej zabezpečené buď na teréne, alebo v individuálnych garážiach. V prípade rodinných domov to bude na vlastnom pozemku, v prípade bytoviek vo vzdialnosti nepresahujúcej 300 m.

Ak budeme predpokladať, že v roku 2020 bude počet obyvateľov 6678 a stupeň automobilizácie 1 : 2,5 bude potrebné mať v meste pre potreby obyvateľov :

$N = (6678:2,5) \times 1,0 + (6678:20) \times 1,0 \times 0,3 \times 0,5 \times 1,0 = 1240 + 62 = 1302$ odstavných a parkovacích miest.

Pre vybavenosť by bolo potrebné poskytnúť v centre mesta :

$N = (6678 : 2,5) \times 15\% = 400$ parkovacích miest, ktoré by nemali byť od centra vzdialenejšie ako 100 m. Parkoviská by mali byť budované pri jednotlivých objektoch vybavenosti, v počte ktorý zodpovedá STN 736110 Projektovanie miestnych komunikácií, čl. 16.3.9 – 13 a tab. č. 20. Výpočet uvažoval s týmito predpokladmi :

- stupeň automobilizácie ... 1 : 2,5
- veľkosť obce do 20 000 obyvateľov
- zóna s vyššou vybavenosťou
- podiel IAD : ostatnej doprave = 35 : 65

Na ich základe a podľa jednotlivých účelových jednotiek bola vypočítaná potreba parkovacích miest:

- hotel Kľak ... $30 : 2 \times 0,24 = 4$ p.m.
- penzion Rajec ... $50 : 2 \times 0,24 = 8$ p.m.
- penzion Dubová ... $(12 : 2 + (45+28):5) \times 0,24 = 6$ p.m.
- ubytovňa ... $70:2 \times 0,24 = 9$ p.m.
- reštaurácia Šariš ... $80:4 \times 0,24 = 5$ p.m.
- vináreň Ravin ... $17:2 \times 0,24 = 3$ p.m.
- kaviareň Rio Cafe ... $60:4 \times 0,24 = 4$ p.m.
- Rajecká piváreň ... $78:4 \times 0,24 = 5$ p.m.
- Pohostinstvo ... $64:4 \times 0,24 = 5$ p.m.
- Pohostinstvo Silemon ... $50:4 \times 0,24 = 4$ p.m.
- Hostinec Krištál ... $52:4 \times 0,24 = 4$ p.m.
- Pizzéria, espresso ... $48:4 \times 0,24 = 3$ p.m.
- Rajka bar, buffet ... $119:4 \times 0,24 = 8$ p.m.
- Cukráreň + zmrzlina ... $56:4 \times 0,24 = 4$ p.m.
- Charubina ... $(100:2 + 100:4 + 100:5) \times 0,24 = 23$ p.m.
- Základné školy ... $82:7 \times 0,24 = 2 \times 3$ p.m.
- Gymnázium ... $28:5 \times 0,24 = 4$ p.m.
- Kultúrny dom ... $200:4 \times 0,24 = 12$ p.m.
- Kino ... $300:4 \times 0,24 = 18$ p.m.
- Divadlo ... $150:4 \times 0,24 = 9$ p.m.
- Koncertná sála ... $100:4 \times 0,24 = 6$ p.m.
- Poliklinika ... $(96:7 + 1880:30) \times 0,24 = 19$ p.m.
- Futbalové ihrisko ... $500:4 \times 0,24 = 30$ p.m.
- Športová hala ..... $300:4 \times 0,24 = 18$ p.m.
- Termálne kúpalisko Veronika ... $4000:3 \times 0,24 = 320$ p.m. (max.návštevnosť)
... $500:3 \times 0,24 = 40$ p.m. (priemerná denná návštevnosť)
- MsÚ ... $52:7 \times 0,3 + 330:30 \times 0,3 = 6$ p.m.

Na odstavenie vozidiel sa využívajú v prípade rodinných domov odstavné plochy na vlastnom pozemku (v garáži, alebo pod prístreškom), alebo individuálne garáže stojace samostatne, alebo sústredené do blokov (radové garáže). Celkové ich je v Rajci vybudovaných 181. Najviac ich stojí za ihriskom, na Športovej ulici.

I.1.9) Vplyv dopravy na územie mesta, ochranné a hlukové pásma

Vplyv dopravy na obytné územie mesta je jednoznačne negatívny, intenzita dopravy na ceste I/64 už prekročila hranicu prijateľnú z pohľadu životného prostredia, preto jej preloženie bude mať pre zlepšenie hlukových pomerov zásadný význam.

Poloha ciest, ako aj rozsah obytnej zástavby v jej bezprostrednej blízkosti je historicky daná a zostane aj naďalej zachovaná, preto nie je možné v súvislosti s hlukom uvažovať o uplatnení urbanistických, ale ani technických prostriedkov na zníženie hluku. Je evidentné, že časť mesta nachádzajúca sa v priamom kontakte s uvedenými cestami je už dnes zasiahnutá nadmerným hlukom. Očakávaný pokles dopravy, v budúcnosti bude znamenať zlepšenie tohoto stavu, ale rozhodujúce zlepšenie je možné očakávať až po zavedení limitov, ktoré Európska únia pripravuje pre rok 2010 z hľadiska produkcie exhalátov a hluku.

V súčasnosti asi jediným zlepšením pre ochranu vnútorného prostredia, by bola výmena okien, za okná s trojitým zasklením.

Na ochranu ciest a premávky na nich mimo zastavaného územia, alebo územia určeného k zastavaniu, slúžia cestné ochranné pásma definované v Zákone o pozemných komunikáciách (Zákon č.135/61 zb. v znení zák. č.524/03 Z. z.), v prípade Rajca sa uplatnia iba pred a za mestom ochranné pásma pre:

cestu I/64 ..... 50 m
cestu II/517 ..... 25 m
cestu III/51816..20 m

I.2) Vodné hospodárstvo

Tento návrh (v oblasti vodného hospodárstva) je spracovaný v súlade s:

- Záväznými regulatívmi územného rozvoja ÚPN VÚC Žilinského kraja
- Všeobecne záväzným nariadením Žilinského samosprávneho kraja číslo 6/2005 o záväzných častiach zmien a doplnkov Územného plánu veľkého územného celku Žilinského kraja
- Vyhláškou MŽP SR č.684/2006 zo dňa 14.11.2006
- príslušnými technickými normami a predpismi.

I.2.1) Zásobovanie vodou

Súčasný stav

- pitná voda

Kataster mesta Rajec sa nachádza v Rajeckej kotline, v povodí rieky Rajčanka. Leží na hranici dvoch horstiev: Malá Fatra a Strážovské vrchy. V priestore sa nachádza viacero obývaných lokalít a to:

Tab. B-15

Názov lokality	Počet obyvateľov
Rajec – celkom (SODB 2001)	6074
Rajec – celkom (r.2004)	6073
Súvisiace lokality z pohľadu vodovodnej sústavy:	
– Šuja	
– Jasenové (v súčinnosti s vlastným vodným zdrojom)	
– Kľače	
– Zbyňov	

Osídlenie sa vyvíjalo oddelene v lokalitách s vlastnými zdrojmi pitnej vody, t.j. jednotlivé nehnuteľnosti boli zásobované z individuálnych studní.

Zvyšovaním nárokov na vybavenosť bývania, budovaním domov s vyššou kumuláciou bývania reálne vznikalo väčšie množstvo odpadových vôd (ktoré sa zneškodňovali v septikoch a žumpách), čo malo negatívny vplyv na kvalitu podzemnej vody. Z rovnakých dôvodov vznikala aj potreba zásobovania urbanizovanejších lokalít z výdatnejších vodných zdrojov, čo si vyžadovalo vybudovať súvislú vodovodnú sieť. Vodovodná sieť sa vybuďovala v meste Rajec (odkiaľ je zabezpečené zásobovanie pitnou vodou aj pre okolité sídla (Šuja, Jasenové, Zbyňov, Kľače).

K budovaniu miestneho vodovodu došlo cca v roku 1957 a ďalších. Jeho vybudovaním sa riešil nedostatok kvalitnej pitnej vody v meste Rajec. Ako zdroj pitnej vody bol využívaný žilinský skupinový vodovod – vodné zdroje Fačkov, napojenie miestnej siete cez vodojemy.

Privádzacie potrubie skupinového vodovodu je oc. DN 400. Zásobovacie/rozdávacie potrubie je budované z liatiny, PVC a PE potrubia. Použité dimenzie DN 100 - 250 a menšie. Na trase sú osadené podzemné hydranty pre potreby požiarnej vody.

Celková dĺžka vodovodnej siete je cca 6,3 km (6,0 km v správe SEVAKu, 0,3 km v správe mesta).

Keďže samotné mesto sa nachádza v rozpätí 440 – 460 m n. m. (475 m n. m. časť „Za Nemčekom“) a hladina vodojemu Rajec je min. 503,04 m n. m., max. 507,35 m n. m., zásobovanie pitnou a požiarou vodou je možné v jednom tlakovom pásme. Podľa príslušnej normy pre navrhovanie vodovodných potrubí (STN 75 5401), resp. vyhlášky MŽP SR č.684/2006 je max. dovolený pretlak vo vodovodnej sieti prípustný 0,6 resp. 0,7 MPa). Obdobne je stanovený aj najnižší hydrodynamický pretlak v rozvodnej sieti verejného vodovodu, t. j. v mieste napojenia vodovodnej prípojky musí byť najmenej 0,25 MPa resp. pri zložitej členitosti terénu a v zástavbe na okraji obce môže byť min. 0,15 MPa.

V katastri mesta Rajec v hornej časti povodia Porubského potoka sa nachádzajú ďalšie významné vodohospodárske objekty: Vodný zdroj prameň Kamenná Poruba č.2 (dovolená výdatnosť 12 l.s⁻¹), slúžiaci pre SKV Žilina a Kamenná Poruba a jeho gravitačné privádzacie potrubie do VDJ Kamená Poruba.

Lokalita Charubina leží v povodí potoka Čierňanka. V dolnej časti lokality sa nachádzajú prieskumné hydrogeologické vrty (vrt VČH 1/II – výdatnosť 6-7 l. s⁻¹), VČH2/II (výdatnosť 4,5 -5 l. s⁻¹), VČH3/II (výdatnosť 4 - 4,5 l. s⁻¹), VČH4/II (výdatnosť 2-3 l. s⁻¹), ktoré boli realizované v roku 1990 SVS a. s. Žilina za účelom zásobovania obcí Malá Čierna a Veľká Čierna. V budúcnosti sa uvažuje s ich využitím

- požiarne voda

Vodovod napĺňa aj požiadavku zabezpečenia požiarnej vody. Vzájomnú vzdialenosť podzemných hydrantov predpisuje príslušná STN. Rozmiestnenie hydrantov je také, aby v prípade problémov na vodovode dochádzalo iba k jednoduchým prevádzkovým zásahom.

Vnútornú potrebu požiarnej vody majú objekty zabezpečené podľa platných legislatívnych predpisov formou hasiacich prístrojov a vnútorných požiarnych hydrantov.

Prevádzkovateľom vodovodnej sústavy je SEVAK a. s. Žilina a mesto Rajec.

Kvalita pitnej vody má zodpovedať príslušnému Nariadeniu vlády SR č. 354/2006 Z. z.

Tab. B-16Rozhodujúce vodárenské objekty podľa výkresovej časti:

ozn	Názov objektu	nadm. výška [m n.m.]	techn. údaj	poznámky, vysvetlivky
V1	privádzacie potrubie z VZ Fačkov do VDJ Rajec 2 (SKV Žilina)		oc. DN 400	
V2	privádzacie potrubie z VDJ Rajec 2 do Žiliny (SKV Žilina)		oc. DN 400	

V3	vodojem Rajec 1 (zásobný vodojem)	$H_{min}=503,04$ $H_{max}=507,35$	$V=2 \times 250 \text{ m}^3$	pre potreby mesta Rajec a obcí Šuja, Jasenové, Kľače, Zbyňov tvorí I.TP (tlakové pásmo)
V4	vodojem Rajec 2 (rozdeľovací vodojem)	$H_{min}=505,00$ $H_{max}=510,00$	$V=2 \times 1000 \text{ m}^3$	súčasťou SKV Žilina
V5	zásobovacie/hlavné potrubie		oc.DN 250, LT DN 100-150	dopravuje vodu z VDJ Rajec 1 do distribučnej siete pre potreby mesta Rajec a obcí Šuja, Jasenové, Kľače, Zbyňov
V6	rozdávacie potrubie		mat.PE,PVC LT, oc. DN 100-250	
V7	prameň Kamenná Poruba č.2 + gravitačné privádzacie potrubie do VDJ K. Poruba		dovolená výdatnosť 12 l.s^{-1}	Slúžiaci pre SKV Žilina a Kamennú Porubu
V8	V lokalite Charubina VČH 1/II výdatnosť $6-7 \text{ l.s}^{-1}$ VČH2/II výdatnosť $4,5-5 \text{ l.s}^{-1}$ VČH3/II výdatnosť $4-4,5 \text{ l.s}^{-1}$ VČH4/II výdatnosť $2-3 \text{ l.s}^{-1}$			Alternatívne sa uvažuje s ich využitím

Stupeň zásobovania pitnou vodou obyvateľstva (SODB 2001) je cca 98 %, – zo 6074 obyvateľov odoberá vodu 5961.

Výpočet potreby pitnej vody pre štatistické zhodnotenie pre súčasný stav (100% zásobovania):

(podľa Vyhlášky MŽP SR č. 684/2006 zo dňa 14.11.2006):

– pre bytový fond ($k_d = 1,4$; $k_h = 1,8$) – veľkosť územia od 5001 do 20 000 obyv:

– Špecifická potreba vody je závislá od vybavenia bytov.

Podľa úpravy navrhujem $120 \text{ l. obyv}^{-1} \cdot \text{d}^{-1}$.

– pre základnú a vyššiu občiansku a technickú vybavenosť

– pre obec predstavuje $40 \text{ l. os}^{-1} \cdot \text{d}^{-1}$.

Tab. B-17 Celková potreba vody pre obec z verejného vodovodu – súčasný stav ($k_d = 2,0$; $k_h = 1,8$):

Ozn.	Popis	Počet b.j.	Počet MJ/b.j.	MJ	počet MJ	Špec. Potreba [l.MJ ⁻¹ .d ⁻¹]	Qd [m ³ .d ⁻¹]	kd	Qd,max [m ³ .d ⁻¹]	Qd,max [l.s ⁻¹]	kh	Qh,max [l.s ⁻¹]	počet dní [d.rok ⁻¹]	Qr [m ³ .rok ⁻¹]
1	Bytový fond			obyv.	6074	120	728,9	1,4	1020,4	11,81	1,8	21,26	365	266041
2	občianska a technická vybavenosť			obyv.	6074	40	243,0	1,4	340,1	3,94	1,8	7,09	365	88680
Potreba pitnej vody celkom							971,8		1360,6	15,75		28,35		354722

$$Q_d = Q_p = 971\,800 \text{ l. deň}^{-1} \Rightarrow 11,25 \text{ l.s}^{-1}$$

$$Q_{d,max} = Q_m = Q_d \times k_d = 1\,360\,600 \text{ l. deň}^{-1} \Rightarrow 15,75 \text{ l.s}^{-1}$$

$$Q_{h,max} = Q_h = (Q_{d,max}/24) \times k_h = 28,35 \text{ l. s}^{-1}$$

Okrem spomínaných odberov je v obci aj nasledujúci:

Priemysel (10 % z potreby vody pre obyv., 260 dní/rok):

$$Q_d = Q_p^{\text{priem}} = Q_m^{\text{priem}} = 6074 \text{ os.} \times 120 \text{ l.os}^{-1} \cdot \text{deň}^{-1} \cdot 0,1 = 72\,888 \text{ l. deň}^{-1} = 18\,950 \text{ m}^3 \cdot \text{rok}^{-1}$$

Potreba vody pre celé mesto Rajec:

$$Q_d = Q_p^{\text{priem}} = 1\,044\,688 \text{ l. deň}^{-1} \Rightarrow 12,09 \text{ l. s}^{-1}$$

$$Q_{d,max} = Q_m^{\text{priem}} = 1\,433\,488 \text{ l. deň}^{-1} \Rightarrow 16,59 \text{ l. s}^{-1}$$

$$\text{Ročná potreba vody - celkom: } Q_{\text{ročné}} = 373\,673 \text{ m}^3 \cdot \text{rok}^{-1}$$

Potreby poľnohospodárstva sú riešené samostatným vodovodným systémom pre potreby družstva.

Riešenie

- pitná voda

Navrhované nové lokality budú tvorené územiami pre bytovú výstavbu, občiansku vybavenosť a priemysel. V súvislosti s novou výstavbou bude potrebné rozšíriť existujúci vodovodný systém tak, aby zabezpečil potrebu pitnej a požiarnej vody pre nové objekty.

Tab B – 18 Zoznam navrhovaných lokalít s ich popisom:

Lokalita	hlavné funkčné využitie
Lokalita „Sever - Záhumnie“	- HBV (240 bytov pre 576 obyvateľov) - OV (základná škola, materská škola, hotel, kryté kúpalisko, obchodný dom (supermarket), integrovaný záchranný systém, iné zariadenia občianskej vybavenosti, parkovisko pre termálne kúpalisko Veronika, športovo-rekreačné plochy vo väzbe na kúpalisko Veronika (akvapark, detský zábavný park, tenis, minigolf, ihrisko pre plážový volejbal a pod.)
Lokalita „Vrchná“	- IBV (60 RD – 204 obyvateľov) - športovorekreačné plochy
Lokalita „Na Ďurčinú“	- IBV (20 RD – 68 obyvateľov) - športovorekreačné plochy
Lokalita „Pod Krivínom“	- IBV (60 RD – 204 obyvateľov)
Lokalita „Močidlá“	- IBV (45 RD – 153 obyvateľov) - ubytovanie
Lokalita „Charubina“	- golfklub (400 návštevníkov) - ubytovanie – hotel (160 lôžok) - IBV (70 RD – 210 obyvateľov)
Lokalita „centrum“	- kultúrospoločenské centrum - OV
Lokalita „Hvojtová“	- agroturistika - amfiteáter - ubytovanie
Lokalita „Bukovina“	- supermarket - OV - priemysel - ČSPH
Lokalita byv. Intimoda Rajec juh	- hotel (80 lôžok)
Lokalita futbalové ihrisko	- športová hala, tribúny, šatne
Lokalita „Piesky“ k. ú. Jasenové	- priemysel

Lokality sa nachádzajú v intraviláne obce (s výnimkou zástavby „Hvojtová“, „Piesky“ a „Charubina“), z čoho vyplýva ich jednoduchá možnosť napojenia sa na existujúci vodovodný systém a bezproblémovosť pri zabezpečovaní ich zásobovania dostatočnými tlakmi (STN 755401 stanovuje maximálny pretlak vo vodovodnej sieti 0,6 MPa).

Rozšírenie sa bude realizovať prepojením na už vybudované vodovody (z PVC, PE, LT DN 100 - 150) z materiálu polyetylén DN 100 a 80 (pre IBV), v lokalite Lokality „Sever – Záhumnie“ DN 125.

Lokalitu „Hvojtová“ (objekt Motorestu), vzhľadom na jej odľahlosť od existujúcej zástavby (cca. 400 m) uvažujem zásobovať pitnou vodou individuálne z vlastného vodného zdroja.

Lokalita „Charubina“

Alternatíva 1 – vlastný vodovodný systém

Lokalita „Charubina“ - z dôvodu kompletnej novonavrhovanej výstavby, bude potrebné vybudovať ucelený vodovodný systém pre zabezpečenie pitnej, požiarnej a úžitkovej vody (pre potreby závlah). Bude tvorený z vodného zdroja (existujúcich vrtov), úpravne vody pri vodnom zdroji, výtlačného potrubia (od vodného zdroja do vodojemu), samotného vodojemu (ktorý by tvoril 1 tlakové pásmo) a rozvodnej vodovodnej siete. Systém bude úplne nezávislý od systému mesta Rajec.

Pre praktické využitie prieskumných hydrogeologických vrtov bude potrebné vykonať na dané vrty krátkodobý čerpací pokus na overenie kvality a výdatnosti vrtov podľa vyhlášky Ministerstva zdravotníctva Slovenskej republiky č. 126/2006 Z. z. Zároveň bude potrebné stanoviť ochranné pásma vodného zdroja v zmysle vyhlášky MŽP SR č. 29/2005 Z. z., ktorou sa ustanovujú podrobnosti o určovaní ochranných pásiem vodárenských zdrojov, o opatreniach na ochranu vôd a o technických úpravách v ochranných pásmach vodárenských zdrojov.

Pri vodnom zdroji bude potrebné vybudovať úpravňu vody tak, aby zabezpečovala úpravu na úrovni platných hygienických požiadaviek. Objekt úpravne zároveň môže slúžiť ako strojovňa pre vodný zdroj. Vodojem navrhujem vybudovať jeden, tak, aby jeho minimálna hladina bola na úrovni cca. 530 m n. m. Tým sa docieli, že hydrodynamický tlak vo vodovodnom systéme bude v rozsahu 0,15 – 0,6 MPa. V mieste minimálneho tlaku (0,15 MPa) sa uvažuje s výstavbou max. 2. nadzemných podlaží.ä

Alternatíva 2 – napojenie na vodovodný systém mesta Rajec

Charubinu navrhujeme v zmysle rokovania o návrhu ÚPN – M Rajec alternatívne pre zabezpečenie pitnej a požiarnej vody napojiť na vodovodný systém mesta. Systém bude tvorený automatickou tlakovou stanicou (ATS) potrubím DN 100 po VDJ, vodojemom a rozvádzacím potrubím do spotrebiska.

Ako napojovací bod pre rozšírenie bude slúžiť vetva DN 100 vo Hvojtovej na Bystrickej ul. Tu bude umiestnená ATS (v nadm. výške cca 445 m n. m.), ktorá zabezpečí dostatočné zvýšenie tlaku vo vodovodnom systéme pre prívod do VDJ Charubina. Toto privádzacie potrubie v dĺžke 2,2 km bude vedené v súbehu s tokom Čierňanka a 22 kV vzdušného a podzemného vedenia (v jeho ochrannom pásme).

VDJ Charubina bude slúžiť pre potreby golfového areálu i pre obec Veľká Čierna. Tomu bude odpovedať aj jeho navrhovaný objem – 150 m³.

Štyri hydrogeologické prieskumné vrty budú využívané len pre potreby zavlažovania golfového areálu

Jednotlivé nehnuteľnosti v rámci ÚPN – M Rajec budú napojené na verejný vodovod pomocou vodovodných prípojok, ktoré budú ukončené na hranici nehnuteľnosti v jej vnútri. Tu bude osadená vodomerná zostava spolu s fakturačným vodomermom.

Vybudovaná vodovodná sieť musí byť v súlade s platnými normami. Navrhovaná vodovodná sieť bude zásobovať obec len pitnou a požiarou vodou. Kvalita pitnej vody má zodpovedať príslušnému Nariadeniu vlády SR č. 354/2006 Z. z.

- potreba požiarnej vody

Na trasách budú osadené podzemné a nadzemné požiarne hydranty (ich veľkosť závisí od druhu zástavby), rozmiestnenie podľa príslušnej STN 92 0400. Navrhujeme ich umiestniť tak, aby plnili aj prevádzkové požiadavky určené pre vodovodnú sieť. Pri návrhu zástavby požadujeme rešpektovať kapacitné parametre vodovodného systému pre zabezpečenie požiarnej vody.

Lokalitu „Hvojtová“ (objekt Motorestu), vzhľadom na jej odľahlosť od jesvujúcej zástavby (cca. 400 m) uvažujem zásobovať pitnou vodou individuálne z vlastného vodného zdroja, t.j. potrebu požiarnej vody zabezpečiť podľa príslušnej vyhlášky.

Podrobnosti pre zabezpečenie požiarnej vody stanovuje STN 92 0400 a vyhláška Ministerstva vnútra SR č. 699/2004 Z. z.

Výpočet potreby pitnej vody pre štatistické zhodnotenie pre súčasný stav:

(podľa Vyhlášky MŽP SR č. 684/2006 zo dňa 14.11.2006):

– **pre bytový fond** ($k_d = 1,4$; $k_h = 1,8$) – veľkosť územia od 5001 do 20 000 obyv:

- Špecifická potreba vody je závislá od vybavenia bytov. Podľa úpravy navrhujem 120 l. obyv⁻¹. d⁻¹ (pre jestvujúcu resp. navrhovanú zástavbu)

- **pre základnú a vyššiu občiansku a technickú vybavenosť** – pre mesto predstavuje 40 l. os⁻¹. d⁻¹.

Tab. B-19 Súčasný stav:

Ozn.	Ozn.	Popis	Poččet b.j	Poččet MJ/b.j.	MJ	počet MJ	Spec. Potreba [l.MJ ⁻¹ .d ⁻¹]	Qd [m ³ .d ⁻¹]	kd	Qd,max [m ³ .d ⁻¹]	Qd,max [l.s ⁻¹]	kh	Qh,max [l.s ⁻¹]	počet dni [d.rok ⁻¹]	Qr [m ³ .rok ⁻¹]
1	1	Bytový fond			obýv.	6074	120	728,9	1,4	1020,4	11,81	1,8	21,26	365	266041
2	2	občianska a technická vybavenosť			obýv.	6074	40	243,0	1,4	340,1	3,94	1,8	7,09	365	88680
Potreba pitnej vody celkom								971,8		1360,6	15,75		28,35		354722

Tab. B-20 Návrh:

Ozn.	Popis	Poččet b.j	Poččet MJ/b.j.	MJ	počet MJ	Spec. Potreba [l.MJ ⁻¹ .d ⁻¹]	Qd [m ³ .d ⁻¹]	kd	Qd,max [m ³ .d ⁻¹]	Qd,max [l.s ⁻¹]	kh	Qh,max [l.s ⁻¹]	počet dni [d.rok ⁻¹]	Qr [m ³ .rok ⁻¹]	
1	HBV-lokalita „Sever-Záhumnie“	240	2,4	obýv.	576	120	69,1	1,4	96,8	1,12	1,8	2,02	365	25229	
2	IBV-lokalita „Vrchná“	60	3,4	obýv.	204	120	24,5	1,4	34,3	0,40	1,8	0,71	365	8935	
3	IBV-lokalita „Močidlá“	45	3,4	obýv.	153	120	18,4	1,4	25,7	0,30	1,8	0,54	365	6701	
4	IBV-lokalita „Na Ďurčinú“	20	3,4	obýv.	68	120	8,2	1,4	11,4	0,13	1,8	0,24	365	2978	
5	IBV-lokalita „Pod Krivínom“	60	3,4	obýv.	204	120	24,5	1,4	34,3	0,40	1,8	0,71	365	8935	
7	občianska a technická vybavenosť			obýv.	1205	40	48,2	1,4	67,5	0,78	1,8	1,41	365	17593	
Potreba pitnej vody celkom								192,8		269,9	3,12		5,62		70372

Ozn.	Popis	Poččet b.j	Poččet MJ/b.j.	MJ	počet MJ	Spec. Potreba [l.MJ ⁻¹ .d ⁻¹]	Qd [m ³ .d ⁻¹]	kd	Qd,max [m ³ .d ⁻¹]	Qd,max [l.s ⁻¹]	kh	Qh,max [l.s ⁻¹]	počet dni [d.rok ⁻¹]	Qr [m ³ .rok ⁻¹]	
6	IBV-lokalita „Charubina“	70	3	obýv.	210	150	31,5	1,4	44,1	0,51	1,8	0,92	200	6300	
7	občianska a technická vybavenosť			obýv.	210	15	3,2	1,4	4,4	0,05	1,8	0,09	200	630	
Potreba pitnej vody celkom								34,7		48,5	0,56		1,01		6930

Tab. B-21 Výhľadový stav:

Ozn.	Popis	Poččet b.j	Poččet MJ/b.j.	MJ	počet MJ	Spec. Potreba [l.MJ ⁻¹ .d ⁻¹]	Qd [m ³ .d ⁻¹]	kd	Qd,max [m ³ .d ⁻¹]	Qd,max [l.s ⁻¹]	kh	Qh,max [l.s ⁻¹]	počet dni [d.rok ⁻¹]	Qr [m ³ .rok ⁻¹]	
1	IBV-lokalita „Sever-Záhumnie“	240	2,4	obýv.	576	120	69,1	1,4	96,8	1,12	1,8	2,02	365	25229	
2	IBV-lokalita „Na Dieľ“	40	4	obýv.	160	120	19,2	1,4	26,9	0,31	1,8	0,56	365	7008	
3	IBV-lokalita „Močidlá“	45	3,4	obýv.	153	120	18,4	1,4	25,7	0,30	1,8	0,54	365	6701	
4	občianska a technická vybavenosť			obýv.	889	40	35,6	1,4	49,8	0,58	1,8	1,04	365	12979	
Potreba pitnej vody celkom								142,2		199,1	2,30		4,15		51918
Potreba pitnej vody – spolu								1341,5		1878,1	21,7		39,1		483941,2

Potreba vody pre bytovú výstavbu a občiansku vybavenosť (súčasnosť + návrh + výhľad):

$$Q_d = Q_p^{OBYV} = Q_{p,súč} + Q_{p,návrh} + Q_{p,výhľad} = 1\,341\,500 \text{ l. deň}^{-1} \Rightarrow 15,53 \text{ l. s}^{-1}$$

$$Q_{d,max} = Q_m^{OBYV} = Q_d \times k_d = 1\,878\,100 \text{ l. deň}^{-1} \Rightarrow 21,74 \text{ l. s}^{-1}$$

Tab. B-22 Ostatné uvažované odbery:

Ozn.	Popis	MJ	počet	Spec. Potreba [l.MJ ⁻¹ .d ⁻¹]	Qd [m ³ .d ⁻¹]	počet dní [d.rok ⁻¹]	Qr [m ³ .rok ⁻¹]
Lokalita „Bukovina“							
1	Priem.zóna	ha	3,8				
	- administrat.zamestnanci	zamestn.	20	60	1,2	330	396
	- ostatní	zamestn.	100	90	9,0	330	2970
2	ČSPHM						
	- adminstrart.zamestn.	zamestn.	2	60	0,12	330	39,6
	- ostatní	zamestn.	7	100	0,7	330	231
	- reštaurácia	zamestn.	8	300	2,4	300	720
Lokalita „Močidlá“							
1	Penzión	lôžko	44	150	6,6	330	2178
Lokalita „Charubina“							
1	Hotel****	lôžko	160	550	88,0	365	32120
2	Golf klub – akadémia	návštevn.	400	20	8,0	200	1600
2	Golf klub – tech. správa	zamestn.	30	500	15,0	200	3000
Lokalita „Centrum-kultúrospoločenské centrum“							
1	Turistická ubytovňa	lôžko	110	100	11,0	200	2200
Lokalita „Hvojtová“							
1	Agroturistika						
	- ubytovanie	lôžko	40	150	6,0	365	2190
2	Motorest						
	- reštaurácia	zamestn.	8	350	2,8	365	1022
	- admistrat.zamestn.	zamestn.	2	60	0,1	300	36
Lokalita „bývalá Intimoda Rajec-juh“							
1	Hotel	lôžko	80	500	40,0	330	13200
Potreba vody - spolu:					190,9		61902,6

Okrem spomínaných odberov sú v meste aj nasledujúce:

Jestv. priemysel (10 % z potreby vody pre obyv., 260 dní/rok):

$$Q_d = Q_p^{\text{priem.súč}} = Q_m^{\text{priem.súč}} = 6074 \text{ os.} \times 120 \text{ l. os}^{-1} \cdot \text{deň}^{-1} \cdot 0,1 = 72\,888 \text{ l. deň}^{-1} = 18\,950 \text{ m}^3 \cdot \text{rok}^{-1}$$

Potreba vody pre celé mesto Rajec (bez lokality „Charubina“):

$$Q_d = Q_{p,\text{celk}} = Q_p^{\text{OBYV}} + Q_p^{\text{OST}} + Q_p^{\text{priem.súč}} = 1\,459\,600 \text{ l. deň}^{-1} \Rightarrow 16,9 \text{ l. s}^{-1}$$

$$Q_{d,\text{max}} = Q_{m,\text{celk}} = Q_m^{\text{OBYV}} + Q_m^{\text{OST}} + Q_m^{\text{priem.súč}} = 2\,062\,300 \text{ l. deň}^{-1} \Rightarrow 23,9 \text{ l. s}^{-1}$$

$$\text{Ročná potreba vody - celkom: } Q_{\text{ročné}} = 521\,140 \text{ m}^3 \cdot \text{rok}^{-1}$$

Potreba vody pre lokalitu „Charubina“

$$Q_d = Q_{p,\text{celk}} = Q_p^{\text{OBYV}} + Q_p^{\text{OST}} = 34\,700 + 111\,000 = 145\,700 \text{ l. deň}^{-1} \Rightarrow 1,69 \text{ l. s}^{-1}$$

$$Q_{d,\text{max}} = Q_{m,\text{celk}} = Q_m^{\text{OBYV}} + Q_m^{\text{OST}} = 159\,500 \text{ l. deň}^{-1} \Rightarrow 1,84 \text{ l. s}^{-1}$$

$$\text{Ročná potreba vody pre Charubinu: } Q_{\text{ročné}} = 43\,650 \text{ m}^3 \cdot \text{rok}^{-1}$$

Potreby poľnohospodárstva sú riešené samostatnými vodovodnými systémami pre potreby družstiev.

Posúdenie objemu vodojemu (Charubina) pre návrhový stav (2020):

(bude slúžiť aj pre potreby obce Veľká Čierna)

Výpočet potreby pitnej vody pre štatistické zhodnotenie pre súčasný stav:

(podľa Vyhlášky MŽP SR č. 684/2006 zo dňa 14.11.2006):

pre bytový fond ($k_d = 1,4$; $k_h = 1,8$) – veľkosť územia do 1 000 obyv. Špecifická potreba vody je závislá od vybavenia bytov. Podľa úpravy navrhujem 100 l. obyv⁻¹. d⁻¹ (pre jestvujúcu zástavbu) pre základnú občiansku a technickú vybavenosť – stanovujem 15 l. os⁻¹.d⁻¹

Tab. B-23 Potreba pitnej vody

Ozn.	Popis	Počet b.j.	Počet MJ/b.j.	MJ	počet MJ	Špec. Potreba [l.MJ ⁻¹ .d ⁻¹]	Qd [m ³ .d ⁻¹]	kd	Qd,max [m ³ .d ⁻¹]	Qd,max [l.s ⁻¹]	kh	Qh,max [l.s ⁻¹]	počet dní [d.rok ⁻¹]	Qr [m ³ .rok ⁻¹]
1	Veľká Čierna			obyv.	420	100	42,0	2,0	84,0	0,97	1,8	1,75	200	8400
2	občianska a technická vybavenosť			obyv.	420	15	6,3	2,0	12,6	0,15	1,8	0,26	200	1260
Potreba pitnej vody celkom							48,3		96,6	1,12		2,01		9660

Využitelný objem zásobného vodojemu:

$$Q_{m,celk} = Q_{m,Charubina} + Q_{m,V.Čierna} = 159\,500 + 96\,600 = 256\,100 \text{ l. d}^{-1} \Rightarrow 256,1 \text{ m}^3 \cdot \text{d}^{-1}$$

$V_{celk} = \min(0,6 \times Q_{m,celk}) = 153 \text{ m}^3$ – celkový potrebný využitelný objem vodojemu (rozdiel medzi min. a max. hladinou) Charubina má byť min. 60 % Q_m , t. j. min. $153 \text{ m}^3 \Rightarrow$ navrhujem vodojem $1 \times 150 \text{ m}^3$.

Posúdenie objemu vodojemov (Rajec 1 a 2) pre návrhový stav (2020):

– **Vrátane lokality Charubina a obce Veľká Čierna:**

Využitelný objem zásobných vodojemov:

$$Q_{m,celk} = 2\,198\,290 + 256\,100 = 2\,454\,390 \text{ l. d}^{-1} \Rightarrow 2\,454 \text{ m}^3 \cdot \text{d}^{-1}$$

$$V_{celk} = \min(0,6 \times Q_{m,celk}) = 1473 \text{ m}^3$$

– **Bez lokality Charubina a obce Veľká Čierna:**

Využitelný objem zásobných vodojemov:

$$Q_{m,celk} = 2\,198\,290 \text{ l. d}^{-1} \Rightarrow 2\,198 \text{ m}^3 \cdot \text{d}^{-1}$$

$$V_{celk} = \min(0,6 \times Q_{m,celk}) = 1319 \text{ m}^3$$

Celkový potrebný využitelný objem (rozdiel medzi min. a max. hladinou) vodojemov Rajec 1 a Rajec 2 má byť min. 60 % Q_m , t. j. min. 1473 resp. 1319 m^3 . Vzhľadom na to, že jestvujúce vodojemy majú objem nádrží $2 \times 250 + 2 \times 1000 \text{ m}^3 = 2500 \text{ m}^3$, bude aj pre výhľadový stav (r. 2020) akumulácia vody pre mesto a okolité obce dostačujúca.

Takto navrhnuté vodojemy sú posúdené v súlade s vyhl. č. 699/2004 Z. z., STN 75 5302 a STN 92 0400.

I.2.2) ODKANALIZOVANIE:

Súčasný stav

– **Jednotná kanalizácia (splašková + dažďová)**

V meste bola budovaná verejná kanalizácia v nadväznosti na nárast množstva odpadových vôd, podmienená výstavbou domov pre skupinové bývanie a priemyselných závodov s vyššou kumuláciou osôb. Bolo to v 60-tich rokoch 20 storočia. Odpadové vody boli dovtedy akumulované buď v žumpách, alebo prečisťované v septikoch, či malých čistiarnach vtedajšieho štandardu.

Popri budovaní stokovej siete bola realizovaná aj mestská čistiareň odpadových vôd. Nakoľko stoková sieť bola jednotná – odvádzala splaškové i dažďové vody, účinnosť ČOV bola nízka, v počiatkoch jej prevádzky až problémová. Mestské odpadové vody sú stále zvädzané jednotnou kanalizáciou so stupňami odľahčenia balastných dažďových vôd do recipientu – rieky Rajčanka. Čistiareň odpadových vôd – situovaná v smere toku Rajčanky pred obcou Kľače má stabilizovaný režim.

Vlnou ozdravovania životného prostredia po vstupe Slovenska do Európskej Únie dochádza k zmene koncepcií v odvádzaní a likvidácii odpadových vôd. Budujú sa nové stokové sústavy, jestvujúce sú rozširované o príslušné obce, intenzifikujú sa čistiace stanice. Novobudované stoky sa riešia už len pre splaškovú kanalizáciu, na jestvujúcich odkanalizovaných lokalitách sa zhodnocuje spôsob a kvalita odkanalizovania, oddeľujú sa dažďové vody, v prípade potreby sa v lokalitách buduje nová – len splašková stoková sieť s účelom dosiahnuť vyššie parametre odpadových vôd s dopadom na efektívnosť ich následného

čistenia. Taký režim je pripravený aj pre oblasť Rajca, keď budú na miestnu sieť napojené okrem samotného Rajca, Šuje, čiastočne Rajeckej Lesnej aj ďalšie obce – V. a M. Čierna, Ďurčiná, Kľače, Jasenové, Zbyňov a pod. Zahájenie stavby sa predpokladá okolo roku 2010.

Prevádzkovateľom kanalizačnej sústavy je SEVAK a. s. Žilina a mesto Rajec.

V meste Rajec je v rámci stavby „Verejná kanalizácia Rajec - rekonštrukcia stokovej siete a ČOV“ uvažované s dostavbou kanalizačnej siete v meste Rajec, Ďurčina, Fačkov, Malá Čierna, Veľká Čierna, Rajecká Lesná, Šuja, pričom investičná akcia bude hrazená z fondov EU.

Lokalita „Charubina“

Príslahlé obce Veľká Čierna a Malá Čierna nateraz nie sú odkanalizované. Jednotlivé domy (podľa vybavenia) sú odkanalizované vlastnou domovou kanalizáciou, a splaškové odpadové vody sú zaústené do domových žump resp. septikov, alebo domových čistiarní odpadových vôd (ČOV).

V mesiaci 12/2004 bola vypracovaná „Štúdia uskutočniteľnosti stavby verejnej kanalizácie Rajec“, kde sa riešila rekonštrukcia stokovej siete a ČOV Rajec. Zadávateľom štúdie bol SEVAK a. s. Žilina, za účelom financovania projektu z európskych fondov.

Súčasťou štúdie bolo aj riešenie likvidácie odpadových vôd z obidvoch obcí. Bola vypracovaná v 2 alternatívach, pričom 1 riešila napojenie obidvoch obcí na kanalizačný systém mesta Rajec a druhá riešila likvidáciu OV z obcí formou ČOV pod obcou Veľká Čierna s vypúšťaním OV do potoka Čierňanka.

Na základe spracovaných štúdií bola vybraná alternatíva 2 – vlastná ČOV.

- dažďová kanalizácia

V meste nie je vybudovaný ucelený systém, nakoľko sa nachádza v dobrom odtokovom území, kde cez mesto prechádzajú miestne recipienty. Pomocou systému povrchových priekop, jarkov dielčích dažďových stôk sú dažďové vody lokálne odvázané do povrchových vôd. Vzhľadom na geológiu podložia v časti lokality (niva rieky Rajčanka) sa vody z povrchového odtoku po ich separácii, resp. zabezpečení kvality dajú likvidovať aj do podložia – tam, kde patria.

Tab. B-24 Prehľad štatistických ukazovateľov odkanalizovania (podľa SODB 2001):

Názov lokality	Počet bytov	Počet obyvateľov
Rajec – celkom (r.2006)		6101
Rajec – celkom (SODB 2001)	1 655	6074
- s kanalizáciou:	1590	5788
- prípojka na kanalizačnú sieť	1 242	4 547
- septik (žumpa)	348	1 241

Bilancia odpadových vôd (podľa Vyhlášky MŽP SR č. 684/2006 zo dňa 14.11.2006):

Celkový počet obyvateľov s vybudovanou kanalizačnou prípojkou, žumpou, septikom resp. DČOV: 5788 (SODB 2001) (stupeň likvidácie OV - 95 %)

Celková bilancia splaškových OV pre mesto Rajec ($k_d = 1,4$; $k_h = 1,8$)(totožná s bilanciou pitnej vody)

(stupeň odkanalizovania 100 %)

$$Q_d = Q_p^{priem} = 1\,044\,688 \text{ l. deň}^{-1} \Rightarrow 12,09 \text{ l. s}^{-1}$$

$$Q_{d,max} = Q_m^{priem} = 1\,433\,488 \text{ l. deň}^{-1} \Rightarrow 16,59 \text{ l. s}^{-1}$$

Ročná potreba vody - celkom: $Q_{ročné} = 373\,673 \text{ m}^3 \cdot \text{rok}^{-1}$

Riešenie

Kedže je v meste vybudovaná jednotná stoková sústava (odvádza jedným potrubím odpadové vody aj vody z povrchového odtoku) a nie je vhodné pre samotný čistiaci proces v ČOV

čistenie aj dažďových vôd uvažujem v čo najväčšej miere (pokiaľ sa to dá – je možnosť odvedenia týchto vôd do povrchových tokov) budovanie delenej stokovej sústavy.

- splašková kanalizácia

Bude odvádzať spoločne splaškové odpadové vody z jednotlivých objektov v navrhovaných lokalitách do jednotnej kanalizácie obce s následným čistením v MČOV Rajec. Potrubia jednotlivých navrhovaných vetiev budú z materiálu PVC K/PE/PP DN 250 - 500 (upresnia stupne projektovej dokumentácie), šachty betónové/plastové DN 1000. Celé rozšírenie kanalizácie bude gravitačné resp. tlakové. Jednotlivé nehnuteľnosti budú napojené na verejnú kanalizáciu pomocou kanalizačných prípojk. Tie budú ukončené na hranici parcely vo vnútri parcely revíznou šachtou (RŠ) resp. komorou. Do RŠ bude objekt napojený vnútornou kanalizáciou.

Keď dôjde k realizovaniu splaškovej kanalizácie (v zástavbe, kde dosiaľ nie je) bude potrebné žumpy zlikvidovať a napojiť jednotlivé nehnuteľnosti na verejnú kanalizáciu.

Vypúšťané odpadové vody do verejnej kanalizácie musia byť v súlade s prevádzkovým poriadkom kanalizačnej siete, ktorého limitné hodnoty znečistenia vôd vypúšťaných do kanalizácie stanovuje vyhláška MŽP SR č. 55/2005 Z. z. Pre reštauračné zariadenia bude potrebné predčistenie tukových odpadových vôd v lapačoch tukov. Upresnenie stupňov predčistenia z priemyselnej výroby resp. jednotlivých objektov OV stanovia ďalšie stupne projektovej dokumentácie.

Trasy stôk je potrebné navrhnuť tak, aby korešpondovali s navrhovanou zástavbou a boli prispôsobené danostiam terénu.

Vybudovaná stoková sieť musí byť v súlade s platnými normami a predpismi.

Lokalita „Charubina“

Alternatíva 1- odkanalizovanie na ČOV Veľká Čierna

Odkanalizovanie lokality Charubina bude riešené tlakovo-gravitačným systémom tak, že splaškové odpadové vody budú akumulované v najnižšom mieste územia a budú cez ČS prečerpávané do uvažovanej ČOV pre obce Malá a Veľká Čierna. Odtiaľ budú vypúšťané vyčistené odpadové vody do toku Čierňanka. Na ČOV pôjdu len splaškové vody, aby jej efektívnosť bola čo najvyššia.

Alternatíva 2 – napojenie na kanalizačný systém mesta Rajec

Splaškové odpadové vody z územia budú gravitačne odvádzané a akumulované pri čerpacej stanici odpadových vôd (ČS OV). Odtiaľ bude vedené výtlačné potrubie o dĺžke cca 2,6 km (v ochrannom pásme 22 kV vzdušného a podzemného vedenia) do lokality Hvojtová do ďalšej ČS OV, ktorá bude budovaná s súvislosťou s projektom SEVAK-u „Verejná kanalizácia Rajec, rekonštrukcia stokovej siete a ČOV“.

V prípade realizovateľnosti tejto alternatívy je predpoklad, že by slúžila aj pre potreby obcí Veľká a Malá Čierna. Preto pri jej návrhu odporúčame navrhovať jednotlivé objekty (ČS OV, výtlač) v súlade s touto koncepciou.

- dažďová kanalizácia

Dažďové vody zo striech objektov a spevnených plôch nehnuteľností (ak to dovoľí geológia) môžu byť odvádzané do podlažia – tam, kde patria. V prípade, že geológia neumožní túto alternatívu, dažďové vody sa zaústia do uličnej dažďovej kanalizácie resp. cestného rigolu, ktoré vyústia do príslušného recipientu pomocou vyústneho objektu. V tomto prípade však treba rešpektovať požiadavky príslušného vodohospodárskeho orgánu.

Dažďové vody z povrchov v lokalite Charubina (zo striech, zelene, spevnených plôch, komunikácii a parkovísk) budú systémom stôk a povrchových rigolov odvádzané do recipientu Čierňanka. Znečistené dažďové odpadové vody odvádzané z plôch (parkoviská), bude potrebné pred ich vyústením do recipientu predčistiť pomocou odlučovačov ropných látok.

Obdobným problémom je odvádzanie dažďových vôd z komunikácií a parkovacích plôch do podzemných vôd. V takom prípade treba zväziť ich možný vplyv na podzemné vody. V prípade požiadavky sa môžu taktiež navrhnuť odlučovače ropných látok (podľa príslušného

vodohospodárskeho orgánu). Limitné hodnoty pre vypúšťanie do povrchových a podzemných vôd stanovuje nariadenie vlády SR č. 296/2005 Z. z.

Potrubia jednotlivých navrhovaných vetiev budú z materiálu PVC K/PE/PP DN 250 - 300 (upresnia stupne projektovej dokumentácie), šachty betónové/plastové DN 1000. Celé rozšírenie kanalizácie bude gravitačné. Jednotlivé nehnuteľnosti budú napojené na verejnú dažďovú kanalizáciu pomocou kanalizačných prípojk. Tie budú ukončené na hranici parcely vo vnútri parcely revíznou šachtou (RŠ) resp. komorou.

Bilancia odpadových a dažďových vôd

odpadové vody (rovnaké množstvo ako je potreba pitnej vody)

Potreba vody pre celé mesto Rajec (bez lokality „Charubina“):

$$Q_d = Q_{p,celk} = Q_p^{OBYV} + Q_p^{OST} + Q_p^{priem,suč} = 1\,459\,600 \text{ l. deň}^{-1} \Rightarrow 16,9 \text{ l. s}^{-1}$$

$$Q_{d,max} = Q_{m,celk} = Q_m^{OBYV} + Q_m^{OST} + Q_m^{priem,suč} = 2\,062\,300 \text{ l. deň}^{-1} \Rightarrow 23,9 \text{ l. s}^{-1}$$

$$\text{Ročná potreba vody - celkom: } Q_{ročné} = 521\,140 \text{ m}^3 \cdot \text{rok}^{-1}$$

Potreba vody pre celé mesto Rajec (s lokalitou „Charubina“):

$$Q_d = Q_{p,celk} = Q_{p,celk}^{Rajec} + Q_{p,celk}^{Charubina} = 1\,605\,300 \text{ l. deň}^{-1} \Rightarrow 18,6 \text{ l. s}^{-1}$$

$$Q_{d,max} = Q_{m,celk} = Q_{m,celk}^{Rajec} + Q_{m,celk}^{Charubina} = 2\,221\,800 \text{ l. deň}^{-1} \Rightarrow 25,7 \text{ l. s}^{-1}$$

$$\text{Ročná potreba vody - celkom: } Q_{ročné} = 564\,790 \text{ m}^3 \cdot \text{rok}^{-1}$$

Potreba vody pre lokalitu „Charubina“

$$Q_d = Q_{p,celk} = Q_p^{OBYV} + Q_p^{OST} = 34\,700 + 111\,000 = 145\,700 \text{ l. deň}^{-1} \Rightarrow 1,69 \text{ l. s}^{-1}$$

$$Q_{d,max} = Q_{m,celk} = Q_m^{OBYV} + Q_m^{OST} = 159\,500 \text{ l. deň}^{-1} \Rightarrow 1,84 \text{ l. s}^{-1}$$

$$\text{Ročná potreba vody pre Charubinu: } Q_{ročné} = 43\,650 \text{ m}^3 \cdot \text{rok}^{-1}$$

dažďové vody – vody z povrchového odtoku (pre výpočet množstva zrážkových vôd platí aj STN 75 6101)

Ochranné pásma dotknuté v území:

Vodovod DN do 500: 1,5 m od obrysu na obidve strany podľa zákona č. 442/2002 Z. z.

Kanalizácia (podľa zákona č. 442/2002 Z. z.):

DN do 500: 1,5 m od obrysu na obidve strany

DN nad 500: 2,5 m od obrysu na obidve strany

Vodárenské zdroje - vyhl. MŽP SR č. 29/2005 Z. z.

Chránená vodohospodárska oblasť - Zákon o vodách č. 364/2004 Z. z.

I.3) Elektrická energia

I.3.1) Súčasný stav

Širšie vzťahy

Cez časť katastrálneho územia mesta Rajec prechádza VVN linka vyššieho významu 400 kV, V415. Záujmové územie mesta Rajec a jej miestne časti sú zásobované elektrickou energiou z transformovni 22 kV, ktoré sa napájajú z existujúcich vzdušných liniek VN č. 118, 223, 253, 293 a z existujúcich zemných liniek VN č. 1311 a 1312. Záujmové územie mesta Rajec a jej miestne časti sú zásobované elektrickou energiou z rozvodu VN siete cez existujúce transformačné stanice.

Riešené územie

a/ VVN vedenie

Cez časť katastrálneho územia mesta Rajec prechádza VVN linka vyššieho významu 400 kV, V415. Pri záujmových návrhoch a pri navrhovaní zástavby v riešenom území popri VVN linke

je nutné uvedenú linku VVN rešpektovať s dodržaním ochranného pásma 25 m od krajného vodiča.

b/ VN vedenie

VN vedenia č.118, č. 223, č.253 a č. 293 a návazne elektrické prípojky k trafostaniciam sú realizované vo vzdušnom prevedení na betónových stĺpoch a oceľových stožiaroch a časť prívodov k trafostaniciam káblovým vedením v zemi. Uvedené vzdušné VN linky sú privedené do VN rozvodne Rajec, v ktorej je možné spínanie a rozpínanie jednotlivých liniek VN. Z rozvodne VN sú vyvedené káblové vývody VN v zemi č. 1311 a č. 1312. Existujúce vzdušné linky 22 kV prechádzajúce riešeným územím zásobujúce mesto Rajec a široké okolie sa neuvažuje v blízkej budúcnosti prekladať, prípadne rušiť, uvažuje sa z ich rozšírením, pri navrhovaní zástavby. V riešenom území je nutné uvedené linky VN rešpektovať s dodržaním ochranného pásma 10 m od krajného vodiča.

Pri navrhovaní zástavby v riešenom území s káblovým rozvodom 22 kV v zemi je nutné uvedené linky VN rešpektovať s dodržaním ochranného pásma 1 m od káblov VN na každú stranu.

V prípade prekážok vzdušných liniek VN, pri navrhovaní zástavby, je možné urobiť kabelizáciu časti liniek VN do zeme. Uvedené je možné iba so súhlasom správcu a majiteľa sietí VN.

c/ Trafostanice 22/0,4 kV

Elektrická energia je dodávaná odberateľom prostredníctvom 40-tich distribučných trafostaníc o celkovom inštalovanom príkone 16 735 kVA. Priemyselný odber sa odhaduje na 12 025 kVA inštalovaného príkonu. Vyťažiteľnosť transformačných staníc priemyselnej časti je daná činnosťou a obnovou výroby jednotlivých podnikateľských subjektov. Transformačné stanice T38, T39 a T40 sa nachádzajú v katastrálnom území mesta Rajec v časti obcí V. Čierna a Šuja.

Tab. B-25

TS	napájacia linka	Prevedenie TS	výkon trafo kVA	Miestny názov TS	Pozn.
T1	118/480	murovaná	400	Rajec Za hotelom Kl'ak	Stav
T2	118/481	murovaná	400	Rajec El. vinuta námestie	Stav
T3	118/482	kiosková plech.	400	Rajec Pri kostole	Stav
T4	118/483	kiosková plech.	400	Rajec ul. Pri Rajčianke	Stav
T5	118/484	vstavaná	250	Rajec Juh ul. Pri kotolni	Stav
T6	118/485	murovaná	400	Rajec Sídl. Juh - Rezbár	Stav
T7	118	stĺpová	100	Rajec Majomax	Stav
T8	118	stĺpová	630	Rajec Diamoak	Stav
T9	118	vstavaná	100	Rajec Kofola	Stav
T10	118	stožiarová	250	Rajec VD Rajčan	Stav
T11	118	stĺpová	100	Rajec Sevak vodojem	Stav
T12	118	murovaná	2x400	Rajec Zipp - Prefa	Stav
T13	118	stožiarová	100	Rajec Rezbár prevádka 1	Stav
T14	118	stožiarová	250	Rajec soc. dom Slovena	Stav
T15	118	vežová	250	Rajec ul. Obrancov mieru	Stav
T16	118	stožiarová	160	Rajec Agroregión Krivín	Stav
T17	118	stožiarová	250	Rajec ul. S. Chalúpku IBV	Stav
T18	118	stožiarová	160	Rajec Čerpačka PHM	Stav
T19	1312/487	murovaná	250	Rajec Gymnázium	Stav
T20	1312/486	murovaná	160	Rajec Sever plyn. kotolňa	Stav
T21	1312/478	murovaná	400	Rajec Poliklinika	Stav
T22	1312/496	vstavaná	400	Rajec Kompres Medical	Stav
T23	1311/479	vstavaná	1000	Rajec Korasan	Stav
T24	1311/494	murovaná	2x1000	Rajec Euro Enterprise s.r.o	Stav

T25	253	stĺpová	400	Rajec ul. Bystrická	Stav
T26	253/477	murovaná	400	Rajec Škola	Stav
T27	253	stĺpová	250	Rajec Agroregión AB	Stav
T28	253	stožiarová	250	Rajec Eurofarma	Stav
T29	253	stožiarová	75	Rajec Agroregión sušička	Stav
T30	253	murovaná	1000+400	Rajec ZŤS Vinuta	Stav
T31	253	stĺpová	250	Rajec ROSS s. r. o.	Stav
T32	253	stĺpová	100	Rajec Nákl. autodoprava	Stav
T33	253	stĺpová	160	Rajec ČOV	Stav
T34	253	stĺpová	100	Rajec Drevodom	Stav
T35	253	stožiarová	400	Rajec Intimoda	Stav
T36	253	murovaná	1000	Rajec Veronika kúpalisko	Stav
T37	223	stožiarová	160	Rajec Agroregión Vojtová	Stav
T38	223	stĺpová	30	Rajec V. Čierna Charu pila	Stav
T39	223	stožiarová	160	Rajec V. Čierna ZIPP lom	Stav
T40	293	murovaná	3x630	Rajec Šuja kameňolom	Stav
Spolu inštalovaný výkon			16 735		

I.3.2) Riešenie elektrifikácie

Základné údaje o riešenom území

	Stav	r. 2020
Trvalo obývané byty celkom :	1655 b. j.	2303 b.j.
z toho : súčasne	1655 b. j.	1605 b.j.
navrhované	-	698 b.j.
Priemerný podielový príkon na byt :		
súčasne byty	1,4 kW	1,9 kW
navrhované byty	-	2,0 kW

Príkon pre občiansku vybavenosť - podľa podobných objektov v súčasnosti

Príkon pre plánované výrobné plochy á 7,2 kW/pracovne miesto, resp. 60 kW/ ha celkovej plochy

Tab. B-26 Nápočet elektrického príkonu podľa druhu odberu a územného členenia

Riešené územie	Etapa 2007 KW	Etapa 2020 KW
Rajec		
1. Byty stav : 1655 b.j. á 1,37 / 1,9 kW	2 270	3 150
Návrh lokalita : Sever-Záhumnie HBV 240 b.j. á 2,0 kW	-	480
Vrchná 60 RD á 2,0 kW	-	120
Na Ďurčinú 20 RD á 2,0 kW	-	40
Pod Krivínom 60 RD á 2,0 kW	-	120
Močidlá 45 RD á 2,0 kW	-	90
Charubina 70 RD á 2,0 kW	-	140
preluky 203 RD á 2,0 kW	-	406
Spolu	2 270	4 550
2. Občianska vybavenosť		
Súčasná celkom	1 500	1 550
Návrh, lokalita : Sever-Záhumnie	-	250
Charubina golf + ubyt. kapacity	-	800
Hvojtová-agroturistika, ubytovanie, stravovanie, amfiteáter	-	180
Bukovina-supermarket, benz. čerpadlo	-	250
Bývalá Intimoda Rajec juh-hotel	-	50

Futbalové ihrisko-športová hala	-	50
Spolu	1 500	3 130
3. Výroba		
Súčasná celkom	12 025	12 100
Návrh lokalita : rozvoj priemyslu	-	500
Spolu	12 025	12 600
Rajec celkom	15 795	19 480

Tab. B-27 Požiadavka územia na transformačný výkon podľa členenia územia v kVA

Miestna časť	Stav		Návrh r. 2020	
	Inšt.výkon trafostaníc	Potreba Územia	Inšt.výkon trafostaníc	Potreba Územia
Rajec	16 735	15 795	25 350	20 280

Širšie vzťahy

Pre urbanizačný rozvoj riešeného územia a predpokladaný nárast odberu elektrickej energie sa navrhuje v riešenom území rozšírenie počtu 22 kV napájačov.

Riešené územie

V návrhovom období do roku 2020 sa navrhuje jestvujúca 22 kV distribučná sieť (vzdušné VN vedenia, trafostanice) v zastavanom území mesta postupne na zrušenie a jej náhrada podzemnými vedeniami, spolu s rekonštrukciou existujúcich transformačných staníc a prestavbou vonkajších trafostaníc za kioskové. V objekte 22 kV rozvodne sa uvažuje s vybudovaním nového káblového napájača s vyústením do severnej časti mesta Rajec, s prepojením do súčasnej priemyselnej časti.

Trafostanice :

- T14, T15, T17, T18, T25, T27, T37, sa navrhujú vymeniť za kioskové trafostanice, s novým káblovým rozvodom VN
- ostatné jestvujúce trafostanice sa ponechávajú bez zmeny, alebo sa budú rekonštruovať podľa potreby nárastu príkonov, stavu a umiestnenia
- navrhované trafostanice pre nové obytné plochy, občiansku vybavenosť, priemyselné plochy v počte do 15 ks (rozmiestnenie, počet a výkon trafostaníc bude spresnený po spracovaní návaznej dokumentácie)

Sekundárny rozvod :

Sekundárnu sieť navrhujeme budovať systémom zakáblvanej jednoduchej mrežovej siete v plochách so sústredenou bytovou výstavbou a objektov občianskej vybavenosti. V okrajových častiach s nízkopodlažnou zástavbou a IBV je možné ponechať vonkajšie sekundárne rozvody na betónových podperných bodoch.

Verejné osvetlenie v centrálnych častiach územia a v nových lokalitách sa navrhuje aj naďalej budovať zakáblvaným rozvodom a na podperných oceľových bodoch.

Netradičné zdroje

Podporujú sa ďalej všetky aktivity vo využití solárnej energie na prípravu teplej úžitkovej vody, veternej a geotermálnej energie.

I.3.3) Ochranné pásma

V zmysle zákona č. 656/2004 Z. z. je potrebné rešpektovať ochranné pásma elektrických vedení od krajných vodičov na každú stranu, resp. od zariadení :

§ 36, odsek (2) pre vodiče od 1 kV do 35 kV vrátane

pre vodiče bez izolácie 10 m, v súvislých lesných priesekoch 7 m
 pre vodiče so základnou izoláciou 4 m, v súvislých lesných priesekoch 2 m
 pre zavesené káblové vedenie 1 m
 pre 110 kV vedenie 15 m
 pre 220 kV vedenie 20 m
 pre 400 kV vedenie 25 m

§ 36, odsek (9) pre elektrické stanice vonkajšieho prevedenia
 pre 110 kV stanicu 30 m od oplotenia pozemku
 pre trafostanicu 22/0,4 kV 10 m od konštrukcie

§ 36, odsek (4) – v ochrannom pásme a pod vedením je zakázané

- zriaďovať stavby, konštrukcie a skládky
- pestovať porasty s výškou presahujúcou 3 m vo vzdialenosti do 2 m od krajného vodiča
- uskladňovať ľahko výbušné a horľavé látky
- vykonávať činnosti ohrozujúce bezpečnosť osôb, majetku, elektrické vedenie a bezpečnosť a spoľahlivosť prevádzky sústavy

I.4) Zásobovanie plynom

I.4.1) Súčasný stav

Zdrojom zemného plynu pre riešené územie mesta Rajec je VTL distribučný plynovod Severné Slovensko o parametroch DN 500 PN 64, ktorý prechádza južnou časťou intravilánu mesta a bol uvedený do prevádzky v roku 1977, vzápätí bola zahájená plynofikácia sídla.

V meste Rajec je realizovaný rozvod zemného plynu v tlakovom pásme STL do 0,1 MPa.

Územie mesta je pokryté uceleným plynárnským systémom na báze STL plynovodov. Plynovody boli budované v roku 1978 a následných, sú v štádiu perspektívy životnosti, pokrývajú celé územie s možnosťou pripojiť celú urbanisticky koncentrovanú zástavbu.

Odberatelia plynu v jadrovom území mesta sú zásobovaní plynom z dvoch RS v tlakovej hladine STL do 0,1 MPa.

Z celkového počtu 1655 obývaných bytov je 1263 b. j. pripojených na zemný plyn, čo predstavuje plynofikáciu obyvateľstva na 76,3 %. Priemerná spotreba ZPN na jeden byt je 1427 m³ za rok a cca 0,85 m³ za hodinu.

V kategórii maloodber - vybavenosť mesta a podnikateľský segment je evidovaných 19 odberateľov ZPN s celkovou spotrebou plynu 150 tisíc m³ za rok. Priemerná ročná spotreba na odber je cca 8 100 m³ a cca 3,7 m³ za hodinu.

V území je evidovaný jeden veľkoodberateľ – ZDŠ, s ročným odberom 55 tis. m³ a 65 m³ za hodinu.

Stav plynofikácie bytovej zástavby (podľa SODB 2001):

-	počet trvale obývaných bytov	1655
-	počet plynofikovaných bytov	1263
-	percento plynofikácie bytov	76,3 %.

Občianska vybavenosť je splynofikovaná na 100 %.

Tab. B-28 PREHĽAD JESTVUJÚCICH REGULAČNÝCH STANÍC (RS) VTL/STL

Por.č.	Lokalizácia RS	Výkon (m ³ /h)	Typ	Správca	Poznámka
1	Rajec - Slovena	3000	RS 3000	SPP a. s.	výstup 100 kPa
3	Rajec – Sever Moyzesa	3000	RS 3000	SPP a. s.	výstup 100 kPa (pre Rajec) výstup 300 kPa (pre Ďurčinú)

Tab. B-29 PLYNOFIKÁCIA

Názov lokality	Počet odberateľov(odberov) / príkon $m^3 \cdot h^{-1}$ / ročne – tis. $m^3 \cdot h^{-1}$		Poznámka
	MO + VO nebytový odber	Obyv.	
Rajec	¹⁾ / 100/ 298	5580 ²⁾ / 1125/ 1802	

C e l k o m	1 125 $m^3 \cdot h^{-1}$	cca. 2 100 tis. $m^3 \cdot h^{-1}$
--------------------	--	--

Tab. B-30 ZOZNAM DISTRIBUČNÝCH PLYNOVODNÝCH ROZVODOV

Trasa plynovodu od - do	Dĺžka v km	Max. tlak v MPa	Priemer v mm	Rok uvedenia do prevádzky	Poznámka
VTL rozvody		6,4	oc. DN 500		
VTL prípojky		6,4	oc. DN 100		
miestne rozvody		0,1	PE D63-160 oc. DN 80-300		STL 0,1 MPa
miestne rozvody		0,3	¹⁾		STL 0,3 MPa – pre Ďurčinú

Zdroj : SPP Distribúcia, a. s.

Poznámka:

¹⁾ Podrobné informácie o distribučnej sieti (dimenzie, kapacitné ukazovatele) neboli vlastníkom plynovodov (SPP Distribúcia, a. s.) pre potreby územno-plánovacej dokumentácie poskytnuté, nakoľko sú uvedené informácie súčasťou obchodného tajomstva SPP a. s.

²⁾ Údaje získané zo SODB 2001

I.4.2) Riešenie

Rozšírenie výstavby, ktoré rieši tento územný plán je tvorené lokalitami pre IBV, HBV, priemyselné zóny a objekty občianskej vybavenosti. Všetky lokality ležia v blízkosti miestnych plynovodov, ako zdroj zásobovania budú slúžiť STL plynovody – 0,1 MPa.

V súvislosti z rozšírením výstavby bude potrebné vykonať zmeny trás distribučných plynovodov (v lokalite „Záhumnie-Sever“) tak, aby nedochádzalo ku konfliktom navrhovanej zástavby s nimi.

V rámci každej uličnej zástavby sa navrhuje vybudovanie uličného plynovodu pre zásobovanie obyvateľstva. Plynovody budú nadväzovať na už vybudované vetvy v príslušnom území, materiál plynovodov PE/ocel'. Tlaková hladina je daná tlakovou hladinou jestvujúcich plynovodov – 0,1 MPa. Celý navrhovaný rozvod plynu pre jednotlivé lokality bude zároveň slúžiť ako distribučný plynovod. Jednotlivé objekty budú napájané na tento rozvod plynovodnými prípojkami ukončenými v skrinke HUP umiestnenej na hranici parciel.

V zmysle bilancii uvedených v stati ústredné vykurovanie tohto elaborátu je prevedený prepočet na potrebu zemného plynu. V závere priložených tabuliek sú aj bilancie z pohľadu základných výberov - stupňov zásobovania energiami – teplom/plynom.

Tab. B-31 Bilancia zemného plynu navrhovaných odberov:

p.č.	Objekty	MJ	počet	příkon jedin. (m ³ /hod)	příkon celk. (m ³ /hod)	Ročne jedin. (m ³ /rok)	Ročne celkovo (tis. m ³ /rok)
Bytový fond							
1	HBV-lokalita „Sever-Záhumnie“	B.J.	240	0,9	216	2200	528
2	IBV-lokalita „Vrchná“	B.J.	60	1,5	90	3500	210
3	IBV-lokalita „Močidlá“	B.J.	45	1,5	67,5	3500	157,5
4	iBV-lokalita „Na Ďurčinú“	B.J.	20	1,5	30	3500	70
5	IBV-lokalita „Pod Krivínom“	B.J.	60	1,5	90	3500	210
6	IBV-lokalita „Charubina“	B.J.	70	1,5	105	3500	245
Ostatné odbery							
Lokalita „Sever-Záhumnie“							
1	OV	kW	3420		380		532
Lokalita „Bukovina“							
1	Priem.zóna	kW	3560		395,56		553,78
2	OV	kW	750		83,33		116,67
Lokalita „Močidlá“							
1	Penzión	kW	180		20		28
Lokalita „Charubina“							
1	Hotel, Golf klub	kW	705		78,33		109,67
Lokalita „Centrum-kultúrnospoločenské centrum“							
1	OV	kW	1700		188,89		264,44
Lokalita „Hvojtová“							
1	ubytovanie, motorest	kW	510		56,67		79,33
Lokalita „bývalá Intimoda Rajec-juh“							
1	Hotel	kW	300		33,33		46,67
Lokalita „futbalové ihrisko-športová hala“							
1	OV	kW	400		44,44		62,22
Celkom:					2014,06		3543

p.č.	Objekty	MJ	počet	příkon jedin. (m ³ /hod)	příkon celk. (m ³ /hod)	Ročne jedin. (m ³ /rok)	Ročne celkovo (tis. m ³ /rok)
1	IBV-lokalita „Sever-Záhumnie“	B.J.	240	1,5	360	3500	840
1	IBV-lokalita „Na Diel“	B.J.	40	1,5	60	3500	140
1	IBV-lokalita „Močidlá“	B.J.	45	1,5	67,5	3500	157,5
Celkom:					487,5		1138

Tab. B-32 Bilancia zemného plynu výhľadových odberov:

Pre navrhovanú zástavbu predpokladáme potrebu príkonu plynu 2014 m³. h⁻¹, resp. 488 m³. h⁻¹ pre výhľadovú zástavbu.

Ročná potreba zemného plynu predstavuje 3543 x10³ m³.r⁻¹ resp. 1138 x10³ m³.r⁻¹

Záver :

Kedže v súčasnosti je mesto (spolu s obcou Ďurčiná) zásobované zemným plynom z 2 regulačných staníc VTL/STL (2x 3000 m³. h⁻¹), čo činí spolu 6000 m³. h⁻¹, uvedené navýšenie potreby plynu zo súčasných 1125 m³. h⁻¹ na navrhovaných 3139 m³. h⁻¹ a výhľadových 3627 m³. h⁻¹ bude možné pokryť z jestvujúceho stavu, t.j. jestvujúce regulačné stanice sú vyhovujúce.

V návrhovom období je potrebné sledovať rozvoj plynofikácie a všetky rozširovania realizovať v súlade so schváleným generelom plynofikácie.

Ochranné a bezpečnostné pásma plynovodov dotknuté v území (podľa zákona č. 656/2004 Z. z.):

Ochranné pásmo na účely tohto zákona je priestor v bezprostrednej blízkosti priameho plynovodu alebo plynárenského zariadenia, vymedzený vodorovnou vzdialenosťou od osi priameho plynovodu, alebo od pôdorysu technologickej časti plynárenského zariadenia meraný kolmo na os plynovodu, alebo na hranu pôdorysu technologickej časti plynárenského zariadenia. Vzdialenosť na každú stranu od osi plynovodu alebo od pôdorysu technologickej časti plynárenského zariadenia je:

4 m pre plynovod s menovitou svetlosťou do 200 mm,

12 m pre plynovod s menovitou svetlosťou od 501 mm do 700 mm,

1 m pre plynovod, ktorým sa rozvádza plyn na zastavanom území obce s prevádzkovaným tlakom nižším ako 0,4 MPa,

8 m pre technologické objekty

Bezpečnostné pásmo - sa rozumie priestor vymedzený vodorovnou vzdialenosťou od osi plynovodu alebo od pôdorysu plynárenského zariadenia, meraný kolmo na os, alebo na pôdorys. Vzdialenosť na každú stranu od osi plynovodu, alebo od pôdorysu plynárenského zariadenia je:

10 m pri plynovodoch s tlakom nižším ako 0,4 MPa prevádzkovaných na voľnom priestranstve a na nezastavanom území,

50 m pri plynovodoch s tlakom nad 4 MPa s menovitou svetlosťou do 150 mm,

150 m pri plynovodoch s tlakom nad 4 MPa s menovitou svetlosťou do 500 mm,

50 m pri regulačných staniciach, filtračných staniciach, armatúrnych uzloch.

I.5) Zásobovanie teplom

I.5.1) Stav

Zásobovanie teplom je dôležitou časťou energeticko výrobnou – zásobovacej sústavy ovplyvňujúcej územný rozvoj mesta Rajec a jeho environmentálnu hodnotu.

Riešené územie spadá do oblasti s vonkajšou výpočtovou teplotou - 18 ° C v zmysle STN 060210 a STN 383350 , so strednou dennou teplotou v januári (najchladnejší mesiac) mínus 4,0 ° C a dĺžkou vykurovacej sezóny 232 dní a strednou teplotou vykurovacieho obdobia + 2,7°C .

Mesto Rajec má decentralizovaný systém zásobovania teplom s:

- a) blokovými zdrojmi tepla (sídliisko Sever a sídlisko Juh)
- b) domovými lokálnymi zdrojmi tepla

Na území mesta pôsobí dodávateľ, ktorý rozpočítava množstvo dodaného tepla konečnému spotrebiteľovi (BINEKO, spol. s r. o.) z týchto zdrojov tepla:

Kotolňa sídlisko Sever – inšt. výkon 4,4 MW, s palivovou základňou zemný plyn a počtom napojených bytov 563 b. j. Dĺžka rozvodov tepla k jednotlivým blokom je 1250 m.

Kotolňa sídlisko Juh – inšt. výkon 2,5 MW, s palivovou základňou biomasa a počtom napojených bytov 176 b.j. Dĺžka rozvodov tepla k jednotlivým blokom je 470 m.

Ostatná bytová výstavba HBV a IBV je zásobovaná teplom z domových a lokálnych zdrojov tepla.

Objekty vybavenosti, priemyselnej a poľnohospodárskej výroby sú zásobované teplom z vlastných zdrojov.

V povodí Porubského potoka sa nachádza 11 rekreačných chat s lokálnym zabezpečením tepla.

Vybrané priemyselné zdroje tepla nad 1 MW:

Vínuta, s. r. o. – inšt. výkon 2x1,86 MW s palivovou základňou hnedé uhlie

ZIPP – inšt. výkon 2x1,1 MW s palivovou základňou zemný plyn

Uvedené zdroje tepla vyrábajú teplo pre vlastnú potrebu.

Tab.B-33 Orientačná potreba tepla

Členenie potreby	Tepelný príkon MW	Ročná spotreba GJ	Použité Paliva
Byty:			
IBV – 761 b.j.	10,500	72 315	ZPN, PP, EE
HBV – 880 b.j.	5,200	35 745	ZPN, Bio, PP
Ostatné – 14 b.j.	0,100	965	
Byty celkom: 1655 b.j.	15,800	109 025	
Vybavenosť + rekreácia:			
- školstvo	3,900	25 270	
- kultúra	0,345	2 240	
- šport + rekreácia	0,530	5 175	
- zdravotníctvo	0,345	2 420	
- maloobchod	0,310	2 100	
- soc. starostlivosť	0,425	3 040	
- ubytovanie a stravovanie	1,155	7 855	
- služby	0,820	5 310	
- administratíva	0,300	1 945	
Vybavenosť celkom	8,130	55 355	ZPN, PP, Bio, EE
Priemys. a poľnohosp. objekty	4,570	34 130	ZPN, PP, EE
Mesto Rajec			
C e l k o m	28,500 MW	198 510 GJ	

Orientačné krytie celkovej potreby tepla 198 510 GJ/rok jednotlivými druhmi palív a energií je nasledovné:

- zemný plyn	113 150 GJ/rok	57%
- pevné palivo a ostatné	65 510 GJ/rok	33%
- biomasa	7 940 GJ/rok	4%
- elektrická energia	11 910 GJ/rok	6%

I.5.2) Riešenie zásobovania teplom

Zásobovanie teplom v Rajci má decentralizovaný charakter s nadväznosťou na štruktúru zástavby a koncentráciu spotrebičov tepla.

Pri ďalšom rozvoji mesta sa uvažuje so zásobovaním teplom pre individuálnu bytovú výstavbu (IBV), hromadnú bytovú výstavbu (HBV), občiansku vybavenosť a priemyselnú výrobu.

Požadované potreby tepla podľa lokalít:

Tab. B-34 Lokalita „Sever – Záhumnie“

	Návrh bytových jednotiek	Tepelný výkon (kW)
HBV	240	1 560
Občianska vybavenosť (základná a materská škola, hotel, kryté kúpalisko, obchodný dom a pod.	-	3 420
Spolu	240	4 980

Tab. B-35 Lokalita „Vrchná“

	Návrh bytových jednotiek	Tepelný výkon (kW)
IBV	60	1 440
Spolu	60	3 055

Tab. B-36 Lokalita „Na Ďurčinú“

	Návrh bytových jednotiek	Tepelný výkon (kW)
IBV	20	480
Spolu	20	480

Tab. B-37 Lokalita „Pod Krivínom“

	Návrh bytových jednotiek	Tepelný výkon (kW)
IBV	60	1 440
Spolu	60	1 440

Tab. B-38 Lokalita „Močidlá“

	Návrh bytových jednotiek	Tepelný výkon (kW)
IBV	45	1 080
Občianska vybavenosť (penzión-44 lôžok)	-	180
Spolu	45	1 260

Tab. B-39 Lokalita „Charubina“

	Návrh bytových jednotiek	Tepelný výkon (kW)
IBV	70	1 680
Občianska vybavenosť (hotel – 120 lôžok, golfový klub)	-	705
Spolu	70	2 285

Tab. B-40 Lokalita „Centrum – kultúrno-spoločenské centrum“

	Návrh bytových jednotiek	Tepelný výkon (kW)
IBV	100	1 600
HBV	105	680
Občianska vybavenosť (telocvičňa, turistická ubytovňa-110 lôžok, kultúrno-spoločenské centrum)	-	1 700
Spolu	205	3 980

Tab. B-41 Lokalita „Hvojtová“

	Návrh bytových jednotiek	Tepelný výkon (kW)
Občianska vybavenosť (ubytovanie-40 lôžok, motorest, amfiteáter)	-	510
Spolu		510

Tab. B-42 Lokalita „Bukovina“

	Návrh bytových jednotiek	Tepelný výkon (kW)
Občianska vybavenosť (supermarket, benzínové čerpadlo, autoumývareň)	-	750
Priemysel	-	3 560
Spolu		4 310

Tab. B-43 Lokalita „byv. Intimoda Rajec juh - hotel“

	Návrh bytových jednotiek	Tepelný výkon (kW)
Občianska vybavenosť (hotel-80 lôžok)	-	300
Spolu		300

Tab. B-44 Lokalita „futbalové ihrisko – športová hala“

	Návrh bytových jednotiek	Tepelný výkon (kW)
Občianska vybavenosť	-	400
Spolu		400

Tab. B-45 Požadované potreby tepla podľa funkčného využitia:

Názov lokality	Tepelný výkon (kW)
IBV	7 760
HBV	2 240
Priemysel	3 560
Občianska vybavenosť	7 965
Spolu lokality	21 525

Celková navrhovaná potreba tepelnej energie pre rozvoj mesta Rajec je 21,525 MW.

I.5.3) Riešenie potrieb tepla

Koncepcia zásobovania teplom pre mesto Rajec do roku 2020 by mala vychádzať z nasledujúcich zásad:

využiť kapacity súčasných zdrojov tepelnej energie – objektové teplovodné plynové kotolne

kotolne na tuhé palivo upraviť na využitie zemného plynu

postupne dopĺňať obnoviteľné zdroje tepla pre vykurovanie a ohrev TÚV.

Individuálna bytová výstavba bude zásobovaná teplom z lokálnych domových plynových teplovodných kotolní, resp. kotolní na spaľovanie drevnej hmoty. Na ohrev teplej úžitkovej vody (TÚV) sa bude využívať aj solárna energia s použitím slnečných kolektorov.

Objekty HBV a občianskej vybavenosti budú zásobované teplom z objektových teplovodných plynových kotolní slúžiacich pre ohrev média ÚK a ohrev TÚV. Na ohrev, resp. predohrev TÚV sa bude využívať solárna energia použitím slnečných kolektorov, alebo iné obnoviteľné zdroje energie (napr. v lokalite Sever – Záhumnie sa využije geotermálna energia). Uvedeným riešením sa dosiahne možnosť vykurovať každý objekt samostatne, podľa účelu jeho využitia, bude tu vytvorená možnosť lokálnej regulácie, príprava médií priamo na mieste odberu (vylúčenie strát vo vonkajších tepelných sieťach), v prípade neobsadenosti objektov je možný prechod do útlmovej ochrany objektu a tým šetrenia tepelnou energiou.

Objekty priemyselnej výroby budú zásobované teplom na báze zemného plynu (plynové kotolne, plynové infražiarice, resp. plynové vzduchotechnické jednotky) s doplnkovým využitím obnoviteľných zdrojov energie (kotolne s využitím biomasy) a využitím odpadového tepla z kogeneračnej výroby elektrickej energie.

Alternatívne objekty v lokalite Bukovina + priemyselné objekty budú zásobované teplom z centrálného zdroja tepla so spaľovaním biomasy – rýchlorastúcich drevín.

Aplikáciou územného plánu mesta Rajec vzniknú nové zdroje znečistenia ovzdušia. V zmysle Vyhlášky MŽP SR č. 706/2002 Z. z. v znení neskorších predpisov podľa Prílohy č. 2 sa budú kotolne s menovitým tepelným príkonom 0,3 MW a viac zaraďovať do kategórie - 1.2.1. stredné zdroje znečisťovania z palivo – energetického priemyslu - technologické celky obsahujúce stacionárne zariadenia na spaľovanie palív so súhrnným tepelným menovitým príkonom 0,3 MW a vyšším, až do 50 MW.

I.6) Pošta a telekomunikácie

I.6.1) Súčasný stav

Pošta

Poskytovanie poštových služieb pre obyvateľstvo zabezpečuje zriadená poštová prevádzka v meste Rajec, organizačne je začlenená pod Regionálne poštové centrum RPC Žilina, ktoré je riadené ústredím Slovenskej pošty a. s.

Poštová prevádzka je umiestnená v samostatnom objekte, dodávanie zásielok je zabezpečené poštovými doručovateľmi.

Telekomunikácie

Telekomunikačné služby, podľa súčasnej štruktúry Slovák Telecom a. s. zabezpečuje Centrum sieťovej infraštruktúry Žilina, prislúchajúce do Regionálneho centra RCSI Žilina.

V meste je zriadená digitálna ústredňa RSU v objekte pošty, na ktorú sú pripojené aj pridružené obce.

Miestna telefónna sieť je realizovaná v kombinácii káblový rozvod v zemi a vzdušný závesný kábel po drevených stĺpoch .

Telefonizácia

Telekomunikačné služby, podľa súčasnej štruktúry Slovák Telecom a. s. zabezpečuje Centrum sieťovej infraštruktúry Žilina, prislúchajúce do Regionálneho centra RCSI Žilina.

V meste je zriadená digitálna ústredňa RSU v objekte pošty, na ktorú sú pripojené aj pridružené obce.

Miestna telefónna sieť je realizovaná v kombinácii káblový rozvod v zemi a vzdušný závesný kábel po drevených stĺpoch, navzájom prepojená nadradenými rozvádzačmi (sieťové, traťový).

Mobilná sieť

Poskytovanie telekomunikačných služieb ako hovorová služba, fax, prenos dát a pod. je v území zabezpečované mobilnými operátormi ORANGE a T-Mobile.

Miestny rozhlas

V meste Rajec a jej miestnych častiach je celoplošne realizovaný rozvod miestneho rozhlasu rozvodom v zemi a po oceľových stožiaroch vzduchom, rozhlasová ústredňa je umiestnená v priestoroch mestského úradu.

TV signál

Televízne vysielanie v meste Rajec sa zabezpečuje TV vykryvačom. Pre rozšírený príjem televízneho vysielania v meste je realizovaná káblová televízia s príjmom satelitných programov. Technologické zariadenie je situované v objekte MÚ, rozvod k užívateľom je realizovaný káblom v zemi a závesným káblovým vedením po stĺpoch NN siete.

Diaľkové káble

Riešeným územím v prechádzajú trasy miestnych a diaľkových káblov:

- metalický kábel DK Žilina - B. Bystrica, odbočka Rajec pošta
- koaxiálny kábel DK Žilina - P. Bystrica
- optický Žilina - Rajec pošta
- optický Rajec pošta - Rajecká Lesná
- Rajec pošta – Rajecké Teplice

I.6.2) Riešenie

Pošta

Poštové služby budú aj naďalej poskytované na štandardnej úrovni. V ďalšom období je potrebné sa zamerať na ich skvalitnenie. Akékoľvek zmeny v poskytovaných službách sú v kompetencii RPC Žilina a ústredia Slovenská pošta, a. s. Bratislava.

Telekomunikácie

Telefonizácia

Tab. B-46 a/ Základné údaje riešeného územia

Ú d a j e	E t a p a	
	Rok 2006	Rok 2020
- počet obyvateľov	6 101	6 678
- počet bytov celkom	1 655	2 303
z toho rozvojové územie	-	698
- počet HTS pre navrhované byty	-	1 až 1,5
- počet HTS na prac. miesta	-	25

b/ Nápočet HTS pevnej telefónnej siete podľa členenia územia pre rok 2020

Pre súčasnú zástavbu počty HTS v bytovej a nebytovej sfére sa neudávajú nakoľko neboli sprístupnené údaje o ich súčasnom stave, taktiež neboli sprístupnené údaje o kapacite digitálnej ústredne a telekomunikačných sietí.

Tab. B-47

Mesto - rozvojové územie	Počet obyvateľov	Počet bytov rok 2020	P o č e t H T S			% na obyvateľ.
			bytové	nebytové	s p o l u	
Rajec	6 678	698	1 050	500	1 550	68
Lokalita :						
Sever-Záhumnie HBV 240 b.j.				400 pár.		
Vrchná 60 RD				100 pár.		
Na Ďurčinú 20 RD á 2,0 kW				50 pár.		
Pod Krivínom 60 RD				100 pár.		
Močidlá 45 RD				50 pár.		
Charubina 70 RD				100 pár.		
preluky 203 RD				250 pár.		
OV						
Sever-Záhumnie				100 pár.		
Charubina golf + ubyt. kapacity				100 pár.		
Hvojtová-agroturistika, stravovanie, amfiteáter		ubytovanie,		50 pár.		
Bukovina-suppermarket, benz. čerpadlo				100 pár.		
Bývalá Intimoda Rajec juh-hotel				50 pár.		
Futbalové ihrisko-športová hala				50 pár.		
Priemysel				50 pár.		

Riešenie navrhovaného stupňa telefonizácie

Pre zabezpečenie telefonizácie riešeného územia v roku 2020 pre navrhované ukazovatele rozvojových častí mesta Rajec je potrebné realizovať :

- rozšírenie kapacity digitálnej ústredne RSU Rajec o cca 1550 vývodných vedení
- pripojovanie telefónnych účastníkov v sústredenej zástavbe IBV a v priemyselných zónach cez káblové prípojkové skrine, bytovú zástavbu v rozptyle z účastníckych stĺpových rozvádzačov závesným káblovým vedením.

Rozšírenie kapacity rozvodnej siete, a ich privody do navrhovaných lokalít sa bude riešiť v ďalších stupňoch projektových dokumentácií, podľa danej situácie a príslušnej lokality. (rozmiestnenie a počet HTS bude spresnený po spracovaní návaznej dokumentácie)

Mobilná sieť

Telekomunikačne služby, ako hovorová služba, fax, prenos dát a pod. v území budú aj naďalej zabezpečované mobilnými operátormi ORANGE, T-Mobile, O2. Zariadenia mobilných operátorov treba v území rešpektovať.

Miestny rozhlas

Celoplošne realizovaný rozvod miestneho rozhlasu s riadiacou ústredňou na Mestskom úrade Rajec sa navrhuje rozšíriť do všetkých plánovaných obytných zón.

TV signál

Televízne vysielanie v meste Rajec sa zabezpečuje TV vykryvačom. Pre rozšírený príjem televízneho vysielania v meste je realizovaná káblová televízia s príjmom satelitných programov. Technologické zariadenie je situované v objekte MÚ, rozvod k užívateľom je realizovaný káblom v zemi a závesným káblovým vedením po stĺpoch NN siete.

V návrhovom období sa odporúča rozvod KTV rozširovať do všetkých obytných zón, zakáblovaným rozvodom.

Diaľkové káble

Riešeným územím v prechádzajú trasy miestnych a diaľkových káblov

metalický kábel DK Žilina - B. Bystrica, odbočka Rajec pošta

koaxialný kábel DK Žilina - P. Bystrica

optický Žilina - Rajec pošta

optický Rajec pošta - Rajecká Lesná

Rajec pošta – Rajecké Teplice

Pri trasách optických a metalických káblov treba rešpektovať ich ochranné pásmo, t. j. 1 m od krajného kábla na každú stranu. Trasy káblov v grafickej časti sú zakreslené len informatívne, preto v ďalšom stupni projektovej dokumentácie je potrebné trasu káblov nechať vytýčiť správcom telekomunikačnej siete.

m) Koncepcia starostlivosti o životné prostredie

m.1) Stav životného prostredia

Územie je bez výrazných znečisťovateľoch povrchových vôd. Mesto má vybudovanú jednotnú kanalizáciu. Väčšina objektov je na ňu pripojená. Riziko znečistenia vodných tokov vzniká pri odľahčovacích komorách.

K plošnému znečisteniu prispieva najmä poľnohospodárska výroba. Znečisťujúce látky sa do vodných tokov dostávajú nepriamo cez infiltráciu do podzemných vôd a splachom kontaminovanej pôdy. V rámci prieskumov neboli zistené zdroje znečistenia, pretože na poľnohospodárskych dvoroch je v súčasnosti útlm živočíšnej výroby.

Problémom je aj čiastočný podiel vykurovania tuhými palivami (Vinuta), napriek vybudovanej plošnej plynofikácii mesta, trasovanie cesty I/64 a II/517 stredom obytného územia, ako aj znečisťovanie brehov miestnych tokov rôznou formou komunálneho odpadu.

m.2) Ochrana ovzdušia

Stav ovzdušia v k. ú. je ovplyvnený najmä väčšími a strednými znečisťovateľmi ovzdušia (ako aj automobilovou dopravou), ku ktorým patria Vinuta s. r. o. (na dvoch stanoviskách), Lhodl s. r. o., Euroenterprise s. r. o., Bineko s. r. o. (prevádzky jednotlivých kotolní), Agroregión, ROSS, Rajčanka VD, Korasan, ZIPP Bratislava s. r. o., Drevospektrum s. r. o., Kofola a. s., Drevotvar Rajec, Dolkam Šuja a MŽS Rajec – Lipová. Mohol by byť ďalej ovplyvnený lokálnymi zdrojmi vykurovania na tuhé palivo, výfukovými plynmi z osobných automobilov a sústredeným chovom HD a ošípaných.

Mesto je z veľkej časti plynofikované, preto je minimalizovaný vplyv lokálnych zdrojov na tuhé palivo. V čase prieskumov nebol zistený ani zápach z družstva. Ku kontaminácii ovzdušia dochádza v čase dopravnej špičky v okolí cesty I/64 a II/517. Vplyv je krátkodobý a obmedzený iba na líniu cesty a v závislosti na smere vetra.

Realizáciou prvkov územného plánu mesta Rajec vzniknú nové zdroje znečistenia ovzdušia. V zmysle Vyhlášky MŽP SR č. 706/2002 Z. z. v znení neskorších predpisov podľa Prílohy č. 2 sa budú kotolne s menovitým tepelným príkonom 0,3 MW a viac zaradiť do kategórie - 1.2.1. stredné zdroje znečisťovania z palivo – energetického priemyslu - technologické celky obsahujúce stacionárne zariadenia na spaľovanie palív so súhrnným tepelným menovitým príkonom 0,3 MW a vyšším, až do 50 MW.

Pre zlepšenie ochrany ovzdušia navrhujeme:

- a) upraviť včas povrchy po realizácii a rozkopávkach ciest, v dôsledku vykonávania zemných prác, pri realizácii stavieb technickej infraštruktúry a iných zásahov do existujúcich komunikácií
- b) ďalej zvyšovať podiel vykurovania zemným plynom, využívať solárnu energiu použitím slnečných kolektorov, geotermálnu energiu, využitie odpadového tepla z kogeneračnej výroby elektrickej energie na úkor vykurovania tuhými palivami
- c) rešpektovať platné právne normy v oblasti ochrany ovzdušia
- d) zamedziť spaľovaniu rastlinného odpadu, uprednostniť kompostovanie
- e) v nárazníkovej zóne, na rozhraní zastavaného a nezastavaného územia, vysádzať vzrastlé formy zelene, ktorá by zachytávala prach ktorý vznikne pri poľnohospodárskych prácach – orba, sejba, zber plodín, hnojenie a pod.
- f) v jarých mesiacoch včas zabezpečiť upratanie komunikácií po zimnom posype
- g) v prípade iného znečistenia komunikácií zabezpečiť okamžité odstránenie znečistenia
- h) v blízkosti významných zdrojov znečisťovania ovzdušia nerealizovať výstavbu obytných domov.

m.3) Ochrana podzemných a povrchových vôd

Ochranu podzemných a povrchových vôd navrhujeme do roku 2020 riešiť:

- zmenou koncepcie v odvádzaní a likvidácii odpadových vôd, vybudovaním novobudovaných stôk, oddelene pre splaškovú a pre dažďovú kanalizáciu, s cieľom efektivity čistenia a odstránenia znečistenia tokov pri odľahčovacích staniciach
- revitalizáciou koryt miestnych tokov Čierňanky a Ďurčianky
- ochranou zdrojov pitnej vody vrátane ich PHO I. a II. stupňa
- nepoužívať chemické postreky a hnojivá v množstvách, ktoré by mohli znečistiť podzemné vody.

m.4) Ochrana pred hlukom a vibráciami

Ochranu pred hlukom a vibráciami navrhujeme do roku 2020 riešiť:

- zamedzením budovania prevádzok vytvárajúcich nadmerný hluk v obytnom území
- kontrolou a následnými opatreniami pre odstránenie hlučnosti existujúcich prevádzok a dopravy
- vybudovaním protihlukovej izolačnej zelene v priestore prekládky cesty I/64

- vedením trás s tranzitnou dopravou cez územia, ktorým nevadí hlukové a emisné zaťaženie – priemyselná zóna,
- odstupom navrhovanej zástavby od ciest s tranzitnou dopravou.

m.5) Ochrana pred účinkami zápachu

- nezavádzať veľkochov hospodárskych zvierat, ani budovanie poľných hnojísk v kontakte s obytným a rekreačným územím
- vo výrobe dodržiavať bezpečnostné predpisy a normy v oblasti narábania z farbivami a riedidlami
- navrhovaný areál agroturistiky limitovať počtom 20 koní, 20 oviec a 5 ks hovädzieho dobytku
- v areáli družstva Krivín obmedziť počet chovaných zvierat na 500 ks HD, alebo 800 ks oviec.

m.6) Odpady

m.6.1) Súčasný stav

V blízkosti mesta sa nachádza zariadenie na zneškodňovanie odpadov - skládka odpadov rajeckého regiónu. Prevádzkovateľom je Skládka odpadov rajeckého regiónu – združenie (SORR). Smerom na Veľkú Čiernu sa nachádza uzavretá, ale ešte stále jestvujúca skládka odpadu. V priestore Skotne je zrekultivovaná bývalá skládka. Občas sa v niektorých miestach katastra vyskytnú drobné nepovolené skládky. Drobný výskyt odpadov je aj v miestnych vodných tokoch a na ich brehoch.

V období od roku 1996 až 2001 bolo množstvo zneškodňovaného odpadu v tonách nasledovné :

Tab. B-48

1996	1998	1999	2000	2001
1 933	1163,31	1 185,85	1 139,49	933,08

Každý pôvodca odpadu, ktorý produkuje viac ako 50 kg nebezpečného odpadu, alebo viac ako 1 tonu ostatného odpadu ročne je povinný zabezpečiť si vypracovanie vlastného programu odpadového hospodárstva.

Všetky bytové jednotky, vrátane rodinných domov v meste, majú k dispozícii odpadové nádoby s objemom 1100 l. Okrem toho mesto disponuje s 5 ks veľkokapacitných kontajnerov na odpady zo zelene, za ktoré zodpovedá mestský úrad. Odpad je po naplnení kontajnerov zneškodňovaný skládkovaním, keďže v okrese Žilina sa nenachádza zariadenie na spaľovanie odpadu.

Mesto Rajec zabezpečuje 2 x ročne zber a následné zneškodnenie veľkoobjemových odpadov ako aj vyseparovaných nebezpečných zložiek komunálneho odpadu prostredníctvom zmluvnej organizácie.

Mesto v rámci svojho odpadového hospodárstva v minulých rokoch okrem toho vytvorilo podmienky a zabezpečovalo zber týchto oddelených zložiek komunálneho odpadu za účelom recyklácie a zhodnotenia:

- zber papiera a lepenky
- zber skla
- zber plastov (PET)

Podľa spracovaného Programu odpadového hospodárstva (POH) na obdobie rokov 1997 – 2000 zber a zvoz komunálnych odpadov na území mesta do 1.4.1998 zabezpečovali Technické služby mesta Rajec, pričom bol odpad ukladaný na miestnu skládku odpadov v katastri mesta a obce Šuja. Odvtedy zabezpečuje zber a zvoz komunálnych odpadov spoločnosť T+T, a. s. Žilina. Vyzberané druhotné suroviny z mesta Rajec boli pretriedené a upravené lisovaním

v areáli firmy A.S.A Slovensko, odštepny závod Žilina a následne materiálovo zhodnotené u konečného spracovateľa.

Z dostupnej evidencie sú zrejmé údaje o odpadoch za rok 1996 (údaj z predošlého POH) a za roky 1998 – 2001, podľa kategorizácie odpadov a vydaného katalógu odpadov. Mesto má spracovaný POH na obdobie rokov 1997 – 2000 a do roku 2005.

Tab. B-49 Vyseparovane zložky z komunálneho odpadu v tonách

za rok 2002	t
papier a lepenka	4,3
sklo	4,5
vytriedené elektrické a elektronické zariadenia	8,82
plasty (PET)	0,1
biologicky rozložiteľný odpad	58,30
zmesový komunálny odpad	1141,9
objemný odpad	397,3
spolu	1615,22
z toho zhodnotený	
papier a lepenka	4,3
plasty (PET)	0,1
zhodnotený spolu	4,4
zneškodnený skládkovaním	1610,82

Okrem toho v roku 2002 predstavoval skládkovaním zneškodnený stavebný odpad 37 ton, nebezpečný odpad batérie a akumulátory 0,065 t (odoberaný spoločnosťou LECOL s. r. o. zhodnotený na zariadení firmy MACHTRADE, a. s. Sered').

Všetky opatrenia v súčasnosti sú zamerané na znižovanie množstva komunálneho odpadu, ktorý musí byť ako zvyškový komunálny odpad ukladaný na skládky odpadov. Mesto bude smerovať svoje opatrenia tak, aby rozvíjalo dobré podmienky pre oddelený zber tých zložiek KO, ktoré je možné využiť materiálovo, energeticky, ako zdroj výroby kompostov resp. ktoré je nutné oddeliť z KO ako nebezpečné odpady, podľa prijatého všeobecne záväzného nariadenia č. 27 z roku 2001.

Opatrenia sú nasledovné

1. Opatrebované batérie a akumulátory vznikajú pri výmene v automobiloch obyvateľov mesta. Odpad je zhromažďovaný u prevádzkovateľov miestnych autoservisov, kde sa ukladá do medziskladov nebezpečných odpadov. Odtiaľ sú pravidelne odvázané zmluvnou organizáciou na zneškodňovanie v rámci zberu vyseparovaných zložiek komunálneho odpadu 2 x ročne.
2. Odpadové oleje a opotrebované pneumatiky – zhromažďovanie a zvoz použitých motorových olejov sa taktiež vykonáva na úrovni miestnych autoservisov. Od roku 2002 je zabezpečený zber a zneškodnenie týchto odpadov 2 x ročne prostredníctvom zberu vytriedených nebezpečných zložiek komunálneho odpadu.
3. Odpady z viacvrstvových kombinovaných materiálov – zatiaľ sa nerealizuje separovaný zber týchto odpadov pre jeho nerentabilnosť.
4. Elektronický šrot je odvázaný zmluvnou organizáciou na zneškodňovanie v rámci zberu vyseparovaných zložiek komunálneho odpadu 2 x ročne.
5. Odpady z PET

6. Odpady z PE
7. Odpady z PP
8. Odpady z PS
9. Odpady z PVC – odpady z plastov sú zberané a odvážané zmluvnou organizáciou na zhodnotenie v rámci zberu vyseparovaných zložiek komunálneho odpadu 2 x ročne.
10. Odpady zo žiariviek sú zberané a odvážané zmluvnou organizáciou na zhodnotenie v rámci zberu vyseparovaných zložiek komunálneho odpadu 2 x ročne.
11. Odpady z papiera sú zberané a odvážané zmluvnou organizáciou na zhodnotenie v rámci zberu vyseparovaných zložiek komunálneho odpadu 2 x ročne.
12. Sklo je riešené v rámci separovaného zberu. Mesto vlastní viacero kovových a plastových zberných nádob, ktoré sú rozmiestené po meste a do ktorých sa zbiera zmiešané sklo.
13. Staré vozidlá – za minulé obdobie boli časti starých vozidiel odvážané Zbernými surovinami v rámci zberu železného šrotu.
14. Biologicky rozložiteľný odpad – v meste sú umiestnené veľkokapacitné kontajnery, z ktorých sa zhromaždený odpad odváža na skládku odpadov v katastri obce Šuja

m.6.2) Riešenie likvidácie a nakladanie s odpadmi do roku 2020

Územný plán mesta Rajec po konzultácii so samosprávnymi orgánmi mesta predpokladá, že skládka komunálnych odpadov v Šuji bude mať činnosť predĺženú pre návrhové obdobie územného plánu. Prítom sa bude skládkovanie vykonávať v smere na juh a zároveň pokračovať jej rekultivácia smerom od vykonaných rekultivácií na juh. Uzavretú skládku v lome na pravej strane cesty II/517 v smere na Veľkú Čiernu navrhujeme postupne zaviesť a zalesniť. Občas sa vyskytujúce nepovolené skládky sú aktívne vyhľadávané zástupcami mesta, poslancami mestského zastupiteľstva, mestskou políciou, poľovníckym združením a ihneď likvidované. Je tiež potrebné zaoberať sa čistením vodných tokov, nielen z hľadiska zachovania prietochnosti vzhľadom k riziku povodní, ale aj ich zbavovania drobného komunálneho odpadu. Otvorený nepovolený lom v priestore Hvojtová je v územnom pláne mesta riešený ako pobytový priestor s lavičkami, ohniskami atď.

Mesto bude aj naďalej producentom odpadov, ktoré vo svojej štruktúre budú kopírovať súčasný stav. Vzhľadom k uvažovanému rastu počtu obyvateľov mesta predpokladáme aj úmerný rast produkcie odpadov. Systém organizovania zberu a likvidácie odpadov bude potrebné prispôsobiť vývoju legislatívy v SR.

Do roku 2020 navrhujeme:

pravidelne aktualizovať plán odpadového hospodárstva a zabezpečiť jeho naplnenie
naďalej pravidelne odvážať a zneškodňovať TKO a stavebný odpad z územia mesta na riadených skládkach v k. ú. Rajec
ďalej rozvíjať separovaný zber
podporovať kompostovanie biologicky rozložiteľných odpadov – zavedenie drvenia dreveného odpadu
pokračovať v osвете medzi občanmi.
zvýšiť podiel energetického využitia odpadov
zriadiť zberný dvor separovaného odpadu v navrhovanom areáli technických služieb.

V rámci opatrení na likvidáciu a triedenie komunálnych odpadov navrhujeme výstavbu zberného dvora mesta, ktorý bude plniť funkciu medziskladu, kde by sa biologicky nerozložiteľné odpady krátkodobo zhromažďovali, triedili, drvili a prevážali do zberných surovín. Biologicky rozložiteľné odpady navrhujeme skladovať v areáli poľnohospodárskeho dvora Krivín, kde by boli aj kompostované.

m.6.3) prírodná rádioaktivita

Súčasný stav

Z prírodnej rádioaktivity, ktorá priamo pôsobí na ľudskú populáciu, je potrebné hodnotiť nasledujúce faktory:

- prírodná rádioaktivita hornín
- prírodná rádioaktivita vôd
- kozmické žiarenie
- rádioaktivita pobytových priestorov, ktorá je závislá od rádioaktivity podložia budov (hlavne radónu v pôde), rádioaktivity použitých stavebných hmôt, rádioaktivity vody, typu stavby, (vetrania, „komínového“ efektu v budovách, tesnosti základovej dosky)

Prírodná rádioaktivita hornín

Prírodná rádioaktivita hornín čiastočne odráža celkovú geologickú stavbu územia, ktoré má pestré litologické zloženie hornín. Malá Fatra a Veľká Fatra tvoria jadrové pohoria. V Turčianskej kotline sú vyvinuté treťohorné sedimenty v menšom rozsahu.

tabuľka B-50 Radónové riziko v meraných mestách **Žilina a Martin**

Mestá	Počet referenčných plôch	Percentuálne zastúpenie radónového rizika		
		nízke (%)	stredné (%)	vysoké (%)
Martin	19	57,9	42,1	
Žilina	28	25,0	60,7	14,3

Prírodná rádioaktivita vôd

Hodnoty koncentrácie U_{nat} vo vodách sú zvýšené najmä v podzemných vodách kryštalinika Malej Fatry.

Objemová aktivita ^{226}Ra je zvýšená v niektorých podzemných vodách vo verfenských vrstvách spodného triasu vo Veľkej a Malej Fatre.

Zvýšené hodnoty (okolo 100 Bq.l^{-1}) boli zistené vo vodách kryštalinika Malej Fatry, ako aj v niektorých minerálnych vodách (Žiar, Lúčky). Nízkymi hodnotami sa vyznačujú vody vonkajšieho flyša, ako aj vnútrokarpatských predterciérnych výplní.

Radónové riziko v pobytových priestoroch

V okrese Žilina boli namerané nasledujúce výsledky:

tabuľka B-51 Radónové riziko v pobytových priestoroch

Okres	Počet zmeraných bytov	Počet bytov v EOAR <100 Bq.km ⁻³	100-200 Bq.m ⁻³	> 200 Bq.m ⁻³	Priemer EOAR Bq.m ⁻³
Žilina	11	11	0	0	17

Poznámka: EOAR - ekvivalentná objemová aktivita radónu, rizikové pracovisko najmä pre pracovníkov jaskýň.

Základné zákony, vyhlášky a norma o problematike rádioaktivity

1. Základným zákonom, z ktorého sa odvíjajú vyhlášky, nariadenia a normy v tejto problematike, je Zákon č. 20/1966 Z. z. o starostlivosti o zdravie ľudu.
2. Vyhláška Ministerstva zdravotníctva Slovenskej republiky č. 65/72 Zb. o ochrane zdravia pred ionizujúcim žiarením.
3. Od roku 1992 je v platnosti vyhláška Ministerstva zdravotníctva SR č. 406/92 o požiadavkách na obmedzenie ožiarenia z radónu a ďalších prírodných rádionuklidov.
4. Norma STN 01 1308 stanovuje základné pojmy, veličiny a jednotky atómovej a jadrovej fyziky.

Hodnotenie a riešenie opatrení

Rajec je možné charakterizovať ako sídlo s priemernou rádioaktivitou a nízkym radónovým rizikom.

Plochy pre výstavbu vo všetkých lokalitách nie je potrebné overiť meraním pred výstavbou. Hydroizolačné materiály používané v stavebníctve dostatočne eliminujú prenikanie radónu do suterénnych priestorov.

Stavebné materiály na trhu by mali spĺňať normou stanovené limity vyžarovania radónu a ďalších prírodných rádionuklidov. Základným opatrením pri výstavbe nových objektov je preto používanie certifikovaných stavebných materiálov a zabezpečenie suterénov budov proti prenikaniu rádioaktivity z radónu vhodnými hydroizolačnými materiálmi. Suterény a pivnice bez hydroizolácie je potrebné pravidelne vetrať a obmedziť dĺžku pobytu v takýchto priestoroch.

n) Vymedzenie prieskumných území, chránených ložiskových území a dobývacích priestorov

Do katastrálneho územia mesta Rajec zasahuje:

1. Výhradné ložisko č. 381: „Veľká Čierna – Petrová, dolomit“ s určeným chráneným ložiskovým územím (CHLÚ) a dobývacím priestorom (DP) „Veľká Čierna I“ pre spoločnosť LUVEMA, spol. s r. o., Nová Baňa,
2. Výhradné ložisko č. 492: „Veľká Čierna – Baranová, stavebný kameň“ s určeným CHLÚ a DP „Veľká Čierna“ pre spoločnosť KSR – Kameňolomy SR, s. r. o., Zvolen,
3. Výhradné ložisko č. 379: „Rajec – Šuja, dolomit“ s určeným CHLÚ a DP „Rajec“ pre spoločnosť DOLKAM Šuja, a. s., Rajec.

Územný plán mesta rešpektuje ustanovenia § 18 a § 19 banského zákona. V zmysle § 19 banského zákona povolenie stavieb a zariadení v chránenom ložiskovom území, ktoré nesúvisia s dobývaním, môže vydať orgán príslušný na povoľovanie stavieb a zariadení len so súhlasom obvodného banského úradu. Žiadosť o povolenie stavby a zariadenia musí žiadateľ doložiť vyjadrením organizácie, ktorá zabezpečuje ochranu výhradného ložiska, spolu s návrhom podmienok jeho ochrany.

Všetky činnosti, ktoré nesúvisia s banskou činnosťou v dobývacom priestore je potrebné pred ich začatím prerokovať s organizáciou, ktorá má určený dobývací priestor a obvodným banským úradom a získať ich súhlas.

Územný plán mesta Rajec rešpektuje hranice dobývacieho priestoru Veľká Čierna, ktorý bol stanovený Rozhodnutím Ministerstva stavebníctva SSR č. 1355/12 – Be/Dm, zo dňa 08.06.1973, kde sa vykonáva banská činnosť- dobývanie ložiska vyhradeného nerastu dolomit, tak ako to ustanovuje § 27 ods.6 zákona č. 44/1988 Zb. o ochrane a využití nerastného bohatstva (banský zákon) v platnom znení. Banská činnosť bola povolená rozhodnutím Obvodného banského úradu v Prievidzi č. 2540-1/I/Pv/2005, zo dňa 02.12.2005. ÚPN – M rešpektuje všetky výhradné ložiská v k. ú. Rajec ich CHLÚ a DP.

o) Vymedzenie plôch vyžadujúcich zvýšenú ochranu

o.1. Opatrenia na ochranu prírody

Zvýšenú ochranu si vyžadujú plochy súvisiace s návrhom ochrany území stanovených R-ÚSES-om, prevzatým do riešenia ÚPN mesta. V grafickej časti sú vyznačené územia vyžadujúce zvýšenú ochranu. Ide o plochy na PP a LPF. V samostatnej kapitole boli podrobne popísané jednotlivé územia, a to :

- biocentrá
- genofondové lokality
- biokoridory

- hodnotná vzrastlá zeleň

Tieto ekologicky hodnotné územia treba chrániť pred poškodením, nevhodnými zásahmi, respektíve zničením, napríklad odvodnením, zasypaním a inými protiochrannými aktivitami.

o.2) Riešenie protipovodňových a vodohospodárskych opatrení

Intravilán mesta nie je ohrozovaný povodňami. Úpravy miestnych vodných tokov sú stabilizované a zabezpečujú prietok privalových vôd. Výnimkou je nevhodná úprava potoka Čierňanka, najmä v priestore medzi cestou II/517 a termálnym kúpaliskom Veronika. Územný plán mesta preto navrhuje odstránenie spevnenia dna a vytvorenie lepších odtokových pomerov v tomto priestore. Všeobecným nedostatkom je zanedbaná údržba korýt tokov. Tie sú zarastené náletovými drevinami a trávami hlavne mimo centra mesta.

Koncepcia ÚPN mesta Rajec z hľadiska vodohospodárskych úprav :

- Spomalenie odtoku vody z povodia
- Realizácia priečných hrádzok
- Osadenie rozmerných balvanov do toku
- Realizácia priečných prahov

Koncepcia ÚPN mesta Rajec z hľadiska ochrany pred povodňami :

- Rešpektuje realizované úpravy vodných tokov
- Navrhuje vypracovať projekt a následne realizovať úpravu toku Čierňanky v uvedenom úseku
- Pri novej výstavbe v priestore potoka Čierňanka zachovať prístup k vodnému toku o min. šírke 6,0 m od brehovej čiary z dôvodu jeho údržby a správy. Vodný tok je potrebné pravidelne čistiť od nánosov
- Navrhuje realizovať pravidelnú údržbu miestnych tokov a odstraňovanie nevhodnej brehovej vegetácie. Ide o vegetáciu náletového charakteru, ktorá výrazne bráni prietoku vo vodnom toku. Odstránenie tejto vegetácie je možné len po súhlase všetkých dotknutých orgánov štátnej správy a samosprávy.

o.3) Riešenie úprav území znehodnotených ťažbou

V lome smer Veľká Čierna sa nachádza uzavretá skládka komunálneho odpadu. Navrhujeme ju postupne zaviesť a zalesniť.

Otvorený nepovolený lom v priestore Hvojtová je v územnom pláne mesta riešený ako pobytový priestor s lavičkami, ohniskami, atď..

p) Vyhodnotenie dôsledkov stavebných zámerov a iných návrhov na poľnohospodárskej pôde

p.1) Prírodné podmienky

Navrhované lokality ÚPN mesta Rajec podľa kódu patria do klimatického regiónu

07 – mierne teplého, mierne vlhkého, s priemernou teplotou vzduchu v januári -2 - -5°C a s priemernou teplotou vzduchu za vegetačné obdobie 13 – 15°C

08 – mierne chladného, mierne vlhkého, s priemernou teplotou vzduchu v januári -3 - -6°C a s priemernou teplotou vzduchu za vegetačné obdobie 12 – 14°C

09 – chladného, vlhkého, s priemernou teplotou vzduchu v januári $-4 - -6^{\circ}\text{C}$ a s priemernou teplotou vzduchu za vegetačné obdobie $12 - 13^{\circ}\text{C}$.

Na dotknutých lokalitách na pôdotvorných substrátoch sa vyvinuli tieto typy pôdy :

02 – fluvizeme typické karbonátové, stredne ťažké

06 - fluvizeme typické, stredne ťažké

11 – fluvizeme glejové, stredne ťažké

14 - fluvizeme, stredne ťažké, až ľahké, plytké

29 – čiernice typické, čiernice glejové, stredne ťažké, až ťažké, na sprašových a svahových hlinách

64 – kambizeme typické na minerálne bohatých zvetralinách flyša, ťažké

65 – kambizeme typické a kambizeme luvizemné na svahových hlinách, stredne ťažké, až ťažké

70 – kambizeme pseuglejové na flyši, ťažké, až veľmi ťažké

71 – kambizeme pseuglejové na svahových hlinách, stredne ťažké, až ťažké

82 – kambizeme na flyši, na výrazných svahoch : $12 - 25^{\circ}$, stredne ťažké, až ťažké

83 – kambizeme na ostatných substrátoch, na výrazných svahoch : $12 - 25^{\circ}$, stredne ťažké, až ťažké

87 – rendziny typické a rendziny kambizemné, stredne hlboké na vápencoch a dolomitoch, stredne ťažké, až ťažké

88 – regozeme typické, až regozeme pelické, ojedinele hnedozeme erodované, alebo kambizeme erodované na slieňoch, alebo íloch, stredne ťažké, až ťažké

92 – rendziny typické na výrazných svahoch: $12-25^{\circ}$, stredne ťažké, až ťažké

00 – pôdy na zrázoch nad 25°

Dotknuté BPEJ sú zaradené do týchto kvalitatívnych skupín :

5 – 0771012, 0806012, 0806022,

6 – 0729012, 0729013, 0802012, 0811012, 0865242, 0865442, 0871212, 0871213,

7 – 0814062, 0864433, 0865442, 0870413, 0887213, 0888233, 0888243, 0888443

8 - 0988443

9 – 0882673, 0883682, 089267, 20892682, 0800892

p.2) Vyhodnotenie záberov PP

Urbanistický návrh rieši rozvoj jednotlivých funkčných zložiek v **20** lokalitách, čo je zdokumentované v tabuľke – Prehľad stavebných a iných zámerov na poľnohospodárskej pôde.

Celkovo sa predpokladá rozvoj na ploche **84,59 ha**. Z celkového záberu lokalít je **81,01 ha** poľnohospodárskej pôdy. V urbanistickom riešení je plánovaný aj záber nepoľnohospodárskych a zastavaných plôch o výmere **3,58 ha**.

Vyhodnotenie lokalít

Lokalita č.1 – je určená na rozvoj rekreácie - golfového ihriska.

Lokalita č.2 – rozšírenie cintorína.

Lokalita č.3,4,5,6 – sú určené na výstavbu rodinných domov a detského ihriska.

Lokalita č.7 – je určená na výstavbu komunikácie.

Lokalita č.8 – je určená na výstavbu rodinných domov.

Lokalita č.9 – je určená na výstavbu izolačnej zelene.

Lokalita č.10 – je určená na prekládku cesty I/64.

Lokalita č.11 – je určená na výstavbu izolačnej zelene.

Lokalita č.12,13,14 – sú určené na výstavbu priemyselných podnikov a technickej vybavenosti.

Lokalita č.15 – je určená na rozvoj kúpaliska Veronika.

Lokalita č.16 – je určená pre rozvoj HBV.

Lokalita č.17 – je určená na výstavbu mestského parku.

Lokalita č.18 – je tu navrhovaná občianska vybavenosť.

Lokalita č.19 – je určená na výstavbu motorestu a rekreačné využitie.

Lokalita č.20 – je tu navrhovaná občianska vybavenosť vo forme amfiteátra.

p.3) Prehľad stavebných a iných zámerov na poľnohospodárskej pôde

Tab. B-52

Lokalita číslo	Katastrálne územie	Funkčné využitie	Výmera lokality celková v ha	Predpokladaná výmera poľnohospodárskej pôdy v hektároch			Vykonané investičné zásahy v ha	Užívateľ poľnohosp. pôdy
				celkom v ha	z toho			
					kód/skupina BPEJ	výmera		
1	Rajec	golf ihrisko	20,43	19,05	0806012/5	5,99	odvodnenia	agoregión Rajec
					0865242/6	3,05		
					0865442/7	5,54		
					0883682/9	4,42		
					0800892/9	0,05		
2	Rajec	rozšír, cintorína	0,95	0,95	0864433/7	0,95		agoregión Rajec
3	Rajec	IBV	0,38	0,38	0864433/7	0,38	odvodnenia	agoregión Rajec
4	Rajec	IBV	5,86	5,26	0814062/7	0,30	odvodnenia	agoregión Rajec súkr. os.
					0888233/7	0,27		
					0882673/9	4,69		
5	Rajec	IBV	5,62	5,62	0802012/6	5,62		agoregión Rajec
6	Rajec	IBV+detské ihr	4,01	3,88	0814062/7	3,88		agoregión Rajec súkr. os
7	Rajec	komunikácia	0,22	0,20	0806022/5	0,09		agoregión Rajec súkr. os
					0814062/7	0,11		
8	Rajec	IBV	5,50	5,33	0771012/5	0,92		agoregión Rajec súkr. os
					0871212/6	0,12		
					0892672/9	4,29		
9	Rajec	Izolačná zeleň	2,64	2,64	0871212/6	0,05		agoregión Rajec
					0892672/9	2,59		
10	Rajec	preložka cesty I/64	4,57	4,23	0771012/5	0,32	odvodnenia	agoregión Rajec súkr. os
					0806022/5	0,44		
					0729012/6	0,43		
					0871212/6	0,62		
					0871213/6	0,69		
					0888243/7	0,10		
					0888443/7	0,44		
					0892672/9	1,19		
11	Rajec	Izolačná zeleň	1,98	1,84	0771012/5	0,58		agoregión Rajec súkr. os
					0871213/6	1,26		
12	Rajec	Priemysel	2,37	2,37	0771012/5	0,37	odvodnenia	agoregión Rajec
					0729012/6	0,92		
					0888243/7	0,09		
					0888443/7	0,99		
13	Rajec	ČSPHM+kom unikácia	1,75	1,75	0729012/6	1,75	odvodnenia	agoregión Rajec
14	Rajec	Priemysel	3,08	2,48	0729012/6	2,48		súkr. os
15	Rajec	rekreácia	3,00	2,95	0729013/6	2,95		agoregión Rajec
16	Rajec	HBV	9,22	9,22	0729012/6	9,22	odvodnenia	agoregión Rajec
17	Rajec	Verejná zeleň	1,73	1,73	0729012/6	0,44	odvodnenia	agoregión Rajec
					0729013/6	1,29		
18	Rajec	OV	8,32	8,32	0729012/6	5,24		agoregión Rajec
					0814062/7	3,08		
19	Rajec	rekreácia	2,07	1,92	0806012/5	1,68		agoregión Rajec
					0811012/6	0,02		
					0887213/7	0,22		
20	Rajec	Amfiteáter	0,89	0,89	0870413/7	0,79		agoregión Rajec

				0988443/8	0,10		
Celkom lokality 1 – 20			84,59	81,01		81,01	

q) Hodnotenie riešenia

q.1) Hodnotenie z hľadiska environmentálnych dôsledkov

Riešenie rešpektuje v najvyššej možnej miere prvky ochrany prírody a územného systému ekologickej stability ako ich definujú Implementácia územných systémov ekologickej stability (ÚSES) – Aktualizácia prvkov regionálneho ÚSES okresov Žilina, Bytča a Kysucké Nové Mesto a Miestny územný systém ekologickej stability (MÚSES).

Územný plán rešpektuje prvky s navrhovanou legislatívnou ochranou

- Malá Fatra – územie zahrnuté do národného zoznamu navrhovaných chránených vtáčích území nCHVÚ 013 Malá Fatra
- Lúčanská Malá Fatra – návrh na vyhlásenie CHKO
- chránený strom lipa veľkolistá (*Tilia platyphylla*) v lokalite evanjelického cintorína v Rajci, ochranné pásmo 113 m².

prvky územného systému ekologickej stability – nadregionálne a regionálne biocentrá a biokoridory:

- Nrbc 4 Strážov – Sádecké vrchy
- Rbc 33 Šujské rašelinisko a Rajčianka
- Rbc 35 Oselná – regionálne biocentrum
- Nrbk 6 Prepojenie hrebeňom Lúčanskej Fatry
- Rbk 18 Vodný tok a niva Rajčianky
- Rbk 19 Prepojenie Súľovské skaly – Strážovské vrchy
- Rbk 22 Ekotón Lúčanskej Fatry

a genofondové lokality RÚSESu a MÚSESu.

Výnimkou sú čiastkové zásahy do troch genofondových lokalít. Územný plán mesta prebral rozpor medzi

- genofondovou lokalitou č.6 MÚSESu - okolie skládky TKO a opustených výrobných jám (k. ú. Rajec) – skládka, ktorá vznikla po vyťažení dolomitu, v okolí teplomilná vegetácia, riedky porast borovice lesnej, ktorá bude aj naďalej v konflikte so skládkou
- genofondovou lokalitou č.20 MÚSESu - trstiny pod záhradkárskou osadou v Rajci, severozápadné svahy Skotne - významný biotop doposiaľ necharakterizovaný, cez ktorú vedie prevzatá preložka cesty I/64.

UPN - M Rajec navrhuje IBV Vrchná čiastočne do priestorov genofondovej lokality č.27 MÚSESu - Sady pri cintorínoch a školskej záhrade v Rajci – výrazné porasty na západných svahoch mesta – záhrady, kde citlivo navrhuje novú IBV tak, aby významná časť sadov ostala zachovaná.

Mesto Rajec patrí medzi 5 európskych miest, ktoré majú **prívlastok bruntlandské** s cieľom riešenia úspor energie pri súčasnom zlepšení životného prostredia. Aj z tohoto dôvodu je v návrhu kladený dôraz na významné zlepšenie životného prostredia mesta.

Dôležitou zložkou pôsobiaceou na kvalitu životného prostredia je zeleň.

Revitalizácia zelene sa navrhuje v priestore námestia, v rámci úpravy hlavných peších priestorov na trase peších ťahov - od kostola smer – námestie – škola – sever – Záhumnie; pri toku Rajčianky, ostatné pešie ťahy, úprava okrasnej zelene na cintoríne, údržba zelene v rámci židovského cintorína a v jeho okolí. Tiež v rámci úpravy nástupnej plochy do kostola a vytvorenia nástupu už z cesty pri budove bývalej školy, ako aj pri kúpalisku Veronika.

Ďalej v rámci doplnenia okolia toku Rajčianky v celom katastri mesta po odstránení invázných druhov drevín a ich nahradení autochtónnymi druhmi, navrhujeme oživiť tok aj drobnými trávnatými ihriskami, detskými ihriskami, lavičkami, altánkami, doplniť aj drevinovou zeleň ostatných vodných tokov o pôvodné brehové porasty s ochrannou funkciou – najmä Čierňanského potoka s prítokom Hvojtová, potoka Ďurčianka, Vranínskeho jarku s prítokmi, potoka Rybná, potoka spod Skotne, Porubského potoka, ale aj ostatných vodných tokov v katastrálnom území mesta.

Taktiež doplniť poľné cesty a navrhované cyklotrasy o sprievodnú stromovú zeleň v autochtónnom druhovom zastúpení.

Nové a pôvodné vstupy do mesta upraviť tak, aby pôsobili esteticky – dotvoriť zeleňou, ktorá zabezpečí zaclonenie priemyselných objektov a garáží, a prípadne aj ochranu obytných plôch pred hlukom a prachom.

Aj okolie výrobných areálov, poľnohospodárskych dvorov a vnútorné časti ich areálov navrhujeme v kontaktných polohách s obytnou zástavbou doplniť vzrastlou zeleňou plniacou funkciu optického oddelenia rozdielných funkčných plôch.

V priestore medzi preložkou cesty I/64 a zastavaným územím navrhujeme využitie formou TTP a izolačnej zelene.

Z krajinárskeho hľadiska vychádza ÚPN – M z KEP a navrhuje:

V katastrálnom území Rajec

- zachovať, zveľaďovať a zbytočne, nevhodnými aktivitami nenarušať súčasnú, veľmi vhodnú a účinnú organizáciu krajiny - priestorové usporiadanie prvkov štruktúry krajiny,
- rešpektovať požiadavku - zvýšené nároky na novú bytovú výstavbu (bytové domy) uspokojovať v prvom rade využívaním voľných plôch (preluky) v intraviláne, následne je možné využiť plochy na severozápadnom kontakte so súčasnou zástavbou až po areál termálneho kúpaliska Veronika, v jeho okolí výsadba izolačnej, bariérovej vegetácie,
- v rámci rezervy pre IBV požiadavku - pre bytovú výstavbu (bytové domy) je možné využiť aj plochu severne od termálneho kúpaliska Veronika (súčasná záhradkárska osada z hľadiska optimálneho využitia krajinného priestoru nevhodne situovaná, podobne termálne kúpalisko),
- rešpektovať požiadavku - priestor medzi severozápadnou hranicou sídla, záhradkárskou osadou a termálnym kúpaliskom (lokalita Záhumnie, v súčasnosti orná pôda) chápať ako rezervu pre možnú ďalšiu bytovú zástavbu,
- rešpektovať požiadavku - priestor na južnom kontakte so sídlom (sútok Rajčianky a potoka Rybná) je možné využiť na bytovú zástavbu, rodinné domy,
- rešpektovať požiadavku v rámci rezervy pre IBV - v priestore Baranová, v kontakte s poľnohospodárskym dvorom možnosť bytovej výstavby – rodinné domy,
- rešpektovať odporúčanie - v severnom kontakte so sídlom, v priestore súčasnej priemyselnej zóny až k severnej katastrálnej hranici (medzi železničnou traťou Žilina – Rajec a záhradkárskou osadou) možnosť plošného pokračovanie priemyselnej zóny – nezávadné výrobné prevádzky a služby,
- akceptovať odporúčanie - zbytok záhradkárskej osady medzi plochami novej bytovej výstavby a pokračovaním priemyselnej zóny v severnej časti katastra chápať ako „izolačný“ priestor medzi týmito plochami,
- akceptovať - možný plošný „úbytok“ záhradkárskej osady v severozápadnom kontakte so sídlom je možné nahradiť plošným nárastom súčasnej záhradkárskej osady vo východnej časti katastra,

- rešpektovať odporúčanie - zachovať kontaktné „pásky“ sadov, záhrad a záhumienok na východnej a západnej hranici so sídlom – účinný ekostabilizačný, krajinnotvorný a protipovodňový faktor,
- rešpektovať požiadavku - západnú časť katastrálneho územia využívať prevažne formou trvalo trávnych porastov (lokality Pod Dubovou, Baranová a Hliny využívať ako pasienky) a priestor rozerodovanej riečnej terasy (lokality Na Diel, Hvojtová, Vrchná, Košariská, Hlavy, Zadné povrázky a Stráň) využívať prevažne ako kosné lúky, vo vrcholovej a južnej časti priestoru možnosť striedania kosných lúk s ornými pôdami (viacročné krmoviny) - prirodzená protierózna a protipovodňová ochrana,
- rešpektovať požiadavku - priestor v západnej časti katastrálneho územia (lokality Sedlisko a Charubina) využívať formou trvalo trávnych porastov – kosné lúky – prirodzená protierózna a protipovodňová ochrana,
- vo východnej časti katastrálneho územia ponechať prevahu štruktúrnych prvkov s ornou pôdou, rešpektovať závery KEP,
- rešpektovať požiadavku - lokalitu Bukovina v severovýchodnom kontakte so sídlom využívať formou trvalo trávnych porastov – pasienky a jej východnú časť – kosné lúky – prirodzená protierózna a protipovodňová ochrana,
- rešpektovať požiadavku - lokalitu Skotňa využívať len formou trvalo trávnych porastov – kosné lúky – prirodzená protierózna a protipovodňová ochrana,
- rešpektovať požiadavku - južný svah v hornom a strednom toku potoka Rybná využívať len ako trvalo trávne porasty – kosné lúky, v kombinácii so súčasnými plochami krajinnej vegetácie – prirodzená protierózna a protipovodňová ochrana,
- rešpektovať požiadavku - lokalitu Nad Balcovcami možné využívať ako ornú pôdu s výrobou aj náročnejších plodín (obiloviny), v priestore nevyužívané menšie lokality využiť (posilniť) ako plochy s rozptýlenou nelesnou vegetáciou – ekostabilizačný, krajinnotvorný a estetický prvok,
- rešpektovať požiadavku - južnú časť lokality Nad Balcovcami – Hranice (okolie komunikácie do Kamennej Poruby) je vhodné využívať ako trvalo trávne porasty – kosné lúky s možnosťou striedania s ornými pôdami s viacročnými krmovinami – prirodzená protierózna a protipovodňová ochrana,
- rešpektovať požiadavku - lokality Požehy, Predný vršok a Za Nemčekom je možné využívať ako orné pôdy s výrobou aj náročnejších plodín (obiloviny), v lokalitách Požehy a Predný vršok (ich južné časti) nutnosť striedania s trvalo trávnyimi porastami – kosné lúky, alebo orné pôdy s viacročnými krmovinami,
- v rozvoji golfového ihriska rešpektovať odporúčanie - vo vrcholovom priestore (sedlová časť) v západnej časti katastrálneho územia (blízkosť Veľkej Lúky) možnosť lokalizácie nenáročného, rekreačného 9 – jamkového golfového ihriska, blízku plochu bývalého ovčína pri komunikácii využiť ako súčasť golfového areálu,
- rešpektovať odporúčanie - v blízkosti (dolina Hlboká) vodnej nádrže (rybník) možnosť dotvorenia priestoru športovo – rekreačnými, obslužnými službami s využitím drobnej architektúry – zameranie športový a rekreačný rybolov,
- rešpektovať požiadavku - južný a východný priestor vodnej nádrže využívať ako rekreačno – relaxačný areál, bez objektovej potreby – prechádzky, oddych a pod.,
- v aktualizácii ÚPN – M - po ukončení ťažby v štrkopieskovom lome v južnom cípe katastrálneho územia možnosť využívať lokalitu ako športovo – motoristický areál (motokros, autokros a pod.),
- rešpektovať požiadavku - priestor v okolí termálneho kúpaliska Veronika a možných nových plôch s bytovou výstavbou (niva Čierňanky) možnosť využívať formou nenáročného spôsobu relaxácie s drobnou architektúrou, rekreačné športové plochy a pod. - športovo – rekreačno – relaxačné zázemie kúpaliska a obytnej zóny,
- rešpektovať požiadavku - sprievodné vegetačné formy (sprievodná, líniová vegetácia) tokov Rajčianka, Čierňanka, Rybná, Hvojtová, Turbínsky jarok, bezmenný tok v blízkosti poľnohospodárskeho podniku a vrchný tok Kľače chápať ako základnú kostru územného systému ekologickej stability, zásadne (výrub)

- nevstupovať do porastov, ponechať prirodzenosť, vylúčiť stavebnú úpravu (najmä Rajčianky, aj v sídle),
- rešpektovať požiadavku - dbať o sprievodnú vegetáciu špecifických lokalít (cintoríny a ich okolie), orientovať sa na domáce, prirodzené druhy,
  - rešpektovať požiadavku - sprievodnú vegetáciu komunikácie do Porubskej doliny udržiavať, nevyužívané trávne plochy s procesom sukcesie ponechať prirodzenej tvorbe krajiny („zelený“ koridor) - ekostabilizačný, krajinnotvorný a diverzifikačný krajinný prvok,
  - rešpektovať požiadavku - lokalitu s neúžitkami vo východnom kontakte s poľnohospodárskym podnikom ponechať prirodzenému procesu krajinnotvorby – izolačný, bariérový prvok
  - rešpektovať - priestor v lokalite Hlboká po oboch stranách cestnej komunikácie Rajec – Veľká Čierna ponechať prirodzenému procesu tvorby krajiny, podobne aj priestor bývalých strží v lokalite Hliny – ekostabilizačný, krajinnotvorný a estetický prvok,
  - rešpektovať odporúčanie - priestor v lokalite Baranová s nevyužívanými trvalo trávnyimi porastami – neúžitky, v minulosti zdevastovaný preháňaním dobytká, s nastupujúcim procesom sukcesie ponechať prirodzenému procesu tvorby krajiny – protierózny prvok,
  - rešpektovať požiadavku - plochy areálov poľnohospodárskeho podniku (východná časť katastra) a zdevastovaného poľnohospodárskeho dvora (západná časť katastra) revitalizovať, formou rozptýlenej nelesnej vegetácie prirodzene „vtiahniť“ do okolitej krajiny.

v katastrálnom území Rajec v priestore Porubská:

- rešpektovať požiadavku - v dominantných lesných komplexoch (buk) dbať na ochranu druhov fauny, viažúcej sa na túto lokalitu, ponechávať dostatočný počet starých (aj odumretých) stromov v závislosti na ornitocenózach a ďalších špecifických podmienkach,
- rešpektovať požiadavku - v celom priestore katastrálneho územia Rajec II. ponechať prirodzený proces krajinnotvorby,
- rešpektovať požiadavku - priestor Porubskej doliny využívať ako nenáročný rekreačný priestor pre región Rajca,
- akceptovať požiadavku - rešpektovať a riadiť sa legislatívne ukotvenými podmienkami ochrany prírody a krajiny, najmä podmienkami navrhovaného vtáčieho územia Malá Fatra,
- akceptovať požiadavku - v I. skupine (vyššia spoločenská hodnota – váha záujmov ochrany - 3 a viac záujmov) zachovať pôvodný, prirodzený priestor z hľadiska pôvodnosti fauny a flóry, vylúčiť hospodárske a turistické aktivity, rešpektovať podmienky ochrany prírody a krajiny (CHVÚ),
- akceptovať odporúčanie - v II. skupine (stredne vysoká spoločenská hodnota - 2 záujmy) podobne ako v I. skupine, možnosť intenzívnejších foriem turizmu – možný turistický chodník, trasa, podobne ako v skupine I., rešpektovať podmienky ochrany prírody a krajiny (CHVÚ),
- akceptovať odporúčanie - v III. skupine (stredná spoločenská hodnota - 1 záujem) sú možné nenárodné antroopaktivity (aj ťažba, turizmus), podobne ako v skupine I., rešpektovať podmienky ochrany prírody a krajiny (CHVÚ).

Pre zlepšenie ochrany ovzdušia navrhujeme:

- individuálna bytová výstavba bude zásobovaná teplom z lokálnych domových plynových teplovodných kotolní, resp. kotolní na spaľovanie drevnej hmoty. Na ohrev teplej úžitkovej vody (TÚV) sa bude využívať aj solárna energia s použitím slnečných kolektorov
- objekty HBV a občianskej vybavenosti budú zásobované teplom z objektových teplovodných plynových kotolní slúžiacich pre ohrev média ÚK a ohrev TÚV. Na ohrev, resp. predohrev TÚV sa bude využívať aj solárna energia použitím slnečných kolektorov, alebo iné

obnoviteľné zdroje energie (napr. v lokalite Sever – Záhumnie sa využije geotermálna energia). Uvedeným riešením sa dosiahne možnosť vykurovať každý objekt samostatne podľa účelu jeho využitia, bude tu vytvorená možnosť lokálnej regulácie, príprava médií priamo na mieste odberu (vylúčenie strát vo vonkajších tepelných sieťach), v prípade neobsadenosti objektov je možný prechod do útlmovej ochrany objektu a tým šetrenia tepelnou energiou

- objekty priemyselnej výstavby budú zásobované teplom na báze zemného plynu (plynové kotolne, plynové infražiarice, resp. plynové vzduchotechnické jednotky) s doplnkovým využitím obnoviteľných zdrojov energie (kotolne s využitím biomasy) a využitím odpadového tepla z kogeneračnej výroby elektrickej energie
- alternatívne objekty v lokalite Bukovina + priemyselné objekty budú zásobované teplom z centrálného zdroja tepla so spaľovaním biomasy – rýchlorastúcich drevín
- vykonať včas povrchové úpravy pri realizácii a rozkopávkach ciest v dôsledku zemných prác pri realizácii stavieb technickej infraštruktúry a iných zásahov do existujúcich komunikácií
- rešpektovať platné právne normy v oblasti ochrany ovzdušia
- zamedziť spaľovaniu rastlinného odpadu, uprednostniť kompostovanie
- v nárazníkovej zóne na rozhraní zastavaného a nezastavaného územia vysádzať vzrastlé formy zelene, ktorá by zachytávala prach vzniknutý pri poľnohospodárskych prácach – orba, sejba, zber plodín, hnojenie a pod.
- v jarých mesiacoch včas zabezpečiť upratanie komunikácií po zimnom posype
- v prípade iného znečistenia komunikácií zabezpečiť okamžité odstránenie znečistenia.

Pre ochranu povrchových a podzemných vôd navrhujeme :

- zmenu koncepcie v odvádzaní a likvidácii odpadových vôd, vybudovaním novobudovaných stôk oddelene pre splaškovú a pre dažďovú kanalizáciu s cieľom efektivity čistenia a odstránenia znečistenia tokov pri odľahčovacích staniciach
- revitalizáciu koryt miestnych tokov
- ochranu zdrojov pitnej vody vrátane ich PHO I. a II. stupňa
- nepoužívať chemické postreky a hnojivá v množstvách, ktoré by mohli znečistiť podzemné vody.

Pre zlepšenie ochrany pred hlukom a vibráciami navrhujeme:

- zamedziť budovaniu prevádzok v obytnom území vytvárajúcich nadmerný hluk
- kontrolou a následnými opatreniami odstránenie hlučnosti existujúcich prevádzok
- vybudovanie protihlukovej izolačnej zelene v priestore prekládky cesty I/64
- vedenie trás s tranzitnou dopravou cez územia, ktorým nevadí hlukové a emisné zaťaženie – priemyselná zóna
- odstup navrhovanej zástavby od ciest s tranzitnou dopravou.

Pre ochranu pred účinkami zápachu navrhujeme:

- nezavádzať veľkochov hospodárskych zvierat ani budovanie poľných hnojísk v kontakte s obytným a rekreačným územím
- vo výrobe dodržiavať bezpečnostné predpisy a normy v oblasti narábania z farbivami a riedidlami
- navrhovaný areál agroturistiky limitovať počtom 20 koní, 20 oviec a 5 ks hovädzieho dobytku.

Pre nakladanie z odpadmi navrhujeme:

- uzavretú skládku v lome smer Veľká Čierna postupne zaviesť a zalesniť
- občas sa vyskytujúce nepovolené skládky naďalej aktívne vyhľadávať zástupcami mesta, poslancami mestského zastupiteľstva, mestskou políciou, poľovníckym združením a ihneď likvidovať
- čistiť vodné toky nielen z hľadiska zachovania prietochnosti, vzhľadom k riziku povodní, ale aj ich zbavovania drobného komunálneho odpadu
- otvorený nepovolený lom v priestore Hvojtová riešiť ako pobytový priestor – ohniská, lavičky, atď.
- systém organizovania zberu a likvidácie odpadov prispôsobiť vývoju legislatívy v SR
- pravidelne aktualizovať plán odpadového hospodárstva a zabezpečiť jeho naplnenie

- naďalej pravidelne odvážať a zneškodňovať TKO a stavebný odpad z územia obce na riadených skládkach v k. ú. Rajec, pritom sa bude skládkovanie vykonávať v smere na juh a zároveň pokračovať jej rekultivácia smerom od vykonaných rekultivácií na juh
- zvýšiť materiálové zhodnotenie odpadov
- ďalej rozvíjať separovaný zber, separovať zhodnotiteľný domový odpad dosiahnúť zapojenie 60% obyvateľov
- podporovať kompostovanie biologicky rozložiteľných odpadov – zavedenie drvenia dreveného odpadu
- zvýšiť podiel energetického využitia odpadov
- zapojiť sa do tzv. kúpeľňového programu a kuchynského programu (separácia určitých zložiek komunálneho odpadu využiteľných k tvorbe alternatívneho paliva)
- pripraviť projekt pre Recyklačný fond
- v rámci prípravy zberného dvora odpadov a ďalšieho rozvoja separovaného zberu v meste pripraviť a predložiť projekt so žiadosťou o dotáciu z Recyklačného fondu
- znižovať produkciu odpadov v meste a ich využitie na druhotné účely propagáciou ekologického zmýšľania obyvateľstva
- pravidelne informovať prostredníctvom miestneho rozhlasu, miestneho mesačníka, alebo na nástenkách o základných organizačných opatreniach pre druhotné znižovanie odpadov
- podporovať environmentálnu výchovu obyvateľov a to už od školského veku, čo sa v blízkej budúcnosti navrhuje
- uprednostňovať výrobky z dlhšou životnosťou pred jednorázovými výrobkami
- uprednostňovať výrobky z vratnými obalmi pred výrobkami z jednorázovými obalmi
- dodržiavať, resp. prispôbiť sa termínovníku na zber vyseparovaných zložiek komunálneho odpadu, ktorý vypracováva firma A.S.A Slovensko, odštepny závod Žilina a je doručovaný obyvateľom priamo do domov
- vyzývať obyvateľov k iniciatívam a návrhom k zlepšeniu životného prostredia, čistoty mesta a odpadového hospodárstva
- znižovať biologicky rozložiteľné odpady ukladané na skládky odpadov s cieľom – znížiť množstvo skladovaných biologicky rozložiteľných odpadov
- zaviesť a udržiavať separovaný zber biologicky rozložiteľných odpadov, najmä dreveného odpadu zo záhrad
- zaviesť spracovanie odpadu drvením pomocou mobilného drviča priamo v meste a v priestore poľnohospodárskeho dvora Krivín
- zefektívniť skladovanie a prepravu dreveného odpadu
- zvýšiť informovanosť obyvateľstva o nutnosti separovania a kompostovania biologicky rozložiteľného odpadu
- realizovať výstavbu zberného dvora mesta, ktorý bude plniť funkciu medziskladu, kde sa budú biologicky rozložiteľné odpady krátkodobo zhromažďovať, triediť, drviť, a prevážať do kompostárne, konečnému spracovateľovi v priestore poľnohospodárskeho dvora Krivín
- zberný dvor separovaných odpadov vybudovať v priestore technických služieb mesta.

Pre zníženie rizika pôsobenia prírodnej rádioaktivity navrhujeme:

Plochy pre výstavbu vo všetkých lokalitách katastra mesta nie je potrebné overiť meraním pred výstavbou. Hydroizolačné materiály používané v stavebníctve dostatočne eliminujú prenikanie radónu do suterénnych priestorov.

Stavebné materiály na trhu by mali spĺňať normou stanovené limity vyžarovania radónu a ďalších prírodných rádionuklidov. Základným opatrením je preto pri výstavbe nových objektov používať certifikované stavebné materiály a suterény budov zabezpečiť vhodnými hydroizolačnými materiálmi.

Suterény a pivnice bez hydroizolácie je potrebné pravidelne vetrať a obmedziť dĺžku pobytu v takýchto priestoroch.

q.2) Hodnotenie z hľadiska ekonomických, sociálnych a územno-technických dôsledkov

Riešenie ÚPN – M sa sústredilo na vytvorenie legislatívnych podmienok pre výstavbu bytových domov, rodinných domov, rekreačných zariadení spolu s kapacitami pre ubytovanie a stravovanie, realizáciu zelene, doplnenie absentujúcej občianskej vybavenosti, a zariadení výroby.

Počet navrhovaných rodinných domov je spolu s počtami v rezervných plochách do roku 2020 je mierne nadsadený. Domy nezrealizované do tohto obdobia bude možné aj po tomto roku budovať až do vyčerpania územnej rezervy určenej pre výstavbu IBV. Predpokladáme, že po roku 2020 sa počet domov ustáli v rámci navrhovanej hranice zastavaného územia. Dôvodom pre toto ustálenie bude demografický vývoj.

Rozsiahla ponuka plôch pre rozvoj rodinných domov nesie so sebou riziko nekontrolovateľnej rozostavanosti. Na predstaviteľoch mesta bude eliminácia tohoto rizika, pomocou zvolenia operačného plánu pre postup zastavovania, s prihliadnutím na skutočný záujem v jednotlivých lokalitách.

Rast mesta s výnimkou satelitu Charubina je riešený aditívne, čo dáva predpoklad aj ekonomicky výhodného riešenia.

Dôraz na ekologické aspekty je v konečnom dôsledku pozitívny aj z hľadiska ekonomického.

Návrh je opatrný v oblasti rozvoja vybavenosti a osobných služieb, ktoré sú v súčasnosti v rukách podnikateľov. Veľký dôraz je kladený na rozvoj sociálnych služieb, tak aby mesto a jeho blízke okolie zabezpečilo ich plnú škálu.

Hlavným cieľom do roku 2020 je postupne upraviť historické jadro mesta, ktoré je zväčša pamiatkovou zónou, do estetickej podoby a pobytových plôch pre neformálny spoločensky styk obyvateľov. Ďalším je oblasť OV - vybudovanie kultúrno-spoločenského centra, novej školy, škôlky, ubytovacích zariadení, supermarketu, krytého kúpaliska, integrovaného záchranného systému, športových zariadení pre dospelých a deti, športovej haly, agroturistického areálu, amfiteátra, dokončenie športovej haly ako objektu občianskej vybavenosti a čerpacej stanice pohonných hmôt.

Tvorba zelene je vyvolaná jednak požiadavkami na ekologickú stabilitu územia, krajinárskymi aspektami, ale aj vytvorením pobytových priestorov a estetickými požiadavkami na priestory mesta, okolie peších komunikácií, pre skvalitnenie životného prostredia a vytvorenie vhodných priestorov pre oddych obyvateľov mesta.

Výrobná zóna je navrhnutá najmä na základe intenzifikácie využitia existujúcich areálov priemyselných podnikov a poľnohospodárskych dvorov.

Technická infraštruktúra je navrhnutá na základe plánovanej výstavby. Jej rozvoj by mal kopírovať stavebnú činnosť, prípadne mal by byť v predstihu.

Dopravný skelet po preložení ciest I/64 a II/517 bude v meste pre potreby obsluhy územia postačujúci. Navrhované komunikácie sú dimenzované s ohľadom na účelnosť a ekonomickú nenáročnosť.

q.3) Uplatnenie jednej z alternatív riešenia konceptu ÚPN – M v ÚPN – M

Rozvoj golfového ihriska Charubina

Alternatíva 1- odsúhlasená stavebnou komisiou a Mesta a akceptovaná.

Rozvoj smerovaný do doliny Hlboká je riešený tak, aby nebol v rozpore s využívaním rybníka Košiare, jeho bezprostredného okolia s výkonom práva rybolovu, aby okolie rybníka zostalo tichou zónou. Je požadované zabezpečiť rozvoj golfového ihriska v doline Hlboká tak, aby nedošlo k zasahovaniu do brehového porastu a koryta potoka Čierňanka, odberu vody z toku Čierňanky úprav jeho koryta, pri aplikácii chemických prostriedkov pri ošetrovaní golfového ihriska a jeho okolia ku kontaminácii potoka Čierňanka a rybníka Košiare, aby nedochádzalo k rozptylu návštevníkov do oblasti brehových porastov potoka. Zabezpečiť praktickým manažmentom kosenie a odstránenie biomasy v priestoroch vyčlenených S – NP Malá Fatra

Alternatíva 2 – neakceptovaná.

Nové plochy golfového ihriska navrhované do smeru k Hlinám a Šutovej sú podľa hodnotenia v koncepte ÚPN – M z hľadiska bezkolízneho využitia územia ako aj samotného športového odvetvia vhodné. (Využitie v návrhu ÚPN – M zostáva vo funkcii F – voľná poľnohospodárska krajina)

Preložka cesty II/517

Alternatíva 1 – odsúhlasená stavebnou komisiou a Mesta a akceptovaná .

Preložka cesty smerovaná medzi navrhovanú plochu HBV a kúpalisko Veronika je vhodná najmä z hľadiska ekonomického – bez mostných objektov a ekologického – biokoridor Čierňanky.

Alternatíva 2 – neakceptovaná.

Preložka cesty smerovaná za termálne kúpalisko oddeluje areál kúpaliska od športovo-rekreačných priestorov nachádzajúcich sa v západnej časti katastrálneho územia mesta a zamedzuje jeho ďalšiemu plošnému rozvoju.

Areál poľnohospodárskeho dvora Hvojtová

Alternatíva 1 - odsúhlasená stavebnou komisiou a Mesta a akceptovaná.

Využitie na účely agroturistiky vrátane chovu príslušného malého počtu hospodárskych zvierat, s tým spojenej nezávadnej výroby, ubytovacích a stravovacích zariadení, plôch športu - kolková hala, stolný tenis, golfový trenažér, krytá motocyklová hala, ubytovacie a stravovacie kapacity, zeleň, je v súlade s cieľom vytvoriť v západnej časti katastra mesta športovo-rekreačný priestor s navzájom prepojenými areálmi a aktivitami.

Alternatíva 2- v Návrhu ÚPN – M Rajec neakceptovaná.

Využitie pre nezávadnú výrobu vychádza najmä z existujúceho stavu areálu, pripúšťa v zmysle konceptu ÚPN – M možnosť drobných zmien vo využití v oblasti nezávadnej výroby charakteru remesiel a služieb, priemyselnej a poľnohospodárskej výroby, možnosť umiestnenia skladového hospodárstva, distribučných centier.

Amfiteáter

Alternatíva 1- neakceptovaná.

Umiestňuje amfiteáter v doline Hvojtová v mieste nepovolenej ťažby. Priestor je v zmysle Konceptu ÚPN – M Rajec veľmi dobre dopravne prístupný a definitívne rieši likvidáciu nepovolenej ťažby. Umiestnenie je v súlade s funkciou športovo-rekreačného priestoru okolia. Navrhované využitie po prejednaní konceptu – pobytový priestor – ohniská, lavičky atď.

Alternatíva 2 - odsúhlasená stavebnou komisiou a Mesta a akceptovaná.

Amfiteáter umiestnený v priestore Pod Dubovou má menej výhodnú možnosť dopravnej prístupnosti, z hľadiska okolitých funkcií je rovnocenný s alternatívou 1.

Cesta III/518 16

Alternatíva 1- odsúhlasená stavebnou komisiou a Mesta a akceptovaná.

Ponecháva cestu III/518 16 v existujúcej trase.

Alternatíva 2- neakceptovaná vzhľadom k predchádzajúcemu nesúhlasu občanov.

Rieši cestu III/518 16 v novej vhodnejšej trase neatakujúcej historické jadro mesta.

r) Závazná časť

ÚPN - M Rajec slúži mestu ako záväzný dokument pre riadenie výstavby a investičnej činnosti v meste. Závazná časť územného plánu je z dôvodu formálnej kontinuity na následné všeobecné záväzné nariadenie (ďalej VZN) mesta spracovaná v členení na časť – článok – odsek – písmeno.

ČASŤ PRVÁ

Úvodné ustanovenia

Článok 1

Rozsah platnosti ÚPN – M Rajec a VZN

1. Závazná časť ÚPN – M Rajec platí pre celé katastrálne územie mesta Rajec , vymedzené vo výkresovej časti, ako riešené územie.
2. Všeobecne záväzné nariadenia určí, alebo upraví rozsah platnosti Závaznej časti ÚPN – M Rajec.
3. Všeobecne záväzné nariadenie platí do doby schválenia prípadnej aktualizácie ÚPN – M Rajec, resp. do doby schválenia nového územného plánu mesta Rajec.

Článok 2

Vymedzenie pojmov

1. Závazné časti územného plánu mesta – obsahujú regulatívy územného rozvoja s presne formulovanými zásadami priestorového usporiadania a funkčného využívania územia obce vyjadrenými vo forme regulatívov obsahujúcich záväzné pravidlá, ktoré stanovujú opatrenia v území, podmienky využitia územia a umiestňovania stavieb.
2. Zásady – určujú základnú koncepciu funkčného využitia a priestorového usporiadania vymedzeného riešeného územia mesta.
3. Regulatívy – sú záväzné pravidlá vyjadrené slovne, číselne alebo graficky, ktoré regulujú funkčné využitie a priestorové usporiadanie územia.

Článok 3

Význam mesta v rámci územia okresu Žilina

- Mesto Rajec je centrom južnej časti Rajeckej kotliny s prirodzenou spádovitosťou okolitých vidieckych obcí. Patrí sem ešte 15 obcí (Čičmany, Ďurčiná, Fačkov, Jasenové, Kamenná Poruba, Kľače, Konská, Kunerád, Malá Čierna, Rajecká Lesná, Rajecké Teplice, Stránske, Šuja, Veľká Čierna, Zbyňov).
- Mesto Rajec je centrom 4. skupiny, teda centrom osídlenia regionálneho významu v rámci rozvojovej osi tretieho stupňa rajecká rozvojová os Žilina - Rajec. Zároveň je centrom rekreačného krajinného celku Rajecká kotlina.

ČASŤ DRUHÁ

Článok 4

Zásady a regulatívy priestorového usporiadania a funkčného využívania územia na funkčné a priestorovo homogénne jednotky

1. Regulatívy priestorové

- a) dotvorenie mesta urbanistickou štruktúrou, ktorá korešponduje z pôvodnou zástavbou a zmiernuje dopady nevhodne volenej hromadnej zástavby - t.j. max. 4 podlažná hromadná bytová výstavba s obytným podkrovím
- b) spôsob zástavby na navrhovaných obytných plochách HBV z nízkopodlažnej bytovej výstavby bytových domov, s max. počtom nadzemných podlaží 4 NP + podkrovie s max. výškou stavieb +15,0 m nad úroveň upraveného terénu, s neoploteným pozemkom
- c) voľbou vhodného vzájomného odstupu obytných domov zabezpečiť insoláciu navzájom, ako aj okolitej obytnej výstavby
- d) požaduje sa jasne definovať poloverejný priestor vnútroblokov, aby bol priestor využívaný iba ich obyvateľmi. Odlíšením od verejného priestoru sa zníži anonymita vnútrobloku - vzťah society k priestoru vnútrobloku.
- e) pre výstavbu rodinných domov využiť prioritne preluky a plochy naväzujúce na zastavané plochy mesta
- f) navrhované plochy IBV riešiť formou obojstrannej zástavby, s využitím koridoru cesty aj pre vedenie inžinierskych sietí
- g) rešpektovať založené pešie trasy a komunikačný systém v obci a zabezpečiť prístup k pozemkom využívaným na poľnohospodárske účely
- h) dotvoriť obytnú zónu IBV urbanistickou štruktúrou, ktorá korešponduje s pôvodnou zástavbou – t.j. izolované rodinné domy jednopodlažné, max. 2 podlažné so sedlovými, polovalbovými strechami
- i) šírka parcely navrhovaných rodinných domov 20-22 metrov
- j) uličný priestor IBV široký 12 metrov, (medzi plotmi) – komunikácia 6 m + zelený pás 3 m na každú stranu
- k) domy osádzať 6 m od okraja komunikácie
- l) za vhodné šírky parciel považovať rozmer od 16 m, menšie šírky parciel nie sú vhodné pre výstavbu izolovaných rodinných domov
- m) do roku 2020 nezastavovať územie za navrhovanú hranicu zastavaného územia, vo výstavbe pokračovať až po vyčerpaní územných rezerv v lokalitách : Pod Krivínom, Na Ďurčinú, Močidlá, Hvojtová, Vrchná
- n) okolie a vnútorné časti priemyselných areálov a poľnohospodárskych dvorov doplniť zeleňou
- o) pri vodných tokoch a odvodňovacích rigoloch podporiť vsakovacie pásy v min. šírkach 3 m výsadbou kríkovej a stromovej zelene

- p) rešpektovať poľnohospodársku krajinu za navrhovanou hranicou zastavaného územia s jej krajinotvorným potenciálom
- q) rozvoj mesta realizovať v nových lokalitách:

tabuľka B-53 Rozvoj funkčných plôch v sídle sa odohráva v týchto lokalitách

Lokalita	funkčne využitie	predpokladané kapacity
Lokalita „Sever - Záhumnie“	HBV + občianska vybavenosť	240 bytov
Lokalita „Vrchná“	IBV –RD	60 RD
Lokalita „Na Ďurčinú“	IBV –RD	20 RD
Lokalita „Pod Krivínom“	IBV –RD	60 RD
Lokalita „Močidlá“	IBV –RD	45 RD
Lokalita „Charubina“	Golfové ihrisko, IBV –RD, ubytovanie	70 RD
Lokalita „Centrum“	Kultúrno-spoločenské centrum	300 miest v sále
Lokalita „Hvojtová“	Agroturistika	40 lôžok
Lokalita „Bukovina“	Supermarket, benzínové čerpadlo	2000 m ²
Lokalita „býv. Intimoda“	hotel	80 lôžok
Lokalita „Futbalové ihrisko“	Športová hala + dobudovanie	600 divákov
Lokalita „Piesky“	Výrobná zóna v záujmovom území mesta	mimo k. ú. mesta

Poznámka: Počty domov a plošné zábery sú iba smerné nie záväzné!

2. Regulatívy kompozičné

a) Kompozičné osi

- Základom urbanistickej kompozície sídla je jeho severojužná os tok Rajčianky a terajšia cesta I/64 zo severu Hollého ulica s pokračovaním cez Nám. SNP ulicu Štúrovu a Sládkovičovu, ďalej v kumulácii s východo-západnou podružnou osou v časti ulice Kollárovej a ulicou Partizánskou smer na juh k Šuji
- Návrh vymedzuje v tomto smere ďalšiu súbežnú kompozičnú os Nám. SNP –Štefánikova ul. – Lipová ul. – kúpalisko Veronika
- Najvýraznejšou priečnou kompozičnou osou prechádzajúcou Námestím SNP je smer Porubská cesta – Nádražná ulica, končiaca na Kostolnej ulici
- Historickým jadrom mesta prechádza aj súbežná kompozičná os cintorín – rímsko-katolícky kostol – Nám. Andreja Škrábika – Kmeťova ul.– Hurbanova ul. – Záhradnícka ul. končiaca na ul. Obrancov mieru.
- V priestore Hvojtová – termálne kúpalisko Veronika je počiatok kompozičnej osi pokračujúcej Kostolnou ul., Nám. Andreja Škrábika, Kollárovou, a Moyzesovou ulicou v smere Ďurčiná.
- Za podružné kompozičné osi je možné považovať v priečnom smere Kukučínovu ulicu, v pozdĺžnom Štefánikovú a Lipovú ulicu

b) Dominanty

- Dominantou je Kostol sv. Ladislava, Kostolná ul. č. p. 11, č. s. 39
- Je nevyhnutné zabrániť výstavbe ďalších dominánt v meste
- Je nutné zachovať súčasnú siluetu mesta

c) Námestia, ústredné priestory

- Ťažiskovým priestorom mesta je historické jadro mesta, ktorého kompozícia má šachovnicový pôdorys v strede so štvorcovým námestím, z ktorého pravouhlo vybiehajú uličky, ktoré aj vzájomne zvierajú pravý uhol. Je pamiatkovou zónou s predmetom ochrany – historický šachovnicový pôdorys, štvorcové námestie a jemu prislúchajúca priestorová a hmotová skladba a zachovalý historický mestský interiér

- Významným námestím je aj námestie A Škrábika, s kumulovanou funkciou a existenciou viacerých kultúrno-historických pamiatok a objektov občianskej vybavenosti s dominantou – kostolom sv. Ladislava
- Nové námestie je vyformované v priestore kríženia hlavnej severo-južnej a hlavnej východo-západnej osi (Kollárova ul.) a v mieste rozvoľnenia severojužnej osi (Hollého, Komenského, Javorova ul.).

d) Zásady osadzovania stavieb

- objekty bytových domov budú nízkopodlažné s max. počtom nadzemných podlaží 4 NP + podkrovie s max. výškou stavieb +15,0 m nad úroveň upraveného terénu
- osadenie bytových domov od obslužných komunikácií 12 m od okraja komunikácie, pás zelene od obytného domu 5 m
- sklon šikmých striech do 45°, doplnkový tvar zastrešenia nie je obmedzený
- objekty rodinných domov situovať štítmí k uliciam
- osadenie domov 6 m od okraja miestnej komunikácie
- rodinné domy budú jednopodlažné s podkrovím s max. výškou hrebeňa strechy 10 m
- sklon striech musí byť min. 35°- 45°
- oplotenie domov min.3 m od okraja verejnej komunikácie, v odôvodnených prípadoch je možné znížiť odstup na 1m
- 3 metre široký pás verejnej zelene rezervovať na vedenie inžinierskych sietí ako verejné osvetlenie, telekomunikačné rozvody, vodovod.

3. Regulatívy funkčného usporiadania riešeného územia časti obce v členení na

A Obytná zóna vrátane rozvojových plôch a občianskej vybavenosti

- A1 Obytné územie s prevládajúcou HBV
- A2 Obytné územie s prevládajúcou IBV

B Funkčné plochy s prevládajúcou občianskou vybavenosťou

- B1 Funkčné plochy s prevahou OV
- B2 Funkčné plochy s prevahou plôch pamiatkovej zóny

C Funkčné plochy s prevládajúcim športom a rekreáciou

- C1 Funkčná plocha športu a rekreácie – intenzívne využitie
- C2 Funkčná plocha športu a rekreácie – extenzívne využitie
- C3 Záhradková osada
- C4 Agroturistický areál
- D Funkčné plochy s prevládajúcou výrobou
- D1 Priemyselná výroba
- D2 Poľnohospodárska výroba
- D3 Plochy ťažby nerastných surovín a skládok odpadov

E Zeleň

F Zóna voľnej poľnohospodárskej krajiny

G Plochy lesov

- G1 Zóna - lesná krajina
- G2 Lesopark

H Zóna ochrany prírody.

4. A. Obytná zóna vrátane rozvojových plôch a občianskej vybavenosti

- A1 Obytné územie s prevládajúcou HBV (hromadná bytová výstavba)
  - Základná funkcia obytná – bytové domy,
  - Doplnková funkcia – rodinné domy, služby, rekreačná, športová a výrobná (obchody, ubytovacie a reštauračné zariadenia), bez škodlivých vplyvov na obytnú funkciu,
  - Prevládajúci typ stavebnej činnosti – nadstavby, stavebné úpravy, novostavby

- Spôsob zástavby – bytové domy, **počet podlaží pri novostavbách, stavebných úpravách, nadstavbách** max. 1+4+1 alebo 0+4+1, strecha sedlová alebo valbová so sklonom do 45°, **počet podlaží pri existujúcich bytových domoch** nezvyšovať nad 6 nadzemných podlaží (1+6+1, 0+6+1)
- Veľkosť nových pozemkov bez obmedzenia, šírka pozemkov bez obmedzenia
- Drobnochov zakázaný.
- A2 Obytné územie s prevládajúcou IBV (individuálna bytová výstavba – rod. domy)
  - Základná funkcia obytná – rodinné domy
  - Doplnková funkcia – bytové domy, služby, rekreačná, športová a výrobná (obchody, ubytovacie a reštauračné zariadenia), bez škodlivých vplyvov na obytnú funkciu
  - Prevládajúci typ stavebnej činnosti – nadstavby, stavebné úpravy, prístavby, novostavby
  - Spôsob zástavby – dvojtraktové rodinné domy, počet podlaží **pri novostavbách, stavebných úpravách, nadstavbách** max. 1+2+1 alebo 0+2+1, strecha sedlová alebo valbová so sklonom 35 - 45°
  - Veľkosť nových pozemkov 400 – 1000 m², šírka pozemkov 18 – 22 m
  - Drobnochov obmedzený na malé hospodárske zvieratá v počte, ktorý nevytvára negatívny vplyv na obytnú funkciu (susedné pozemky).

5. B. Funkčné plochy s prevládajúcou občianskou vybavenosťou

- B1 Funkčné plochy s prevahou OV)
  - Základná funkcia občianska vybavenosť
  - Doplnková funkcia – bývanie, nezávadná výroba, šport a rekreácia, zeleň
  - Prevládajúci typ stavebnej činnosti – nadstavby, stavebné úpravy, novostavby
  - Spôsob zástavby – veľkorozmerové halové objekty, objekty korešpondujúce s bytovou zástavbou, **počet podlaží pri novostavbách, stavebných úpravách, nadstavbách** max. 1+4+1 alebo 0+4+1, strecha plochá, pultová, sedlová alebo valbová so sklonom do 45°
  - Veľkosť nových pozemkov bez obmedzenia, šírka pozemkov bez obmedzenia
  - Drobnochov zakázaný.
- B2 Funkčné plochy s prevahou plôch pamiatkovej zóny
  - Základná funkcia občianska vybavenosť
  - Doplnková funkcia – bývanie, nezávadná výroba, šport a rekreácia, zeleň
  - Prevládajúci typ stavebnej činnosti v pamiatkovej zóne – rekonštrukcie, stavebné úpravy, prístavby, novostavby v zmysle podmienok pamiatkovej ochrany
  - Prevládajúci typ stavebnej činnosti mimo pamiatkovej zóny - nadstavby, stavebné úpravy, prístavby, novostavby
  - Spôsob zástavby – objekty korešpondujúce s existujúcou zástavbou počet podlaží 1 + 2 + 1, alebo 0 + 2 + 1 - v zmysle podmienok pamiatkovej ochrany
  - Výnimka - severná strana námestia SNP, počet podlaží max. 1+3+1 alebo 0+3+1 strecha sedlová alebo valbová so sklonom 35 - 45°
  - Na území pamiatkovej zóny, v zástavbe nám. SNP v južnej a východnej časti, kde sa nachádzajú objekty dotvárajúce pôvodný charakter zástavby, zachovať 2 podlažnosť, sedlové strechy s hrebeňom rovnobežne s uličnou čiarou
  - Veľkosť pozemkov v zmysle existujúcej parcelácie, šírka pozemkov v zmysle existujúcej parcelácie
  - Drobnochov vylúčený.

6. C. Funkčné plochy s prevládajúcim športom a rekreáciou

- C1 Funkčná plocha športu a rekreácie – intenzívne využitie
  - Základná funkcia šport a rekreácia

- *Doplnková funkcia –zeleň*
- *Prevládajúci typ stavebnej činnosti – terénne a sadové úpravy, nadstavby, stavebné úpravy, prístavby, novostavby*
- *Výška zástavby max. 15m nad terén, strecha sedlová alebo valbová so sklonom do 45°*
- *Veľkosť pozemkov bez obmedzenia , šírka pozemkov bez obmedzenia*
- *Drobnochov vylúčený*
- C2 *Funkčná plocha športu a rekreácie – extenzívne využitie*
  - *Základná funkcia šport a rekreácia*
  - *Doplnková funkcia –zeleň, poľnohospodárske využitie – rastlinná výroba – využitie trávnej hmoty*
  - *Prevládajúci typ stavebnej činnosti – terénne a sadové úpravy bez pozemných objektov*
  - *Veľkosť pozemkov bez obmedzenia , šírka pozemkov bez obmedzenia*
  - *Drobnochov vylúčený, povolený chov rýb, pasenie oviec*
- C3 *Záhradková osada*
  - *Základná funkcia rekreácia,*
  - *Doplnková funkcia –zeleň, poľnohospodárske využitie*
  - *Prevládajúci typ stavebnej činnosti – terénne a sadové úpravy, nadstavby, stavebné úpravy, novostavby*
  - *Spôsob zástavby – záhradné chatky, počet podlaží max. 1+1+1 alebo 0+1+1, strecha sedlová, alebo valbová so sklonom do 45°*
  - *Veľkosť pozemkov do 500 m², šírka pozemkov 18 m*
  - *Drobnochov povolený v počte, ktorý nevytvára negatívny vplyv na rekreačnú funkciu (susedné pozemky)*
- C4 *Agroturistický areál*
  - *Základná funkcia agroturistika a rekreácia*
  - *Doplnková funkcia – ubytovanie, nezávadná výroba, šport, zeleň*
  - *Prevládajúci typ stavebnej činnosti – nadstavby, stavebné úpravy, novostavby*
  - *Spôsob zástavby – veľkorozmerové halové objekty, objekty korešpondujúce s bytovou zástavbou, počet podlaží max. 1+3+1 alebo 0+3+1, strecha plochá, pultová, sedlová alebo valbová so sklonom do 45°*
  - *Veľkosť nových pozemkov bez obmedzenia , šírka pozemkov bez obmedzenia*
  - *Drobnochov povolený – kone 20ks, ovce 20 ks, kravy 5 ks.*

7. D. Funkčné plochy s prevládajúcou výrobou

- D1 *Priemyselná výroba*
  - *Základná funkcia priemyselná výroba,*
  - *Doplnková funkcia –občianska vybavenosť, technická vybavenosť, zeleň*
  - *Prevládajúci typ stavebnej činnosti – nadstavby, stavebné úpravy, novostavby*
  - *Spôsob zástavby – veľkorozmerové halové objekty, objekty korešpondujúce s bytovou zástavbou, počet podlaží max. 1+4+1 alebo 0+4+1, strecha plochá, pultová, sedlová alebo valbová so sklonom do 45°*
  - *Veľkosť nových pozemkov bez obmedzenia, šírka pozemkov bez obmedzenia*
  - *Drobnochov vylúčený.*
- D2 *Poľnohospodárska výroba*
  - *Základná funkcia poľnohospodárska výroba,*
  - *Doplnková funkcia –občianska vybavenosť, technická vybavenosť, zeleň*
  - *Prevládajúci typ stavebnej činnosti – nadstavby, stavebné úpravy, novostavby*
  - *Spôsob zástavby – veľkorozmerové halové objekty, objekty korešpondujúce s bytovou zástavbou, počet podlaží max. 1+4+1 alebo 0+4+1, strecha plochá, pultová, sedlová alebo valbová so sklonom do 45°*
  - *Veľkosť nových pozemkov bez obmedzenia , šírka pozemkov bez obmedzenia*
  - *Chov hospodárskych povolený v kapacite 800 ks oviec, alebo 500 ks HD*

- D3 *Plochy ťažby nerastných surovín a skládok odpadov*
  - *Základná funkcia ťažba nerastných surovín a skládky odpadov*
  - *Doplnková funkcia – drobné zariadenia občianskej vybavenosti a technickej vybavenosti, pre obsluhu územia, zeleň*
  - *Prevládajúci typ stavebnej činnosti – nadstavby, stavebné úpravy, novostavby*
  - *Veľkosť nových pozemkov bez obmedzenia, šírka pozemkov bez obmedzenia*
  - *Drobnochov vylúčený.*

8. E. Zeleň

- *Základná funkcia cintoríny, verejná, izolačná, ekostabilizačná zeleň*
- *Doplnková funkcia drobné ihriská, mobiliár v pobytovej zeleni, drobné stavby občianskej vybavenosti, pešie chodníky, cyklotrasy*
- *Prevládajúci typ stavebnej činnosti chodníky, terénne a sadové úpravy, údržba a ošetrovanie zelene*
- *Spôsob využitia – pobytový priestor, protihluková a protiprachová ochrana, optická bariéra*
- *Veľkosť nových pozemkov bez obmedzenia, šírka pozemkov bez obmedzenia*
- *Drobnochov vylúčený.*

9. F. Poľnohospodárske plochy

- F1 *Zóna voľnej poľnohospodárskej krajiny*
  - *Základná funkcia – poľnohospodársky využívaná, alebo voľná krajina bez zástavby*
  - *Doplnková funkcia – ekostabilizačná*
  - *Prevládajúci typ stavebnej činnosti – bez stavebnej činnosti, s výnimkou stavieb technickej infraštruktúry a stavieb pre poľnohospodárstvo*
  - *Spôsob využitia – využitie krajiny podľa druhu pozemkov*
  - *Veľkosť pozemkov bez obmedzenia, minimálna veľkosť jedného pozemku 2000 m² s výnimkou pozemkov pre stavby technickej infraštruktúry*
  - *Chov hospodárskych zvierat povolený v kapacite, ktorá nebude mať vplyv na obytnú funkciu mesta a ekologickú stabilitu územia (1 DJ / ha)*
  - *Spásanie pasienkov prípustné, za predpokladu ekologickej únosnosti územia vzhľadom na veľkosť stád (nesmie dochádzať k poškodeniu pôdneho krytu).*

10. G. Plochy lesov

- G1 *Zóna - lesná krajina*
  - *Základná funkcia leso – hospodárska (platí lesný hospodársky plán),*
  - *Bez stavebnej činnosti, s výnimkou udržiavacích prác na lesných cestách a sieťach technickej infraštruktúry*
  - *Spásanie pasienkov prípustné, za predpokladu ekologickej únosnosti územia vzhľadom na veľkosť stád (nesmie dochádzať k poškodeniu pôdneho krytu).*
- G2 *Lesopark*
  - *Základná funkcia rekreačná a leso – hospodárska*
  - *Doplnková funkcia – ekostabilizačná*
  - *Veľkosť pozemkov bez obmedzenia, minimálna veľkosť jedného pozemku 2000 m² s výnimkou pozemkov pre stavby technickej infraštruktúry*
  - *Bez stavebnej činnosti, s výnimkou prác na lesných cestách, sieťach technickej infraštruktúry, cykloturistických, turistických trasách, náučných chodníkoch a pobytových plochách s lesoparkovým mobiliárom (altánky, ohniská, lavičky, odpadkové koše, plochy pre rekreačné kolektívne hry)*
  - *Spásanie pasienkov prípustné, za predpokladu ekologickej únosnosti územia vzhľadom na veľkosť stád (nesmie dochádzať k poškodeniu pôdneho krytu)*

- Pre vymedzené územie bude nutné vypracovať osobitný LHP
- Do doby vypracovania osobitného LHP využívať ako hospodársky les, s hospodárením podľa schváleného lesohospodárskeho plánu.

11. H. Zóna ochrany prírody

- Základná funkcia ochrana prírody a ekologická (ekostabilizačná)
- Doplnková funkcia leso-hospodárska (platí lesný hospodársky plán), rekreačná – extenzívne využitie
- Bez stavebnej činnosti
- Extenzívne využitie TTP
- Rešpektovať opatrenia vyplývajúce so stupňa ochrany prírody.

Článok 5

Prípustné, obmedzujúce, vylučujúce podmienky na využitie jednotlivých plôch, na intenzitu ich využitia, regulácia využitia plôch.

Označenie vo výkrese priestorového usporiadania a funkčného využitia:

A1

Funkčná plocha:

Obytné územie s prevládajúcou HBV

Tab B- 54

Ozn.	Druh funkčnej plochy	Plochy určené pre hromadnú bytovú výstavbu s možnosťou podstavanej občianskej vybavenosti a samost. objektami občianskej vybavenosti.
++	Prevládajúca funkcia	Bytové domy
+	Prípustná funkcia	Občianska vybavenosť v dole uvedenom rozsahu, rodinné domy
±	Obmedzene prípustná funkcia	Nezávadná výroba, remeslá
x	Nepripustná funkcia	Super a hypermarkety, veľkoobchodné zariadenia, priemysel a sklady, stavebné dvory, zariadenia poľnohospodárskej výroby

+	Rodinné domy	X	Areály veľkých a stredných priemyselných podnikov
++	Bytové domy do 4 +1 podlažie	X	Záhradníctva, skleníkové hospodárstvo
+	Byty v objektoch určených na inú funkciu	X	Skladové areály, distribučné centrá
X	Nákupné strediská a obchodné domy	X	Stavebné dvory a zariadenia
X	Distribučné a veľkoobchodné centrá	X	Zariadenia pre rastlinnú poľnohospodársku výrobu
X	Supermarkety, diskonty	X	Zariadenia pre živočíšnu poľnohospodársku výrobu
+	Predajne a služby v objektoch inej funkcie	X	Športové a telovýchovné areály a zariadenia
+	Zariadenia verejného stravovania	X	Športové haly
+	Ubytovacie zariadenia cestovného ruchu	±	Telocvične, ihriská, fitness, posilňovne, netradičné športy
X	Areály voľného času a multifunkčné zariadenia	X	Kúpaliská
+	Zariadenia pre kultúru	X	Lyžiarske svahy a bobové dráhy
±	Zábavné zariadenia	±	Zariadenia športu a telovýchovy v objektoch inej funkcie
+	Zariadenia pre kultúru v objektoch pre inú funkciu	X	Rekreačno-oddychové a športové prírodné areály
X	Obradné a smútočné siene	X	Pobytové lúky, naučné chodníky, turistické trasy
+	Kostoly a modlitebne	X	Záhradkárské osady a lokality
+	Areály cirkevných zariadení	X	Chatové osady
X	Zariadenia pre správu, administratívu a riadenie	+	Drobné zariad. občianskej vybavenosti pre obsluhu územia
+	Zariadenia pre administratívu v iných objektoch	X	Les
+	Zariadenia požiarnej ochrany, zariadenia polície	+	Zeleň líniová a plošná
+	Materské školy	+	Zeleň krajinná a ekostabilizačná
X	Základné školy a základné umelecké školy	+	Cyklistické trasy
X	Stredné školy, špeciálne školy	++	Pešie komunikácie
X	Ubytovacie a stravovacie zariadenia školstva	X	Kompostárne a zariad. na zhodnoc. biolog. rozlož. odpadu
X	Veda a výskum, vedeckotechnické parky	X	Spracovanie, úprava a iné nakladanie s odpadmi
±	Ambulantná lekárska starostlivosť, polikliniky	X	Zariadenia na separovaný zber odpadov
X	Špecifické zdravotnícke zariadenia a služby	+	Zariadenia na separovaný zber miestneho významu

±	Stacionáre soc služieb, chránené dielne, chránené bývanie	X	Čerpacie stanice pohonných hmôt
+	Domovy sociálnych služieb, domovy dôchodcov	++	Odstavné státi a parkoviská
+	Domovy penzióny dôchodcov	+	Parkovacie garáže
+	Zariadenia poskytujúce sociálne služby	++	Komunikácie vozidlové
±	Zariadenia drobných prevádzok výroby a služieb	++	Zariadenia, vedenia tech. vybavenosti pre obsluhu územia
X	Zariadenia výroby a výrobných služieb	X	Tranzit. vedenia tech. vybavenosti nadradeného významu

Označenie vo výkrese priestorového usporiadania a funkčného využitia:

A2

Funkčná plocha:

Obytné územie s prevládajúcou IBV

Tab B- 55

Ozn.	Druh funkčnej plochy	Plochy určené pre individuálnu bytovú výstavbu s možnosťou nezávadnej občianskej vybavenosti a výroby.
++	Prevládajúca funkcia	IBV
+	Prípustná funkcia	Občianska vybavenosť v dole uvedenom rozsahu, bytové domy
±	Obmedzene prípustná funkcia	Nezávadné remeslá a výroba
x	Nepripustná funkcia	Super a hypermarkety, veľkoobchodné zariadenia, priemysel a sklady, stavebné dvory, zariadenia poľnohospodárskej výroby
	Doplňujúce ustanovenia	

++	Rodinné domy	X	Areály veľkých a stredných priemyselných podnikov
+	Bytové domy do 4 +1 podlažie	X	Záhradníctva, skleníkové hospodárstvo
X	Byty v objektoch určených na inú funkciu	X	Skladové areály, distribučné centrá
X	Nákupné strediská a obchodné domy	X	Stavebné dvory a zariadenia
X	Distribučná a veľkoobchodná centrá	X	Zariadenia pre rastlinnú poľnohospodársku výrobu
X	Supermarkety, diskonty	X	Zariadenia pre živočíšnu poľnohospodársku výrobu
+	Predajne a služby v objektoch inej funkcie	X	Športové a telovýchovné areály a zariadenia
±	Zariadenia verejného stravovania	X	Športové haly
±	Ubytovacie zariadenia cestovného ruchu	X	Telocvičňa, ihriská, fitness, posilňovne, netradičné športy
X	Areály voľného času a multifunkčné zariadenia	X	Kúpaliská
X	Zariadenia pre kultúru	X	Lyžiarske svahy a bobové dráhy
X	Zábavné zariadenia	X	Zariadenia športu a telovýchovy v objektoch inej funkcie
X	Zariadenia pre kultúru v objektoch pre inú funkciu	X	Rekreačno-oddychové a športové prírodné areály
X	Obradné a smútočné siene	X	Pobytové úľky, naučné chodníky, turistické trasy
X	Kostoly a modlitebne	X	Záhradkárske osady a lokality
X	Areály cirkevných zariadení	X	Chatové osady
X	Zariadenia pre správu, administratívu a riadenie	±	Drobné zariad. občianskej vybavenosti pre obsluhu územia
±	Zariadenia pre administratívu v iných objektoch	X	Les
X	Zariadenia požiarnej ochrany, zariadenia polície	+	Zeleň líniová a plošná
±	Materské školy	+	Zeleň krajinná a ekostabilizačná
X	Základné školy a základné umelecké školy	+	Cyklistické trasy
X	Stredné školy, špeciálne školy	++	Pešie komunikácie
X	Ubytovacie a stravovacie zariadenia školstva	X	Kompostárne a zariad. na zhodnoc. biolog. rozlož. odpadu
X	Veda a výskum, vedeckotechnické parky	X	Spracovanie, úprava a iné nakladanie s odpadmi
±	Ambulantná lekárska starostlivosť, polikliniky	X	Zariadenia na separovaný zber odpadov
X	Špecifické zdravotnícke zariadenia a služby	±	Zariadenia na separovaný zber miestneho významu
X	Stacionárne soc služieb, chránené dielne, chránené bývanie	X	Čerpacie stanice pohonných hmôt
X	Domovy sociálnych služieb, domovy dôchodcov	±	Odstavné stáčia a parkoviská
X	Domovy penzióny dôchodcov	X	Parkovacie garáže
±	Zariadenia poskytujúce sociálne služby	++	Komunikácie vozidlové
±	Zariadenia drobných prevádzok výroby a služieb	++	Zariadenia, vedenia tech. vybavenosti pre obsluhu územia
X	Zariadenia výroby a výrobných služieb	X	Tranzit. vedenia tech. vybavenosti nadradeného významu

Označenie vo výkrese priestorového usporiadania a funkčného využitia:

B1

Funkčná plocha:

Funkčné plochy s prevládajúcou OV

Tab B- 56

Ozn.	Druh funkčnej plochy	Plochy s prevládajúcou občianskou vybavenosťou s možnosťou bytovej výstavby
++	Prevládajúca funkcia	Občianska vybavenosť
+	Prípustná funkcia	Bytové domy, šport a rekreácia, zeleň
±	Obmedzene prípustná funkcia	Nezávadná výroba, rodinné domy
x	Nepripustná funkcia	Priemyselná a poľnohospodárska výroba
	Doplňujúce ustanovenia	

±	Rodinné domy	X	Areály veľkých a stredných priemyselných podnikov
+	Bytové domy	X	Záhradníctva, skleníkové hospodárstvo
+	Byty v objektoch určených na inú funkciu	X	Skladové areály, distribučné centrá
++	Nákupné strediská a obchodné domy	X	Stavebné dvory a zariadenia
++	Distribučné a veľkoobchodné centrá	X	Zariadenia pre rastlinnú poľnohospodársku výrobu
++	Supermarkety, diskonty	X	Zariadenia pre živočíšnu poľnohospodársku výrobu
++	Predajne a služby v objektoch inej funkcie	+	Športové a telovýchovné areály a zariadenia
++	Zariadenia verejného stravovania	+	Športové haly
++	Ubytovacie zariadenia cestovného ruchu	+	Telocvične, ihriská, fitness, posilňovne, netradičné športy
+	Areály voľného času a multifunkčné zariadenia	+	Kúpaliská
++	Zariadenia pre kultúru	X	Lyžiarske svahy a bobové dráhy
++	Zábavné zariadenia	+	Zariadenia športu a telovýchovy v objektoch inej funkcie
+	Zariadenia pre kultúru v objektoch pre inú funkciu	X	Rekreačno-oddychové a športové prírodné areály
+	Obradné a smútočné siene	X	Pobytové lúky, naučné chodníky, turistické trasy
++	Kostoly a modlitebne	X	Záhradkárske osady a lokality
++	Areály cirkevných zariadení	X	Chatové osady
++	Zariadenia pre správu, administratívu a riadenie	++	Drobné zariad. občianskej vybavenosti pre obsluhu územia
++	Zariadenia pre administratívu v iných objektoch	X	Les
+	Zariadenia požiarnej ochrany, zariadenia polície	++	Zeleň líniová a plošná
++	Materské školy	+	Zeleň krajinná a ekostabilizačná
++	Základné školy a základné umelecké školy	++	Cyklistické trasy
++	Stredné školy, špeciálne školy	++	Pešie komunikácie
++	Ubytovacie a stravovacie zariadenia školstva	X	Kompostárne a zariad. na zhodnoc. biolog. rozlož. odpadu
++	Veda a výskum, vedeckotechnické parky	X	Spracovanie, úprava a iné nakladanie s odpadmi
++	Ambulantná lekárska starostlivosť, polikliniky	X	Zariadenia na separovaný zber odpadov
++	Špecifické zdravotnícke zariadenia a služby	+	Zariadenia na separovaný zber miestneho významu
+	Stacionárne soc služieb, chránené dielne, chránené bývanie	X	Čerpacie stanice pohonných hmôt
+	Domovy sociálnych služieb, domovy dôchodcov	++	Odstavné státa a parkoviská
±	Domovy penzióny dôchodcov	+	Parkovacie garáže
+	Zariadenia poskytujúce sociálne služby	++	Komunikácie vozidlové
+	Zariadenia drobných prevádzok výroby a služieb	++	Zariadenia, vedenia tech. vybavenosti pre obsluhu územia
±	Zariadenia výroby a výrobných služieb	X	Tranzit. vedenia tech. vybavenosti nadradeného významu

Označenie vo výkrese priestorového usporiadania a funkčného využitia:

B2

Funkčná plocha: Funkčné plochy s prevahou plôch pamiatkovej zóny
Tab B- 57

Ozn.	Druh funkčnej plochy	Plochy s prevládajúcou občianskou vybavenosťou s možnosťou bytovej výstavby
++	Prevládajúca funkcia	Občianska vybavenosť a rodinné domy
+	Prípustná funkcia	Bytové domy, nezávadná výroba, remeslá, zeleň
±	Obmedzene prípustná funkcia	Športovo rekreačné zariadenia
X	Nepripustná funkcia	Priemyselná a poľnohospodárska výroba
	Doplňujúce ustanovenia	Stavebnú činnosť regulovať v zmysle zásad pamiatkovej ochrany

+	Rodinné domy	X	Areály veľkých a stredných priemyselných podnikov
+	Bytové domy do 4 +1 podlažie	X	Záhradníctva, skleníkové hospodárstvo
+	Byty v objektoch určených na inú funkciu	X	Skladové areály, distribučné centrá
X	Nákupné strediská a obchodné domy	X	Stavebné dvory a zariadenia
X	Distribučné a veľkoobchodné centrá	X	Zariadenia pre rastlinnú poľnohospodársku výrobu
X	Supermarkety, diskonty	X	Zariadenia pre živočíšnu poľnohospodársku výrobu
++	Predajne a služby v objektoch inej funkcie	±	Športové a telovýchovné areály a zariadenia
++	Zariadenia verejného stravovania	±	Športové haly
++	Ubytovacie zariadenia cestovného ruchu	±	Telocvične, ihriská, fitnes, posilňovne, netradičné športy
±	Areály voľného času a multifunkčné zariadenia	±	Kúpaliská
++	Zariadenia pre kultúru	X	Lyžiarske svahy a bobové dráhy
++	Zábavné zariadenia	±	Zariadenia športu a telovýchovy v objektoch inej funkcie
++	Zariadenia pre kultúru v objektoch pre inú funkciu	X	Rekreačno-oddychové a športové prírodné areály
+	Obradné a smútočné siene	X	Pobytové úľky, naučné chodníky, turistické trasy
++	Kostoly a modlitebne	X	Záhradkárске osady a lokality
++	Areály cirkevných zariadení	X	Chatové osady
++	Zariadenia pre správu, administratívu a riadenie	++	Drobné zariad. občianskej vybavenosti pre obsluhu územia
++	Zariadenia pre administratívu v iných objektoch	X	Les
+	Zariadenia požiarnej ochrany, zariadenia polície	+	Zeleň líniová a plošná
++	Materské školy	+	Zeleň krajinná a ekostabilizačná
++	Základné školy a základné umelecké školy	++	Cyklistické trasy
++	Stredné školy, špeciálne školy	++	Pešie komunikácie
++	Ubytovacie a stravovacie zariadenia školstva	X	Kompostárne a zariad. na zhodnoc. biolog. rozlož. odpadu
++	Veda a výskum, vedeckotechnické parky	X	Spracovanie, úprava a iné nakladanie s odpadmi
+	Ambulantná lekárska starostlivosť, polikliniky	X	Zariadenia na separovaný zber odpadov
++	Špecifické zdravotnícke zariadenia a služby	+	Zariadenia na separovaný zber miestneho významu
+	Stacionárne soc služieb, chránené dielne, chránené bývanie	X	Čerpacie stanice pohonných hmôt
+	Domovy sociálnych služieb, domovy dôchodcov	+	Odstavné státa a parkoviská
±	Domovy penzióny dôchodcov	±	Parkovacie garáže
+	Zariadenia poskytujúce sociálne služby	++	Komunikácie vozidlové
+	Zariadenia drobných prevádzok výroby a služieb	++	Zariadenia, vedenia tech. vybavenosti pre obsluhu územia
X	Zariadenia výroby a výrobných služieb	X	Tranzit. vedenia tech. vybavenosti nadradeného významu

Označenie vo výkrese priestorového usporiadania a funkčného využitia:

C1

Funkčná plocha:

Športu a rekreácie – intenzívne využitie

Tab B- 58

Ozn.	Druh funkčnej plochy	Plochy určené pre športové zariadenia s intenzívnym využitím
++	Prevládajúca funkcia	Ihriská, športové zariadenia a zariadenia rekreácie
+	Prípustná funkcia	Občianska vybavenosť - drobné zariadenia OV pre obsôhu územia
±	Obmedzene prípustná funkcia	Služby a administratíva
x	Nepripustná funkcia	Bytová výstavba, priemyselná a poľnohospodárska výroba
	Doplňujúce ustanovenia	

X	Rodinné domy	X	Areály veľkých a stredných priemyselných podnikov
X	Bytové domy do 4 +1 podlažie	X	Záhradníctva, skleníkové hospodárstvo
±	Byty v objektoch určených na inú funkciu	X	Skladové areály, distribučné centrá
X	Nákupné strediská a obchodné domy	X	Stavebné dvory a zariadenia
X	Distribučné a veľkoobchodné centrá	X	Zariadenia pre rastlinnú poľnohospodársku výrobu
X	Supermarkety, diskonty	X	Zariadenia pre živočíšnu poľnohospodársku výrobu
+	Predajne a služby v objektoch inej funkcie	++	Športové a telovýchovné areály a zariadenia
±	Zariadenia verejného stravovania	++	Športové haly
±	Ubytovacie zariadenia cestovného ruchu	++	Telocvične, ihriská, fitness, posilňovne, netradičné športy
+	Areály voľného času a multifunkčné zariadenia	X	Kúpaliská
X	Zariadenia pre kultúru	X	Lyžiarske svahy a bobové dráhy
±	Zábavné zariadenia	X	Zariadenia športu a telovýchovy v objektoch inej funkcie
X	Zariadenia pre kultúru v objektoch pre inú funkciu	X	Rekreačno-oddychové a športové prírodné areály
X	Obradné a smútočné siene	X	Pobytové lúky, naučné chodníky, turistické trasy
X	Kostoly a modlitebne	X	Záhradkárske osady a lokality
X	Areály cirkevných zariadení	X	Chatové osady
X	Zariadenia pre správu, administratívu a riadenie	±	Drobné zariad. občianskej vybavenosti pre obsluhu územia
±	Zariadenia pre administratívu v iných objektoch	X	Les
X	Zariadenia požiarnej ochrany, zariadenia polície	++	Zeleň líniová a plošná
X	Materské školy	++	Zeleň krajinná a ekostabilizačná
X	Základné školy a základné umelecké školy	X	Cyklistické trasy
X	Stredné školy, špeciálne školy	+	Pešie komunikácie
X	Ubytovacie a stravovacie zariadenia školstva	X	Kompostárne a zariad. na zhodnoc. biolog. rozlož. odpadu
X	Veda a výskum, vedeckotechnické parky	X	Spracovanie, úprava a iné nakladanie s odpadmi
X	Ambulantná lekárska starostlivosť, polikliniky	X	Zariadenia na separovaný zber odpadov
±	Špecifické zdravotnícke zariadenia a služby	X	Zariadenia na separovaný zber miestneho významu
X	Stacionárne soc služieb, chránené dielne, chránené bývanie	X	Čerpacie stanice pohonných hmôt
X	Domovy sociálnych služieb, domovy dôchodcov	++	Odstavné státa a parkoviská
X	Domovy penzióny dôchodcov	X	Parkovacie garáže
X	Zariadenia poskytujúce sociálne služby	+	Komunikácie vozidlové
X	Zariadenia drobných prevádzok výroby a služieb	+	Zariadenia, vedenia tech. vybavenosti pre obsluhu územia
X	Zariadenia výroby a výrobných služieb	X	Tranzit. vedenia tech. vybavenosti nadradeného významu

Označenie vo výkrese priestorového usporiadania a funkčného využitia:

C2

Funkčná plocha: Športu a rekreácie – extenzívne využitie
Tab B- 59

Ozn.	Druh funkčnej plochy	Plochy určené pre športové zariadenia s intenzívnym využitím
++	Prevládajúca funkcia	Ihriská, športové zariadenia a zariadenia rekreácie, zeleň
+	Prípustná funkcia	Občianska vybavenosť
±	Obmedzene prípustná funkcia	Služby a administratíva
x	Nepripustná funkcia	Bytová výstavba, nezávadná výroba, priemyselná a poľnohospodárska výroba
	Doplňujúce ustanovenia	

X	Rodinné domy	X	Areály veľkých a stredných priemyselných podnikov
X	Bytové domy do 4 +1 podlažie	X	Záhradníctva, skleníkové hospodárstvo
±	Byty v objektoch určených na inú funkciu	X	Skladové areály, distribučné centrá
X	Nákupné strediská a obchodné domy	X	Stavebné dvory a zariadenia
X	Distribučné a veľkoobchodné centrá	X	Zariadenia pre rastlinnú poľnohospodársku výrobu
X	Supermarkety, diskonty	X	Zariadenia pre živočíšnu poľnohospodársku výrobu
±	Predajne a služby v objektoch inej funkcie	+	Športové a telovýchovné areály a zariadenia
+	Zariadenia verejného stravovania	+	Športové haly
+	Ubytovacie zariadenia cestovného ruchu	+	Telocvične, ihriská, fitness, posilňovne, netradičné športy
++	Areály voľného času a multifunkčné zariadenia	+	Kúpaliská
X	Zariadenia pre kultúru	+	Lyžiarske svahy a bobové dráhy
+	Zábavné zariadenia	+	Zariadenia športu a telovýchovy v objektoch inej funkcie
X	Zariadenia pre kultúru v objektoch pre inú funkciu	+	Rekreačno-oddychové a športové prírodné areály
X	Obradné a smútočné siene	+	Pobytové lúky, naučné chodníky, turistické trasy
X	Kostoly a modlitebne	X	Záhradkárske osady a lokality
X	Areály cirkevných zariadení	X	Chatové osady
X	Zariadenia pre správu, administratívu a riadenie	+	Drobné zariad. občianskej vybavenosti pre obsluhu územia
±	Zariadenia pre administratívu v iných objektoch	X	Les
X	Zariadenia požiarnej ochrany, zariadenia polície	++	Zeleň líniová a plošná
X	Materské školy	++	Zeleň krajinná a ekostabilizačná
X	Základné školy a základné umelecké školy	++	Cyklistické trasy
X	Stredné školy, špeciálne školy	+	Pešie komunikácie
X	Ubytovacie a stravovacie zariadenia školstva	X	Kompostárne a zariad. na zhodnoc. biolog. rozlož. odpadu
X	Veda a výskum, vedeckotechnické parky	X	Spracovanie, úprava a iné nakladanie s odpadmi
X	Ambulantná lekárska starostlivosť, polikliniky	X	Zariadenia na separovaný zber odpadov
±	Špecifické zdravotnícke zariadenia a služby	X	Zariadenia na separovaný zber miestneho významu
X	Stacionárne soc služieb, chránené dielne, chránené bývanie	X	Čerpacie stanice pohonných hmôt
X	Domovy sociálnych služieb, domovy dôchodcov	+	Odstavné státa a parkoviská
X	Domovy penzióny dôchodcov	X	Parkovacie garáže
X	Zariadenia poskytujúce sociálne služby	+	Komunikácie vozidlové
±	Zariadenia drobných prevádzok výroby a služieb	+	Zariadenia, vedenia tech. vybavenosti pre obsluhu územia
X	Zariadenia výroby a výrobných služieb	+	Tranzit. vedenia tech. vybavenosti nadradeného významu

Označenie vo výkrese priestorového usporiadania a funkčného využitia:

C3

Funkčná plocha:

Záhradková osada

Tab B- 60

Ozn.	Druh funkčnej plochy	Záhradková osada, zeleň
++	Prevládajúca funkcia	Záhradky a chatky, zeleň
+	Prípustná funkcia	Drobné zariad. občianskej vybavenosti pre obsluhu územia
±	Obmedzene prípustná funkcia	Služby
x	Nepripustná funkcia	Bytová výstavba, občianska vybavenosť, priemyselná výroba,
	Doplnujúce ustanovenia	

X	Rodinné domy	X	Areály veľkých a stredných priemyselných podnikov
X	Bytové domy do 4 +1 podlažie	++	Záhradníctva, skleníkové hospodárstvo
X	Byty v objektoch určených na inú funkciu	X	Skladové areály, distribučné centrá
X	Nákupné strediská a obchodné domy	X	Stavebné dvory a zariadenia
X	Distribučné a veľkoobchodné centrá	X	Zariadenia pre rastlinnú poľnohospodársku výrobu
X	Supermarkety, diskonty	X	Zariadenia pre živočíšnu poľnohospodársku výrobu
X	Predajne a služby v objektoch inej funkcie	X	Športové a telovýchovné areály a zariadenia
X	Zariadenia verejného stravovania	X	Športové haly
X	Ubytovacie zariadenia cestovného ruchu	X	Telocvične, ihriská, fitnes, posilňovne, netradičné športy
X	Areály voľného času a multifunkčné zariadenia	X	Kúpaliská
X	Zábavné zariadenia	X	Lyžiarske svahy a bobové dráhy
X	Zariadenia pre kultúru	X	Zariadenia športu a telovýchovy v objektoch inej funkcie
X	Zariadenia pre kultúru v objektoch pre inú funkciu	X	Rekreačno-oddychové a športové prírodné areály
X	Obradné a smútočné siene	X	Pobytové lúky, naučné chodníky, turistické trasy
X	Kostoly a modlitebne	++	Záhradkárské osady a lokality
X	Areály cirkevných zariadení	X	Chatové osady
X	Zariadenia pre správu, administratívu a riadenie	±	Drobné zariad. občianskej vybavenosti pre obsluhu územia
X	Zariadenia pre administratívu v iných objektoch	X	Les
X	Zariadenia požiarnej ochrany, zariadenia polície	++	Zeleň líniová a plošná
X	Materské školy	++	Zeleň krajinná a ekostabilizačná
X	Základné školy a základné umelecké školy	X	Cyklistické trasy
X	Stredné školy, špeciálne školy	+	Pešie komunikácie
X	Ubytovacie a stravovacie zariadenia školstva	X	Kompostárne a zariad. na zhodnoc. biolog. rozlož. odpadu
X	Veda a výskum, vedeckotechnické parky	X	Spracovanie, úprava a iné nakladanie s odpadmi
X	Ambulantná lekárska starostlivosť, polikliniky	X	Zariadenia na separovaný zber odpadov
X	Špecifické zdravotnícke zariadenia a služby	+	Zariadenia na separovaný zber miestneho významu
X	Stacionárne soc služieb, chránené dielne, chránené bývanie	X	Čerpacie stanice pohonných hmôt
X	Domovy sociálnych služieb, domovy dôchodcov	+	Odstavné státa a parkoviská
X	Domovy penzióny dôchodcov	X	Parkovacie garáže
X	Zariadenia poskytujúce sociálne služby	+	Komunikácie vozidlové
±	Zariadenia drobných prevádzok výroby a služieb	+	Zariadenia, vedenia tech. vybavenosti pre obsluhu územia
X	Zariadenia výroby a výrobných služieb	X	Tranzit. vedenia tech. vybavenosti nadradeného významu

Označenie vo výkrese priestorového usporiadania a funkčného využitia:

C4

Funkčná plocha:

Agroturistický areál

Tab B- 61

Ozn.	Druh funkčnej plochy	Plochy určené pre agroturistiku a ubytovanie v turistickom ruchu
++	Prevládajúca funkcia	Agroturistika, ubytovanie, nezávadná výroba, športovo-rekreačné zariadenia
+	Prípustná funkcia	Nezávadná výroba, služby, remeslá
±	Obmedzene prípustná funkcia	Zariadenia pre živočíšnu poľnohospodársku výrobu
x	Nepripustná funkcia	Priemyselná a poľnohospodárska výroba veľkého rozsahu
	Doplnujúce ustanovenia	

X	Rodinné domy	X	Areály veľkých a stredných priemyselných podnikov
X	Bytové domy do 4 +1 podlažie	++	Záhradníctva, skleníkové hospodárstvo
+	Byty v objektoch určených na inú funkciu	X	Skladové areály, distribučné centrá
X	Nákupné strediská a obchodné domy	X	Stavebné dvory a zariadenia
X	Distribučné a veľkoobchodné centrá	±	Zariadenia pre rastlinnú poľnohospodársku výrobu
X	Supermarkety, diskonty	±	Zariadenia pre živočíšnu poľnohospodársku výrobu
+	Predajne a služby v objektoch inej funkcie	++	Športové a telovýchovné areály a zariadenia
++	Zariadenia verejného stravovania	++	Športové haly
++	Ubytovacie zariadenia cestovného ruchu	++	Telocvične, ihriská, fitness, posilňovne, netradičné športy
+	Areály voľného času a multifunkčné zariadenia	X	Kúpaliská
+	Zábavné zariadenia	X	Lyžiarske svahy a bobové dráhy
X	Zariadenia pre kultúru	+	Zariadenia športu a telovýchovy v objektoch inej funkcie
±	Zariadenia pre kultúru v objektoch pre inú funkciu	X	Rekreačno-oddychové a športové prírodné areály
X	Obradné a smútočné siene	X	Pobytové lúky, naučné chodníky, turistické trasy
X	Kostoly a modlitebne	X	Záhradkárske osady a lokality
X	Areály cirkevných zariadení	X	Chatové osady
X	Zariadenia pre správu, administratívu a riadenie	+	Drobné zariad. občianskej vybavenosti pre obsluhu územia
±	Zariadenia pre administratívu v iných objektoch	X	Les
X	Zariadenia požiarnej ochrany, zariadenia polície	+	Zeleň líniová a plošná
X	Materské školy	+	Zeleň krajinná a ekostabilizačná
X	Základné školy a základné umelecké školy	+	Cyklistické trasy
X	Stredné školy, špeciálne školy	+	Pešie komunikácie
X	Ubytovacie a stravovacie zariadenia školstva	X	Kompostárne a zariad. na zhodnoc. biolog. rozlož. odpadu
X	Veda a výskum, vedeckotechnické parky	X	Spracovanie, úprava a iné nakladanie s odpadmi
X	Ambulantná lekárska starostlivosť, polikliniky	X	Zariadenia na separovaný zber odpadov
±	Špecifické zdravotnícke zariadenia a služby	±	Zariadenia na separovaný zber miestneho významu
X	Stacionárne soc služieb, chránené dielne, chránené bývanie	X	Čerpacie stanice pohonných hmôt
X	Domovy sociálnych služieb, domovy dôchodcov	+	Odstavné státa a parkoviská
X	Domovy penzióny dôchodcov	X	Parkovacie garáže
X	Zariadenia poskytujúce sociálne služby	+	Komunikácie vozidlové
±	Zariadenia drobných prevádzok výroby a služieb	+	Zariadenia, vedenia tech. vybavenosti pre obsluhu územia
X	Zariadenia výroby a výrobných služieb	X	Tranzit. vedenia tech. vybavenosti nadradeného významu

Označenie vo výkrese priestorového usporiadania a funkčného využitia:

D1

Funkčná plocha:

Priemyselná výroba

Tab B- 62

Ozn.	Druh funkčnej plochy	Plochy určené pre priemyslovú výrobu, distribúciu a sklady
++	Prevládajúca funkcia	Priemyslová výroba
+	Prípustná funkcia	Občianska vybavenosť pre obsluhu zóny, zeleň
±	Obmedzene prípustná funkcia	Byty
x	Nepripustná funkcia	Občianska vybavenosť celomestského a vyššieho významu, rekreácia
	Doplnujúce ustanovenia	

X	Rodinné domy	++	Areály veľkých a stredných priemyselných podnikov
X	Bytové domy do 4 +1 podlažie	±	Záhradníctva, skleníkové hospodárstvo
±	Byty v objektoch určených na inú funkciu	++	Skladové areály, distribučné centrá
X	Nákupné strediská a obchodné domy	++	Stavebné dvory a zariadenia
+	Distribučné a veľkoobchodné centrá	X	Zariadenia pre rastlinnú poľnohospodársku výrobu
X	Supermarkety, diskonty	X	Zariadenia pre živočíšnu poľnohospodársku výrobu
+	Predajne a služby v objektoch inej funkcie	X	Športové a telovýchovné areály a zariadenia
±	Zariadenia verejného stravovania	X	Športové haly
X	Ubytovacie zariadenia cestovného ruchu	±	Telocvične, ihriská, fitness, posilňovne, netradičné športy
X	Areály voľného času a multifunkčné zariadenia	X	Kúpaliská
X	Zábavné zariadenia	X	Lyžiarske svahy a bobové dráhy
X	Zariadenia pre kultúru	±	Zariadenia športu a telovýchovy v objektoch inej funkcie
X	Zariadenia pre kultúru v objektoch pre inú funkciu	X	Rekreačno-oddychové a športové prírodné areály
X	Obradné a smútočné siene	X	Pobytové lúky, naučné chodníky, turistické trasy
X	Kostoly a modlitebne	X	Záhradkárske osady a lokality
X	Areály cirkevných zariadení	X	Chatové osady
X	Zariadenia pre správu, administratívu a riadenie	+	Drobné zariad. občianskej vybavenosti pre obsluhu územia
+	Zariadenia pre administratívu v iných objektoch	X	Les
X	Zariadenia požiarnej ochrany, zariadenia polície	+	Zeleň líniová a plošná
X	Materské školy	+	Zeleň krajinná a ekostabilizačná
X	Základné školy a základné umelecké školy	X	Cyklistické trasy
X	Stredné školy, špeciálne školy	±	Pešie komunikácie
X	Ubytovacie a stravovacie zariadenia školstva	X	Kompostárne a zariad. na zhodnoc. biolog. rozlož. odpadu
±	Veda a výskum, vedeckotechnické parky	+	Spracovanie, úprava a iné nakladanie s odpadmi
X	Ambulantná lekárska starostlivosť, polikliniky	+	Zariadenia na separovaný zber odpadov
±	Špecifické zdravotnícke zariadenia a služby	+	Zariadenia na separovaný zber miestneho významu
X	Stacionárne soc služieb, chránené dielne, chránené bývanie	+	Čerpacie stanice pohonných hmôt
X	Domovy sociálnych služieb, domovy dôchodcov	+	Odstavné státi a parkoviská
X	Domovy penzióny dôchodcov	+	Parkovacie garáže
X	Zariadenia poskytujúce sociálne služby	+	Komunikácie vozidlové
+	Zariadenia drobných prevádzok výroby a služieb	+	Zariadenia, vedenia tech. vybavenosti pre obsluhu územia
+	Zariadenia výroby a výrobných služieb	+	Tranzit. vedenia tech. vybavenosti nadradeného významu

Označenie vo výkrese priestorového usporiadania a funkčného využitia:

D2

Funkčná plocha:

Pol'nohospodárska výroba

Tab B- 63

Ozn.	Druh funkčnej plochy	Plochy určené pre poľnohospodársku výrobu
++	Prevládajúca funkcia	Pol'nohospodárska výroba
+	Prípustná funkcia	Priemyselná výroba, zeleň
±	Obmedzene prípustná funkcia	Služby
x	Nepripustná funkcia	Bývanie, ubytovanie, šport, rekreácia
	Doplnujúce ustanovenia	

x	Rodinné domy	x	Areály veľkých a stredných priemyselných podnikov
x	Bytové domy do 4 +1 podlažie	++	Záhradníctva, skleníkové hospodárstvo
x	Byty v objektoch určených na inú funkciu	+	Skladové areály, distribučné centrá
x	Nákupné strediská a obchodné domy	+	Stavebné dvory a zariadenia
x	Distribučné a veľkoobchodné centrá	++	Zariadenia pre rastlinnú poľnohospodársku výrobu
x	Supermarkety, diskonty	++	Zariadenia pre živočíšnu poľnohospodársku výrobu
x	Predajne a služby v objektoch inej funkcie	x	Športové a telovýchovné areály a zariadenia
x	Zariadenia verejného stravovania	x	Športové haly
x	Ubytovacie zariadenia cestovného ruchu	x	Telocvične, ihriská, fitness, posilňovne, netradičné športy
x	Areály voľného času a multifunkčné zariadenia	x	Kúpaliská
x	Zábavné zariadenia	x	Lyžiarske svahy a bobové dráhy
x	Zariadenia pre kultúru	x	Zariadenia športu a telovýchovy v objektoch inej funkcie
x	Zariadenia pre kultúru v objektoch pre inú funkciu	x	Rekreačno-oddychové a športové prírodné areály
x	Obradné a smútočné siene	x	Pobytové úľky, naučné chodníky, turistické trasy
x	Kostoly a modlitebne	x	Záhradkárske osady a lokality
x	Areály cirkevných zariadení	x	Chatové osady
x	Zariadenia pre správu, administratívu a riadenie	±	Drobné zariad. občianskej vybavenosti pre obsluhu územia
±	Zariadenia pre administratívu v iných objektoch	x	Les
x	Zariadenia požiarnej ochrany, zariadenia polície	+	Zeleň líniová a plošná
x	Materské školy	+	Zeleň krajinná a ekostabilizačná
x	Základné školy a základné umelecké školy	x	Cyklistické trasy
x	Stredné školy, špeciálne školy	x	Pešie komunikácie
x	Ubytovacie a stravovacie zariadenia školstva	+	Kompostárne a zariad. na zhodnoc. biolog. rozlož. odpadu
x	Veda a výskum, vedeckotechnické parky	+	Spracovanie, úprava a iné nakladanie s odpadmi
x	Ambulantná lekárska starostlivosť, polikliniky	+	Zariadenia na separovaný zber odpadov
x	Špecifické zdravotnícke zariadenia a služby	+	Zariadenia na separovaný zber miestneho významu
x	Stacionárne soc služieb, chránené dielne, chránené bývanie	+	Čerpacie stanice pohonných hmôt
x	Domovy sociálnych služieb, domovy dôchodcov	+	Odstavné státa a parkoviská
x	Domovy penzióny dôchodcov	x	Parkovacie garáže
x	Zariadenia poskytujúce sociálne služby	+	Komunikácie vozidlové
+	Zariadenia drobných prevádzok výroby a služieb	+	Zariadenia, vedenia tech. vybavenosti pre obsluhu územia
++	Zariadenia výroby a výrobných služieb	±	Tranzit. vedenia tech. vybavenosti nadradeného významu

Funkčná plocha: Plochy ťažby nerastných surovín a skládok odpadov
Tab B- 64

Ozn.	Druh funkčnej plochy	Plochy určené ťažbu nerastných surovín a skládok odpadov
++	Prevládajúca funkcia	Ťažba nerastných surovín a skládka odpadov
+	Prípustná funkcia	Ekostabilizačná
±	Obmedzene prípustná funkcia	Drobné zariad. občianskej vybavenosti pre obsluhu územia
x	Nepripustná funkcia	Bytová výstavba, občianska vybavenosť, šport, rekreácia
	Doplnujúce ustanovenia	Po ukončení činnosti územie rekultivovať a začleniť do lesnej, alebo poľnohospodárskej krajiny

X	Rodinné domy	X	Areály veľkých a stredných priemyselných podnikov
X	Bytové domy do 4 +1 podlažie	X	Záhradníctva, skleníkové hospodárstvo
X	Byty v objektoch určených na inú funkciu	X	Skladové areály, distribučné centrá
X	Nákupné strediská a obchodné domy	X	Stavebné dvory a zariadenia
X	Distribučné a veľkoobchodné centrá	X	Zariadenia pre rastlinnú poľnohospodársku výrobu
X	Supermarkety, diskonty	X	Zariadenia pre živočíšnu poľnohospodársku výrobu
X	Predajne a služby v objektoch inej funkcie	X	Športové a telovýchovné areály a zariadenia
X	Zariadenia verejného stravovania	X	Športové haly
X	Ubytovacie zariadenia cestovného ruchu	X	Telocvične, ihriská, fitness, posilňovne, netradičné športy
X	Areály voľného času a multifunkčné zariadenia	X	Kúpaliská
X	Zábavné zariadenia	X	Lyžiarske svahy a bobové dráhy
X	Zariadenia pre kultúru	X	Zariadenia športu a telovýchovy v objektoch inej funkcie
X	Zariadenia pre kultúru v objektoch pre inú funkciu	X	Rekreačno-oddychové a športové prírodné areály
X	Obradné a smútočné siene	X	Pobytové lúky, naučné chodníky, turistické trasy
X	Kostoly a modlitebne	X	Záhradkárske osady a lokality
X	Areály cirkevných zariadení	X	Chatové osady
X	Zariadenia pre správu, administratívu a riadenie	+	Drobné zariad. občianskej vybavenosti pre obsluhu územia
±	Zariadenia pre administratívu v iných objektoch	X	Les
X	Zariadenia požiarnej ochrany, zariadenia polície	+	Zeleň líniová a plošná
X	Materské školy	+	Zeleň krajinná a ekostabilizačná
X	Základné školy a základné umelecké školy	X	Cyklistické trasy
X	Stredné školy, špeciálne školy	X	Pešie komunikácie
X	Ubytovacie a stravovacie zariadenia školstva	X	Kompostárne a zariad. na zhodnoc. biolog. rozlož. odpadu
X	Veda a výskum, vedeckotechnické parky	+	Spracovanie, úprava a iné nakladanie s odpadmi
X	Ambulantná lekárska starostlivosť, polikliniky	+	Zariadenia na separovaný zber odpadov
X	Špecifické zdravotnícke zariadenia a služby	+	Zariadenia na separovaný zber miestneho významu
X	Stacionárne soc služieb, chránené dielne, chránené bývanie	X	Čerpacie stanice pohonných hmôt
X	Domovy sociálnych služieb, domovy dôchodcov	+	Odstavné státi a parkoviská
X	Domovy penzióny dôchodcov	X	Parkovacie garáže
X	Zariadenia poskytujúce sociálne služby	+	Komunikácie vozidlové
X	Zariadenia drobných prevádzok výroby a služieb	+	Zariadenia, vedenia tech. vybavenosti pre obsluhu územia

Označenie vo výkrese priestorového usporiadania a funkčného využitia:

E

Funkčná plocha:

Zeleň

Tab B- 65

Ozn.	Druh funkčnej plochy	Plochy určené verejnú, izolačnú a ekostabilizačnú zeleň
++	Prevládajúca funkcia	Zeleň verejná, izolačná, ekostabilizačná
+	Prípustná funkcia	Drobné ihriská, mobiliár v pobytovej zeleni, drobné stavby občianskej vybavenosti, pešie chodníky, cyklotrasy
±	Obmedzene prípustná funkcia	Parkoviská, automobilové komunikácie
x	Nepripustná funkcia	Výroba, bývanie, občianska vybavenosť
	Doplnujúce ustanovenia	

X	Rodinné domy	X	Areály veľkých a stredných priemyselných podnikov
X	Bytové domy do 4 +1 podlažie	X	Záhradníctva, skleníkové hospodárstvo
X	Byty v objektoch určených na inú funkciu	X	Skladové areály, distribučné centrá
X	Nákupné strediská a obchodné domy	X	Stavebné dvory a zariadenia
X	Distribučné a veľkoobchodné centrá	X	Zariadenia pre rastlinnú poľnohospodársku výrobu
X	Supermarkety, diskonty	X	Zariadenia pre živočíšnu poľnohospodársku výrobu
X	Predajne a služby v objektoch inej funkcie	X	Športové a telovýchovné areály a zariadenia
X	Zariadenia verejného stravovania	X	Športové haly
X	Ubytovacie zariadenia cestovného ruchu	±	Detské ihriská
X	Areály voľného času a multifunkčné zariadenia	X	Kúpaliská
X	Zábavné zariadenia	X	Lyžiarske svahy a bobové dráhy
X	Zariadenia pre kultúru	X	Zariadenia športu a telovýchovy v objektoch inej funkcie
X	Zariadenia pre kultúru v objektoch pre inú funkciu	X	Rekreačno-oddychové a športové prírodné areály
X	Obradné a smútočné siene	+	Pobytové lúky, naučné chodníky, turistické trasy
X	Kostoly a modlitebne	X	Záhradkárske osady a lokality
X	Areály cirkevných zariadení	X	Chatové osady
X	Zariadenia pre správu, administratívu a riadenie	±	Drobné zariad. občianskej vybavenosti pre obsluhu územia
X	Zariadenia pre administratívu v iných objektoch	X	Les
X	Zariadenia požiarnej ochrany, zariadenia polície	++	Zeleň líniová a plošná
X	Materské školy	++	Zeleň krajinná a ekostabilizačná
X	Základné školy a základné umelecké školy	+	Cyklistické trasy
X	Stredné školy, špeciálne školy	+	Pešie komunikácie
X	Ubytovacie a stravovacie zariadenia školstva	X	Kompostárne a zariad. na zhodnoc. biolog. rozlož. odpadu
X	Veda a výskum, vedeckotechnické parky	X	Spracovanie, úprava a iné nakladanie s odpadmi
X	Ambulantná lekárska starostlivosť, polikliniky	X	Zariadenia na separovaný zber odpadov
X	Špecifické zdravotnícke zariadenia a služby	±	Zariadenia na separovaný zber miestneho významu
X	Stacionárne soc služieb, chránené dielne, chránené bývanie	X	Čerpacie stanice pohonných hmôt
X	Domovy sociálnych služieb, domovy dôchodcov	±	Odstavné státi a parkoviská
X	Domovy penzióny dôchodcov	X	Parkovacie garáže
X	Zariadenia poskytujúce sociálne služby	±	Komunikácie vozidlové
X	Zariadenia drobných prevádzok výroby a služieb	±	Zariadenia, vedenia tech. vybavenosti pre obsluhu územia
X	Zariadenia výroby a výrobných služieb	X	Tranzit. vedenia tech. vybavenosti nadradeného významu

Označenie vo výkrese priestorového usporiadania a funkčného využitia:

F

Funkčná plocha:

Polnohospodárska krajina

Tab B- 66

Ozn.	Druh funkčnej plochy	Plochy určené pre poľnohospodárske využitie a ekologickú stabilitu krajiny.
++	Prevládajúca funkcia	Polnohospodárska výroba, líniová, krajinná a ekostabilizačná zeleň
+	Prípustná funkcia	Objekty technickej infraštruktúry a stavby pre poľnohospodárstvo
±	Obmedzene prípustná funkcia	Rekreačná, športová
x	Nepripustná funkcia	Bytová, občianska a priemyselná výstavba
	Doplnujúce ustanovenia	

X	Rodinné domy	X	Areály veľkých a stredných priemyselných podnikov
X	Bytové domy do 4 +1 podlažie	+	Záhradníctva, skleníkové hospodárstvo
X	Byty v objektoch určených na inú funkciu	X	Skladové areály, distribučné centrá
X	Nákupné strediská a obchodné domy	X	Stavebné dvory a zariadenia
X	Distribučné a veľkoobchodné centrá	+	Zariadenia pre rastlinnú poľnohospodársku výrobu
X	Supermarkety, diskonty	+	Zariadenia pre živočíšnu poľnohospodársku výrobu
X	Predajne a služby v objektoch inej funkcie	X	Športové a telovýchovné areály a zariadenia
X	Zariadenia verejného stravovania	X	Športové haly
X	Ubytovacie zariadenia cestovného ruchu	X	Telocvične, ihriská, fitness, posilňovne, netradičné športy
X	Areály voľného času a multifunkčné zariadenia	X	Kúpaliská
X	Zábavné zariadenia	±	Lyžiarske svahy a bobové dráhy
X	Zariadenia pre kultúru	X	Zariadenia športu a telovýchovy v objektoch inej funkcie
X	Zariadenia pre kultúru v objektoch pre inú funkciu	±	Rekreačno-oddychové a športové prírodné areály
X	Obradné a smútočné siene	+	Pobytové úľky, naučné chodníky, turistické trasy
X	Kostoly a modlitebne	X	Záhradkárske osady a lokality
X	Areály cirkevných zariadení	X	Chatové osady
X	Zariadenia pre správu, administratívu a riadenie	X	Drobné zariad. občianskej vybavenosti pre obsluhu územia
X	Zariadenia pre administratívu v iných objektoch	X	Les
X	Zariadenia požiarnej ochrany, zariadenia polície	++	Zeleň líniová a plošná
X	Materské školy	++	Zeleň krajinná a ekostabilizačná
X	Základné školy a základné umelecké školy	±	Cyklistické trasy
X	Stredné školy, špeciálne školy	±	Pešie komunikácie
X	Ubytovacie a stravovacie zariadenia školstva	X	Kompostárne a zariad. na zhodnoc. biolog. rozlož. odpadu
X	Veda a výskum, vedeckotechnické parky	X	Spracovanie, úprava a iné nakladanie s odpadmi
X	Ambulantná lekárska starostlivosť, polikliniky	X	Zariadenia na separovaný zber odpadov
X	Špeciálne zdravotnícke zariadenia a služby	X	Zariadenia na separovaný zber miestneho významu
X	Stacionárne soc. služby, chránené dielne, chránené bývanie	X	Čerpacie stanice pohonných hmôt
X	Domovy sociálnych služieb, domovy dôchodcov	X	Odstavné státi a parkoviská
X	Domovy penzióny dôchodcov	X	Parkovacie garáže
X	Zariadenia poskytujúce sociálne služby	+	Komunikácie vozidlové
X	Zariadenia drobných prevádzok výroby a služieb	+	Zariadenia, vedenia tech. vybavenosti pre obsluhu územia
X	Zariadenia výroby a výrobných služieb	+	Tranzit. vedenia tech. vybavenosti nadradeného významu

Označenie vo výkrese priestorového usporiadania a funkčného využitia:

G1

Funkčná plocha:

Lesná krajina

Tab B- 67

Ozn.	Druh funkčnej plochy	Plochy určené pre funkciu lesa
++	Prevládajúca funkcia	Lesy hospodárske
+	Pripustná funkcia	Drobné dočasné objekty súvisiace s lesnou výrobou, pobytové plochy, cyklistické, turistické a náučné chodníky
±	Obmedzene pripustná funkcia	Zariadenia technickej infraštruktúry – vodojemy, záchytné objekty vody, retenčné nádrže a pod.
x	Nepripustná funkcia	Bytová, občianska a výrobná výstavba
	Doplnujúce ustanovenia	

X	Rodinné domy	X	Areály veľkých a stredných priemyselných podnikov
X	Bytové domy do 4 +1 podlažie	X	Záhradníctva, skleníkové hospodárstvo
X	Byty v objektoch určených na inú funkciu	X	Skladové areály, distribučné centrá
X	Nákupné strediská a obchodné domy	X	Stavebné dvory a zariadenia
X	Distribučné a veľkoobchodné centrá	X	Zariadenia pre rastlinnú poľnohospodársku výrobu
X	Supermarkety, diskonty	X	Zariadenia pre živočíšnu poľnohospodársku výrobu
X	Predajne a služby v objektoch inej funkcie	X	Športové a telovýchovné areály a zariadenia
X	Zariadenia verejného stravovania	X	Športové haly
X	Ubytovacie zariadenia cestovného ruchu	X	Telocvične, ihriská, fitness, posilňovne, netradičné športy
X	Areály voľného času a multifunkčné zariadenia	X	Kúpaliská
X	Zábavné zariadenia	X	Lyžiarske svahy a bobové dráhy
X	Zariadenia pre kultúru	X	Zariadenia športu a telovýchovy v objektoch inej funkcie
X	Zariadenia pre kultúru v objektoch pre inú funkciu	X	Rekreačno-oddychové a športové prírodné areály
X	Obradné a smútočné siene	+	Pobytové lúky, naučné chodníky, turistické trasy
X	Kostoly a modlitebne	X	Záhradkárske osady a lokality
X	Areály cirkevných zariadení	±	Chatové osady
X	Zariadenia pre správu, administratívu a riadenie	X	Drobné zariad. občianskej vybavenosti pre obsluhu územia
X	Zariadenia pre administratívu v iných objektoch	++	Les
X	Zariadenia požiarnej ochrany, zariadenia polície	++	Zeleň líniová a plošná
X	Materské školy	++	Zeleň krajinná a ekostabilizačná
X	Základné školy a základné umelecké školy	+	Cyklistické trasy
X	Stredné školy, špeciálne školy	+	Pešie komunikácie
X	Ubytovacie a stravovacie zariadenia školstva	X	Kompostárne a zariad. na zhodnoc. biolog. rozlož. odpadu
X	Veda a výskum, vedeckotechnické parky	X	Spracovanie, úprava a iné nakladanie s odpadmi
X	Ambulantná lekárska starostlivosť, polikliniky	X	Zariadenia na separovaný zber odpadov
X	Špecifické zdravotnícke zariadenia a služby	X	Zariadenia na separovaný zber miestneho významu
X	Stacionárne soc služieb, chránené dielne, chránené bývanie	X	Čerpacie stanice pohonných hmôt
X	Domovy sociálnych služieb, domovy dôchodcov	±	Odstavné státa a parkoviská
X	Domovy penzióny dôchodcov	X	Parkovacie garáže
X	Zariadenia poskytujúce sociálne služby	±	Komunikácie vozidlové
X	Zariadenia drobných prevádzok výroby a služieb	±	Zariadenia, vedenia tech. vybavenosti pre obsluhu územia
X	Zariadenia výroby a výrobných služieb	+	Tranzit. vedenia tech. vybavenosti nadradeného významu

Označenie vo výkrese priestorového usporiadania a funkčného využitia:

G2

Funkčná plocha:

Lesopark

Tab B- 68

Ozn.	Druh funkčnej plochy	Plochy lesa s funkciou lesopark
++	Prevládajúca funkcia	Lesopark, pobytové plochy s nenáročnými zariadeniami pre pobyt, pešie turistické a cykloturistické chodníky
+	Pripustná funkcia	Drobné dočasné objekty súvisiace s lesnou výrobou
±	Obmedzene pripustná funkcia	Zariadenia technickej infraštruktúry – vodojemy, záchytné objekty vody, retenčné nádrže a pod Drobné zariad. občianskej vybavenosti pre obsluhu územia
x	Nepripustná funkcia	Stavby bytové, občianskeho vybavenia, výroby a skladov
	Doplnujúce ustanovenia	Pre vymedzené územie bude nutné vypracovať osobitný LHP.

X	Rodinné domy	X	Areály veľkých a stredných priemyselných podnikov
X	Bytové domy do 4 +1 podlažie	X	Záhradníctva, skleníkové hospodárstvo
X	Byty v objektoch určených na inú funkciu	X	Skladové areály, distribučné centrá
X	Nákupné strediská a obchodné domy	X	Stavebné dvory a zariadenia
X	Distribučné a veľkoobchodné centrá	X	Zariadenia pre rastlinnú poľnohospodársku výrobu
X	Supermarkety, diskonty	X	Zariadenia pre živočíšnu poľnohospodársku výrobu
X	Predajne a služby v objektoch inej funkcie	X	Športové a telovýchovné areály a zariadenia
±	Zariadenia verejného stravovania	X	Športové haly
X	Ubytovacie zariadenia cestovného ruchu	X	Telocvične, ihriská, fitness, posilňovne, netradičné športy
X	Areály voľného času a multifunkčné zariadenia	X	Kúpaliská
X	Zábavné zariadenia	X	Lyžiarske svahy a bobové dráhy
X	Zariadenia pre kultúru	X	Zariadenia športu a telovýchovy v objektoch inej funkcie
X	Zariadenia pre kultúru v objektoch pre inú funkciu	X	Rekreačno-oddychové a športové prírodné areály
X	Obradné a smútočné siene	++	Pobytové lúky, naučné chodníky, turistické trasy
X	Kostoly a modlitebne	X	Záhradkárske osady a lokality
X	Areály cirkevných zariadení	X	Chatové osady
X	Zariadenia pre správu, administratívu a riadenie	±	Drobné zariad. občianskej vybavenosti pre obsluhu územia
X	Zariadenia pre administratívu v iných objektoch	++	Les
X	Zariadenia požiarnej ochrany, zariadenia polície	++	Zeleň líniová a plošná
X	Materské školy	++	Zeleň krajinná a ekostabilizačná
X	Základné školy a základné umelecké školy	++	Cyklistické trasy
X	Stredné školy, špeciálne školy	++	Pešie komunikácie
X	Ubytovacie a stravovacie zariadenia školstva	X	Kompostárne a zariad. na zhodnoc. biolog. rozlož. odpadu
X	Veda a výskum, vedeckotechnické parky	X	Spracovanie, úprava a iné nakladanie s odpadmi
X	Ambulantná lekárska starostlivosť, polikliniky	X	Zariadenia na separovaný zber odpadov
X	Špecifické zdravotnícke zariadenia a služby	±	Zariadenia na separovaný zber miestneho významu
X	Stacionárne soc služieb, chránené dielne, chránené bývanie	X	Čerpacie stanice pohonných hmôt
X	Domovy sociálnych služieb, domovy dôchodcov	±	Odstavné státi a parkoviská
X	Domovy penzióny dôchodcov	X	Parkovacie garáže
X	Zariadenia poskytujúce sociálne služby	±	Komunikácie vozidlové
X	Zariadenia drobných prevádzok výroby a služieb	±	Zariadenia, vedenia tech. vybavenosti pre obsluhu územia
X	Zariadenia výroby a výrobných služieb	+	Tranzit. vedenia tech. vybavenosti nadradeného významu

Označenie vo výkrese priestorového usporiadania a funkčného využitia:

H

Funkčná plocha:

Ochrana prírody

Tab B- 69

Ozn.	Druh funkčnej plochy	Plochy s ochranou prírody a funkciou ekologickej stability
++	Prevládajúca funkcia	SKUEVY, biocentrá, biokoridory, genofondové lokality
+	Prípustná funkcia	Les, cyklistické, turistické a náučné chodníky
±	Obmedzene prípustná funkcia	Zariadenia technickej infraštruktúry – vodojemy, záchytné objekty vody, retenčné nádrže a pod
x	Nepripustná funkcia	Stavby bytové, občianskeho vybavenia, výroby a skladov
	Doplňujúce ustanovenia	

x	Rodinné domy	x	Areály veľkých a stredných priemyselných podnikov
x	Bytové domy do 4 +1 podlažie	x	Záhradníctva, skleníkové hospodárstvo
x	Byty v objektoch určených na inú funkciu	x	Skladové areály, distribučné centrá
x	Nákupné strediská a obchodné domy	x	Stavebné dvory a zariadenia
x	Distribučné a veľkoobchodné centrá	x	Zariadenia pre rastlinnú poľnohospodársku výrobu
x	Supermarkety, diskonty	x	Zariadenia pre živočíšnu poľnohospodársku výrobu
x	Predajne a služby v objektoch inej funkcie	x	Športové a telovýchovné areály a zariadenia
x	Zariadenia verejného stravovania	x	Športové haly
x	Ubytovacie zariadenia cestovného ruchu	x	Telocvične, ihriská, fitness, posilňovne, netradičné športy
x	Areály voľného času a multifunkčné zariadenia	x	Kúpaliská
x	Zábavné zariadenia	x	Lyžiarske svahy a bobové dráhy
x	Zariadenia pre kultúru	x	Zariadenia športu a telovýchovy v objektoch inej funkcie
x	Zariadenia pre kultúru v objektoch pre inú funkciu	x	Rekreačno-oddychové a športové prírodné areály
x	Obradné a smútočné siene	x	Pobytové lúky, naučné chodníky, turistické trasy
x	Kostoly a modlitebne	x	Záhradkárske osady a lokality
x	Areály cirkevných zariadení	x	Chatové osady
x	Zariadenia pre správu, administratívu a riadenie	x	Drobné zariad. občianskej vybavenosti pre obsluhu územia
x	Zariadenia pre administratívu v iných objektoch	++	Les
x	Zariadenia požiarnej ochrany, zariadenia polície	++	Zeleň líniová a plošná
x	Materské školy	++	Zeleň krajinná a ekostabilizačná
x	Základné školy a základné umelecké školy	+	Cyklistické trasy
x	Stredné školy, špeciálne školy	+	Pešie komunikácie
x	Ubytovacie a stravovacie zariadenia školstva	x	Kompostárne a zariad. na zhodnoc. biolog. rozlož. odpadu
x	Veda a výskum, vedeckotechnické parky	x	Spracovanie, úprava a iné nakladanie s odpadmi
x	Ambulantná lekárska starostlivosť, polikliniky	x	Zariadenia na separovaný zber odpadov
x	Špecifické zdravotnícke zariadenia a služby	x	Zariadenia na separovaný zber miestneho významu
x	Stacionárne soc služieb, chránené dielne, chránené bývanie	x	Čerpacie stanice pohonných hmôt
x	Domovy sociálnych služieb, domovy dôchodcov	x	Odstavné státi a parkoviská
x	Domovy penzióny dôchodcov	x	Parkovacie garáže
x	Zariadenia poskytujúce sociálne služby	x	Komunikácie vozidlové
x	Zariadenia drobných prevádzok výroby a služieb	±	Zariadenia, vedenia tech. vybavenosti pre obsluhu územia
x	Zariadenia výroby a výrobných služieb	±	Tranzit. vedenia tech. vybavenosti nadradeného významu

Článok 6

Zásady a regulatívy umiestnenia občianskeho vybavenia, rekreácie a priemyslu

1. V oblasti občianskej vybavenosti:

a) Školstvo

- Realizovať novú materskú školu v lokalite Sever – Záhumnie v rámci navrhovanej HBV.
- V lokalite Sever – Záhumnie postaviť novú základnú školu.
- Na navrhovanú aj existujúce základné školy naviazať aj školské stredisko záujmovej činnosti.
- Vo väzbe na existujúce gymnázium zriadiť inštitút vzdelávania dospelých.
- Zriadiť vyššiu odbornú školu poskytujúcu pomaturitné vzdelávanie vo väzbe na drevospracujúce podniky.

b) Kultúra

- Pre kultúrne a spoločenské podujatia zriadiť nové kultúrne centrum prepojením Mestského úradu, nového objektu a rekonštruovaním židovskej synagógy s náplňou – kino, divadlo, koncertná sála, reprezentačné priestory mesta, výstavná sieň a drobné obchody a služby v parteri. Za tým účelom odstrániť výrobnú halu spoločnosti s ručením obmedzeným eu-com.
- Umiestniť amfiteáter v priestore Hvojtová resp. Pod Dubovou
- V rámci vybavenosti golfového ihriska Charubina zabezpečiť realizáciu viacúčelovej sály.

c) Telovýchova a šport

- V rámci oploteného areálu futbalového ihriska zabezpečiť úpravu šatní a tribúny a umiestniť sem športovú halu. Odstrániť výrobný objekt LM KOVO.
- Zriadiť detské ihrisko, detské dopravné ihrisko a umiestniť tenisové kurty v lokalite s vysokým podielom zelene v priestore sútoku Rajčianky a Ďurčianky a v navrhovaných športovo-rekreačných plochách pri termálnom kúpalisku.
- Dokončiť rozostavanú športovú halu ako objekt občianskej vybavenosti.
- V lokalite Trstie pri navrhovanej ZŠ a v blízkosti kúpaliska Veronika realizovať krytú plaváreň s fitnesscentrom.
- V lokalite Charubina uskutočniť realizáciu golfového ihriska, tenisové kurty a ihriská pre loptové hry.
- Vytvoriť podmienky pre prevádzku lyžiarskeho vleku (v lete umelá hmota, vozíčky a pod.) v priestore Pod Dubovou.
- V zime na športových plochách a rybníku Košiare vytvárať aj naďalej plochy pre korčuľovanie a ľadový hokej.

d) Zdravotníctvo

- Rozšíriť služby polikliniky v primárnej zdravotnej starostlivosti tak, aby v meste bolo 7 miest praktických lekárov pre dospelých, 12 miest praktických lekárov pre deti a dorast, 4 miesta gynekológov, 5 stomatólogov. V oblasti sekundárnej zdravotnej starostlivosti zriadiť 16 miest lekárov, rozšírenie služieb o neurológiu, diabetológiu, jednoduchú chirurgiu, kožné oddelenie a logopédiu.
- V rámci zdravotníckych služieb zriadiť agentúru domácej ošetrovateľskej služby, výdajňu zdravotníckych potrieb a pomôcok, dialyzačné stredisko a lekársku službu prvej pomoci.
- Previazať rýchlu záchrannú službu s hasičským a záchranným zborom a civilnou ochranou – zriadenie záchranného centra v susedstve polikliniky.

e) Sociálna starostlivosť

- Dokončiť prestavbu bývalého objektu základnej umeleckej školy na dom opatrovateľskej a ošetrovateľskej starostlivosti (hospic) s kapacitou 15 izieb pre celkom 23 ľudí.
- Rozšíriť kapacitu Domova vďaky.
- Zriadiť penzión pre osamelých ľudí vo forme malometrážnych bytov.

- Zriadiť stredisko osobnej hygieny, resocializačné stredisko a rehabilitačné stredisko.
- f) *Maloobchod*
- Podporovať všetky podnikateľské aktivity zamerané na rozšírenie siete sortimentu maloobchodných predajní hlavne v ťažiskovom priestore mesta.
  - Predajne riešiť formou samoobslužného predaja aj v rámci navrhovanej obytnej zástavby.
  - Rozostavanú športovú halu dokončiť ako objekt občianskej vybavenosti.
  - Doplniť sieť maloobchodných zariadení o nákupné a obchodné stredisko, ktoré je pripravované ako obchodný dom Tesco v priestore pri poliklinike.
  - Doplniť maloobchod o supermarket umiestnený spolu s benzínovým čerpadlom a autoumyvárňou na severnom okraji zastavanej časti v kontakte s preložkou cesty I/64.
- g) *Stravovanie a ubytovanie*
- V súvislosti s funkciou mesta ako centra rekreačného krajinného celku vybudovať nové ubytovacie zariadenia v kapacite 638 lôžok a stravovacie zariadenia v kapacite 598 stoličiek.
  - Podporovať zariadenia stravovania zamerané na podávanie špecialít regionálnej kuchyne a realizáciu netradičného atraktívneho prostredia pre konzumáciu jedál, trávenie voľného času a doplnkové služby.
  - Rozšíriť služby cestovnej agentúry a informačnej kancelárie o ubytovaní na plnohodnotnú turistickú informačnú kanceláriu, poskytujúcu informácie o turistike a rekreácii, ubytovacích a stravovacích kapacitách s vydávaním informačného občasníka s touto tematikou.
- h) *Služby*
- Umiestniť hasičskú stanicu spolu s rýchlou zdravotnou pomocou v rámci záchranného centra v blízkosti areálu polikliniky.
  - Podporovať všetky podnikateľské aktivity zamerané na rozšírenie siete sortimentu služieb.
  - Zabezpečiť drobné služby, ktorých deficit mesto pociťuje – oprava obuvi, odevov, čistiareň, manikúra, pedikúra, masáže, kozmetika.
  - Rozšíriť pobočky finančných a poisťovacích služieb.
  - Zabezpečiť v oblasti nehnuteľností služby s náplňou - sprostredkovanie činností s nehnuteľnosťami, realitné kancelárie, správa nehnuteľností, v oblasti počítačové a súvisiace činnosti - dodávanie programového vybavenia, spracovanie údajov, činnosti súvisiace s databázami, údržba a oprava kancelárskych strojov a počítačov, iné obchodné služby - právne, daňové a podnikateľské poradenstvo, architektonické a inžinierske činnosti, technické poradenstvo, činnosť reklamy, sprostredkovanie a nábor pracovnej sily, rôzne obchodné činnosti.
- i) *Administratíva*
- Zriadiť notársky úrad.
  - Umiestniť zariadenie správy okresného významu – správy katastra nehnuteľností.

2. V oblasti rozvoja rekreácie a turizmu

Pre rozvoj rekreácie a motiváciu cestovného ruchu do roku 2020 sa zamerať na tieto aktivity:

- a) Západnú časť katastra mesta s navzájom previazanými priestormi od severu Pod Dubovou – amfiteáter, lyžiarsky vlek (v lete umelý povrch, vozíčky a pod.) - termálne kúpalisko Veronika a navrhované plochy v jeho väzbe, agroturistický areál Hvojtová, lesopark v priestoroch Šutová cez dolinu Hvojtová po hranicu katastra a na území katastra Jasenového po Jasenovský potok (Dubová, Hlboká, Háj, Dubná Skala, Petrová, Klapeška, Úboč, Vršok, Dubová, Tisovec, Hradová), rybník Košiare, golfové ihrisko Charubina využívať prednosne pre účely rekreácie.

- b) Vo väzbe na termálne kúpalisko Veronika zriadiť športovo-rekreačné plochy s náplňou akvapark, detský zábavný park, tenis, minigolf, ihrisko pre plážový volejbal, priestory na slnenie, zeleň a vykonať revitalizáciu existujúcej zelene.
- c) V priestore hospodárskeho dvora Hvojtová a jeho okolí využívať plochy pre rozvoj agroturistiky, vrátane chovu príslušného malého počtu hospodárskych zvierat, s tým spojenej nezávadnej výroby, ubytovacích a stravovacích zariadení, plôch športu - kolková hala, stolný tenis, golfový trenažér, krytá motocyklová hala, ubytovacie a stravovacie kapacity, zeleň.
- d) Oproti hospodárskemu dvoru Hvojtová, v priestore vjazdu na prístupovú cestu k rybníku realizovať ubytovanie a motorest.
- e) Umiestniť amfiteáter v priestore Pod Dubovou.
- f) Pri rybníku Košiare upraviť pobytové plochy – ohniská, altánky, atď., po zlepšení kvality vody vybudovaním kanalizácie a likvidácie splaškových vôd v obciach v hornej časti povodia Čierňanky vymedziť na rybníku plochy na prírodné kúpanie, doplniť miestne cyklotrasy (východná a južná časť rybníka) naväzujúce na miestnu sieť cyklotrás a to aj za účelom vzájomného prelnutia a prepojenia rekreačných atraktivít Košiare – Charubina - lesopark – Hvojtová – Veronika, rozšíriť golfové ihrisko o 18 jamkové pre profesionálov aj do časti doliny Hlboká tak, aby okolie rybníka zostalo tichou zónou, aby nebol narušený výkon práva rybolovu na rybníku, aby bol chránený biotop korytka riečneho (nezasahovať do brehového porastu a koryta potoka Čierňanka, nevykonávať odber vody z toku Čierňanky a nevykonávať žiadne úpravy koryta, zabezpečiť, aby nebol kontaminovaný potok Čierňanka a rybník Košiare pri aplikácii chemických prostriedkov pri ošetrovaní golfového ihriska a jeho okolia, zabezpečiť prevádzku ihriska a práva rybolovu tak, aby nedochádzalo k rozptylu návštevníkov do oblasti brehových porastov potoka a každoročne zabezpečiť praktickým manažmentom kosenie a odstránenie biomasy v priestoroch vyčlenených S – NP Malá Fatra).
- g) Pri západnom okraji katastrálneho územia v priestore Charubina dokončiť realizáciu plochy pre rozvoj 9 jamkového golfového ihriska pre amatérov a 18 jamkového ihriska pre profesionálov so sprievodnými drobnými športovými plochami, zariadeniami stravovania, ubytovania, s väzbou na hipoterapiu v priestoroch obce Malá Čierna.
- h) Na plochách lesov Strážovských vrchov vymedzených z juhu potokom v doline Široká cez dolinu Hlboká (rybník Košiare) po lokalitu Hliny ako aj od lokality Šutová cez dolinu Hvojtová po hranicu katastra zriadiť lesopark a využívať ho pre účely turistiky v rámci vyznačených turistických chodníkov.
- i) Pre cykloturistov zahustiť sieť značených cyklotrás (a trás pre korčuliarov, v zime využívaných ako udržiavané lyžiarske bežecké trasy) s vyznačením stupňa náročnosti a popisom trasy naväzujúc na cyklotrasy v koridoroch poľných ciest v smere Jasenové – Malá Čierna a Hvojtová – Malá Čierna – Veľká Čierna – Charubina – Košiare (Široká) – Hvojtová. Tieto cyklotrasy prepojiť na cyklomagistrály regionálneho významu v smeroch Rajec – Žilina, Rajec – Rajecká Lesná a cyklotrasu Rajec – začiatok doliny Porubská.
- j) Umožniť prístup cyklistom do doliny Porubská mimo pracovné dni po existujúcej komunikácii za účelom cykloturistiky a zberu lesných plodín.
- k) Pre rozvoj hipoturistiky využiť poľnohospodársku krajinu medzi západným okrajom zastavaného územia a hranicou lesných pozemkov.
- l) Izolačnú zeleň vysadiť medzi preložkou cesty I/64 a intravilánom zo strany cesty aj IBV.
- m) Plochy lesov Lúčanskej Malej Fatry využívať pre účely turistiky v rámci značkovaných turistických chodníkov, keď na chodník v doline Porubského potoka naväzuje po hlavnom hrebeni chodník v priestore sedlo Maríková – Usypaná skala – Hnilická Kýčera – Úplaz (s pokračovaním na obe strany LMF).
- n) V časti poľnohospodárskej krajiny na ploche lúk a pasienkov pred a v doline Porubského potoka vybudovať nenáročné vychádzkové trasy a oddychové miesta.
- o) V priestore Vrchná podporiť vybudovanie športovo-rekreačnej vybavenosti vo forme pobytových plôch, altánkov, trávnatých ihrísk pre nenáročné športové využitie.
- p) Vylúčiť novú stavebnú činnosť z katastrálneho územia Rajec II - údolie Porubského potoka – Porubská. Výnimku môžu tvoriť dočasné prevádzkové objekty užívateľa lesa.
- q) Pri vstupe do Porubskej doliny vyčleniť vhodnú odstavnú plochu pre autá so súvisiacim vybavením (odpadkové koše, lavičky, ohnisko), čím sa znížia negatívne dopady na ŽP

v priestore doliny (zakladanie ohnísk, odpadky a pod.). Túto plochu navrhujeme umiestniť v katastri obce Kamenná Poruba na odbočke k strelnici (požiadavka je smerná).

- r) Požiadavku zo zadania: "V katastrálnom území II., v rámci prevencie živelnej výstavby, vymedziť plochu s možnosťou výstavby rekreačných zariadení a regulatívmi usmerniť ich rozmiestnenie, vybavenie a vzhľad" navrhujeme uplatniť v rámci katastra obce Kamenná Poruba vo väzbe na lesnú cestu a zastavanú plochu (požiadavka je smerná).
- s) Pre rekreačné zázemie zabezpečiť zodpovedajúci počet parkovísk osobných automobilov.
- t) Nadalej podporovať sústreďovanie každodennej rekreácie do záhradkárskych osád a súkromných záhrad a zmenu ich funkcie z hospodársko-pestovateľskej na pobytovo-rekreačnú s rastúcim podielom okrasnej zelene.
- u) Mestský turizmus – dnes pamiatková zóna mesta Rajec, múzeum s národopisnou a prírodopisnou expozíciou, galériou, remeselnou dielňou posilniť o ďalšie atraktivity - umiestnenie nového kultúrneho centra, s kinom, divadlom a reprezentačnými priestormi mesta, ale aj ozelenením mesta v rámci rekonštrukcie námestia SNP a nám. A. Škrábika a ich vzájomným prepojením, modernizáciou ich povrchov, mobiliáru, revitalizáciou ich zelene a zelene hlavných peších ťahov, cintorínov, vyhlásením židovského cintorína a jeho sprievodnej zelene za pamätihodnosť, úprav nástupnej plochy do kostola, doplnením pôvodnej zelene v rámci biokoridorov okolo vodných tokov, uplatnením krajinárskej zelene okolo poľných ciest a cyklotrás, úpravou nových a existujúcich vstupov do mesta, okolia a priemyselných a poľnohospodárskych areálov vhodnou zeleňou.

3. V oblasti priemyslu, poľnohospodárstva a ťažby nerastných surovín

- a) Rozvoj priemyselnej výroby realizovať vytvorením podmienok pre intenzifikáciu využitia existujúcich priemyselných areálov v lokalite Rajec - severovýchod A.
- b) Vytvorením podmienok pre intenzifikáciu v lokalitách Rajec – severovýchod B a Rajec – severovýchod C a na dotykových ich plochách.
- c) Využívaním disponibilných priestorov v areáloch poľnohospodárskej výroby - hospodársky dvor Krivín.
- d) Vytvorením podmienok pre umiestnenie väčšieho areálu technologického parku v záujmovom území mesta v k. ú. Jasenové v lokalite Piesky (smerný ukazovateľ).
- e) Drobné nezávadné výrobné prevádzky (remeselné dielne) situovať v obytnom území len za podmienky, že negatívne neovplyvnia životné prostredie.
- f) Hmotové charakteristiky (výška, šírka, tvaroslovie) drobných nezávadných výrobných prevádzok umiestnených v obytnom území musia korešpondovať s architektonickým tvaroslovným rodinných domov (aj pre materiálové riešenie platia zásady ako pre rodinné domy).
- g) Podporovať rozvoj prevádzok zameraných predovšetkým na finálne spracovanie dreva.
- h) V kontakte s obytným a navrhovaným rekreačným územím neuvažovať s objektami ustajnenia veľkochovu hospodárskych zvierat.
- i) Poľnohospodársku výrobu v katastrálnom území mesta orientovať predovšetkým na obhospodarovanie ornej pôdy, lúk a pasienkov s preferovaním vidieckej turistiky.
- j) Umožňovať chov drobných hospodárskych zvierat v rámci existujúcich plôch obytnej štruktúry v kapacitách, ktoré nebudú mať negatívny dopad na funkciu bývania.
- k) Uskladnenie exkrementov hospodárskych zvierat riešiť formou využitia bioplynu, ktorý vzniká v procese hnitia (bioplyn využiť pre tepelnú sebestačnosť družstva).
- l) V procese zúžitkovania bioodpadu v rámci dvora Krivín riešiť aj kompostovanie bioodpadu mesta Rajec.
- m) Chov hospodárskych zvierat na dvore Krivín udržať v kapacite 500 ks HD, alebo 800 ks oviec.
- n) Chov hospodárskych zvierat na dvore Hvojtová využívať len pre účely agroturistiky – (najviac kone 20ks, ovce 20 ks, 5 ks kráv.
- o) Dodržať ustanovenia § 18 a § 19 banského zákona.
- p) Podľa § 19 banského zákona povolenie stavieb a zariadení v chránenom ložiskovom území, ktoré nesúvisia s dobývaním, môže vydať orgán príslušný na povoľovanie stavieb a zariadení len so súhlasom obvodného banského úradu. Žiadosť o povolenie stavby a zariadenia musí

žiadateľ doložiť vyjadrením organizácie, ktorá zabezpečuje ochranu výhradného ložiska, spolu s návrhom jeho ochrany

- q) Všetky činnosti, ktoré nesúvisia z banskou činnosťou v dobývacom priestore je potrebné pred ich začatím prerokovať s organizáciou, ktorá má určený dobývací priestor a obvodným banským úradom a získať ich súhlas.

Článok 7

Zásady a regulatívy na umiestnenie verejného dopravného a technického vybavenia územia

1. Regulatívy v oblasti dopravnej sústavy

Pri rozvoji mesta Rajec z hľadiska komunikačného systému bude nutné dodržiavať nasledovné regulatívy :

- a) mimo zastavaného územia rezervovať koridor pre výhľadové šírkové usporiadanie cesty 1/64 v kategórii C 11,5/80
- b) v zastavanom území rešpektovať výhľadové šírkové usporiadanie cesty 1/64 v kategórii MZ 14/60, vo funkčnej triede B1
- c) mimo zastavaného územia rezervovať koridor pre výhľadové šírkové usporiadanie cesty druhej triedy II/517 v zmysle STN 736101 v kategórii C 9,5/70
- d) v zastavanom území rešpektovať výhľadové šírkové usporiadanie cesty druhej triedy II/517 v zmysle STN 736110 v kategórii MZ 12 (11,5)/50 vo funkčnej triede B2
- e) mimo zastavaného územia rezervovať koridor pre výhľadové šírkové usporiadanie cesty tretej triedy III/51816 v kategórii C 7,5 /60
- f) v zastavanom území rešpektovať výhľadové šírkové usporiadanie cesty tretej triedy III/51816 v kategórii MZ 8,5 (8,0)/50, vo funkčnej triede B3
- g) rešpektovať kategóriu MZ 8,5/50 pri novobudovaných komunikáciách funkčnej triedy B3
- h) nové navrhované komunikácie funkčnej triedy C2 realizovať v šírkovom usporiadaní kategórie MO 7,5/40
- i) nové navrhované komunikácie funkčnej triedy C3 realizovať v šírkovom usporiadaní kategórie MO 6,5/30
- j) rešpektovať kategóriu MZ 8,0/50 pri existujúcich komunikáciách funkčnej triedy B3
- k) v lokalitách s ukľudnenou dopravou realizovať obslužné komunikácie kategórie MOU 2,75/30 s prvkami upokojenia
- l) odkloniť nákladnú dopravu z lomu Šuja mimo zastavané územie mesta
- m) vybudovať v katastri mesta Rajeckú cyklomagistrálu
- n) realizovať cykloturistické prepojenia dvor Hvojtová - po poľnej ceste smer Jasenové a dolinou Hvojtová do Malej Čiernej odtiaľ v smere Veľká Čierna – Charubina – rybník Košiare späť do Hvojtovej s napojením na Rajeckú cyklomagistrálu
- o) realizovať kvalitatívnu úpravu peších priestorov nám. SNP, nám A. Škrábika, pešieho ťahu okolo Rajčianky a peších prepojení na obytné, športovo – rekreačné a výrobné zóny
- p) zachovať súčasnú polohu autobusových zastávok a pri rekonštrukcii jestvujúcich komunikácií na navrhované kategórie riešiť na autobusových zastávkach zastavovacie pruhy
- q) realizovať plochy statickej dopravy pri navrhovaných rekreačných plochách, pri objektoch HBV, občianskej vybavenosti a výrobe v zmysle STN 73 6056.

2. Regulatívy v oblasti vodného hospodárstva

- a) *d'alej rozvíjať vodovodný systém v sídle*
- b) *pre nové vetvy uprednostniť trasovanie v komunikáciách - vyhnúť sa súkromným pozemkom*
- c) *budovať vodovodný systém tak, aby zabezpečoval aj potrebu požiarnej vody – hydrantami*
- d) *budovať vodovodný systém ako okruhový, čím sa docieli vyššia kvalita dodávanej pitnej vody, ako i dostupnosť dodávky v prípade porúch na vodovodnom potrubí (možnosť dodávky z dvoch smerov)*
- e) *objem existujúcich vodojemov (Rajec 1 a 2 - 2 x 250 + 2 x 1000 m³ = 2500 m³) bude do roku 2020 zároveň slúžiť aj pre zásobovanie susedných obcí (Šuja, Jasenové, Kľače, Zbyňov)*
- f) *zabezpečiť maximálne napojenie potenciálnych domácností (zákazníkov) na kanalizáciu*
- g) *v navrhovanej zástavbe realizovať delenú verejnú kanalizáciu*
- h) *v závislosti na rozvoji obce, budovaní nových objektov rozširovať stoky dažďovej kanalizácie, čím sa vyriešia problémy so zahlteným potrubím v čase dažďov*
- i) *trasy kanalizácií (dažďovej i splaškovej) viesť v telese komunikácie, a tým sa vyhnúť súkromným pozemkom s problémami vstupov pre výstavbu a obsluhu*
- j) *tam, kde to dovoľuje geológia, preferovať odvádzanie vôd z povrchového odtoku individuálne do podlažia*
- k) *v súvislosti s rekonštrukciou stokovej siete a ČOV verejnej kanalizácie Rajec navrhnuť trasy stokovej siete mimo ochranného pásma cesty I/64, ako aj mimo plánovanej stavby „I/64 Kľače – Šuja“*
- l) *v rámci rekonštrukcie a intenzifikácie ČOV Rajec uvažovať s napojením novej skupinovej kanalizácie obce Jasenové, ktorá spadá do záujmového územia mesta Rajec.*

3. Regulatívy v oblasti elektrickej energie

- a) *postupne vymeniť existujúce transformačné stanice za kioskové*
- b) *v zastavanom území mesta postupne zrušiť vzdušné vedenia VN a nahradiť ich podzemnými vedeniami*
- c) *pre sústredenú výstavbu HBV, IBV, priemysel a obč. vybavenosť budovať NN sieť 1 kV káblami v zemi*
- d) *v súlade s ustanoveniami § 4 zákona č. 543/2002 Z. z. pri rekonštrukcii a výstavbe vzdušných vedení použiť také technické riešenie, ktoré bráni usmrcovaniu vtákov*
- e) *v okrajových častiach s nízkopodlažnou zástavbou a IBV je možné ponechať vonkajšie sekundárne rozvody na betónových podperných bodoch*
- f) *verejné osvetlenie budovať zakáblovaným rozvodom a na podperných oceľových bodoch*
- g) *dodržať ochranné pásma podľa zákona 656/2004 Z. z.*
- h) *podporovať využitie netradičných zdrojov elektrickej energie – biomasa Krivín.*

4. V oblasti plynofikácie

- a) *rešpektovať koncepciu systému zariadení a rozvodov zemného plynu v zmysle ÚPM – M, vrátane navrhovaných*
- b) *zemný plyn využívať komplexne pre zabezpečovanie vykurovania, prípravu teplej úžitkovej vody a varenie*
- c) *rozširovania realizovať v súlade so schváleným, prípadne aktualizovaným generelom plynofikácie*
- d) *pripájanie novej zástavby realizovať formou STL rozvodov*
- e) *regulátory s plynomermi osadzovať do múrikov oplotenia.*

5. V oblasti teplofikácie

- a) *individuálnu bytovú výstavbu zásobovať teplom z lokálnych domových plynových teplovodných kotolní, resp. kotolní na spaľovanie drevnej hmoty. Na ohrev teplej úžitkovej vody využívať aj solárnu energiu s použitím slnečných kolektorov*
- b) *objekty HBV a občianskej vybavenosti zásobovať teplom z objektových teplovodných plynových kotolní slúžiacich pre ohrev média ÚK a ohrev TÚV*
- c) *na ohrev, resp. predohrev TÚV hromadnej bytovej výstavby využívať aj solárnu energiu s použitím slnečných kolektorov, alebo iné obnoviteľné zdroje energie (napr. v lokalite Sever – Záhumnie využiť aj geotermálnu energiu)*
- d) *objekty priemyselnej výroby zásobovať teplom na báze zemného plynu (plynové kotolne, plynové infražiariče, resp. plynové vzduchotechnické jednotky) s doplnkovým využitím obnoviteľných zdrojov energie (kotolne s využitím biomasy) a využitím odpadového tepla z kogeneračnej výroby elektrickej energie*
- e) *alternatívne objekty v lokalite Bukovina + priemyselné objekty zásobovať teplom z centrálného zdroja tepla so spaľovaním biomasy – rýchlorastúcich drevín*
- f) *dodržať pásma ochrany podľa zákona č. 656/2004 Z. z.*

6. V oblasti pôšt a telekomunikácií

- a) *rozšíriť kapacitu digitálnej ústredne RSU Rajec o cca 1550 vývodných vedení*
- b) *pripájať telefónnych účastníkov, v sústredenej zástavbe IBV a v priemyselných zónach cez káblové prípojkové skrine, bytovú zástavbu v rozptyle z účastníckych stĺpových rozvádzačov závesným káblovým vedením*
- c) *rešpektovať zariadenia mobilných operátorov v území*
- d) *zariadenia mestského rozhlasu rozšíriť do všetkých plánovaných obytných zón*
- e) *rozširovať rozvod KTV do všetkých obytných zón, zakáblovaným rozvodom v súlade s požiadavkami občanov*
- f) *rešpektovať diaľkové káble:*
  - 1) *metalický kábel DK Žilina - B. Bystrica, odbočka Rajec pošta*
  - 2) *koaxiálny kábel DK Žilina - P. Bystrica*
  - 3) *optický Žilina - Rajec pošta*
  - 4) *optický Rajec pošta - Rajecká Lesná*
  - 5) *Rajec pošta – Rajecké Teplice*
- g) *pri trasách optických a metalických káblov treba rešpektovať ich ochranné pásmo, t.j. 1 m od krajného kábla na každú stranu. Trasy káblov v grafickej časti sú zakreslené len informatívne, preto je nutné, v legislatívnom procese v rámci realizácie stavieb, nechať trasu káblov vytýčiť správcom telekomunikačnej siete.*

Článok 8

Zásady a regulatívy na zachovanie kultúrno-historických hodnôt, ochrany prírody a tvorby krajiny, vytváranie a udržiavanie ekologickej stability vrátane plôch zelene

1. Zásady a regulatívy pre ochranu kultúrno-historických hodnôt

- a) *Podľa ustanovenia § 40 Zákona č. 49/2002 Z. z. a § 127 a § 138 zákona č. 50/1976 Zb. o územnom plánovaní a stavebnom poriadku (úplné znenie zákon č. 109/1998 Z. z.)*
  - 1) *v rámci stavebnej činnosti predpokladajúcej zemné práce, z dôvodu možnosti odkrytia neznámych archeologických lokalít platí povinnosť ohlásenia archeologického nálezu Krajskému pamiatkovému úradu v Žiline*

- 2) *povinnosť stavebníka – investora každej stavby vyžadujúcej si zemné práce, už v stupni projektovej prípravy resp. územného konania vyžiadať si od Archeologického ústavu SAV v Nitre vyjadrenie - stanovisko k plánovanej stavebnej akcii vo vzťahu k možnosti narušenia archeologických nálezísk, ktoré bude slúžiť ako podklad k stanovisku – rozhodnutiu Pamiatkového úradu SR, alebo Krajského pamiatkového úradu v Žiline a následne požiadať o toto stanovisko - rozhodnutie*
  - 3) *povinnosť v prípade akejkoľvek stavebnej činnosti predpokladajúcej zemné práce v časti s evidovanými archeologickými lokalitami a pri realizácii líniových stavieb a veľkoplošných novostavieb upovedomiť o začatí územného a stavebného konania Krajský pamiatkový úrad v Žiline*
  - 4) *podľa § 37 ods. 3 zák. č. 49/2002 Z. z. o nevyhnutnosti vykonať záchranný výskum rozhoduje pamiatkový úrad, ktorý vydá rozhodnutie po predchádzajúcom vyjadrení archeologického ústavu (§ 7 – Arch. ústav SAV)*
- b) *Z hľadiska pamiatkovej starostlivosti, zachovania a využitia kultúrnych hodnôt rešpektovať skutočnosť, že historické jadro mesta je pamiatkovou zónou, ustanovenou vyhláškou č. 2/1995 Okresného úradu v Žiline zo dňa 6.11.1995, ktorej hranice tvoria: severná strana – po hraniciach parciel č. 58, 57, cez ulicu M. R. Štefánika parcela 86, ul. Štúrova po hraniciach parciel 133, 132, 131, 128, 127, 124, 123, 115/2, 115/1; východná strana po hraniciach parciel 115/1, 116, 117, 118, 119, 120, cez ulicu Nádražnú, po ulici Šafárikovej, po hraniciach parciel 161/1, 161/2, 161; južná strana po ulici Hurbanovej, po hraniciach parciel 159, 158, cez ulicu Sládkovičovu, po ulici Kmeťovej č. p. 297; západná strana ul. Kostolná, po hraniciach parciel č. 23, 24, 27, 28, 29, 31, 32, 33, 34/1, 35, 40, 41, 44/1, 45, 47, 48, 52, 53/1, 55, 56/1, 58. Predmetom ochrany sú historický šachovnicový pôdorys, štvorcové námestie, a jemu prislúchajúca priestorová a hmotová skladba a zachovalý historický mestský interiér.*
- c) *Na území pamiatkovej zóny v súlade s § 29 ods. 2) pamiatkového zákona na vykonávanie základnej ochrany pamiatkového územia a zabezpečenia pamiatkových hodnôt v území - rešpektovať Zásady pamiatkovej starostlivosti pamiatkovej zóny:*
- 1) *povinnosť rešpektovať ustanovenia zákona č. 49/2002 Z. z. o ochrane pamiatkového fondu v znení neskorších predpisov pri obnove, rekonštrukcii a akejkoľvek inej stavebnej činnosti na objektoch národných kultúrnych pamiatok a nehnuteľnostiach nachádzajúcich sa na území vymedzenom hranicami pamiatkovej zóny*
  - 2) *pri ostatných nehnuteľnostiach nachádzajúcich sa na území pamiatkovej zóny primerane použiť podmienky na obnovu NKP tak, aby neboli narušené pamiatkové hodnoty územia*
  - 3) *postupne odstraňovať nevhodné úpravy NKP a objektov dotvárajúcich prostredie*
  - 4) *asanácie povoliť iba pri objektoch, ktoré nie sú využívané a ani nemajú ďalšiu perspektívu využitia vzhľadom k ich dezolátnemu stavebno-technickému stavu a narušeným alebo zničeným pamiatkovým hodnotám*
  - 5) *pri novej výstavbe a dostavbe v rámci rozvoja územia rešpektovať pôvodnú parceláciu pozemkov, tvar a hmotu objektov*
  - 6) *všetky druhy obnovy na pamiatkovom území a na NKP vykonávať v súlade s podmienkami určenými rozhodnutím Krajského pamiatkového úradu v Žiline podľa § 32 pamiatkového zákona*
  - 7) *reklamy, reklamné zariadenia, sezónne zariadenia (letné terasy), povoľovať v súlade s podmienkami povolenia KPÚ podľa § 30 ods. 3 pamiatkového zákona*
  - 8) *zachovať celistvosť pôvodnej urbanistickej štruktúry šachovnicového pôdorysu historického centra mesta - zachovanie pôvodných uličných čiar, pri rekonštrukciách objektov v pamiatkovej zóne používanie klasických materiálov (hladké vonkajšie omietky, dverné a okenné konštrukcie drevené, strešná krytina keramická alebo betónová červenohnedej farby), na námestí zachovanie sedlových striech s hrebeňom rovnobežne s uličnou čiarou, výškové zónovanie objektov maximálne dve nadzemné podlažia s využitím podkrovia*
- d) *Židovský cintorín považovať za významnú pamiatku v rámci regiónu Rajca, pre ktorý a jeho blízke okolie, navrhované ako funkčná plocha „zeleň“ platia nasledovné regulatívy:*
- 1) *spracovať pasport zelene a projekt jej revitalizácie*

- 2) pravidelne udržiavať zdravotný stav vegetácie cintorína a blízkeho okolia, ako jeho ochrannej zóny, odborne spôsobilou organizáciou
- 3) na všetkých mestských cintorínoch, aj ich príľahlom súvisiacom okolí, orientovať zeleň na domáce prirodzené druhy s kvalitným záhradno-architektonickým riešením.

2. Zásady a regulatívy pre ochranu a využívanie prírodných hodnôt a prvkov ÚSES

- a) rešpektovať navrhované územia s legislatívnou ochranou:
  - 1) Lúčanská Malá Fatra – územie zahrnuté do národného zoznamu navrhovaných chránených vtáčích území SKCHVÚ 013 Malá Fatra
  - 2) Lúčanská Malá Fatra – návrh na vyhlásenie CHKO
  - 3) chránený strom lipa veľkolistá (*Tilia platyphylla*) v lokalite evanjelického cintorína v Rajci, ochranné pásmo 113 m²
- b) rešpektovať prvky územného systému ekologickej stability :
  - 1) nadregionálne biocentrum 5 Strážov – Sádecké vrchy
  - 2) regionálne biocentrum 33 Šujské rašelinisko a Rajčianka (v dotyku s k. ú. Rajec)
  - 3) regionálne biocentrum 35 Oselná
  - 4) nadregionálny biokoridor 6 Prepojenie hrebeňom Lúčanskej Fatry
  - 5) regionálny biokoridor 18 Vodný tok a niva Rajčianky
  - 6) regionálny biokoridor 19 Prepojenie Súľovské skaly – Strážovské vrchy
  - 7) regionálny biokoridor 22 Ekotón Lúčanskej Fatry
  - 8) genofondové lokality RÚSESu a MÚSESu nachádzajúce sa v k. ú. Rajec
  - 9) lokálne hydricko – terestrické biokoridory pozdĺž miestnych vodných tokov
- c) riešiť zlepšenie súčasnej štruktúry časti biokoridorov v zastavanom území mesta, zachovať a doplniť brehové porasty
- d) zachovať kvalitnú štruktúru lokálnych hydricko terestrických biokoridorov pozdĺž miestnych tokov
- e) pri návrhu na reguláciu vodných tokov rešpektovať potrebu vytvorenia priestoru pre príbrežnú vegetačnú zónu, zabezpečujúcu biotickú integritu a priaznivé existenčné podmienky riečneho ekosystému pre akvatickú a semiakvatickú biotu
- f) na plochách, ktoré nie sú určené na zástavbu, poľnohospodárske a rekreačné využitie, vylúčiť devastáčne zásahy, ktoré by mohli spôsobiť zhoršenie existenčných podmienok a biotickej integrity rastlín a živočíchov týchto ekosystémov
- g) zásahy do vodných tokov realizovať iba v častiach, kde hrozí riziko pôdnej erózie a vybreženia v rámci zastavaného územia :
- h) regulovať brehy v zastavanom území a v polohách definovaných podrobnými projektmi pre ochranu územia pred povodňami
- i) regulačné opatrenia realizovať v súlade s funkciou riečneho ekosystému
  - 1) regulované časti brehov z lomového kameňa
  - 2) dno prirodzeného charakteru
  - 3) bez aplikácie priečných stupňov
  - 4) použitím priečných hrádzok
  - 5) osadením rozmerných balvanov
  - 6) prúdnicu toku sústredenú do jednej časti dna
  - 7) v rámci brehového opevnenia vysádzať brehové porasty v šírke do 6 m, zabezpečiť prístup a zasahovací pás pre údržbu
  - 8) min. raz ročne realizovať obhliadku stavu vodných tokov v obci za účasti odborne spôsobilej osoby
- j) pri realizácii stavebných prác dodržať ustanovenia zákona č. 543 z 25. júna 2002 o ochrane prírody a krajiny najmä § 4 všeobecná ochrana rastlín a živočíchov a § 6 ochrana biotopov.

Článok 9

Zásady a regulatívy pre starostlivosť o životné prostredie

1. V oblasti odpadového hospodárstva

- a) uzavretú skládku v lome smer Veľká Čierna postupne zaviesť a zalesniť
- b) vyhľadávať a ihneď likvidovať občas sa vyskytujúce nepovolené skládky
- c) čistiť pravidelne vodné toky, nielen z hľadiska zachovania prietochnosti vzhľadom k riziku povodní, ale aj ich zbavovania drobného komunálneho odpadu
- d) otvorený nepovolený lom v priestore Hvojtová riešiť ako pobytový priestor, ohniská atď.
- e) systém organizovania zberu a likvidácie odpadov prispôbiť vývoju legislatívy v SR
- f) pravidelne aktualizovať plán odpadového hospodárstva a zabezpečiť jeho naplnenie
- g) naďalej pravidelne odvážať a zneškodňovať TKO a stavebný odpad z územia obce na riadených skládkach v k. ú. Rajec
- h) zvýšiť materiálové zhodnotenie odpadov, ďalej rozvíjať separovaný zber
- i) zaviesť a udržiavať zber biologicky rozložiteľných odpadov, najmä dreveného odpadu zo záhrad
- j) zvýšiť informovanosť obyvateľstva o nutnosti separovania a kompostovania biologicky rozložiteľného odpadu
- k) podporovať kompostovanie biologicky rozložiteľných odpadov – zavedenie drvenia dreveného odpadu pomocou mobilného drviča priamo v meste a v priestore poľnohospodárskeho dvora Krivín
- l) zvýšiť podiel energetického využitia odpadov
- m) realizovať výstavbu zberného dvora mesta, ktorý bude plniť funkciu medziskladu, kde sa budú biologicky rozložiteľné odpady krátkodobo zhromažďovať, triediť, drviť a prevážať do kompostárne, konečnému spracovateľovi v priestore poľnohospodárskeho dvora Krivín.

2. V oblasti ochrany vôd a ovzdušia

- a) rešpektovať zákon o vodách č. 364/2004 Z. z. a príslušné platné normy STN 73 6822, 75 2102, atď.
- b) akúkoľvek investorskú činnosť a výsadbu porastov v dotyku s vodnými tokmi Rajčianka, Čierňanka, Hvojtová, Kamenný potok a jeho prítoky odsúhlasiť so Slovenským vodohospodárskym podnikom
- c) ponechať manipulačný pás pre opravy, údržbu a povodňovú aktivitu v šírke min. 6,0 m od brehovej čiary tokov Rajčianka, Čierňanka, Hvojtová, Kamenný potok a jeho prítoky.
- d) zmeniť koncepciu v odvádzaní a likvidácii odpadových vôd, vybudovaním novobudovaných stôk oddelene pre splaškovú a pre dažďovú kanalizáciu s cieľom efektivity čistenia a odstránenia znečistenia tokov pri odľahčovacích staniciach
- e) revitalizovať korytá miestnych vodných tokov, pravidelne z nich odstraňovať komunálny odpad
- f) spomaliť odtok z povodia v prípade nízkych stavov vody priečnymi prahmi, bočnými hrádzkami, osadením balvanov
- g) rešpektovať ochranu zdrojov pitnej vody vrátane ich PHO I. a II. stupňa
- h) nepoužívať chemické postreky a hnojivá v množstvách, ktoré by mohli znečistiť podzemné vody
- i) vykurovanie a ohrev TUV zabezpečovať spaľovaním zemného plynu a obnoviteľných zdrojov energie
- j) upraviť včas povrchy, po realizácii a rozkopávkach ciest v dôsledku vykonávania zemných prác, pri realizácii stavieb technickej infraštruktúry a iných zásahoch do existujúcich komunikácií
- k) vybudovať protihlukovú izolačnú zeleň v priestore prekládky cesty I/64

- l) viesť trasy s tranzitnou dopravou cez územia, ktorým nevadí hlukové a emisné zaťaženie – priemyselná zóna
- m) eliminovať hlukové zaťaženie a emisie odstupom navrhovanej zástavby od ciest s tranzitnou dopravou
- n) rešpektovať platné právne normy v oblasti ochrany ovzdušia
- o) zamedziť spaľovaniu rastlinného odpadu, uprednostniť kompostovanie
- p) v nárazníkovej zóne na rozhraní zastavaného a nezastavaného územia vysádzať vzrastlé formy zelene, ktorá by zachytávala prach vzniknutý pri poľnohospodárskych prácach – orba, sejba, zber plodín, hnojenie a pod.
- r) v jarných mesiacoch včas zabezpečiť upratanie komunikácií po zimnom posype
- s) v prípade iného znečistenia komunikácií zabezpečiť okamžité odstránenie znečistenia.

Článok 10

Vymedzenie zastavaného územia obce

1. Výsledné zastavané územie kompaktnej časti mesta

- a) **Severná hranica** zastavaného územia je stotožnená s hranicou katastra medzi lokalitou Záhumnie a lokalitou Bukovina.
- b) **Východná hranica** začína v lokalite Bukovina v severovýchodnom okraji katastra a pokračuje obalovou krivkou existujúcej a plánovanej výstavby priemyslu, preložky cesty I/64, záhradkárskej osady, poľnohospodárskeho dvora a IBV v lokalitách Bukovina, Skotňa, Krivín, Za Nemčekom, Na honoch.
- c) **Južná hranica** je krátky úsek pri navrhovanej IBV Močidlá v južnom cípe mesta.
- d) **Západnú hranicu** tvorí obalová krivka navrhovanej a existujúcej zástavby IBV, športu, cintorína, agroturistického areálu a športovo-rekreačných plôch od lokality Močidlá, cez lokality Vrchná, Na dvor, Hvojtová, Baranová, Pod Dubovou po Záhumnie.

2. Výsledné zastavané územie satelitného priestoru Charubina

- a) Navrhovaná **severná hranica** zastavaného územia sa stotožňuje s hranicou katastra a tvorí ju obalová krivka IBV a občianskej vybavenosti.
- b) **Východnú hranicu** tvorí obalová krivka plánovanej výstavby občianskej vybavenosti, cesty I/517, parkoviska a občianskej vybavenosti.
- c) **Južnú hranicu** tvorí navrhovaná občianska vybavenosť a IBV.
- d) **Západnú hranicu** tvorí hranica katastra a obalová krivka plánovanej výstavby IBV.

Článok 11

Vymedzenie ochranných pásiem a chránených území podľa osobitných predpisov

- a) Veľkoplošné a maloplošné chránené územia, územia európskeho významu a genofondové lokality, nachádzajúce sa a zasahujúce do k. ú. Rajec, alebo ktoré sú v jeho bezprostrednej blízkosti, sú vymedzené v súlade s označením vo výkrese č. 2 Komplexný výkres priestorového usporiadania a funkčného využitia v mierke 1:10000, výkrese č.3 Komplexný výkres priestorového usporiadania a funkčného využitia v mierke 1:5000 a vo výkrese ochrany prírody a tvorby krajiny vrátane prvkov ÚSES v mierke 1:10000 (č. 7).

V zmysle zákona č. 543 z 25. júna 2002 O ochrane prírody a krajiny, na celom území Slovenska platí I. stupeň ochrany podľa §7. Časť katastrálneho územia mesta Rajec sa nachádza v priestore Lúčanskej Malej Fatry, ktorá má byť v súlade s návrhom ÚPN-VÚC ŽK po roku 2015 vyhlásená za CHKO.

Veľkoplošné chránené územia:

- Do katastrálneho územia mesta Rajec zasahuje chránené vtáčie územie (nCHVÚ) pod p. č. 1 Id. č. (kód) 13 - nCHVÚ Malá Fatra o výmere 71481 ha.
Maloplošné chránené územia
Z maloplošných chránených území sa v katastrálnom území Rajca nachádzajú, respektíve sa ho dotýkajú :

- Prírodná rezervácia Šujské rašelinisko so 4. stupňom ochrany a zároveň navrhované SKUEV 0255 so stupňom ochrany 3,4 Šujské rašelinisko.
Genofondovo významné lokality:
- ZA 77 (50) – Priesek pod elektrickým vedením JV od Dubovej (v dotyku s k.ú.Rajec)
- ZA 81 (nová) - Rajec Baranová
- ZA 82 (55) – Baranovské terasy
- ZA 83 (56) – Čierňanský rybník (prevzatý názov s RÚSES, zaužívaný názov Košiare)
- ZA 84 (65) – Šujské rašelinisko (PR) a Rajčianka (v dotyku s k. ú.Rajec)
- ZA 86 (58) – Srniak
- ZA 90 (86) - Skaly
- ZA 91 (105) – Oselná
- genofondové lokality MÚSES-u

b) Ochrana vodných pomerov a vodárenských zdrojov:

- Chránená vodohospodárska oblasť (CHVO), §31 zákona č.364/2004 Z. z. (vodný zákon)
- juhozápadná hranica katastrálneho územia mesta Rajec v priestore Cibul'ková je hranicou CHVO Strážovské vrchy.
- Ochranné pásma vodárenských zdrojov, §32 zákona č.364/2004 Z.z. (vodný zákon)
- vodárenské zdroje v doline Porubská. OP sa nachádzajú v podstatnej časti k. ú. Rajec II. v doline Porubská. Nezasahujú iba do najsevernejšej časti priestoru od línie honov Kamenný diel kóta 681, Kopaná, Jedloviny
- ďalší vodný zdroj sa nachádza v katastri obce Malá Čierna a jeho ochranné pásmo zasahuje tesne do k. ú. Rajec.
- Vodárensky významné toky v k. ú. Rajec sú Rajčianka a Porubský potok.

c) Pásma ochrany vodohospodárskych zariadení:

Verejné vodovody a verejné kanalizácie, §19 zákona č. 442/2002 Z. z.

Pásma ochrany sú v zmysle zákona č.442/2002 Z.z. vymedzené najmenšou vodorovnou vzdialenosťou od vonkajšieho pôdorysného okraja vodovodného a kanalizačného potrubia na obidve strany :

- 1,5 m pri verejnom vodovode a kanalizácii do priemeru 500 mm
- 2,5 m pri verejnom vodovode a kanalizácii nad priemer 500 mm

d) Oprávnenia pri správe vodných tokov, §49 zákona č. 364/2004 Z. z.

Pri výkone správy vodného toku a správy vodných stavieb alebo zariadení môže správca toku využívať pobrežné pozemky. Pobrežnými pozemkami v závislosti od druhu opevnenia brehu a druhu vegetácie sú pri vodohospodársky významnom toku Rajčianka, toku Čierňanky, Hvojtovej, a Kamenného potoka pozemky do 6m od brehovej čiary.

e) Ochranné pásma prírodných liečivých zdrojov

Vyhláškou Ministerstva zdravotníctva SR č. 184 /2002 Z. z. boli vyhlásené a podľa §26, §27, §28, §29 a §50 Zákona NR SR č. 538/2005 Z. z. sa vzťahujú obmedzenia na ochranné pásma prírodných liečivých zdrojov v Rajeckej kotline :

- Ochranné pásmo II. stupňa chráni akumuláciu oblasť.

Severné ohraničenie sa začína severne od obce Jasenové, prechádza južnou časťou obce Zbyňov a severnou časťou mesta Rajecké Teplice. Tu sa prudko stáča k juhu, jeho východná hranica prechádza medzi obcami Konská a Stránske, východne od Kunerádu, odkiaľ sa približuje k južnej časti obce Kamenná Poruba. Pokračuje južným okrajom Porubskej, južne od Ďurčinej, južnú hranicu tvorí línia Rajecká Lesná – Šuja – smer hon

Cibuľková. Západná hranica pretína kataster mesta Rajec v priestoroch pod Cibuľkovou – rybník Košiare – Hvojtová – smer kopec Dubová.

Toto ochranné pásmo zaberá navrhovanú zastavanú časť mesta s výnimkou priestoru Hvojtová a Charubina. V extraviláne sa jedná o celé územie s výnimkou západného okraja ochranného pásma v línii od Šujského rašeliniska poľnou cestou k rybníku Rajec, odtiaľ po toku Čierňanky do Hvojtovej a odtiaľ hrebeňovou časťou Dubovej východne od doliny Hvojtová.

- Ochranné pásmo III. stupňa chráni infiltračnú oblasť a je stanovené v západne od ochranného pásma II. stupňa.

Katastrálneho územia mesta Rajec sa týka aj táto oblasť. Západná hranica presahuje hranicu Žilinského kraja v mieste, kde je ona totožná s hranicou katastra mesta (s výnimkou malých plôch západne od križovatky hranice kraja a cesty II/517). Od hraníc okresov v priestore cesty II/517 pokračuje v súbehu s cestou až po odbočku k Malej Čiernej (cesta III/517008) a od južného okraja obce do smeru Petrová – Dubová.

- f) Ochranné pásma z hľadiska lesných pozemkov (§10, ods. (1) zák. č. 326/2005 Z. z.)
- Ochranné pásmo lesa tvoria pozemky vo vzdialenosti 50 m od hranice lesného pozemku
- g) Ochranné pásma elektrických vedení - v zmysle zákona č. 656/2004 je potrebné rešpektovať od krajných vodičov na každú stranu, resp. od zariadení :
- § 36, odsek (2) pre vodiče od 1 kV do 35 kV vrátane
    - pre vodiče bez izolácie 10 m, v súvislých lesných priesekoch 7 m
    - pre vodiče so základnou izoláciou 4 m, v súvislých lesných priesekoch 2 m
    - pre zavesené káblové vedenie 1 m
    - pre 110 kV vedenie 15 m
    - pre 220 kV vedenie 20 m
    - pre 400 kV vedenie 25 m
  - § 36, odsek (9) pre elektrické stanice vonkajšieho prevedenia
    - pre 110 kV stanicu 30 m od oplotenia pozemku
    - pre trafostanicu 22/0,4 kV 10 m od konštrukcie
  - § 36, odsek (4) – v ochrannom pásme a pod vedením je zakázané
    - zriaďovať stavby, konštrukcie a skládky
    - pestovať porasty s výškou presahujúcou 3 m vo vzdialenosti do 2 m od krajného vodiča
    - uskladňovať ľahko výbušné a horľavé látky
    - vykonávať činnosti ohrozujúce bezpečnosť osôb, majetku, elektrické vedenie a bezpečnosť a spoľahlivosť prevádzky sústavy.
- h) Ochranné a bezpečnostné pásma plynovodov dotknuté v území (podľa zákona č. 656/2004 Z. z.) :
- Ochranné pásmo na účely tohto zákona je priestor v bezprostrednej blízkosti priameho plynovodu alebo plynárenského zariadenia, vymedzený vodorovnou vzdialenosťou od osi priameho plynovodu, alebo od pôdorysu technologickej časti plynárenského zariadenia, meraný kolmo na os plynovodu, alebo na hranu pôdorysu technologickej časti plynárenského zariadenia. Vzdialenosť na každú stranu od osi plynovodu alebo od pôdorysu technologickej časti plynárenského zariadenia je :
    - 4 m pre plynovod s menovitou svetlosťou do 200 mm,
    - 8 m pre plynovod s menovitou svetlosťou od 201mm do 500 mm
    - 1 m pre plynovod, ktorým sa rozvádza plyn v zastavanom území obce s prevádzkovaným tlakom nižším ako 0,4 MPa
    - 8 m pre technologické objekty.
  - Bezpečnostné pásmo - sa rozumie priestor vymedzený vodorovnou vzdialenosťou od osi plynovodu, alebo od pôdorysu plynárenského zariadenia, meraný kolmo na os

alebo na pôdorys. Vzdialenosť na každú stranu od osi plynovodu, alebo od pôdorysu plynárenského zariadenia je :

- 10 m pri plynovodoch s tlakom nižším ako 0,4 MPa prevádzkovaných na voľnom priestranstve a na nezastavanom území,
- 20 m pri plynovodoch s tlakom od 0,4 MPa do 4 MPa a s menovitou svetlosťou do 350 mm,
- 50 m pri regulačných staniciach, filtračných staniciach, armatúrnych uzloch.

i) Pri súbehu viacerých vedení technickej infraštruktúry rešpektovať ustanovenia STN 73 6005 – Priestorová úprava vedení technickej infraštruktúry.

j) Ochranné pásma podľa zákona o pozemných komunikáciách (Cestný zákon) je potrebné rešpektovať na ochranu ciest a premávky na nich mimo zastavaného územia, alebo územia určeného na súvislé zastavenie :

- pri cestách I. triedy 50 m od osi vozovky na obe strany
- pri cestách II. triedy 25 m od osi vozovky na obe strany
- pri cestách III. triedy 20 m od osi vozovky na obe strany cesty.

k) Ochranné pásma železničných tratí

- pri železničnej trati - 60 m od osi krajnej koľaje
- pri železničnej vlečke - 30 m od osi vlečky, na obe strany.

Článok 12

Plochy pre verejnoprospešné stavby, pre vykonávanie a scel'ovanie pozemkov, pre asanáciu a pre chránené časti krajiny

1. Plochy pre verejnoprospešné stavby

a) Plochy a pozemky, pokiaľ nie sú majetkom obce, alebo štátu, je potrebné pre verejnoprospešné stavby vykúpiť od majiteľov pozemkov, alebo inak vysporiadať.

2. Plochy pre vykonávanie delenia a scel'ovanie pozemkov, pre asanáciu a pre chránené časti krajiny

a) Plochy pre vykonávanie delenia a scel'ovanie pozemkov, pre asanáciu a pre chránené časti krajiny nie sú vymedzené.

Článok 13

Určenie časti obce pre ktoré je potrebné obstarat' územný plán zóny

a) Územný plán zóny je potrebné vypracovať

1) pre centrum mesta vymedzené ulíciami Hollého, Kostolná, objektami, ktoré sú súčasťou nám. A. Škrábika, Kmeťova, Hurbanova, Šafárikova, Komenského.

b) Urbanistické štúdie pre:

2) HBV a OV v lokalite Sever – Záhumnie.

3) Navrhovanú IBV a športovo-rekreačné plochy v lokalite Vrchná.

- 4) *Navrhovanú IBV v lokalite Na Ďurčinú, včítane rezervy, pri zohľadnení drobných zosuvov.*
- 5) *Navrhovanú IBV Pod Krivínom.*
- 6) *Navrhovanú IBV a ubytovacie zariadenie v lokalite Močidlá.*
- 7) *Amfiteáter.*
- 8) *Rajčianku a jej okolie včítane športovo-rekreačnej plochy na sútoku s Ďurčiankou.*
- 9) *Športovo rekreačné plochy vo väzbe na kúpalisko Veronika.*
- 10) *Agroturistický areál Hvojtová.*
- 11) *Rozvoj golfového ihriska, rybník Košiare, lesopark.*

c) *Generel zelene mesta Rajec.*

ČASŤ TRETIA

Verejnoprospešné stavby

Článok 14

Zoznam verejnoprospešných stavieb

- a) *Urbanisticko-architektonická úprava centra mesta, včítane nám. A. Škrábika a vzájomného prepojenia týchto námestí, verejná zeleň, pešie komunikácie a priestory, parkoviská, ihrisko pre deti, parkové úpravy, mobiliár - lavičky, verejné osvetlenie, odpočinkové plochy.*
- b) *Dobudovanie kompozičnej osi Rajčianky o pešie chodníky, ekologickú a pobytovú zeleň, športové plochy, ihriská pre deti, lavičky, altánky, verejné osvetlenie, odpočinkové plochy a doplnenie brehových porastov aj ostatných biokoridorov po odstránení nepôvodných drevín v zastavanom území obce.*
- c) *Preložka trasy cesty I/64 v smerovom a šírkovom usporiadaní v zastavanom území v kategórii MZ 14/60 vo funkčnej triede B1, mimo zastavaného územia v kategórii C 11,5/80.*
- d) *Preložka trasy cesty II/517 v smerovom a šírkovom usporiadaní v zastavanom území v kategórii MZ 12(11,5)/50 vo funkčnej triede B2, mimo zastavaného územia v kategórii C 9,5/70.*
- e) *Realizácia siete značených cyklotrás (a trás pre korčuliarov, v zime využívaných ako udržiavané lyžiarske bežecké trasy) s vyznačením stupňa náročnosti a popisom trasy, v koridoroch poľných ciest v smere Jasenové – Malá Čierna a Hvojtová – Malá Čierna – Veľká Čierna – Charubina – Košiare (Široká) – Hvojtová a prepojenie na cyklomagistrály regionálneho významu v smeroch Rajec - Kľače – Jasenové – Zbýňov – Rajecké Teplice; Rajec – Ďurčiná – Rajecká Lesná a cyklotrasu Rajec –začiatok Porubskej.*
- f) *Rekonštrukcie existujúcich a výstavba nových komunikácií pre nové lokality HBV, IBV, OV, rekreácie a výstavba parkovacích miest.*
- g) *Výstavba športovej haly a rekonštrukcia šatní a tribúny na futbalovom ihrisku.*
- h) *Dokončenie rozostavanej športovej haly ako objektu občianskej vybavenosti.*
- i) *Výstavba krytej plavárne s fitnesscentrom, výstavba detských ihrísk, športovo-rekreačnej vybavenosti vo forme pobytových plôch, altánkov, trávnatých ihrísk pre nenáročné športové využitie.*
- j) *Pešie a cyklistické chodníky v súčasnej trase cesty I/64, po jej preložení.*
- k) *Výstavba základnej školy, školského strediska záujmovej činnosti, materskej školy.*
- l) *Vybudovanie nového kultúrneho centra, modernizácia existujúceho kultúrneho domu, výstavba amfiteátra.*
- m) *Rozvoj polikliniky, výstavba integrovaného záchranného centra.*
- n) *Rozšírenie domova vďaky, zriadenie penziónu pre osamelých ľudí, realizácia domu opatrovateľskej a ošetrovateľskej starostlivosti, zriadenie resocializačného a rehabilitačného strediska.*
- o) *Zavezenie a zalesnenie uzavretej skládky TKO v lome smer Veľká Čierna.*
- p) *Vybudovanie zberného dvora mesta pre biologicky nerozložiteľné odpady, ktorý bude plniť funkciu medziskladu pre separáciu odpadov.*
- q) *Realizácia kompostárne s energetickým využitím biomasy.*
- r) *Postupné budovanie novej a rekonštrukcie existujúcej verejnej splaškovej a dažďovej kanalizácie.*
- s) *Vybudovanie vodovodu pre nové lokality zástavby.*
- t) *Zásobovanie územia mesta elektrickou energiou a stavby s tým spojené.*
- u) *Vybudovanie verejného osvetlenia v rozvojových plochách kábelovým rozvodom a sadovými osvetľovacími stožiarimi.*
- v) *Rozšírenie STL plynovodov do plôch s plánovanou zástavbou.*
- w) *Alternatívne vybudovanie centrálného zdroja tepla na spaľovanie biomasy na vykurovanie objektov v lokalite Bukovina a priemyselných objektov.*
- x) *Rozšírenie kapacity digitálnej ústredne RSU Rajec o cca 1550 vývodných vedení a rozšírenie telekomunikačných sietí.*
- y) *Dobudovanie vedení kábelovej televízie v navrhovanej obytnej zástavbe.*
- z) *Skládka TKO Rajec – Šuja.*

Článok 15

Schéma záväzných častí a verejnoprospešných stavieb

Vid' nasledujúca strana.

C) DOPLŇUJÚCE ÚDAJE

*Doplňujúce údaje sú uvedené priamo v texte, najmä v časti B písm. e. 1. 1) Kultúrohistorický vývoj mesta a písm. k) Návrh ochrany prírody a tvorby krajiny vrátane prvkov ÚSES a ekostabilizačných opatrení, **ochrana kultúrneho dedičstva.***

D) DOKLADY